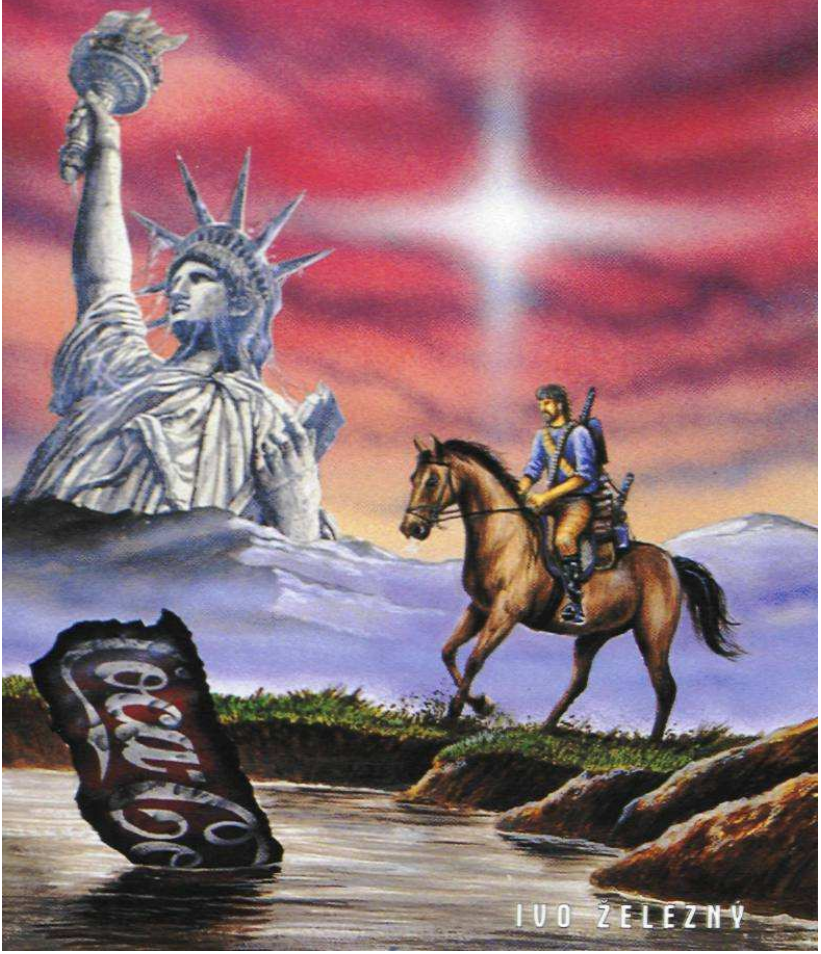
DAVID BRIN

Pošťák

IVO ŽELEZNÝ

Ve světě po nukleární katastrofě je život krutý, tvrdý a především krátký. Tu a tam výspa civilizace, která se ještě může pyšnit takovými vymoženostmi jako elektrický proud. Ale i ty jedna za druhou padají za oběť řádění holnistických band. V takovém prostředí se i uniforma pošťáka může stát symbolem zašlé slávy moderní společnosti. A Gordon Krantz, pošťák proti své vůli, se najednou ocitá ve víru zápasu o poslední naději...

Hugem a Nebulou oceněný David Brin je autorem deseti románů a dvou povídkových sbírek. Má doktorát z astrofyziky, učí fyziku na univerzitě a pracuje pro NASA. Žije v Los Angeles.

ISBN 80-240-0295-7

DAVID BRIN

Přeložil Milan Dvořák

IVO ŽELEZNÝ

PRAHA

© Copyright 1985 by David Brin
Published by agreement with the author and the author's agents, Ralph M. Vicinanza, Ltd.

Translation ©Milan Dvořák, 1998
Cover © Petr Bauer, 1998

ISBN 80-240-0295-7

Benjaminu Franklinovi,
nevyzpytatelnému géniovi,
Lysistratě,
která se pokusila.

Předehra

Třináctileté tání

Stále vály studené vichry. Padal prašný sníh. Ale starodávné moře nemělo naspěch.

Šesttisíckrát se otočila Země kolem své osy od doby, kdy vypučely plameny a zahynula města. Teď, po šestnácti obletech kolem Slunce, se už nevalily z hořících lesů chuchvalce sazí, které měnily den v noc.

Šest tisíc západů slunce přišlo a odešlo – nevkusných, oranžových, zářících ve vzduchu rozptýleným prachem – od té doby, kdy věžovité, rozžhavené trychtýře vyrazily do stratosféry a naplnily ji drobounkými částečkami kamení a prsti. Ztmavlé ovzduší propouštělo méně sluneční záře – a ochladilo se.

Teď už bylo celkem jedno, co to způsobilo, jestli obrovský meteorit, mohutná sopka nebo jaderná válka. Teploty i tlaky se vymkly normálu a začaly vát mocné větry.

Po celém severu padal ušmudlaný sníh a v některých místech nemizel ani v létě.

Platnost měl jedině oceán, nadčasový a umíněný, odolávající změnám. Temné nebe přišlo a zase odešlo. Pochmurné okrové západy slunce rozvály větry. Někde přibývalo ledu a mělčí moře začala mizet.

Rozhodující hlas patřil ale oceánu, a ten se dosud nerozhodl

Země se dále točila. Tu a tam se na ní ještě hmoždili lidé.

A oceán dýchl zimou.

I

Kaskády

1

Když člověk leží v prachu a krvi, chřípí plné ostrého pachu hrůzy, začne jeho mozek přikládat důležitost podivným věcem. Poté, co strávil půl života v divočině a většinou zápasil o holý život, Gordona vždycky znova ohromovalo, jak zvláštní vzpomínky mu právě uprostřed zápasu na život a na smrt vytanou na mysli.

Teď, když se pachtil vyschlým trním a zoufale se snažil doplazit do bezpečného úkrytu, přišla mu náhle na mysl vzpomínka stejně zřetelná jako ty zaprášené kameny přímo před jeho nosem. A byla to vzpomínka docela kontrastní – na deštivé odpoledne v teplé a bezpečné univerzitní knihovně, kdysi dávno, v tom ztraceném světě naplněném knihami a hudbou a rozvážným filosofováním.

Slova na stránce.

Zatímco soukal své tělo skrze tuhá a nepoddajná křoviska, téměř viděl ta písmena černé na bílém. A i když se už nedokázal rozpomenout na jméno toho záhadného autora, ta *slova* se mu vracela s naprostou jasností:

„Až na samotnou smrt není žádné ‚naprosté' porážky… Není žádné pohromy tak zničující, aby odhodlaný člověk nedokázal opět alespoň něco pozvednout z popela, je-li schopen riskovat vše, co mu ještě zbylo…

Není na světě nic nebezpečnějšího než zoufalý člověk."

Gordon si přál, aby ten dávno mrtvý autor byl teď tady a v téhle situaci spolu s ním. Zajímalo by ho, jaký důvod by ten chlapík pro své přiblblé neutichající naděje našel v *téhle* katastrofě.

Podrápán a otrhán po zoufalém útěku do toho hustého trní se plazil, jak nejtišeji dokázal. Chvílemi zůstal jen tiše ležet a vší silou zavíral oční víčka, když se zdálo, že ho zvířený prach donutí kých-

nout. Byl to pomalý a bolestivý postup a on ani nevěděl, kam směřuje.

Ještě před pár minutami byl v takové pohodě, jakou si v téhle době osamělý poutník jen dokázal představit. Teď z něho nezbývalo pomalu nic než ta roztrhaná košile, vybledlé džínsy a kempinkové mokasíny, a to všechno na něm trny rozdíraly na kousky.

Po každém novém škrábnutí se mu po rukou a zádech rozbíhalo předivo bodavé bolesti. Ale v téhle strašlivé vyschlé džungli se nedalo dělat nic jiného než se plazit dál a modlit se, aby ho ta křivolaká cesta nevyvedla zpět k nepřátelům. K těm, kdo ho už prakticky zabili.

Konečně, když už si začínal myslet, že ten pekelný porost nikdy neskončí, se před ním objevil kousek volného místa. Houští prořízl úzký skalní výběžek, tyčící se nad svahem pokrytým kamennou sutí. Gordon se konečně vysmekl z trní, převalil se na záda a zíral na zamžené nebe – byl vděčný už jen za vzduch, ve kterém už nemusel vdechovat zvířený prach.

Vítejte v Oregonu, pomyslel si hořce. *A já myslel, že hůř než v Idahu být nemůže.*

Zvedl ruku a pokusil se vytřít si prach z očí. *Nebo je to snad tím, že jsem na takovéhle věci už trochu starý?* Je mu koneckonců přes třicet, a to je po holocaustu pro takovéhohle poutníka docela normální délka života.

Pane Bože, být tak zase doma!

Nemyslel Minneapolis. Tamější prérie je dnes peklo, ze kterého se víc než deset let snažil uprchnout. Ne, *doma* pro něho znamená víc než nějaké konkrétní místo.

Hamburger. Horká koupel. Hudba. Dezinfekce…

…studené pivo…

Když se jeho rychlý dech zklidnil, vystoupil do popředí jiný zvuk. Byl to až příliš jasný zvuk bezstarostného plenění. Rozléhal se jen asi sto stop po svahu pod ním. To se spokojení lupiči smáli a probírali se Gordonovými věcmi.

Pár kamarádských policajtů z místního okrsku, dodal ke svému seznamu krás dávno zmizelého světa.

Bandité ho zastihli nepřipraveného, když v pozdním odpoledni u táboráčku usrkával bezinkový čaj. Od prvního okamžiku, kdy vyrazi-

li po stezce vzhůru přímo k němu, bylo jasné, že tihle muži s rozpálenými tvářemi ho zabijí okamžitě a bez váhání.

Nečekal na ně, nedal jim příležitost o tom rozhodovat. Vychrstl prvnímu vousatému lupiči horký čaj do tváře a vrhl se přímo do blízkého houští. Vystřelili za ním dvě rány, to bylo všechno. Jeho mrtvola neměla zřejmě pro zloděje zdaleka takovou cenu jako nenahraditelné náboje. Veškeré jeho jmění už stejně měli.

Nebo si to aspoň myslí.

Gordon se s křivým úsměvem opatrně posadil a sunul se pozpátku po kamenité římse, až si byl jist, že ho ze svahu pod ním není vidět. Očistil si široký opasek od větviček a vytáhl zpola plnou polní láhev, aby si dal dlouhý doušek, který zoufale potřeboval.

Zaplať pánbůh za tu nedůvěřivost, pomyslel si. Od Osudové války nenechal ten opasek nikdy dál než metr od sebe. Byla to jediná věc, kterou stihl popadnout, než zapadl do křoví.

Tmavošedý kov jeho revolveru ráže 38 svítil i pod tenkou vrstvou prachu. Gordon tu ostronosou zbraň vytáhl z pouzdra a foukl na ni. Pak opatrně vyzkoušel, jak funguje. Tiché cvakání zdrženlivě, ale výmluvně dosvědčovalo řemeslnou zručnost a neúprosnou dokonalost zašlých časů. I v tom zabíjení si bývalý svět počínal zdatně.

Zvlášť v umění zabíjet, připomněl si. Ze svahu pod ním se ozýval chraplavý smích.

Běžně měl v revolveru na cestě jen čtyři náboje. Teď vytáhl z kapsy opasku další dvě drahocenné patrony a zaplnil i komory pod úderníkem a za ním. „Pravidla bezpečnosti při zacházení se střelnou zbraní“ už neměla valnou cenu, zvláště když soudil, že dnes večer stejně zemře.

Šestnáct let jsem se honil za snem, pomyslel si Gordon. *Nejdřív ten dlouhý a marný zápas s rozpadem… Pak s odřenýma ušima přežitá Tříletá zima… A nakonec víc než deset let přesunů z místa na místo, útěků před nakažlivými chorobami a hladem a bojů s těmi zatracenými holnisty a smečkami divokých psů… Půl života jsem strávil jako středověký potulný kejklíř, předváděl se za trochu jídla, abych překlepal zas jeden den při hledání…*

… nějakého místa.

Gordon potřásl hlavou. Své vlastní sny znal docela dobře. Byly to fantazie blázna a v současném světě pro ně nebylo místo.

… nějakého místa, kde na sebe někdo vezme zodpovědnost…

… Ať už hledal cokoliv, teď tu myšlenku potlačil. Vypadalo to, že jeho pátrání právě skončilo tady. V těch vyschlých studených horách bývalého východního Oregonu.

Podle zvuků pod ním se dalo odhadnout, že lupiči balí a chystají se vyrazit se svým lupem pryč. V pohledu po svahu dolů skrze borovice mu bránily houštiny vyschlého křoví, ale brzy se na stezce, vedoucí dolů po úbočí, objevil hřmotný chlap ve vybledlém loveckém kabátě a zamířil k severovýchodu.

Jeho oděv potvrzoval to, co si Gordon zapamatoval z těch nejasných vteřin útoku. Tihle útočníci na sobě alespoň neměli vojenské maskáče… tu obvyklou firemní značku Holnových survivalistů…

Jsou to určitě docela obyčejní, tuctoví, podvraťáčtí banditi.

Jestli je to tak, tak je tu alespoň zlomek šance, že by plán, který mu zablikal v hlavě, mohl k něčemu vést.

Snad.

První bandita měl kolem pasu uvázanou Gordonovu nepromokavou větrovku. V pravé ruce pohupoval brokovnicí, kterou si Gordon nesl už z Montany. „Tak jdem!“ houkl zarostlý lupič nahoru po stezce. „Nechte toho vejrání. Sbalte ty krámy a hnem se!“

Vůdce, usoudil Gordon.

Do zorného pole spěšně vkročil další muž, menší a ošumělejší, který nesl batoh a potlučenou pušku. „To byla bezva rána, todle bysme měli voslavit! Až to všecko donesem, můžem vychlastat tolik koraly, kolik budem chtít, Jassi?“

Malý lupič poskakoval jako nadšený ptáček.

„Teda Sheba a vostatní holky se podělaj, až uslyšej, jak jsme toho zajocha zahnali do křoví! V životě jsem nikoho neviděl zdrhat takovým kvaltem!“ zahihňal se.

Gordon se nad tím posměchem jen zašklebil. Skoro všude, kde byl, to bylo stejné – tahle poholocaustová sprostota a hrubost, na kterou si za celou tu dobu nedokázal zvyknout. Ukryt tak, že jen jedním okem viděl skrz řídkou trávu, vroubící jeho skalku, se zhluboka nadechl a vykřikl: „Ještě bych nemyslel na chlast, frajere!“ Hlas mu samým adrenalinem zněl ostřeji, než by si byl přál, ale s tím se nedalo nic dělat.

Ten velký sebou trapně praštil o zem a drápal se do úkrytu za blízký strom. Ale umolousaný mrťafa jenom vypoulil na svah oči: „Co? Kdo je tam?“

Gordon pocítil drobnou vlnku úlevy. Chování těch neřádů potvrzovalo, že to nejsou opravdoví survivalisté. Rozhodně žádní *holnisté*. Kdyby byli, byl by teď už asi mrtev.

Ostatní bandité – Gordon jich dohromady napočítal pět – pospíchali se svou kořistí dolů po stezce. „K zemi!“ zavelel jim ze svého úkrytu vůdce. V tu chvíli si otrhanec zřejmě uvědomil své nechráněné postavení a honem se schoval ke svým kumpánům do podrostu.

Ukryli se až na jednoho, muže s nažloutlou tváří a špinavě blonďatými kotletami, který měl na hlavě tyroláček. Místo aby se schoval, pokročil trochu vpřed, a zatímco přežvykoval borovou větvičku, pohlédl ledabyle na houští.

„Jakýpak obavy?“ zeptal se klidně. „Ten chudák měl na sobě nejvejš podvlíkačky, když jsme na něj padli. Jeho brokovnici máme, tak si můžeme poslechnout, o co mu jde.“

Gordon tiskl hlavu k zemi, ale přesto nemohl nezaznamenat, s jakou línou afektovaností ten chlap protahuje slova. Byl jako jediný hladce oholen a Gordon i odsud mohl odhadnout, že má šaty čistší a pečlivěji udržované.

Na tlumené zavrčení svého vůdce pokrčil ledabylý bandita rameny a skočil za vidlicovitou borovici. Ze skrovného úkrytu zavolal vzhůru do úbočí: „Jste tam, pane zajíci? Jestli ano, tak mě mrzí, že jste nezůstal a nepozval nás na čaj. Ovšem vzhledem k tomu, jak mají Jass a Malej Wally ve zvyku zacházet s návštěvníky, vám nejspíš nemůžu vyčítat, že jste pláchnul.“

Gordona vůbec netěšila představa, že se má handrkovat s tímhle posměváčkem. „To sem si v tu chvíli představil,“ zavolal. „Děkuju, že mi nemáte za zlé drobné nedostatky v pohostinnosti. Mimochodem, s kým mám tu čest?“

Urostlý chlap se široce usmál: „*S kým*…? Se vzdělancem. Taková radost! Je to tak dávno, co jsem naposledy slyšel hlas vzdělaného člověka,“ nadzdvihl tyroláček a uklonil se. „Jsem Roger Everett Septien, kdysi člen Pacifické burzy a v této chvíli lupič, který vás obral. A pokud jde o mé kolegy…“

V křoví to zašustilo. Septien chvíli naslouchal a potom pokrčil rameny. „Bohužel,“ zvolal směrem ke Gordonovi. „Normálně by mě takováhle šance sváděla k troše pořádné konverzace. Jsem si jist, že vy po ní prahnete stejně jako já. Naneštěstí vůdce našeho malého

bratrstva hrdlořezů trvá na tom, abych zjistil, co chcete, a vyřídil to s vámi.

Tak tedy vyslovte své přání, pane zajíci. Bedlivě vám naslouchám.“

Gordon potřásl hlavou. Ten chlap rozhodně považuje sám sebe za vtipného, ale jeho humor je i podle poválečných měřítek čtvrté jakostní třídy.

„Vidím, že nenesete všechny moje věci. Nerozhodli jste se čistě náhodou, že si vezmete jen to, co potřebujete, a necháte mi dost na přežití?“

Z křovisek pod ním se ozvalo zachichotání, pak se chraplavě přidali další. Roger Septien pohlédl vpravo i vlevo a zvedl ruce. Jeho přehnané vzdechy měly naznačit, že alespoň on ironii v Gordonově otázce pochopil.

„Bohužel,“ opakoval. „Vzpomínám si, že jsem se svým společníkům o takové možnosti zmínil. Naše ženy by například mohly najít nějaké využití pro vaše hliníkové stanové tyče a rám od krosny, ale navrhl jsem, abychom tam nechali ten nylonový stan a batoh, které nám jsou k ničemu.

Do jisté míry jsme to také udělali. Ale nemyslím, že schválíte určité… úpravy, které na nich Wally provedl.“

Z křoví znovu vyrazil ten rezavý smích. Gordon trochu zaváhal.

„A co moje boty? Vy jste myslím všichni obutí dobře. A jsou vůbec někomu z vás? Nemůžete mi je nechat? A taky větrovku a rukavice?“

Septien zakašlal: „No ano, to jsou ty hlavní věci, že? Kromě té brokovnice ovšem, která předmětem jednání být nemůže.“

Gordon si odplivl. *To se ví, ty idiote! Samozřejmosti říká jen ťulpas.*

Znovu se ozval hlas vůdce banditů, přitlumený listím. A znovu se ozvalo pochechtávání. Bývalý makléř s bolným výrazem povzdychl: „Můj vůdce se ptá, co nabízíte *výměnou*. Já samozřejmě vím, že nic nemáte, ale otázku položit musím.“ Pár věcí, které by možná chtěli, Gordon měl. Například kompas na opasku. A švýcarský důstojnický nůž.

Jenže jaká je tu šance, že se mu tu výměnu podaří uskutečnit a vyjít z toho živ? Není zapotřebí telepatie, aby poznal, že si ti darebáci se svou obětí jen pohrávají.

Vzedmul se v něm divoký hněv, zejména na Septienův falešný, hraný soucit. Za ta léta od katastrofy viděl tohle spojení krutého výsměchu a civilizovaných způsobů už i u jiných, kdysi vzdělaných lidí. Soudil, že jsou hodni opovržení mnohem více než ti, kdo se barbarské době prostě jen přizpůsobili.

„Podívejte," zakřičel, „vy ty zatracené boty nepotřebujete. Taky nemusíte nutně mít mou bundu nebo kartáček na zuby nebo notes. A tahle oblast je čistá, tak na co potřebujete můj Geigerův čítač?

Nejsem takový pitomec, abych si myslel, že dostanu zpátky svou brokovnici, ale bez některých těch dalších věcí umřu, krucinál!"

Ozvěna jeho kletby jako by stékala po táhlém horském úbočí a nechávala za sebou ztěžklé ticho. Pak křoviny zašelestily a mohutný vůdce banditů se postavil. Plivl opovržlivě proti svahu a luskl prsty na ostatní. „Teď vím, že nemá bouchačku," řekl jim. Stáhl husté obočí a rukou nazdařbůh máchl někam směrem ke Gordonovi: „Utíkej, zajíčku! Utíkej nebo tě stáhnem a dáme si tě k večeři!" Popadl Gordonovu brokovnici, obrátil se a začal nedbale skákat dolů po stezce. Ostatní ho se smíchem následovali.

Roger Septien směrem ke svahu ironicky pokrčil rameny a usmál se. Pak posbíral svůj díl lupu a šel za svými společníky. Zmizeli v záhybu úzké lesní pěšiny, ale Gordon ještě nějakou chvíli slyšel zvolna slábnoucí zvuk něčího spokojeného pohvizdování.

Ty imbecile! I tu mizivou šanci, kterou měl, dočista promarnil, když se dovolával rozumu a milosrdenství. V dobách pěstního práva to nikdo nedělal, leda z naprosté bezmoci. Jakmile bandity pošetile požádal o férové jednání, jejich nejistota se rázem vypařila. Mohl samozřejmě vypálit ze své osmatřicítky a promrhat drahocenný náboj, aby *dokázal*, že není tak docela neškodný. To by je donutilo brát ho zase vážně…

Tak proč jsem to neudělal? To jsem se tak bál?

Asi ano, přiznal si. *Dost pravděpodobně dneska v noci zmrznu, jenže tahle smrt je pořád několik hodin daleko. Dost daleko na to, aby to byla jen abstraktní hrozba, méně děsivá a bezprostřední než pět nelítostných mužů s puškami.*

Bouchl si pěstí do dlaně levičky.

Trhni si nohou, Gordone! Psychoanalyzovat se můžeš dneska večer, těsně předtím, než zmrzneš. Stejně z toho ze všeho neplyne nic jiného, než že jsi pěkný pitomec a že tohle je asi konec.

Ztuha vstal a začal se opatrně šinout dolů po svahu. I když nebyl ještě zcela ochoten si to přiznat, pociťoval narůstající jistotu, že je tu možné jen jedno řešení, jediné, i když jen stěží uskutečnitelné východisko z téhle pohromy.

Jakmile se vymotal z houštiny, dokulhal Gordon k zurčícímu potůčku, omyl si tvář a nejhorší škrábance a odhrnul z očí potem zmáčené prameny hnědých vlasů. Rány pekelně bolely, ale žádná nevypadala tak zle, aby ho nutila použít drahocennou tubu s jódem, kterou měl v kapse širokého opasku.

Znovu si naplnil polní láhev a přemýšlel.

Kromě pistole, napůl rozdrásaného oděvu, kapesního nože a kompasu měl ve váčku ještě miniaturní rybářskou soupravu, která by se mohla hodit, pokud se mu vůbec podaří překročit tyhle hory a dostat se k nějakému pořádnému vodnímu toku.

A samozřejmě ještě deset nábojů do osmatřicítky, malých požehnaných pozůstatků průmyslové civilizace.

Tehdy na počátku, během nepokojů a velkého hladu, se zdálo, že nevyčerpatelná je jedna věc – zásoby munice. Kéž by tak Amerika na přelomu století shromažďovala a distribuovala potraviny aspoň z poloviny tak dobře, jako její občané vršili hromady patron…

Ostré kameny ho surově bodaly do škubavě bolící levé nohy, když opatrně, ale spěšně sestupoval ke svému bývalému tábořišti. Bylo jasné, že v těchhle napůl rozervaných měkkých mokasínech nedojde nikam. A jeho potrhané šaty budou mít proti mrazivé horské noci zhruba stejný účinek, jako měly jeho prosby na okoralá srdce banditů.

Malý palouk, kde si teprve asi před hodinou udělal tábořiště, byl teď opuštěný, ale spoušť, kterou tam našel, přesáhla jeho nejhorší obavy.

Jeho stan se proměnil v hromádku nylonových cárů, spací pytel v malou vánici z husího peří. V nepoškozeném stavu nalezl jen štíhlý luk, který si vyřezával z větve, a tětivu upletenou zkusmo ze zvířecích střívek.

Snad si mysleli, že to je hůl. Šestnáct let poté, co vyhořela poslední továrna, lupiče nenapadlo, jaký význam bude mít luk a tětiva, až s konečnou platností dojde střelivo.

Použil luk k prohrabání zbytků a hledal, co by se ještě dalo zachránit.

To je neuvěřitelné. Vzali si můj deník! Ten hajzl Septien se asi těší, jak si v něm bude za dlouhých zimních večerů listovat a pochechtávat se mým dobrodružstvím a mé naivitě, zatímco moje kosti budou doběla obírat pumy a supi.

Všechny potraviny byly samozřejmě pryč – sušené maso a pytlík vymláceného zrní, které dostal v malé vesničce v Idaho výměnou za několik písní a příběhů, i krabička tvrdých bonbonů, nalezená v mechanických vnitřnostech vyloupeného prodejního automatu.

No, pár bonbonů už mě nevytrhne, myslel si Gordon, když čistil od prachu svůj podupaný a poničený zubní kartáček.

Proč to sakra museli dělat?

Někdy ke konci Tříleté zimy, když se zbytky jeho čety domobrany stále pokoušely hlídat sila se sójou ve Wayne v Minnesotě pro vládu, která se už celé měsíce nikomu neozvala, podlehlo pět jeho druhů řádění ústní infekce. Zemřeli ohavně, neslavně a nikdo nikdy nezjistil, jestli to způsobila nějaká bakteriologická zbraň nebo zima, hlad a téměř naprostá absence moderní hygieny. Gordon věděl jen tolik, že jeho osobní fobií je představa, jak mu v ústech uhnívají zuby.

Darebáci, myslel si, když kartáček odhazoval. Ještě naposledy do zbytků kopl. Už tu nebylo nad čím se rozmýšlet.

Zbytečně se zdržuješ. Jdi a udělej to.

Vykročil nejprve trochu vrávoravě, ale brzy se po stezce pohyboval na troud vyschlým lesem tak rychle a tiše, jak jen dokázal, aby nahnal čas.

Hromotlucký vůdce psanců mu slíbil, že ho snědí, jestli ho ještě potkají. Kanibalismus nebyl těsně po katastrofě nic neobvyklého a tihle drsní chlapi z hor možná přišli „dlouhému vepřovému“ na chuť. A přece je musel přesvědčit, že s člověkem, který nemá co ztratit, se musí počítat.

Asi po půl míli už jejich stopy dobře rozeznával. Dvoje jelenicové boty a troje předválečné vibramové podrážky. Jeho nepřátelé se pohybovali vycházkovým tempem a nebyl by žádný problém je prostě dohnat.

To ale neměl v plánu. Snažil se rozpomenout, jak se dnes dopoledne po téhle stezce šplhal vzhůru.

Ta pěšina klesá a vine se podle východního úbočí hory směrem k severu, ale pak se prudce stočí zpátky a vede jihovýchodním směrem do toho opuštěného údolí.

Ale co kdybych šel zkratkou nad hlavní stezkou napříč svahem? To bych jim dokázal ještě za světla nadběhnout… dokud se budou ještě flákat a nic nebudou čekat.

Jestli tu je nějaká zkratka…

Stezka postupně klesala na severovýchod směrem k prodlužujícím se stínům, k pouštím východního Oregonu a Idaha. Gordon zřejmě včera nebo dnes ráno prošel pod hlídkami lupičů a ti si pak dali na čas a sledovali ho tak dlouho, až se utábořil. Jejich brloh musel být někde stranou od téhle stezky.

I když kulhal, dokázal se Gordon pohybovat tiše a rychle. Byla to jediná výhoda táborových mokasínů proti pořádným botám. Brzy dole před sebou zaslechl vzdálené zvuky.

Tlupa útočníků. Muži se smáli a žertovali mezi sebou. Stěží je dokázal poslouchat.

Nešlo tolik o to, že se smáli *jemu*. Bezcitná krutost byla dnes součástí života, a i když se s ní Gordon neuměl smířit, uznával alespoň, že on je v dnešním divokém světě nepraktickým podivínem z dvacátého století.

Jenže ty zvuky mu připomněly jiný smích, drsné žerty mužů, kteří spolu sdíleli nebezpečí.

Drew Simms, pihovatý medik s plachým úsměvem, smrtelně nebezpečný protihráč v šachách a v pokeru. Dostali ho holnisté, když dobyli Wayne a zapálili sila…

Maličký Kielre – dvakrát mi zachránil život, a když byl na smrtelném loži, když ho drásaly válečné příušnice, nechtěl nic jiného, než abych mu něco četl…

Pak tam byl poručík Van, napůl Vietnamec, velitel jejich čety. Až když už bylo pozdě, dozvěděl se Gordon, že si poručík ubíral z vlastních přídělů potravin a rozdával je mužstvu. Ještě než přišel konec, žádal, aby ho pohřbili zabaleného v americkém praporu.

Gordon už byl tak dlouho sám. Společnost takových mužů postrádal téměř stejně jako přízeň žen.

Sledoval houští po své levici, až došel k mezeře, která vypadala na možnost sestupu a zkratky k severu rovnou napříč svahem. Pod nohama mu zapraskalo rezavé jehličí, když vykročil z pěšiny, pryč

od své vlastní stopy. Domníval se, že si pamatuje dokonalé místo pro přepad ze zálohy, prudkou zatáčku, procházející pod skalnatým obloukem. Kousek nad tímhle kamenitým výstupkem by se mohlo najít místo pro střelce, který by měl každého, kdo bude vlásenkou procházet, jako na dlani.

Jen abych tam dokázal dojít první…

Můžu je zaskočit a donutit k vyjednávání, v tom je výhoda toho, kdo nemá co ztratit. Každý příčetný bandita zvolí raději život a možnost loupit až příště. Musel věřit, že raději oželí boty, větrovku a nějaké ty potraviny, než by riskovali ztrátu jednoho nebo dvou lidí z bandy.

Doufal, že nebude muset nikoho zabít.

Ale no tak, trochu dospělosti, prosím! V nejbližších několika hodinách se jeho nejhorším nepřítelem mohly stát jeho předpotopní zábrany. Alespoň tentokrát, pro jednou, buď nelítostný.

Jak se šinul zkratkou po úbočí, hlasy na stezce se vzdalovaly. Několikrát musel obcházet rozervané úžlabiny nebo ježaté houštiny ohavného trní. Soustředil se na vyhledání co nejkratší cesty ke svému skalnatému posedu.

Došel jsem už dost daleko?

Chmurně se probíjel dál. Podle nejasných vzpomínek přišla ta zatáčka, kterou měl na mysli, po dlouhém postupu severním směrem po východním úbočí.

Uzoulinká pěšinka zvěře ho vedla skrze borové mlází. Spěchal, ale zastavoval se, aby si ověřil směr podle kompasu. Řešil dilema. Aby své protivníky dostihl, musel zůstat nad nimi. Kdyby se ale držel příliš vysoko, mohl svůj cíl minout, aniž by se o tom dozvěděl.

A soumrak už nebyl daleko.

Vpadl na malý palouček a rozehnal hejno divokých krocanů. S návratem volně žijící zvěře mělo samozřejmě co dělat prořídnutí lidského osídlení, ale byl to současně další příznak, že se dostává do krajiny vodnatější, než jsou vyschlé pustiny Idaha. Jednoho dne by mu mohl být k užitku ten luk, jestli se ovšem dožije toho, že se s ním naučí zacházet.

Pohlížel dolů svahem a začínal si dělat starosti. Bylo jisté, že hlavní stezka je teď dost daleko pod ním, pokud už vůbec neudělala prudký obrat do protisměru. Možná už postoupil příliš daleko k severu.

Konečně si Gordon uvědomil, že se zvířecí pěšinka neodvratně stáčí k západu. Také to vypadalo, že se znova šplhá vzhůru, k nějakému dalšímu průsmyku, zahalenému oparem pozdního odpoledne.

Na okamžik zastavil, aby popadl dech a dal se dohromady. Před ním byl možná další průchod studeným a polopouštním hřebenem Kaskád, který by ho nakonec vyvedl do údolí řeky Willamette a dál k Tichému oceánu. O mapu přišel, ale věděl, že by stačilo jít tímhle směrem nanejvýš pár dalších týdnů a dostal by se k vodě, přístřeší, řekám plným ryb a lesům s lovnou zvěří a možná…

Možná i k lidem, kteří se snaží uvést ve světě alespoň něco zase do pořádku. Slunce pronikající skrze zřasené okraje mraků vypadalo jako zlatavá svatozář a vyvolávalo matnou vzpomínku na mihotavý odlesk záře velkých měst na nebi. Byl to příslib, který ho ze Středozápadu vedl stále za sebou k dalšímu hledání. Ten sen ho ne a ne pustit, i když věděl, že je docela marný.

Gordon potřásl hlavou. V tom průsmyku by určitě byl sníh, pumy a hlad. Od svého plánu nemohl uhnout. Pokud chtěl žít, tak ne.

Ze všech sil se snažil dostat se níž. Ale uzounké zvířecí stezičky ho pořád tlačily k severu a k západu. Jeho zátočina byla už v tuhle chvíli určitě za ním, ale hustý vyschlý podrost ho hnal dál stranou a na novou stezku.

Byl z toho tak zničený, že ten zvuk málem přeslechl. Pak se však zastavil a zaposlouchal se.

Byly to hlasy?

Přímo před ním se do lesa zařezávala strmá rokle.

Pospíšil k ní a ze srázu spatřil obrys téhle hory i těch dalších v horském pásmu, jantarově žlutých vysoko na západních svazích a tmavě purpurových tam, kam už slunce nesvítilo.

Zvuky jako by přicházely zezdola, od východu, a opravdu to byly hlasy. Gordon hledal a nakonec našel hadovitou čáru stezky po horském úbočí. V dálce zachytil krátký záblesk něčeho barevného, co se pohybovalo vzhůru lesem.

Bandité. Ale proč jdou zase do kopce? To by neměli, ledaže by…

Ledaže by Gordon byl už příliš daleko na sever od stezky, kterou šel včera. Místo, kde si na ně chtěl počíhat, už zcela zjevně nějakou boční pěšinou minul. Bandité se šplhali do rozsedliny, které si včera

nevšiml a která daleko spíš vedla do tohohle průsmyku než ta, v níž ho přepadli.

Tohle je určitě cesta do jejich tábora.

Gordon pohlédl po svahu vzhůru. Ano, na výběžku poblíž méně užívaného průsmyku viděl malý průchod na západ. Místo, jaké se dá hájit a jaké nikdo jen tak náhodou neobjeví.

Gordon se pochmurně usmál a zahnul také k západu. Šanci na útok ze zálohy si nechal uniknout, ale když si pospíší, mohl by být u cíle dřív než bandité a mít pár minut na to, aby ukradl věci, které potřebuje – potravu, oděv, něco, v čem to odnést.

A co když úkryt není opuštěný?

Pak by asi musel zadržet jejich ženy jako rukojmí a pokusit se vyjednat nějakou dohodu.

No jo, to je o moc lepší. Asi o tolik, o kolik je lepší držet časovanou bombu než třepat nitroglycerinem.

Upřímně řečeno se mu z těch alternativ nelíbila žádná.

Dal se do běhu. Hnal se po kluzké zvířecí pěšině, shýbal se pod větve a uhýbal vyschlým pařezům. Brzy pocítil zvláštní opojení. Byl teď odhodlaný a pro jednou si zase věřil. Jak natahoval krok a kolem se rozmazaně míhaly tenké větvičky, cítil téměř opojnou závrať z adrenalinu v krvi. Vypjal se, aby přeskočil ztrouchnivělý kmen, lehko ho překonal…

Po přistání mu projela levou nohou prudká bolest, protože se do ní skrze chatrný mokasín cosi zabodlo. Padl tváří na kamenité dno vyschlého potoka.

Převalil se a sevřel si zraněné místo. Vlhkýma očima, před kterýma se mu bolestí dělaly mžitky, viděl, že upadl přes tlustý prstenec stočeného rezavého drátu, který tu bezpochyby zbyl po nějaké dávné předválečné těžbě dřeva. I když noha nesnesitelně bolela, byly jeho prvoplánové myšlenky opět naprosto racionální.

Naposledy jsem dostal tetanovou injekci před osmnácti lety. Pěkné.

Ale ne, kůži mu drát neprořízl, jen mu podrazil nohy. I to ale bylo dost zlé. Mnul si stehno a zatínal zuby, snažil se překonat strašlivou křeč.

Konečně škubání povolilo a on se dovlekl k padlému stromu, kde se s námahou zdvihl do sedu. Sykal skrze zaťaté zuby, zatímco vlny bolesti postupně odeznívaly.

Mezitím slyšel, jak tlupa banditů prochází v nepříliš velké vzdálenosti pod ním a připravuje ho o náskok, který měl být jeho jedinou výhodou.

Tak tím bychom to měli s celým tím úžasným plánem, jak je zaskočím v jejich úkrytu.

Naslouchal, jak jejich hlasy stoupají po stezce a ztrácejí se.

Nakonec použil luku jako opory a pokusil se vstát. Opatrně přenesl váhu na levou nohu a zjistil, že ho unese, i když se pořád mírně chvěje.

Před deseti lety bych takový pád klidně vydržel, ani bych si toho nevšiml a hned bych byl zase na nohou. Smiř se s tím, Gordone, že jsi obstarožní, opotřebovaný. Když v téhle době někdo ve čtyřiatřiceti chodí světem sám, zahrává si se Zubatou.

Z přepadu už nic nebude. Nedokáže ani bandity pronásledovat. Až tam k té rozsedlině jistě ne. Pokoušet se je v bezměsíčné noci stopovat by bylo k ničemu.

Udělal pár kroků a bolest zvolna ustoupila. Za chvíli už dokázal jít, aniž se o svou provizorní hůl musel příliš ztěžka opírat.

No dobrá, ale kam? Snad by měl zbytek denního světla využít k hledání nějaké jeskyně nebo hromady jehličí, čehokoli, co by mu dalo šanci přežít noc.

V narůstajícím chladu pozoroval, jak se stíny z pustého údolí šplhají vzhůru a splývají na tmavnoucích stráních nejbližších hor. Rudnoucí slunce už sem nahlíželo jen skrze průzory mezi zasněženými vrcholy po jeho levici.

Stál obrácen k severu a dosud ještě nedokázal nashromáždit dost energie, aby se pohnul, když jeho zrak zachytil na pozadí jednolité lesní zeleně na protějším úbočí úzkého údolí náhlý záblesk světla, který tam ostře zazářil. Udělal pár kroků kupředu, opatrně našlapoval na pohmožděnou nohu a stahoval obočí.

Lesní požáry, které v Kaskádách poničily tolik vyschlých lesů, hustý porost na tomhle svahu zčásti ušetřily. A někde v něm skutečně bylo cosi, co jako zrcadlo zachytávalo a odráželo sluneční světlo. Podle záhybů úbočí odhadoval, že ten odraz je vidět jen z tohohle místa a jen v pozdním odpoledni.

Takže hádal špatně. Doupě banditů nakonec není v té úžlabině výš v průsmyku směrem k západu, ale mnohem blíž. Prozradila mu ho jen šťastná náhoda.

Takže teď, teď mi přihraješ? obviňoval svět. *Nemám snad i bez takového nabídnutého stébla dost jiných starostí?*

Naděje byla jako posedlost. Půl života ho poháněla na západ. Chvilku poté, co se málem vzdal, začínal už z předchozích trosek skládat obrysy nového plánu.

Dokázal by vyloupit srub plný ozbrojených mužů? Představil si sám sebe, jak před jejich užaslýma očima otevře kopnutím dveře, s pistolí v jedné ruce je drží v šachu a druhou je postupně svazuje.

A proč ne? Mohli by být opilí, a on je dost zoufalý, aby to zkusil. Mohl by vzít rukojmí? Krucinál, i dojná koza by pro ně měla větší cenu než jeho boty. A výměnou za zajatou ženu by měl dostat víc.

Ten nápad byl neodbytný. Závisel ovšem na tom, jestli se vůdce banditů bude chovat racionálně. Byl by ten darebák schopen rozpoznat skrytou sílu zoufalého člověka a raději ho nechat, aby si vzal, co potřebuje, a šel?

Gordon už zažil muže, kteří z pýchy provedli úplné hlouposti. Je to častější než opak. *Kdyby došlo na honičku, tak jsem v troubě. Neutekl bych teď ani jezevci.*

Pohlédl na odraz na druhé straně údolí a rozhodl se, že koneckonců nemá moc na vybranou.

Zpočátku mu to šlo dost pomalu a každých třicet metrů se musel zastavit, aby na sbíhajících se a křižujících se stezičkách hledal stopy svých nepřátel. Uvědomil si také, že v každém stínu hledá možnou léčku, a silou vůle s tím přestal. Tohle nejsou holnisté. Vypadali spíš na lenochy. Odhadoval, že pokud vůbec stavějí nějaké stráže, budou nejspíš docela blízko domu.

S ubývajícím světlem se stopy na kamenité půdě ztratily, ale Gordon věděl, kam jde. Prchavý odraz už nebyl vidět, ale úžlabina na druhé straně horského sedla tvořila stromy obroubený klínovitý obrys. Zvolil si stezku, která by tam snad mohla vést, a spěchal kupředu.

Rychle se stmívalo. Od zamžených vrcholů syrově zavál čerstvý chladný vítr. Gordon se opíral o svou hůl a belhal se několika ostrými zatáčkami vzhůru korytem vyschlého potoka. Potom, když odha-

doval, že by od svého cíle mohl být tak čtvrt míle daleko, mu tahle cesta najednou zmizela.

Zdviženými lokty si chránil obličej a co nejtišeji se prodíral suchým podrostem. S námahou potlačil nebezpečné kýchnutí, ke kterému ho neodbytně nutil zvířený prach.

Z horských strání se plazila studená noční mlha. Brzy se na zemi zachvějí slabé pablesky jinovatky. Gordon se ale chvěl spíše nervozitou než chladem. Věděl, že už je to blízko. Ať tak či onak, čekalo ho setkání se smrtí.

V mládí čítal o historických i smyšlených hrdinech. Vypadalo to, že skoro všichni, když přišla chvíle k činu, dokázali alespoň v tom okamžiku zapomenout na osobní břemeno obav, nejistoty a úzkosti. Jenže Gordonovo myšlení zřejmě takhle nefungovalo. Místo toho hromadilo stále víc a víc složitostí a změť všemožných výčitek…

Ne že by měl pochybnosti o tom, co musí udělat. Měřeno všemi jeho životními zásadami to bylo správné. Bylo to nutné pro přežití. A i kdyby přitom měl zahynout, zanechá po sobě aspoň ty hory o něco bezpečnější pro příští poutníky, jestli při tom vezme pár těch darebáků s sebou.

Čím více se ale blížil k místu srážky, tím silněji si uvědomoval, že si původně nepřál, aby jeho pouť vedla k tomuhle. Ve skutečnosti vůbec nechtěl někoho z těch lidí zabít.

Takhle to bylo i tehdy, když se s malou četou poručíka Vana pokoušel udržet mír a malý kousek už zemřelého státu.

Ve světě po katastrofě si zvolil život potulného herce, zpěváka a nádeníka, aby se mohl přesunovat z místa na místo a hledat někde trochu světla.

Bylo známo, že některá přežívající poválečná lidská společenství mezi sebe nové lidi přijímají. Vítány byly samozřejmě především ženy, ale někde přijali i nového muže. Často to ale mělo háček. Aby získal místo u společného stolu, musel nový muž často někoho zabít v souboji nebo přinést skalp někoho z nepřátelského klanu a prokázat tak svou statečnost. V rovinách a ve Skalistých horách už teď nebylo příliš mnoho holnistů, ale v mnohých výspách přežívajícího osídlení, na které narazil, byly stejně požadovány rituály, se kterými nechtěl mít nic společného.

A teď tu počítal náboje a jen tak mimochodem chladně zvažoval, že když je řádně uplatní, vystačí asi na všechny bandity.

Do cesty se mu postavilo další řídké ostružinové křoví. Co mu chybělo na plodech, to dohánělo trním. Gordon tentokrát postupoval podél jeho okraje a cestu si v houstnoucím soumraku pečlivě vybíral. Jeho orientační smysl, vytříbený čtrnáctiletým touláním, fungoval automaticky. Pohyboval se tiše, opatrně a nepovznášel se nad maelström svých myšlenek.

Když se to tak vezme, bylo ohromující, že člověk jako on žil takhle dlouho. Všichni lidé, které v mládí znal nebo obdivoval, už společně se svými nadějemi umřeli. Jemný svět, stvořený pro snílky jako on, se rozpadl, když mu bylo teprve osmnáct, a jemu ještě dlouho trvalo, než si uvědomil, že jeho vytrvalý optimismus musel být jistou formou hysterické nepříčetnosti.

Hergot, dneska jsou všichni blázni!

Ano, odpověděl si, *ale paranoia nebo deprese je dnes adaptivní. Idealismus je jenom pitomý.*

Zastavil ho drobný pablesk čehosi barevného. Zadíval se do ostružiní a spatřil pár ostružin, které černému medvědovi zřejmě ušly. Večerní opar zvýšil jeho chuťovou vnímavost, takže dokázal jejich mírnou podzimní zatuchlost vstřebávat přímo ze vzduchu.

Bez ohledu na píchající trny natáhl ruku do křoví a sevřel v dlani chuchvalec lepkavé hmoty. Jeho ostrá sladkost se rozplývala v ústech a chutnala stejně opojně jako život.

Večerní červánky už téměř dohasly a na nebi potaženém tmavnoucím oparem pomrkávalo pár matných hvězd. Chladný větřík províval Gordonovi roztrhanou košili a připomínal mu, že je načase vyřídit tu věc dřív, než bude mít prsty příliš zkřehlé na stisknutí kohoutku.

Otřel si lepkavé zbytky o kalhoty a obešel poslední výběžek houštiny. A tady před ním ve vzdálenosti snad stovky stop v odlesku dohasínajícího nebe bledě zazářilo cosi jako široká skleněná deska. Gordon ustoupil zpět za trní, vytáhl revolver a levičkou si svíral pravé zápěstí, dokud se mu nezklidnil dech. Pak zkontroloval, jak pistole funguje. S téměř vznešeným mechanickým sebeuspokojením tiše cvakla. Náhradní náboje ho tížily v náprsní kapse. Houština, která trestala každý prudký nebo násilný pohyb, se podvolila, když se o ni pozpátku opatrně opřel, a několika drobných oděrek navíc si ani nevšiml. Zavřel oči ve snaze vyprosit si klid a také – ano, odpuštění.

Rytmické drnčení cvrčků bylo v chladné tmě jediným doprovodem jeho dechu.

Zahalil ho oblak studené mlhy. *Ne*, povzdechl si, *jinak to nejde.* Zvedl zbraň a obrátil se.

Ta stavba vypadala nápadně zvláštně. Jednak byla vzdálená skleněná plocha tmavá.

To bylo divné. Ale ještě podivnější bylo to ticho. Byl by očekával, že budou mít bandité rozdělaný oheň a budou hlučně slavit.

Byla už taková tma, že sotva viděl vlastní ruku. Z obou stran se jako mohutní trollové hrozivě tyčily stromy. Zdálo se, že skleněná plocha je opřena o nějakou tmavou stavbu, protože se v ní odrážely stříbřité obrysy plynoucích mraků. Mezi Gordonem a jeho cílem se táhly řídké závoje oparu, které obraz zamlžovaly a rozechvívaly.

Šel pomalu kupředu a největší pozornost věnoval zemi. Při tomhle opatrném postupu tmou by šlápnutí na suchou větvičku nebo ostrý kámen potřeboval ze všeho nejméně.

Vzhlédl a znovu se ho zmocnila představa čehosi tajemného. Na té stavbě, skládající se především z nejasného obrysu za slabě pableskujícím sklem, *nebylo něco v pořádku*. Nevypadala, jak by měla. Byla jakási krabicovitá, vrchní část jako by se skládala jen z velkého okna, spodek mu na rozích připadal spíše jako natřený kov než jako dřevo…

Mlha zhoustla. Gordon poznával, že se ve svých odhadech mýlil. Očekával dům nebo velkou chatu. Jak k té věci přicházel, uvědomil si, že je podstatně blíž, než si myslel. Tvar byl známý, jako kdyby…

Šlápl na větvičku. Prasknutí mu rezonovalo v uších. Skrčil se, upřel oči do tmy, zoufalé přání silnější než zrak. Jako by mu z očí vyrážela nepřekonatelná síla, která by silou hrůzy chtěla rozptýlit mlhu, aby konečně viděl.

A mlha jako by uposlechla a náhle se před ním rozevřela. Zřítelnice se mu rozšířily. Spatřil, že je méně než dva metry od okna… Odrážela se v něm jeho tvář, oči rozšířené, vlasy rozcuchané… A skrze jeho obraz prosvítala umrlčí hlava, kápí pokrytá lebka, která se zubila na uvítanou.

Gordon se jakoby v hypnóze přikrčil a po zádech mu přeběhlo pověrčivé chvění. Nebyl schopen pozvednout zbraň, z hrdla nedokázal vyrazit ani hlásek. Mlha se nad ním točila a on jen naslouchal a

očekával nějaký důkaz, že se doopravdy zbláznil. Přitom si ale ze všech sil přál, aby ta umrlčí hlava byla jen přelud.

„Být, či nebýt, Gordone?“ To hrobové zjevení překrývalo jeho obraz a jako by se mu zachvívalo na pozdrav. Po celé ty hrozné roky se mu smrt, vládkyně světa, zjevovala jako strašidlo. Jeho ztuhlá mysl nedokázala připadnout na nic jiného než na otázku dánského kralevice. Čekal, aniž dokázal odtrhnout zrak nebo se jen pohnout. Lebka a jeho tvář… Jeho tvář a lebka… Zdálo se, že poté, kdy se ho bez boje zmocnila, se lebka nad svým úspěchem spokojeně šklebí.

Nakonec přišlo Gordonovi na pomoc něco tak všedního jako opičí reflex.

Žádný neměnný obraz, ať hypnotizuje nebo děsí sebevíc, nemůže člověka ovládat na věky. A zvlášť tady to vypadalo, že se nic, vůbec nic neděje. Nic se neměnilo. Kde ho zradila odvaha i vzdělání, kde selhala i jeho nervová soustava, tam převládla nakonec *nuda*.

Jeho prsa vydechla. Slyšel, jak mu hvízdá mezi zuby. Aniž si to sám přál, cítil, jak se jeho oči poněkud odvracejí od tváře smrti.

Jaksi podvědomě zaznamenal, že okno je vsazeno ve dveřích. Klika byla před ním, nalevo další okno, napravo… napravo byla kapota.

…*Kapota!*

…*Kapota!*

Kapota džípu.

Kapota opuštěného zrezavělého džípu, který stál ve sotva znatelných kolejích v lesní úžlabině…

Vyvalil oči na tu kapotu poničeného džípu s dávnými úředními znaky Spojených států a s kostrou ubohého mrtvého státního zaměstnance uvnitř. Jeho lebka byla přitisknuta k okénku na straně spolujezdce, právě proti Gordonovi. Přidušený vzdech, který se mu vydral z prsou, zněl skoro jako v transu. Pocit úlevy a trapnosti byl přímo hmatatelný. Gordon se narovnal a cítil se, jako by se vytáhl ze zkroucené prenatální polohy, jako by se narodil.

„Pane Bože!“ řekl, jenom aby slyšel svůj hlas. Aby si rozhýbal ruce a nohy, rázoval kolem vozidla a pohlížel přitom zavile na jeho mrtvého obyvatele, aby se smířil s tou realitou. Dýchal zhluboka, tep se mu zklidňoval a hučení v uších postupně ustupovalo.

Nakonec se posadil na lesní půdu a opřel se zády o dvířka na levé straně džípu. Rozechvěle a za užití obou rukou zase revolver za-

jistil a zasunul ho do pouzdra. A pak vytáhl svou polní láhev a pomalými, mocnými doušky pil. Přál si, aby měl něco silnějšího, ale v tuhle chvíli chutnala voda sladce jako život.

Byla už úplná noc. Chlad pronikal až do morku kostí. Přesto Gordon ještě po nějakou chvíli odkládal, co už bylo jasné. Teď, když sledoval temnou divočinou tak daleko falešnou stopu, už nemohl brloh banditů najít. Džíp mu poskytoval alespoň jakés takés přístřeší, lepší než cokoliv kolem.

Zdvihl se, položil ruku na kliku a snažil se rozpomenout na pohyby, které byly kdysi pro dvě stě milionů jeho krajanů druhou přirozeností a které donutily kliku po krátkém vzdoru povolit. Když pořádně zatáhl a silou dveře otevřel, vydaly hlasité zaskřípění. Vklouzl na popraskaný vinyl sedadla a zkoumal vnitřek.

Ten džíp byl jeden z vozů s řízením na pravé straně, které užívala pošta kdysi dávno předávno, v dobách před Osudovou válkou. Mrtvý pošťák, nebo spíše to, co z něho zůstalo, byl opřen o dveře na druhé straně. Gordon se pohledu na kostru pro tuto chvíli vyhýbal.

Nákladní prostor vozidla byl téměř úplně vyplněn pytli z hrubé látky. Pach starého papíru byl v malé kabině cítit nejméně stejně silně jako vyčichlý zápach mumifikovaných tělesných pozůstatků.

Gordon s nadějným zaklením vytáhl z přihrádky u řadicí páky kovovou láhev. Žbluňkalo to v ní. Musela být dobře zazátkovaná, když udržela tekutinu po šestnáct či více let. S kletbou na ústech se marně pokoušel zátku odšroubovat. Praštil s ní o dveřní rám a pustil se do ní znovu.

Z marné námahy mu vhrkly do očí slzy. Nakonec ale pocítil, jak zátka povoluje. Brzy byl odměněn pomalým, drhnoucím otočením a pak opojnou, vzdáleně známou vůní whisky.

Asi jsem byl přece jen hodný chlapeček.

Možná je opravdu nějaký Pán Bůh.

Polkl doušek a zakuckal se, jak do něho stékal hřejivý plamen. Ještě dva malé doušky, pak se opřel zády o sedadlo a vydechl, téměř jako by vzdychal.

Nebyl ještě dost otrlý na to, aby z útlých ramen kostry stáhl bundu. Popadl pytle s nápisem „Pošta Spojených států“ a začal je rovnat kolem sebe. Dveře nechal maličko pootevřené, aby dovnitř mohl čerstvý horský vzduch. Zavrtal se do svého provizorního lože i s lahví.

Nakonec se zadíval na svého hostitele, na nárameník mrtvého státního úředníka s americkým státním praporem. Odšrouboval zátku a pozvedl tentokrát láhev směrem k větrovce s kapuci.

„Věřte tomu nebo ne, pane pošťáku, ale já jsem si vždycky myslel, že vy, lidé od pošty, odvádíte dobrou a poctivou práci. Pro hodně lidí jste byli fackovací panáci, ale já vím, jakou jste měli těžkou a odpovědnou práci, a byl jsem na vás už před válkou hrdý.

Ale *tohle*, pane pošťáku," pozvedl láhev, „tohle překonává všechno, co bych kdy očekával. Myslím, že mé daně byly vynaloženy velmi dobře." Připil pošťákovi a mírně se zakuckal, ale vychutnával přitom rozlévající se teplo.

Zavrtal se hlouběji mezi poštovní pytle. A zadíval se na koženou bundu, na žebra vykukující pod jejími okraji a na ruce, volně svěšené v podivných úhlech. Nehybně ležel a pociťoval smutnou tíži, něco jako stesk po domově. Ten džíp, ten symbolicky věrný poštovní doručovatel, ten prapor na nárameníku… to všechno připomínalo pohodlí, nevinnost, spolupráci, snadný život, který umožňoval milionům lidí být v pohodě, smát se nebo se přít, ale také se rozhodnout být jeden k druhému tolerantní a pracovat na sobě.

Gordon byl dnes připraven zabít a dát se zabít. Teď byl rád, že se tomu vyhnul. Říkali mu „pane zajíci" a nechali ho napospas smrti, ale on měl to štěstí a čest, aniž o tom bandité věděli, že je mohl prohlásit za své krajany a nechat je žít.

Oddal se spánku a uvítal navrátivší se optimismus, ať si to byla sebehloupější nepatřičnost. Ležel zahalen do vlastní cti a zbytek noci strávil sněním o paralelních světech.

2

Pahýly větví a ohořelou kůru prastarého stromu pokrýval sníh a saze. Strom nebyl mrtvý, ještě ne úplně. Tu a tam se s námahou probíjely droboulinké zelené výhonky, ale moc se jim nedařilo. Konec byl blízko.

Shora se snesl stín a na nánosy se usadil nějaký tvor. Staré a zraněné stvoření nebeské, stejně blízké smrti jako strom.

Se svěšenými perutěmi si začalo ztěžka budovat hnízdo – místo na umření. Z olámaného chrastí na zemi vyzobávalo klacík za klací-

kem a vršilo je stále výš, až bylo jasné, že to vůbec žádné hnízdo není.

Byla to pohřební hranice.

A ten zatracený chcípající tvor se posadil na vršek té stavby a začal vyluzovat jemnou hudbu nepodobnou čemukoli, co tu bylo k slyšení kdy předtím. Začala se rozlévat a sílit záře, která to stvoření brzy obklopila hustým purpurovým oblakem. Vyšlehovaly z ní modré plameny.

A strom jako by reagoval. Letité pahýly se zavlnily směrem k teplu, jako když si stařec ohřívá ruce. Sníh se zachvěl a začal opadávat. Zelené výhonky začaly růst a plnit povětří vůní obnovy.

Ne že by se ten tvor v tom ohni znovu zrodil, a nebyl to on, kdo ve spánku Gordona překvapil. Velký pták byl plamenem stráven a zbyly z něho jen kosti. Ale strom se obsypal květem a z jeho rozkvétajících větví cosi vyráželo a odplouvalo vzduchem.

Gordon ohromeně zíral, když si uvědomil, že jsou to balony, letadla a kosmické lodi. Sny.

Odplouvaly všemi směry a vzduch byl plný nadějí.

3

Na kapotě džípu přistál s mocným zaduněním dravec, který byl zřejmě na lovu sojek. Zaskřehotal – jednou, aby si nárokoval území, a podruhé pro radost. Pak se začal zobákem přehrabovat v tlusté vrstvě prachu a suti.

Gordona probudilo ťukání. Upřel rozespalé oči skrze hustě zaprášené okno a spatřil ptáka s šedými křídly. Chvíli mu trvalo, než se rozpomněl, kde je. Přední sklo auta, volant, pachy kovu a papíru, to vše vypadalo jako pokračování jednoho z nejživějších snů uplynulé noci. Viděl v něm dávné dny před válkou. Pár okamžiků omámeně seděl a obíral se svými pocity, zatímco se obrazy ze spánku vzdalovaly a uplývaly pryč, mimo jeho dosah.

Protřel si oči a začal uvažovat o své situaci.

Kdyby za sebou cestou do tohohle údolíčka včera nenechal stopy jako slon, byl by v tuhle chvíli docela v bezpečí. To, že tu whisky zůstala šestnáct let ležet netknutá, jasně znamenalo, že bandité jsou

líní lovci. Mají svá tradiční loviště i hluchá místa a nikdy si nedali práci s řádným prohledáním své vlastní hory.

Gordon měl trochu těžkou hlavu. Válka začala, když mu bylo osmnáct a byl ve druhém ročníku fakulty. Pak už neměl příliš příležitostí vypěstovat si odolnost vůči čtyřicetiprocentní kořalce. V kombinaci se včerejší řadou skličujících zážitků a návalů adrenalinu měl teď z whisky sucho v ústech a pálilo ho v očích.

Ztracených rekvizit pohodlného života litoval jako předtím. Dnes ráno nebude žádný čaj, žádná mokrá žínka a žádné sušené maso ke snídani. A také žádný kartáček na zuby.

Přesto se však snažil k tomu stavět filosoficky. Je koneckonců naživu. Měl pocit, že teprve přijdou chvíle, kdy mu každá z těch ukradených věcí bude „scházet ze všeho nejvíc“.

Když bude mít štěstí, nebude do téhle kategorie patřit Geigerův čítač. Záření bylo jedním z hlavních důvodů, proč od doby, kdy opustil obě Dakoty, šel pořád na západ. Už ho unavovalo, když byl na své pěší pouti neustále otrokem drahocenného přístroje a věčně se obával, aby mu ho neukradli nebo aby se nerozbil. Pověsti pravily, že západní pobřeží bylo nejhoršího spadu ušetřeno a utrpělo spíše epidemiemi nakažlivých chorob, které přinesl vítr z Asie.

Taková ta podivná válka byla. Byla nedůsledná a chaotická, takže zdaleka nevyústila v tu konečnou křeč, kterou všichni předpovídali. Podobala se spíš výstřelu z brokovnice, taková prška katastrof středního rozsahu. Každá z těch pohrom by se sama o sobě dala přežít.

Ta úvodní „techno“ válka na moři a ve vesmíru nemusela být tak hrozná, kdyby se na ně omezila a nepřelila se na kontinenty.

Nemoci nebyly tak zlé jako na východní polokouli, kde se nepřátelské zbraně vymkly kontrole nad vlastním územím. Nebyly by asi zabily tolik lidí v Americe, kdyby se nesrotilo tolik uprchlíků z oblastí spadu a křehká síť zdravotní služby se pod jejich tlakem nezhroutila.

Ani hlad by nemusel být tak úděsný, kdyby vystrašené skupiny lidí, které se chtěly ubránit před nákazou, nepřerušily železniční a silniční spojení.

Pokud šlo o ten tak dlouho obávaný atom, byl ze světových jaderných arzenálů použit jen malý zlomek. Pak se slovanské vzepětí zhroutilo zevnitř a bylo vyhlášeno nečekané vítězství. Těch pár desí-

tek pum stačilo nastartovat tříletou zimu, ale nevyvolaly staletou noc, která by člověka poslala za dinosaury. Pár týdnů to vypadalo, že velký zázrak zdrženlivosti planetu zachránil.

Tak se to lidem zdálo. A opravdu, ani kombinace pár bomb, nějakých bacilů a tří špatných úrod by nestačila na zničení velké Země a spolu s ní světa.

Jenže tu byla jiná choroba, rakovina zevnitř.

Buď proklet navždy, Nathane Holne! pomyslel si Gordon. Tuhle litanii měl celý setmělý kontinent společnou.

Gordon bez ohledu na ranní chlad odstrčil poštovní pytle, otevřel levou kapsu svého opasku a vytáhl malý balíček zabalený do hliníkové fólie a zalitý do roztaveného vosku.

Jestli někdy nastal nějaký stav nouze, tak je to teď. Ke zvládnutí tohohle dne bude potřebovat energii. Nemá nic než asi tucet kostiček hovězího vývaru, ale ty budou muset stačit.

Zapil hořké slané sousto malým douškem z polní láhve a pak kopnutím otevřel levé dveře džípu, až několik poštovních pytlů vypadlo na zmrzlou zem. Obrátil se vpravo a pohlédl na zachumlanou kostru, která s ním pokojně strávila noc.

„Pane listonoši, s holýma rukama se vás pokusím pochovat tak, aby se to co nejvíc blížilo řádnému pohřbu. Vím, že za to, co jste poskytl vy mně, to není moc. Ale víc vám nabídnout nemůžu.“ Natáhl se přes úzké kostnaté rameno a odjistil dveře na řidičově straně.

Mokasíny mu klouzaly po umrzlé půdě, když vylezl a opatrně obcházel džíp na druhou stranu.

Ještě že v noci nesněžilo. Je tu tak sucho, že by země měla za chvilku roztát, a pak bude možné rýt.

Zrezivělé pravé dveře skřípěly, když je otvíral. Kostra se začala naklánět kupředu a nebylo lehké ji zachytit na vyprázdněný poštovní pytel. Gordonovi se to nějak podařilo, a tak uložil na lesní půdu balík kostí a částí oděvu.

Zachovalost toho všeho ho ohromila. Suché podnebí pošťákovy ostatky téměř mumifikovalo a dalo tak příležitost hmyzu, aby je bez velkého odpadu očistil. Jinak to vypadalo, že celý džíp byl po celé ty roky nějakého drancování ušetřen.

Gordon nejprve prozkoumal listonošův oděv.

To je zvláštní. Proč měl pod úředním sakem kašmírovou košili?

Ta košile, kdysi barevná, ale teď vybledlá a ušpiněná, už byla k nepoužití. Ohromným nálezem ale byla kožená bunda. Jestli bude dost velká, nesmírně zvýší jeho šance.

Boty byly na pohled staré a popraskané, ale snad pořád ještě k něčemu. Gordon z nich opatrně vytřepal truchlivé uschlé zbytky a přiměřil si je k chodidlům.

Snad jsou trochu velké. Jenže cokoli bude lepší než potrhané táborové mokasíny.

Shrnul kosti na poštovní pytel a snažil se počínat si při tom co nejšetrněji. Byl překvapen, jak lehko to šlo. Jakékoli pověry odezněly už včera večer. K bývalému majiteli těchhle věcí pociťoval teď nanejvýš klidnou úctu a vděk, snad s mírným pošklebkem nad ironií osudu. Když protřepával šaty, zadržel dech, aby se nenadýchal prachu. Pak je pověsil provětrat na větev borovice a vrátil se k džípu.

Aha, pomyslel si, *tím je vyřešena záhada košile.* Hned vedle místa, kde spal, ležela modrá blůza od uniformy s dlouhými rukávy a znaky Pošty Spojených států. Vypadala přes všechny ty roky skoro nově. *Jednu pro pohodlí, druhou pro šéfa.*

Gordon si pamatoval, že tohle pošťáci dělali, když byl malý. Jeden takovýhle chlapík nosil za žhavých letních odpolední bílou havajskou košili, když rozvážel poštu. Ten listonoš byl vždycky vděčný za sklenici studené limonády. Kdyby si tak Gordon dokázal vzpomenout na jeho jméno.

Z toho ranního chladu se roztřásl, a tak vklouzl do uniformy. Blůza mu byla jen o trochu větší.

„Třeba do ní dorostu," zamumlal si pro sebe v chabém pokusu o žert. Vážil ve čtyřiatřiceti snad méně než kdysi v sedmnácti.

Ve skříňce na palubní desce byla křehká mapa Oregonu, takže měl náhradu za tu ztracenou. Hned nato s výkřikem popadl malou čirou umělohmotnou kostičku. Krystalový měřič záření! Mnohem lepší než jeho Geigerův čítač. Ten malý hranol bude vydávat drobné záblesky, kdykoli bude jeho krystalické nitro zasaženo gama zářením. Ani napájení nepotřebuje! Gordon si ho přidržel před okem a pozoroval slabounké blikání, vyvolávané kosmickým zářením. Jinak byla kostička klidná.

Ale co s takovou věcičkou dělal předválečný listonoš? zauvažoval líně, když přístroj zmizel v kapse jeho kalhot. Baterka ve skříňce palubní desky byla samozřejmě k ničemu.

Brašna, no ovšem! Na podlaze pod řidičovým sedadlem ležela listonošova velká kožená taška. Byla vyschlá a popraskaná, ale řemen, když za něj zatáhl, držel a uzavírací chlopně ochrání obsah před vodou. Nemůže samozřejmě ani zdaleka nahradit jeho ztracenou krosnu. Rozhodně ale bude o mnoho lepší než vůbec nic.

Když otevřel její největší přihrádku, začaly se odtud sypat svazečky starodávné korespondence a rozpadat se v neúpravné hromádky, jak na nich praskaly zpuchřelé gumičky, které je držely dohromady. Gordon několik nejbližších dopisů zvedl. „Od starosty Bendu v Oregonu děkanovi lékařské fakulty Univerzity státu Oregon, Eugene.“ Gordon adresu deklamoval, jako by hrál Polonia. Probral ještě pár dalších dopisů. Adresy zněly nabubřele a archaicky.

„Tak tenhle doktor Franklin Davis z městečka Gilchrist posílá s jasně natištěným ‚spěšně‘ na obálce dost objemný dopis řediteli regionální správy zdravotnického zásobování… Jistě žádá o přednostní zásobení.“

Jak Gordon obracel jeden dopis za druhým, měnil se jeho jízlivý úsměšek ve škleb. Něco tu nebylo v pořádku.

Očekával, že se pobaví reklamním blábolem nebo osobní korespondencí, ale zdálo se, že v brašně není ani jeden propagační leták. Soukromých dopisů bylo sice hodně, ale obálky byly vždycky nějakého úředního typu.

Beztak neměl příliš mnoho času na nakukování do cizího soukromí. Pár dopisů si vezme pro zábavu a zadní strany použije na nový deník.

Vyhýbal se myšlence na ten ztracený předchozí, těch šestnáct let drobných škrábanic, nad kterými si teď jistě neřestně užívá bývalý makléř a nyní lupič. Určitě bude jeho deník opatrovat a číst stejně jako malé knížečky veršů, které Gordon také nosil v krosně. Musel by se v osobnosti Rogera Septiena pořádně zmýlit, kdyby to tak nebylo. A on, Gordon, jednou přijde a dostane to všechno zpátky.

Co tu ale vlastně dělá džíp Pošty Spojených států? A co se to stalo tomu pošťákovi? Část odpovědi našel na zadku vozidla. Od prostředku skla zadních dveří se vzhůru doprava táhla řádka průstřelů. Ano, košile i bunda měly na zádech zhruba ve výši prsou po dvou dírkách.

Takovýhle pokus o únos nebo loupež se nemohl stát před válkou. Na poštovní doručovatele se neútočilo téměř nikdy, ani při nepokojích za krize koncem osmdesátých let, před nástupem „zlaté éry“ let devadesátých.

Kromě toho by se po zmizelém listonošovi pátralo, dokud by nebyl nalezen, takže k útoku došlo po jednotýdenní válce. Ale proč jel ten pošťák po osamělé venkovské cestě poté, co Spojené státy prakticky přestaly existovat? Jak dlouho potom se to stalo?

Ten chlápek zřejmě z léčky vyklouzl a pak hledal zapadlé cesty a stezky, aby unikl pronásledování. Možná nevěděl, jak vážně je zraněn, nebo prostě zpanikařil.

Ale Gordonovi něco napovídalo, že tu byl jiný důvod, proč se doručovatel rozhodl kličkovat s džípem mezi ostružiním a ukrýt ho v hloubi lesa.

„Chránil svůj náklad,“ zašeptal Gordon. „Porovnal si možnost, že omdlí na silnici, s šancí, že se dostane k pomoci… a rozhodl se, že radši uschová poštu, než by se snažil zachránit si život.“

Byl to tedy svědomitý *poválečný* pošťák, hrdina dohasínajícího soumraku civilizace. Gordon se rozpomněl na starou ódu na pošťáky „Skrze slotu, skrze mráz…“ a zahloubal se nad tím, že někdo vynaložil takovéhle úsilí, aby ten skomírající plamínek uchránil.

Tím byly vysvětleny úřední dopisy a absence reklamních letáků. Nikdy ho nenapadlo, že alespoň zdání normálnosti vydrželo takhle dlouho. Samozřejmě, sedmnáctiletý hoch povolaný k domobraně mohl sotva kdy něco normálního vidět. Ozbrojené orgány měly dost práce s řáděním lůzy a všeobecným drancováním hlavních zásobovacích středisek až do doby, kdy se domobrana prakticky rozplynula v nepokojích, které měla původně potlačit. Jestli se v těch měsících hrůzy někde jinde lidé chovali lidštěji, Gordon to neviděl.

Příběh pošťákova udatenství ho jenom dále sklíčil. Tahle historie boje starostů, vysokoškolských učitelů a pošťáků proti chaosu měla v sobě onu příchuť myšlenky „co kdyby“, která byla pro něho příliš dráždivá, než aby o ní dokázal dlouho uvažovat.

Zadní dvířka se otevírala neochotně, dalo to trochu práce. Odhrnul stranou pytle s poštou a po krátké prohlídce našel pošťákovu čepici s ušmudlaným odznakem. Na víku prostoru pro rezervu ležela prázdná přesnídávková krabice a drahé sluneční brýle.

Malá lopatka, určená k vyprošťování džípu ze závěji, měla teď posloužit k pohřbu řidiče.

Nakonec našel za řidičovým sedadlem zlomenou kytaru, rozdrcenou několika těžkými pytli. Krk jí přerazila velkorážní kulka. Vedle ní ležel velký žlutý igelitový pytlík, obsahující asi libru vysušené traviny, která vydávala silný pižmový pach. Gordonovy vzpomínky nevybledly natolik, aby zapomněl, jak voněla marihuana.

Původně si pošťáka představoval jako nudného konzervativního patrona středního věku. Teď si obraz poopravil. Udělal z něho člověka spíše podobného sobě, s rozcuchaným vousem a neustále ohromeným výrazem, který jako by každou chvíli chtěl říct: „No tohle!“

Nějaký neohippie, snad příslušník té subgenerace, která teprve začala rozkvétat, když ji válka odfoukla spolu s veškerým optimismem, i s tímhle pošťákem, který se snažil ochránit poštu vlivných a mocných. Gordona to ani trochu nepřekvapilo. Měl v tom hnutí přátele, upřímné lidi, i když snad trochu podivínské. Sundal z kytary struny a snad poprvé toho rána se cítil trochu provinile.

Ten listonoš nebyl ani ozbrojen. Gordon si vzpomněl, jak jednou četl, že za občanské války v šedesátých letech 19. století fungovala americká pošta po tři roky přes frontové linie. Snad tenhle člověk důvěřoval tomu, že jeho krajané budou tu tradici respektovat.

Amerika po chaosu neznala žádnou tradici kromě přežití. Za svých toulek Gordon zjistil, že ho některá obydlená místa vítají zrovna tak přívětivě, jako bývali potulní kejklíři a zpěváci vítáni kdysi ve středověku, ale v jiných vládly nejroztodivnější podoby stihomamu. Ovšem i v těch vzácných případech, kdy byl přátelsky uvítán slušnými lidmi, zřejmě ochotnými postarat se o cizince, stejně zanedlouho sám odešel. Vždycky zjistil, že už zase sní o tom, jak se točí kola a v nebi se vznášejí létací přístroje.

Dopoledne už pokročilo. Vybavil se tu už dostatečně, aby zvýšil své šance na přežití i bez srážky s bandity. Čím dřív bude za průsmyky a v pořádném povodí, tím líp pro něj.

Nic by mu teď neprospělo tak jako pořádný potok někde mimo dosah lupičské tlupy, kde by si mohl nachytat pstruhy a pořádně se najíst.

Ale má tu ještě úkol. Potěžkal lopatku.

Ať máš hlad nebo ne, tohle pro toho chlapa musíš udělat.

Rozhlédl se po nějakém chráněném místě, kde by byla měkká půda, aby se v ní dalo rýt, a pořádný výhled.

4

„… řekly: ‚neboj se, Macbethe, dokud do Duncinanu nepřijde byrnamský les‘; a teď ten les k Duncinanu přichází!

Ven, do zbraně a ven! Když je to tak, bych mluvil podle pravdy, utíkat nelze ani zůstat tady.“

Gordon sevřel svůj dřevěný meč, vyrobený z prkénka a kousku konzervy. Máchl jím směrem k neviditelnému pobočníkovi.

„Začínám slunce být už syt a rád bych viděl rozkotaný svět a řád! Bij, zvone, na poplach, duj, vichře, zmaru zazvoň! Když zemřít, v brnění my zemřem aspoň!“

Napřímil se v ramenou, zamával mečem a nechal Macbetha odkráčet vstříc jeho sudbě.

Mžoural proti světlu lojových lamp, aby alespoň na okamžik zachytil své diváky. Jeho předchozí vystoupení se jim líbilo, ale tahle zpanchartělá verze Macbetha pro jednoho herce by na ně mohla být příliš.

Ale okamžik poté, kdy skončil, začalo obecenstvo v čele s paní Adel Thompsonovou, vůdkyní téhle malé obce, zuřivě tleskat. Dospělí hvízdali a dupali, mladší tleskali trochu nejistě, ti pod dvacet pozorovali své starší spoluobčany a neurčitě plácali rukama, jako by se takové zábavy zúčastňovali poprvé.

Gordonova zkrácená podoba dávné tragédie se jim tedy zjevně líbila. Ulevilo se mu. Upřímně řečeno, některé střihy nevyplývaly ze snahy o stručnost, jako spíše z toho, že si originál moc dobře nepamatoval. Tištěnou podobu téhle hry viděl naposledy téměř před deseti lety, a to byl ohořelý útržek.

Závěrečné verše toho sólového představení však pro něho byly kánonem. To o vichru a zmaru rozhodně nezapomene.

Se širokým úsměvem se znovu a znovu ukláněl na pódiu, totiž fošnami pokrytém garážovém zvedáku vedle jediné bývalé benzinové pumpy v malé vesničce Pine View.

Hlad a osamělost ho dohnaly k tomu, že vyzkoušel pohostinnost téhle horské osady, obklopené oplocenými poli a obehnané pali-

sádou, a ta sázka do loterie se vyplatila lépe, než doufal. Dospělí, kteří měli hlasovací právo, naprostou většinou rozhodli, že smění určité množství jídla a dalších zásob za několik představení. A ten obchod byl zřejmě nyní řádně splněn.

„Bravo, skvěle!“ Paní Thompsonová stála v přední řadě a nadšeně tleskala. Ta bělovlasá a kostnatá, ale stále robustní žena se obracela, aby povzbudila k pochvalným projevům i ostatní, kterých bylo i s malými dětmi něco přes čtyřicet. Gordon učinil rozmáchlé gesto a uklonil se hlouběji než předtím.

Jeho vystoupení bylo samozřejmě naprostý škvár, ale byl teď v okruhu nejméně sta mil pravděpodobně jediným člověkem, který kdysi získal nějaké vyšší vzdělání. V Americe žili už zase „sedláci“ a on se stejně jako jeho předchůdci v řemesle potulných komediantů naučil hrát na méně jemné struny.

Načasoval si poslední úklonu na okamžik před tím, než potlesk začal tichnout. Pak seskočil ze scény a začal ze sebe stahovat svůj sešmodrchaný kostým. Stanovil si přesné meze. Žádné přídavky. Jeho zboží bylo divadlo a těm lidem tady by hlad po něm měl vydržet až do doby, kdy bude čas vydat se dál.

„Úžasné, prostě nádherné!“ řekla mu paní Thompsonová, když se vmísil mezi vesničany, kteří se teď shromažďovali kolem bufetového stolu u zadní stěny místnosti. Starší děti ho obklopily a v úžasu na něj zíraly.

Ve srovnání s tolika živořícími vesnicemi na pláních i v horách byla Pine View obec prosperující. Na jiných místech vzhledem ke zničujícímu účinku tříleté zimy na děti některé generace prostě chyběly, ale tady viděl pár výrostků i adolescentů, a dokonce i pár lidí vyloženě starých, kteří v době, kdy začala Osudová válka, museli už mít střední věk za sebou.

Museli se hodně namáhat, aby všechny zachránili. Takovéhle složení obce bylo vzácné, ale také ho sem tam viděl.

Všude byly stopy těch let. Viděl tváře poďobané po nemocech nebo ztrhané útrapami a válkou. Dvě ženy a jeden muž měli amputované končetiny. Jeden člověk se díval jediným zdravým okem, druhé bylo potaženo závojem šedého zákalu.

Gordon byl na tyhle věci zvyklý, nebo to alespoň předstíral. Vděčně své hostitelce pokývl.

„Děkuji, paní Thompsonová, vážím si laskavých slov vnímavého kritika. Jsem rád, že se vám to představení líbilo.“

„Ne, ne, vážně,“ trvala na svém vůdkyně klanu, jako by se Gordon snažil předstírat skromnost, „po celá léta jsem neměla tak krásný zážitek. Při té závěrečné ukázce z Macbetha mi doslova běhal mráz po zádech. Škoda, že jsem se na to nepodívala v televizi, dokud jsem měla možnost. Nevěděla jsem, že je ta hra tak dobrá.

A ta inspirativní řeč, kterou jste k nám předtím pronesl! Ta o Abrahamu Lincolnovi… Víte, ze začátku jsme se pokusili tady založit školu, ale nepovedlo se to. Potřebovali jsme každou ruku, i děti. Ovšem teď, no, po té řeči, jsem se zamyslela. Nějaké staré knihy jsme si uložili. Snad nastala vhodná doba to zase zkusit.“

Gordon zdvořile přikývl. Tenhle syndrom už znal. Těch zhruba deset nejlepších přijetí, jakých se mu za ta léta dostalo, patřilo současně k těm nejsmutnějším. Cítil se vždycky jako šarlatán, když jeho vystoupení vyvolávalo u starých a slušných lidí, kteří si dosud pamatovali lepší časy, velkolepé a dávno zasuté naděje. Pokud mu bylo známo, takové naděje do několika týdnů nebo měsíců zase pohasly.

K zalévání semen civilizace bylo zřejmě zapotřebí něčeho víc než jen dobré vůle a snů stárnoucích absolventů středních škol. Gordon se často zamýšlel nad tím, jestli by tu mohl pomoci nějaký správně zvolený symbol, správná *myšlenka*. Věděl ale, že jeho drobná divadelní vystoupení, i když budou přijímána sebelépe, tím řešením nejsou. Jednou za čas, jednou za dost dlouhý čas, se tu a tam stanou počáteční jiskrou. Jenže nadšení místních lidí po krátké době zase opadne. A on není žádný putující mesiáš. Legendy, které nabízí, neposkytují ten dlouhodobý účinek, který by byl k překonání setrvačnosti temných let potřebný.

Svět se točí a brzy odejde poslední člověk ze staré generace. Kontinentu budou vládnout roztroušené kmeny. Snad někdy za tisíc let začne to dobrodružství znovu. Mezitím…

Byl ušetřen povinnosti poslouchat další smutně nepravděpodobné plány paní Thompsonové. Tlačenicí se k němu probila drobná žena s tuhými stříbrnými vlasy a lesklou černou pletí a popadla jeho ruku přátelsky důvěrným stiskem.

„No tak, Adel,“ pravila k matriarchyni klanu. „Dyť pan Krantz neměl od oběda sousto v puse. A já myslím, že jestli chceme, aby nám zejtra večer udělal další představení, tak bysme ho měli nakrmit,

ne?“ Svírala pevně jeho ruku a zřejmě ho považovala za podvyživeného, což byl dojem, který rozhodně dychtil změnit, zvláště když k jeho chřípí dorazila vůně jídla.

Paní Thompsonová pohlédla na tu druhou ženu s výrazem trpělivé shovívavosti.

„Samozřejmě, Patricie,“ řekla. „Já si s vámi o tom ještě promluvím později, pane Krantzi, až vás paní Howlettová trochu vykrmí.“ V jejím úsměvu i v jejích zářících očích byl náznak inteligentní ironie a Gordon musel svůj náhled na Adel Thompsonovou poopravit. Tahle žena rozhodně není žádný prosťáček.

Paní Howlettová ho postrkovala skrze zástup. Gordon se usmíval a pokyvoval na všechny strany, na lidi, kteří se natahovali, aby se dotkli jeho rukávu. Každý jeho pohyb sledovaly široce rozevřené oči.

Asi ze mě hlad dělá lepšího herce. Takhle na mě diváci ještě v životě nereagovali. Kdybych tak dokázal přesně zjistit, čím jsem je do takové nálady uvedl.

Mezi těmi, kdo ho z druhé strany bufetového stolu pozorovali, byla mladá žena, o nic vyšší než paní Howlettová, s hlubokýma mandlovýma očima a vlasy černějšími, než jaké Gordon, pokud si pamatoval, kdy viděl. Dvakrát se natáhla, aby jemně plácla přes ruku dítě, které si chtělo nabrat jídlo dříve než vážený host. Při tom se ta dívka pokaždé ohlédla na Gordona a usmála se.

Mladý hromotluk vedle ní si prohraboval nazrzlý plnovous a pohlížel na Gordona podivně, s jakousi zoufalou rezignací. Gordon měl jenom okamžik na to, aby si ty dva někam zařadil, a už ho paní Howlettová táhla přímo k té hezké brunetě.

„Abby,“ řekla, „naložme pěkně panu Krantzovi od každýho trošku a on ať pak řekne, čeho by si přidal. Já sem upekla borůvkovej koláč, pane Krantzi.“

Gordon jako v jiném světě kývl na další dvě porce borůvkového koláče. Bylo těžké se soustředit na zdvořilostní projevy, protože nic takového neochutnal ani nečichal po celá léta. Ty vůně překonávaly jakýkoli rušivý vliv pohledů nebo dotyků rukou.

Byl tu nadívaný krocan na rožni a velká mísa kouřících brambor. Druhým chodem byla naklepávaná zvěřina na pivě s mrkví a cibulí. Kousek dál na stole viděl Gordon jablečné koláčky a otevřený soudek křížal. *Než odsud odejdu, musím si jich menší zásobu opatřit.*

Další nabídku už nezkoumal a dychtivě pozdvihl talíř. Ten si od něj vzala Abby, ale přitom ho neustále pozorovala.

Šklebící se ryšavý obr náhle zamumlal něco nesrozumitelného a natáhl obě ruce, aby jimi sevřel Gordonovu pravičku. Gordon bolestí ucukl, ale ten nemluvný chlap ho nechtěl pustit, dokud stisk neopětoval a nepotřásl si s ním rukou.

Pak muž cosi zahučel, příliš tiše, než aby se tomu dalo rozumět, pokývl hlavou a pustil ho. Pak rychle objal svou brunetu a s očima upřenýma k zemi odcházel.

Gordon překvapeně zamrkal. *Uniklo mi snad něco?*

Měl pocit, jako by se právě stalo cosi, co šlo zcela mimo něj.

„To byl Michael, Abbyin manžel," oznámila mu paní Howlettová. „Musí jít pomoct Edvardovi u pastí na zvěř, ale chtěl před tím vidět vaše představení. Když byl malej, moc rád se díval na podobný pořady v televizi…"

Pára z talíře stoupala Gordonovi do tváře a při jejím vdechnutí se mu hlady dělalo téměř špatně. Abby se začervenala a usmála se, když jí poděkoval. Paní Howlettová ho táhla za sebou a usadila ho na pár starých pneumatik. „Však si s Abby ještě popovídáte," brebentila při tom ta černošská paní. „Teď se najezte. A nechte si chutnat."

Gordona nikdo pobízet nemusel. Zabral se do jídla, zatímco si ho lidé zvědavě prohlíželi a paní Howlettová dál švitořila.

„Dobrý, že jo? Jen pěkně seďte a jezte a nás si nevšímejte.

A až budete docela najedenej a budete si chtít zase povídat, tak bysme asi všichni rádi eště jednou slyšeli, jak jste se stal pošťákem."

Gordon vzhlédl k dychtivým tvářím nad sebou. Spěšně upil piva, aby spláchl do žaludku dva horké brambory.

„Jsem jenom potulný komediant," řekl napůl plnou pusou a pozvedl k ní krocaní stehno. „A jak jsem se dostal k těm šatům a brašně, to není tak moc zajímavá historka."

Bylo mu jedno, jestli na něj zírají nebo mluví nebo sahají, pokud ho při tom nechali jíst.

Paní Howlettová ho po několik okamžiků pozorovala, ale pak to v sobě nedokázala udržet a začala znovu: „Víte, když sem byla malá, dávali jsme pošťákovi mlíko a koláčky, a na Silvestra mu táta vždycky nechával na plotě malou skleničku whisky. Táta nám vždycky říkával takovou básničku, víte:

Skrze liják a mráz

Skrze válečný čas,

Skrze bandity, skrz tmu i jas…“

V tu chvíli Gordonovi zaskočilo sousto, ale když si odkašlal, zvedl oči, aby se přesvědčil, jestli to paní Howlettová myslí vážně. Kdesi v čelním laloku mu proskočil záblesk úvahy o tom, jak by se mohl vyřádit na té podivuhodné báječné chybě, se kterou se stará žena na veršovánku rozpomněla. Bylo to úžasné.

Ten záblesk rychle pohasl a ve chvíli, kdy se Gordon zakousl do šťavnaté pečínky, už neměl sebemenší vůli uvažovat, o co té staré paní jde.

„To *náš* pošťák nám zase *zpíval*,“ vložil se do hovoru tmavovlasý habán se stříbrně prokvetlým plnovousem. Oči jako by se mu potahovaly mlžným závojem, když vzpomínal. „V sobotu, když jsme byli doma ze školy, jsme ho někdy slyšeli už od vedlejšího bloku, jak se blíží.

Byl to černoch, mnohem černější než tady paní Howlettová nebo tamhle Jim Horton. Ten vám měl tak krásnej hlas! Já myslím, že kvůli němu asi to místo dostal. Nosíval mi zásilky na dobírku s mincema, co sem sbíral. A dycky zazvonil, aby mi je moh odevzdat osobně, vlastnoručně.“

Hlas měl zastřený úctou téměř nábožnou.

„Když já byla malá, tak náš listonoš akorát hvízdal,“ řekla žena ve středních letech s hlubokými vráskami ve tváři. V jejím hlasu zaznívalo mírné zklamání. „Ale byl to moc hodnej člověk. Potom, když už jsem byla velká, přišla jsem jednou domů z práce a dozvěděla jsem se, že ten pošťák zachránil život jednomu ze sousedů. Uslyšel, jak se dusí, a dával mu umělý dejchání z úst do úst, než přijela záchranka.“

Kruh posluchačů vydal společný povzdech, jako by poslouchali hrdinské zkazky o dobrodružstvích jediného dávného hrdiny. Děti těm stále vyšperkovanějším příběhům naslouchaly mlčky a s vykulenýma očima. Gordon, i když už poslouchal jen na půl ucha, si uvědomoval, že některé z těch historek jsou už příliš přehnané, než aby se jim dalo věřit.

Paní Howlettová se dotkla jeho kolena: „Povězte nám eště jednou, jak jste se stal pošťákem.“

Gordon trochu zoufale pokrčil rameny. Plnými ústy ale důrazně řekl: „Prostě jsem ty pošťácké věci *našel*.“ Chutě jídla si ho zcela

podmanily a pociťoval teď téměř paniku nad tím, jaké s ním všichni dělají *ciráty*. Jestli si ti dospělí vesničané chtějí romantizovat vzpomínky na muže, kterého kdysi považovali při nejlepším za státního zaměstnance nižší kategorie, tak na tom nic není. Zřejmě si jeho dnešní představení spojují s drobnými projevy bodrosti, které v dětství zažili od svého místního pošťáka. I to je v pořádku. Ať si sakra myslí, co se jim zlíbí, pokud ho při tom nebudou rušit v jídle.

„Aha," podívalo se na sebe chápavě několik vesničanů a pokývali hlavami, jako by Gordonova odpověď měla nějaký hluboký význam. Gordon slyšel, jak jeho slova opakují těm, kdo stáli na vnějším okraji kruhu: „Von ty pošťácký věci našel… No a tak se přirozeně stal…"

Jeho odpověď je zřejmě nějak uspokojila, protože zástup začal řídnout a vesničané přistupovali ke stolu, aby si naložili na talíř. Až mnohem později, když o tom pouvažoval, si Gordon uvědomil, k čemu to vlastně došlo tam pod těmi zatlučenými okny a lojovými lampami, kde se nacpal dobrým jídlem málem až k prasknutí.

5

> … jsme zjistili, že naše klinika má dostatečnou zásobu dezinfekčních a tišících prostředků několika druhů. Dozvěděli jsme se, že v Bendu a přesídleneckých střediscích na severu jich je nedostatek. Něco z této zásoby spolu s nákladním kontejnerem čípků deionizující pryskyřice, který tu byl nějakou náhodou zanechán, jsme ochotni směnit za tisíc dávek tetracyklinu, abychom byli zajištěni proti dýmějovému moru, který vypukl na východě. Snad bychom mohli jako protihodnotu přijmout také aktivní kulturu balomycinových kvasinek, kdyby mohl někdo přijet a ukázat nám, jak se udržují a pěstují.
> Dále také zoufale potřebujeme…

Starosta Gilchristu musel mít mimořádně silnou vůli, když dokázal místní výbor pro nouzový stav přesvědčit, aby takovou směnu nabídl. Ke kolapsu země přispělo velmi zásadně sobecké a nelogické křečkování vlastních zásob. Gordona ohromilo, že ještě během prvních dvou let chaosu se vyskytovali takhle rozumní lidé.

Promnul si oči. Nebylo lehké číst při světle dvou domácích svíček, ale zjistil, že je obtížné usnout na měkké matraci – a kdo by spal na podlaze, když tak dlouho snil, že se vyspí právě v takovéhle posteli a právě v takovémhle pokoji!

Chvilku předtím mu nebylo zrovna dobře. Všechno to jídlo a domácí pivo ho téměř zmohlo a uvrhlo z opojného štěstí až do naprosté mizérie. Nějak se mu podařilo po několik hodin balancovat po samotném jejím okraji celou tou nejasně vnímanou oslavou, až konečně vklopýtal do pokoje, který mu připravili.

Na nočním stolku tam na něj čekal *zubní kartáček* a v železné vaně horká voda.

A mýdlo! Když se vykoupal, žaludek se mu uklidnil a po kůži se rozlilo příjemné teplo.

Usmál se, když spatřil svou pošťáckou uniformu vypranou a vyžehlenou. Byla přehozena přes židli. Díry a škubance, které jen nahrubo zalátal, byly teď úhledně zašité.

Ze zanedbání své jediné zbývající touhy nemohl lidi v téhle malé vesničce obviňovat. Byla to věc, bez níž byl už tak dlouho, že na ni ani nemyslel. Dost. Vždyť tohle je téměř ráj.

Jak malátně a omámeně ležel mezi dvěma starými, ale čistými prostěradly a lenivě čekal na příchod spánku, četl si kousek korespondence mezi dvěma dávno mrtvými muži.

Starosta Gilchristu pokračoval:

> Máme velké potíže s místními tlupami „survivalistů“. Naštěstí jsou ti sobečtí zmetci příliš prolezlí stihomamem, než aby se sdružovali do větších band. Nejspíš si navzájem působí stejné potíže jako nám. Přesto se však stávají opravdovým nebezpečím. Na našeho zástupce pravidelně střílejí dobře ozbrojení muži v maskovacích stejnokrojích záložního vojska. Určitě ho považují za „přisluhovače Rusů“ nebo si snad myslí ještě větší pitomosti.
>
> Dali se ve velkém do lovu zvěře. Zabíjejí v lese všecko živé a maso zpracovávají a konzervují naprosto nemožným způsobem. Naši lovci se vracejí tím plýtváním dočista znechuceni a ti darebáci po nich ještě často bezdůvodně střílejí.
>
> Já vím, že žádám hodně, ale kdybyste dokázali uvolnit nějakou četu z akcí proti přesídleneckým nepokojům, nemohli byste

nám ji sem poslat, aby nám pomohla vyhnat ty do sebe zahleděné příživnické všiváky z těch jejich malých nastřádaných zbrojnic? Pár jednotek armády Spojených států by je snad mohlo přesvědčit, že jsme válku vyhráli a teď musíme spolupracovat…

Odložil dopis.

Takže i tady to bylo tak, že tím omletým „posledním hřebíčkem do rakve“ byla ta morová nákaza survivalistů, zvlášť těch, kteří vyznávají velekněze násilnické anarchie Nathana Holna.

Jednou z Gordonových povinností u domobrany bylo pomáhat při rozhánění některých těch drobných tlup hrdlořezů a pistolníků, vyrostlých ve velkých městech. Počet opevněných jeskyň a srubů, které jeho jednotka našla v prériích a na ostrůvcích uprostřed jezer, byl ohromující… Všechny ty pevnůstky byly zbudovány v návalech stihomamu v obtížných desetiletích před válkou.

Paradoxní na tom bylo, že už jsme byli na cestě k nápravě. Hospodářská krize pominula, lidé zase měli práci a až na těch několik bláznů si pomáhali. Vypadalo to, že pro Ameriku i pro celý svět nastává doba obrození.

Jenže jsme zapomněli, kolik škody může těch několik šílenců v Americe i ve světě udělat.

Když pak nastal kolaps, osamělí survivalisté se ve svých bunkrech samozřejmě dlouho neudrželi. Během několika prvních měsíců změnila většina těch pevnůstek majitele desetkrát i víckrát. Byly to takové svůdné cíle. Všude na pláních zuřily bitvy až do roztřískání posledního slunečního kolektoru, poboření posledního větrného mlýna a vyrabování poslední lékárničky s nenahraditelnými léky v nekonečném pátrání po tvrdých drogách.

Nakonec přežily jen ranče a vesnice, kde se sešla ta správná směs bezohlednosti, vnitřní soudržnosti a zdravého rozumu. V době, kdy strážní jednotky na svých stanovištích postupně vymřely nebo samy zdegenerovaly v bludné tlupy survivalistů, byl už z původních obyvatelů ozbrojených a obrněných pousteven naživu jen málokdo.

Gordon se znovu podíval na poštovní razítko. *Skoro dva roky po válce.* Potřásl hlavou. *Nikdy jsem netušil, že někdo vydržel takhle dlouho.*

Ta myšlenka ho uvnitř tupě bolela jako zranění. Bylo těžké jen pomyslet na to, že těch posledních šestnáct let ani nemuselo být.

Ozval se slabý zvuk. Gordon vzhlédl, ale chvilku si myslel, že se mu to jen zdálo. Pak zaznělo další, jen o trochu slyšitelnější zaťukání na dveře jeho pokoje.

„Vstupte," zavolal.

Dveře se napůl otevřely. Z nich se na něj ostýchavě usmála Abby, ta drobná dívka s poněkud orientálně tvarovanýma očima. Gordon složil dopis a dal ho zpátky do obálky. Usmál se.

„Nazdar, Abby. Copak je?"

„Já… Já jsem se jen přišla zeptat, jestli náhodou ještě něco nepotřebuješ," řekla trochu uspěchaně. „Líbila se ti ta koupel?"

„Jestli se mi líbila?" povzdychl Gordon. Měl pocit, jako by se s Macduffem vrátil do matčina lůna. „Jo, holka. A zvlášť jsem měl radost, že jsem dostal ten zubní kartáček. To byl přímo dar z nebe."

„Říkal jsi, žes o ten svůj přišel," dívala se do země, „tak jsem upozornila, že máme ve skladu nejmíň pět nebo šest nepoužitých. Jsem ráda, že tě to potěšilo."

„Tak to byl tvůj nápad?" uklonil se jí. „To jsem tvůj dlužník."

Abby vzhlédla a usmála se. „To sis četl dopis? Mohla bych se na něj podívat? Nikdy jsem dopis neviděla."

Gordon se zasmál: „Tak mladá přece zas nejsi. Co před válkou?"

Na jeho smích se Abby začervenala: „Byly mi teprve čtyři roky, když začala. Byla to taková hrůza a zmatek, že z toho, co bylo předtím, si opravdu moc nepamatuju."

Gordon zamžikal překvapením. Je to opravdu tak dávno? Ano, šestnáct let je opravdu dost dlouhá doba, aby už na světě byly krásné ženy, které neznají nic jiného než temno.

Ohromující, pomyslel si.

„No dobrá," postrčil židli vedle postele. Se širokým úsměvem přistoupila a sedla si vedle něj. Gordon sáhl do brašny a vytáhl další křehkou zažloutlou obálku. Opatrně dopis rozložil a podal jí ho.

Abby na něj pohlédla tak napjatě, že to vypadalo, jako by ho četla celý najednou. Stáhla tenké obočí, až se jí ve vrásce na čele téměř spojilo. Nakonec však dopis vrátila.

„Myslím, že takhle dobře číst nedokážu. Totiž – přečtu nápisy na konzervách a tak, ale nikdy jsem neměla velkou praxi s něčím, co je psané rukou a… ve větách…" Její hlas se ztišil. Cítila se zahanbená,

ale dávala to najevo docela bez obav a důvěřivě, jako by Gordon byl její zpovědník.

Usmál se. „Nevadí. Já ti povím, o čem to je.“ Přidržel si dopis ke světlu svíčky. Abby si přesedla na kraj postele k jeho nohám a upřela oči na stránku.

„Napsal to nějaký John Briggs z Fordrocku v Oregonu svému bývalému zaměstnavateli v Clamth Falls… Podle toho soustruhu a svěráku v záhlaví bych řekl, že ten Briggs býval předtím strojním zámečníkem nebo tesařem nebo něčím takovým. Hm…“

Gordon se soustředil na sotva čitelný rukopis. „Vypadá to, že ten pan Briggs byl hrozně hodný člověk. Nabízí svému bývalému šéfovi, že vezme k sobě jeho děti, dokud ten nouzový stav neskončí. Také říká, že má slušně vybavenou garáž a dílnu, vlastní elektřinu a spoustu kovového materiálu. Dotazuje se, jestli šéf nechce vyrobit nějaké součástky, zvlášť nedostatkové…“

Gordonův hlas se zajíkl. Po té přemíře jídla a pití měl hlavu pořád tak těžkou, že mu až teď došlo, že na jeho posteli sedí krásná žena. Z okraje prohlubně, kterou vmáčkla do matrace, se jeho tělo naklánělo k ní. Rychle si odkašlal a vrátil se ke zkoumání dopisu.

„Briggs se tu zmiňuje o elektrickém napájení z přehrady u Fordrocku… Telefon nešel, ale on se kupodivu dokázal spojit s Eugene přes počítač po datové síti…“

Abby na něj pohlédla. Bylo zjevné, že jí hodně z toho, co jí o autorovi dopisu pověděl, znělo jako nějaká cizí řeč. Slova jako „strojní zámečník“ nebo „datová síť“ jí možná připadala jako nějaké pradávné zaklínací formule.

„A proč jsi nedonesl žádný dopis nám tady v Pine View?“ zeptala se naprosto nečekaně. Gordon ohromeně vypoulil oči. Ta dívka není hloupá, to se dá poznat. Čím to tedy, že nepochopila nic z toho, co řekl při příchodu do Pine View i později na večírku? Pořád si o něm myslí, že je *pošťák*, stejně jako si to v téhle malé osadě myslí až na pár výjimek všichni. Od koho by podle ní měli dostávat poštu?

Asi jí vůbec nedošlo, že ty dopisy, které Gordon má, poslali už hodně dávno mrtví lidé jiným mrtvým lidem a že on je s sebou nosí kvůli… kvůli sobě.

Ten mýtus, který se kolem něj tady v Pine View utvořil, Gordona deprimoval. Byl to další důkaz úpadku civilizovaných mozků, které kdysi absolvovaly středoškolské nebo i vysokoškolské vzdělání.

Uvažoval, jestli jí má říct pravdu docela otevřeně a tvrdě, aby s touhle fantazií jednou provždy skoncoval. Začal s tím: „Žádné dopisy pro vás nemám, protože…“

Umlkl. Znovu si uvědomil její blízkost, její vůni a jemné křivky jejího těla. A také její důvěru. Povzdechl a odvrátil oči.

„Pro vás tady žádné dopisy nemám, protože… protože jdu na západ, přicházím z Idaha a tam vás nikdo nezná. Odsud půjdu dál k pobřeží. Tam třeba zůstala některá velká města…“

„Třeba nám odtud někdo napíše, když mu pošleme dopis jako první!“ Abbyiny oči se rozzářily. „A až tudy půjdeš zase zpátky do Idaha, moh' bys nám ty dopisy doručit. A taky nám zase něco zahrát jako dneska večer, a my zas pro tebe budeme mít tolik piva a koláčů, co dokážeš spořádat!“

Trochu na okraji postele poskočila. „Slibuju, že tou dobou už budu umět číst líp!“

Gordon potřásl hlavou a usmál se. Ničit takovéhle sny neměl právo. „Možná, Abby, možná. Ale víš, zlepšit se ve čtení bys mohla i lehčím způsobem. Paní Thompsonová navrhla, že dá hlasovat, jestli bych tu nemohl zůstat déle. Myslím, že bych oficiálně byl učitelem, i když na lovu nebo na poli bych se samozřejmě musel osvědčit jako každý jiný. Mohl bych dávat lekce lukostřelby…“

Zarazil se. Spatřil, že Abby otevřela ústa úžasem. Pak rozhodně potřásla hlavou. „Ty to ještě nevíš! Už o tom hlasovali, když ses šel vykoupat. Paní Thompsonová by se měla stydět, že chce takového člověka jako ty úplatkem odradit od tak důležitého úkolu!“

Poposedl kupředu a nemohl uvěřit vlastním uším. „Co to povídáš?“ Dělal si naději, že by mohl v Pine View zůstat, alespoň pokud bude chladno, ale možná také rok nebo i déle, kdo ví. Třeba by ho opustily toulavé spády a konečně by našel domov. Teď byla jeho přesycená malátnost rázem pryč. Musel se přemáhat, aby nedal najevo zlost. Tak ti lidé zrušili jeho naděje jenom na základě svých dětinských výmyslů!

Abby si jeho rozčilení všimla a rychle pokračovala: „To samozřejmě nebyl jediný důvod. Šlo taky o to, že tu pro tebe není žádná žena, a pak…“ ztišila o poznání hlas, „a pak, paní Howlettová si myslí, že bys mě a Michaelovi mohl pomoci konečně mít dítě…“

Gordon vyvalil oči. „He?“ vyjádřil v úplnosti obsah své mysli.

„My už to zkoušíme pět let," vysvětlila. „Opravdu chceme děti. Jenže pan Horton si myslí, že Michael je mít nemůže, protože měl *doopravdy* těžké příušnice, když mu bylo dvanáct. Vzpomínáš si přece na ty hodně zlé příušnice, ne?"

Gordon se vzpomínkou na své zemřelé přátele přikývl. Všude, kudy cestoval, vedla sterilita vzniklá v důsledku téhle epidemie k nezvyklým společenským praktikám.

Ale stejně…

Abby rychle pokračovala: „No a kdybychom požádali někoho z ostatních mužů tady, aby… aby byl fyzickým otcem, byly by s tím problémy. Totiž, když žijeme v takovým těsným společenství, musím se na ostatní muže kromě vlastního manžela dívat, jako by ani nebyli muži… Tedy aspoň v tomhle smyslu ne. Asi by mi to bylo protivný, a tak by s tím byly potíže."

Zrudla.

„Ostatně něco ti povím, když mi slíbíš, že to nikomu neřekneš. Já si myslím, že žádný z těch ostatních mužů by nedokázal Michaelovi dát takového syna, jakého si zasluhuje. On je opravdu hrozně chytrej, víš? Je z nás mladších jedinej, kterej dokáže *doopravdy* číst…"

Ten proud podivné logiky plynul příliš rychle, než aby ho Gordon dokázal plně sledovat. V koutku vědomí si docela nevzrušeně pomyslel, že takhle kmenové společenství důmyslně a subtilně vyřešilo obtížný společenský problém. Byl to ovšem ten koutek vědomí, ve kterém byl ještě pořád mírně přiopilým intelektuálem z konce 20. století. Mimo ten malý koutek si i jeho tělo začínalo uvědomovat, kam Abby směřuje.

„Ty jsi jinej," usmála se na něj. „I Michael si toho hned od začátku všimnul. Ne že by z toho měl moc velkou radost, ale ví, že tudy projdeš tak jednou do roka, a to dokáže vydržet. Bude mu to milejší, než abysme nikdy žádný děti neměli."

Gordon si odkašlal. „Určitě se na to dívá takhle?"

„To víš, že ano. Proč si myslíš, že vás paní Howlettová tak divně představila? Aby to bylo jasný, ale aby se to přitom nemuselo říkat nahlas. Paní Thompsonový se to moc nelíbí, ale to bude nejspíš tím, že chtěla, abys tu zůstal."

Gordon měl sucho v ústech. „A co si o tom všem myslíš *ty*?"

Dostatečnou odpovědí mu byl její výraz. Dívala se na něj, jako by byl nějaký putující prorok nebo alespoň hrdina z dobrodružné knihy.

„Pokládala bych si za čest, kdybys souhlasil," řekla tiše a sklopila oči.

„A na mě bys jako na muže myslet dokázala? ‚V tom smyslu'?"

Abby se široce usmála. Místo odpovědi se k němu přitulila a přitiskla svá ústa pevně na jeho.

* * *

Za okamžik se vysmekla z oděvu a Gordon se obrátil, aby sfoukl svíčky na nočním stolku. Vedle nich ležela čepice od uniformy poštovního doručovatele a mosazný znak na ní vrhal mnohonásobné odrazy tančících plamínků. Kupředu nachýlená postava jezdce na koni s naditými sedlovými vaky jako by v těch pablescích uháněla tryskem.

Tak i za tohle vám vděčím, pane pošťáku.

O bok se mu otřela Abbyina hladká kůže. Její ruka vklouzla do jeho, zrovna když zhluboka nabral dech a sfoukl obě svíčky.

6

Už deset dnů žil Gordon podle nového denního rozvrhu. Jako by se snažil vynahradit si útrapy šestiměsíčního putování, spal každé ráno dlouho, a když se probudil, byla už Abby pryč jako noční sny. Prostěradlo i pokrývka však nadále vydechovaly její teplo a vůni, když se protahoval a otevíral oči. Sluneční světlo, které sem proudilo k východu obráceným oknem, zářilo docela nově a on měl v srdci jaro, vůbec ne časný podzim.

Během dne Abby málokdy viděl. Když se umyl, pomáhal až do poledne s různými pracemi. Štípal a skládal do hranic dříví pro obec a kopal hlubokou jámu pro novou latrínu. Když se většina vesnice shromáždila k obědu, přišla z pastvy i Abby, ale během polední přestávky se věnovala malým dětem, aby si mohl na chvíli odpočinout jednonohý pan Lothes, který jinak na jejich práci dohlížel. Caparti se smáli, když s nimi žvatlala a obírala jim ze šatů vlnu, která se na ně

nachytala při dopoledním česání příze na zimní předení, nebo jim pomáhala vytahovat ty šedivé chuchvalce z jídla.

Na Gordona při tom stačila jen letmo pohlédnout, ale jemu i ten krátký úsměv stačil. Věděl, že kromě těch pár dnů nemá na nic právo, a přesto mu ten chvilkový pohled za dne dával pocit, že je to všechno skutečnost a ne jen sen.

Odpoledne se účastnil porad s paní Thompsonovou a dalšími předáky vesnice, pomáhal jim dělat pořádek v knihách a dalších dlouho opomíjených věcech. V přestávkách dával hodiny čtení a lukostřelby.

Jednoho dne si s paní Thompsonovou vyměňovali zkušenosti z polního ranhojičství, když ošetřovali muže, kterého poškrábal „tygr“, jak místní říkali tomu novému druhu horského lva, který vznikl křížením s leopardy, uprchlými v poválečném chaosu ze zoologických zahrad. Lovec šelmu překvapil nad její kořistí, ale ta ho naštěstí jen odhodila do křoví a nechala ho zmizet. Gordon se s představenou obce shodl, že ta rána se jistě zahojí.

Po večeři se všichni obyvatelé Pine View shromažďovali ve velké garáži bývalého servisu a Gordon jim přednášel Twainovy, Sailesovy a Keillorovy povídky. Potom jim předzpěvoval staré lidové písně i s láskou připomínané reklamní odrhovačky a hrál s nimi známou hru na vzpomínání. A pak nastával čas divadla.

Vyšňořen do hadříků a staniolu představoval Johna Paula Jonese, provolávajícího vzdornou výzvu z paluby Bon Homme Richarda. Byl Antonem Percevelarem, zkoumajícím nebezpečí vzdáleného světa a hlubiny vlastních možností spolu s šíleným robotem jakožto společníkem. A byl doktorem Hudsonem, léčícím uprostřed hrůz konfliktu v Keni oběti biologické války.

Původně se cítíval nesvůj, když na sebe natáhl nanicovatý kostým a začal dupat po nepevné scéně, mávat rukama a provolávat řeči, které si jen mlhavě pamatoval nebo na místě vymýšlel. Ani před velkou válkou herectví jako profesi nikdy moc neobdivoval. Teď mu ale pomohlo projít už přes půl kontinentu a zvládal ho dobře. Cítil na sobě napjaté pohledy diváků, jejich hlad po zázracích, po něčem mimo jejich úzké údolí, a jejich dychtivost ho rozehřívala k lepšímu výkonu. Ti lidé s poďobanými tvářemi a starými šrámy, sedření nekonečnými lety úmorné práce jen pro holé přežití, k němu vzhlíželi a

ve stářím zamlžených očích se jim zračila potřeba, touha, aby jim někdo pomohl v tom, co sami už nedokázali – rozpomenout se.

V převtělení do svých rolí jim přinášel drobky a střípky ztracených krás, a když doznívaly poslední verše jeho sólového vystoupení, dokázal i on alespoň na okamžik zapomenout na přítomnost.

Každý večer, když se uchýlil do svého pokoje, za ním přišla. Nějakou chvíli seděla na kraji postele a povídala o svém životě, o stádech a o vesnici, o dětech a o Michaelovi. Přinášela mu knihy, aby jí vysvětloval, co znamenají, a vyptávala se ho na jeho mládí, na studentský život v těch báječných dnech před Osudovou válkou.

Potom se Abby usmála, odložila zaprášené knihy a vklouzla k němu pod pokrývku. On se natáhl a postaral se o svíčku.

Ráno desátého dne se nevytratila s předjitřním světlem, nýbrž Gordona polibkem probudila.

„Hm, dobré jitro," komentoval to a natáhl po ní ruku, ale Abby se jí vyhnula. Sáhla po svých šatech a přejela mu při tom prsy po jemných chloupcích na plochém břiše.

„Měla jsem tě radši nechat spát," řekla mu, „ale chtěla jsem se tě na něco zeptat." Držela šaty v jednom chumáči.

„Na copak?" Gordon si narovnal polštář do výšky a podepřel si jím hlavu.

„Ty dneska odcházíš, že?" zeptala se.

„Ano," přikývl vážně. „Je to tak asi nejlepší. Rád bych zůstal déle, ale když nemůžu, tak bych měl radši vyrazit dál na západ."

„Já vím," přikývla teď vážně ona. „Všechny nás to bude mrzet, že odcházíš. Ale… no, já se dnes u pastí na zvěř mám setkat s Michaelem. Už se mi po něm moc stejská." Dotkla se jeho tváře. „Nevadí ti to, viď? Víš, bylo to s tebou krásný, ale on je můj muž a …"

Usmál se a položil ruku na její. Byl překvapen, jak málo obtíží mu jeho vlastní city působí. Michaelovi spíše záviděl, než aby na něj žárlil. Jejich zoufalá touha po dítěti a jejich zjevná vzájemná láska dodávala samozřejmost i téhle situaci, i rozloučení na jejím konci. Doufal jenom, že jim prokázal službu, o kterou jim šlo. Bez ohledu na jejich výmysly nebylo totiž pravděpodobné, že by sem ještě někdy zavítal.

„Něco pro tebe mám," řekla Abby. Sáhla pod postel, vytáhla malý stříbřitý předmět na řetízku a papírový balíček. „Je to píšťalka. Paní Howlettová říká, že bys měl mít píšťalku."

Navlékla mu ji přes hlavu a chvilku ji urovnávala, až byla s výsledkem spokojena.

„Taky mi pomohla napsat tenhle *dopis*," zdvihla malý balíček. „V zásuvce stolu u benzínky jsem našla nějaký známky, jenže nelepily. Tak jsem místo nich sehnala nějaký peníze. Tady je čtrnáct dolarů. Bude to stačit?"

Podala mu hrst vybledlých bankovek.

Gordon nedokázal potlačit úsměv. Už včera za ním jednotlivě přišlo asi pět nebo šest místních obyvatel. S co možná nejúřednějším výrazem ve tváři od nich přijal obálky a podobné platby poštovného. Byl by mohl tu příležitost využít a vyžádat si raději něco, co potřeboval, ale obec už mu dala měsíční zásobu sušeného masa i sušených jablek a dvacet rovných šípů k jeho luku. Neměl potřebu ani chuť tahat z nich něco dalšího.

Někteří starší občané měli příbuzné v Eugene, Portlandu nebo v některých místech ve willamettském údolí. Tím směrem šel, a tak dopisy vzal. Některé byly adresovány lidem, kteří kdysi žili v Oakridge nebo v Blue River. Ty pečlivě uložil až dolů, do nejbezpečnější kapsy své brašny. O ostatních věděl, že kdyby je rovnou hodil do Crater Lake, také by se nic nestalo, ale přijal je přesto s vážnou tváří.

Rozvážně odpočítal pár bankovek a zbytek bezcenné měny vrátil. „A komu píšeš?" zeptal se Abby, když od ní bral dopis. Připadal si, jako by hrál na besídce Santa Clause, ale zjistil, že ho to docela těší.

„Píšu na univerzitu, víš? V Eugene. Ptám se na pár věcí, jako jestli už zase přijímají nové studenty a jestli můžou studovat i manželé." Abby se zarděla. „Já vím, že se v tom čtení musím ještě hodně zlepšit, ale Michael je úžasně chytrej už teď… A možná, že než nám odpovědí, bude všechno lepší."

„Než vám odpovědí…" Gordon potřásl hlavou.

Abby pokývla. „Do tý doby už určitě budu číst o hodně líp. Paní Thompsonová slíbila, že mi pomůže, a její manžel souhlasil, že tuhle zimu založí školu. Budu tam pomáhat s malejma dětma.

Doufám, že bych se třeba dokázala stát učitelkou. Myslíš, že je to hloupý?“

Gordon potřásl hlavou. Nedal se už jen tak něčím překvapit, ale tohle ho dojalo. I když byl Abbyin názor na stav tohoto světa zcela nereálný, její naděje ho hřála a zjišťoval, že začíná snít spolu s ní. Však na lidských přáních není nic tak špatného, ne?

„Totiž,“ pokračovala Abby tajnůstkářsky a muchlala šaty v rukou, „píšu taky hodně proto, že bych si chtěla s někým… dopisovat – říká se tomu tak, že? Doufám, že mi někdo z Eugene napíše, takže i sem k nám dojde dopis. Strašně ráda bych dostala dopis.

A navíc,“ sklopila oči, „budeš mít důvod, abys sem třebas někdy za rok zase přišel… A třeba taky budeš chtít vidět to malý…“

Vzhlédla a v tváři se jí udělal dolíček. „Podle tvý hry o Sherlocku Holmesovi vím, že se tomu říká ‚skrytý motiv‘, ne?“

Byla tak rozradostněna vlastní chytrostí a tolik toužila po jeho přitakání, že Gordon pocítil obrovský, téměř bolestný nával něhy. Když ji přitáhl k sobě a objal, měl v očích slzy. Pevně ji k sobě tiskl a zvolna kolébal, oči zavřené před realitou světa, a spolu s její sladkou vůní vdechoval i světlo a optimismus, o kterém si předtím myslel, že už ani na světě není.

7

„Tak, teď už se budu muset vrátit.“ Paní Thompsonová potřásla Gordonovi rukou. „Tahle cesta by měla být docela bezpečná až do Davis Lake. Poslední osamělí survivalisté se v těchhle místech už před pár lety vzájemně vyhubili. Ale stejně bych si na vašem místě raději dávala pozor.“

Ve vzduchu byl chlad, neboť podzim se už dostavil naplno. Gordon si zatáhl zip staré pošťácké bundy a urovnal si brašnu, vzpřímená stará žena mu podala letitou automapu.

„Řekla jsem Jimmymu Hortonovi, aby tam označil všechna místa, o kterých víme, že jsou obydlena stálými usedlíky. Na vašem místě bych radši žádného z nich nerušila, pokud ovšem nebudete muset. Jsou hrozně nedůvěřiví a nejspíš ze všeho začnou rovnou střílet. Teprve nedávno se nám s těmi nejbližšími podařilo navázat nějaké obchodní styky.“

Gordon pokývl. Mapu pečlivě složil a zasunul do kapsy v opasku. Cítil se odpočatý a připravený na cestu. Odejít z Pine View mu bylo líto, jako je člověku líto odcházet z ráje, který si dosud živě pamatuje. Ale teď, když už se s cestou smířil, pociťoval rostoucí touhu putovat dál, aby viděl, jak to dopadlo jinde v Oregonu.

Během toho roku, co opustil trosky Minnesoty, nacházel stále divočejší známky temna, ale teď jako by překročil rozvodí. Tohle kdysi býval příjemný stát s roztroušeným lehkým průmyslem, produktivními farmami a vysokou úrovní kultury. Gordona možná jenom nakazila Abbyina nevinnost, ale pokud vůbec ještě někde existuje nějaká civilizace, je asi Willamettské údolí to pravé místo, kde ji hledat.

Ještě jednou se chopil ruky staré ženy. „Paní Thompsonová, nevím, jestli dokážu někdy vašim lidem oplatit, co pro mě udělali."

Potřásla hlavou. Kůži v obličeji měla ztvrdlou a tak vrásčitou, že si byl Gordon jist, že je jí víc než padesát, jak sama uvádí.

„Ne, Gordone. Byt a stravu jste si zaplatil. Byla bych radši, kdybyste mohl zůstat a pomáhat mi se zakládáním školy. Teď ale vidím, že to snad bez větších potíží zvládneme i sami."

Přelétla pohledem své malé údolí. „Víte, tyhle poslední roky, co se nám začaly dařit úrody i lov, žijeme tak trochu jako v opojení. Dovedete si asi představit, jak zle muselo být, když tu teď parta dospělých lidí, kteří kdysi měli zaměstnání, četli časopisy a vyplňovali daňová přiznání, opatruje chudého, odraného potulného herce, jako by to byl velikonoční králíček."

Pohlédla znovu na něj. „Jim Horton vám také dal pár dopisů k doručení, že?"

Gordon pocítil ve tváři horko. Chvilku se jí v rozpacích nedokázal podívat do očí. Pak náhle vyprskl smíchy. Protíral si oči a pociťoval úlevu, že někdo ten balvan fantazií téhle skupiny lidí z jeho ramenou sňal.

I paní Thompsonová se zachichotala. „Já myslím, že to bylo docela neškodné. A víc než to… byl jste něco jako… víte, taková ta věc, bývalo to v autech… jako *katalyzátor*. Víte, děti už teď mezi prací a večeří vyrážejí do všech zřícenin na míle kolem a nosí mi odtud všechny knihy, které najdou. Nedá mi asi moc práce předložit jim školu jako nějakou odměnu.

Představte si, jak za trest nebudou smět do školy! Doufám, že to s Bobbiem dokážeme správně využít.“

„Přeju vám moc a moc štěstí, paní Thompsonová,“ řekl Gordon upřímně. „Bože, bylo by to pěkné, uvidět ve všem tomhle zoufalství někde světlo.“

„Správně, hochu, to by bylo požehnání.“

Paní Thompsonová si povzdechla: „Radila bych vám, abyste tak rok počkal a pak k nám zase přišel. Jste jemný člověk… K mým lidem jste se choval dobře a umíte být diskrétní v takových věcech jako ta záležitost s Abby a Michaelem.“

Na okamžik svraštila tvář: „*Myslím*, že vím, o co tam šlo, a věřím, že je to asi takhle dobře. Nejspíš je třeba se s tím vyrovnat. V každém případě, jak jsem řekla, budete vždycky vítán.“

Paní Thompsonová se obrátila k odchodu. Udělala dva kroky a zastavila se. Pootočila se zpět ke Gordonovi. Na okamžik prozrazovala její tvář zmatek a nejistotu. „Vy ve *skutečnosti* nejste pošťák, že ne?“ zeptala se najednou.

Gordon se usmál. Urovnal si na hlavě čepici s lesklým mosazným znakem. „Když vám donesu nějaké dopisy, až se vrátím, budete mít jistotu.“

Úsečně přikývla. Pak vykročila po polorozpadlé asfaltové silničce. Gordon se za ní díval, až zmizela v nejbližší zatáčce. Pak se otočil k západu a k dlouhému sestupu směrem k Pacifiku.

8

Barikády byly dávno opuštěné. Zátaras na silnici číslo 58 na východním konci Oakridge se rozpadal v hromadu betonových úlomků a zohýbané rezavějící oceli. Město samo bylo tiché. Přinejmenším tenhle konec byl dávno opuštěný.

Gordon pohlédl dál po hlavní ulici a četl si její příběh. Tady se ve větším měřítku bojovalo dvakrát, možná třikrát. Uprostřed kruhu největší zkázy trůnilo průčelí ozdobené nápisem *Úrazová klinika*. V nejvyšším patře hotelu odrážely ranní slunce tři netknuté okenní tabulky. Jinde ale, i tam, kde byly výlohy obchodů zabedněny, zářily na dlážděném chodníku duhové odlesky střepů rozbitého skla.

Ne že by byl očekával něco lepšího. Ale něco z těch pocitů, které si nesl z Pine View, v něm budilo naději na existenci většího počtu ostrůvků míru, zvlášť tady v úrodném willamettském údolí. I když tu není zrovna živé město, přece mu snad Oakridge mohlo dát trochu víc důvodů k optimismu. Mohly tu být například nějaké stopy metodického úsilí po novém zvelebení. Kdyby v Oregonu existovala nějaká průmyslová civilizace, musela by se snažit posbírat v takovémhle městě všechno použitelné.

Jenže pouhých dvacet metrů od jeho pozorovacího stanoviště byly trosky benzinové pumpy. Velká skříň s opravárenským náčiním ležela na boku a francouzské klíče, kombinačky, i náhradní dráty se válely rozházené po podlaze pokryté mastnými skvrnami. Vysoko nad servisním zvedákem, uprostřed trosek stále visela řada nikdy nepoužitých pneumatik.

Podle toho Gordon poznal, že tohle město je ze všech možných měst to nejhorší, alespoň z jeho hlediska. Na každém kroku se tu válely a rozpadaly věci, které potřebuje mechanizovaná lidská civilizace, a každému to bylo lhostejné… A to znamenalo, že nikde nablízku žádná technologizovaná společnost není. On ale bude teď muset prohrabat trosky po padesáti předchozích vlnách drancování a pokusit se najít něco užitečného pro osamělého poutníka.

No, povzdechl si, *však už jsem to dělal.*

Například v pobořené obci Boyse nedokázali všichni sběrači před ním objevit v přístěnku za obuvnickým krámem tajnou skrýš plnou konzerv… Železná zásoba nějakého sběrače, dlouho nedotčená. Za léta si pro takové věci vypracoval určitý cit. Měl vlastní pátrací metody.

Slezl z pobořené barikády směrem do lesa a vstoupil do podrostu. Chvíli v něm kličkoval pro případ, že byl odněkud zpozorován. Na místě, odkud bylo do tří stran vidět na pevné orientační body, uložil koženou brašnu a čepici pod podzimně světlým vzpřímeným cedrem, svlékl tmavou pošťáckou bundu a přehodil ji přes věci. Pak uřízl z křovin pár větví a úkryt jimi zamaskoval.

Byl ochoten udělat cokoli, aby se vyhnul konfliktům s podezřelými místními obyvateli, ale jenom hlupák by si u sebe nenechal zbraň. Za takovéhle situace mohlo dojít ke srážce dvojího druhu. Pro jeden typ by byl lepší tichý výstřel z luku, pro druhý by se vyplatilo spotřebovat pár drahocenných a nenahraditelných osmatřicítkových

patron. Gordon přezkoušel, jak pistole funguje, a vložil ji zpět do pouzdra. Luk se šípy a hadrový pytel na možné nálezy vzal do ruky.

V prvních domech na okraji města si původní vylupovači počínali spíše nevázaně než pečlivě. Spoušť, kterou po sobě takoví lidé zanechávali, často pozdější hledače odradila, a tak mohly ve změti zůstat užitečné věci. Tohle zjistil už častokrát dříve.

Až do čtvrtého domu však tuhle teorii nic příliš nepotvrzovalo. V pytli měl pár bot, zplesnivělých už téměř k nepoužitelnosti, lupu a dvě špulky nití. Přehrabal všechny obvyklé i některé neobvyklé úkryty, ale nikde nenašel vůbec nic k jídlu.

Sušené maso z Pine View ještě nespotřeboval, ale už do něj sáhl hlouběji, než si původně představoval. Ve střelbě z luku se už zlepšil a přede dvěma dny ulovil malého divokého krocana. Stejně ale, jestli nebude mít větší štěstí při hledání, bude muset možná dalšího postupu willamettským údolím nechat, založit zimoviště a lovit do zásoby.

Kdyby si mohl *vybrat*, přál by si další podobný koutek jako Pine View. Jenže osud byl k němu v poslední době laskavý dost a dost. Na jeho příliš velkou přízeň by se díval s podezřením.

Přešel k pátému domu.

V patrovém domě, který kdysi patřil nějakému úspěšnému lékaři, našel postel s nebesy. Stejně jako ze všech ostatních místností domu, bylo i z ložnice odneseno prakticky všechno kromě nábytku. Když se ale Gordon sklonil k těžkému širokému koberci, pomyslel si, že by mohl najít něco, co předchozím lupičům uniklo.

Zdálo se, že koberec není na svém původním místě. Na tom koberci stála postel, ale jen pravým párem noh. Levý pár spočíval přímo na podlaze z tvrdého dřeva. Buď majitel velký oválný koberec umístil lajdácky, nebo…

Gordon odložil svůj náklad a popadl okraj koberce.

Uf, ten je těžký!

Začal ho rolovat směrem k posteli.

Ano, v podlaze pod kobercem byla úzká čtvercová štěrbina. Noha postele tiskla koberec na jeden ze dvou mosazných závěsů dvířek v podlaze. *Poklop*.

Opřel se silou o jeden ze sloupků postele. Noha se mírně nadzvedla a pak s bouchnutím dopadla zpět na své místo. Zabral ještě dvakrát a domem se rozlehla hlasitá ozvěna.

Při čtvrtém pokusu se sloupek zlomil. Gordon upadl na matraci a jen tak tak ušel nabodnutí na ostrý pahýl. Za ním se snesla nebesa a celá konstrukce starodávné postele se poroučela. Gordon zápolil s látkou, do které se zamotal, klel a v oblaku zvířeného prachu mocně kýchal.

Konečně se trochu vzpamatoval a podařilo se mu vyhrabat zpod věkovitého a zašlého hadru. S chrchláním a kýcháním pak vyklopýtal z pokoje. Záchvat pomalu přecházel. Gordon svíral zábradlí schodiště a šilhal v onom mučivém poloorgastickém stavu, který předchází mocnému kýchnutí. V uších mu zvonil jakýsi dodatečný šum, znějící jako hlasy.

Za chvíli už budeš slyšet i kostelní zvony, řekl si.

Konečně ze sebe s mohutným „hep-čí“ vyrazil poslední kýchnutí, protřel si oči a znovu vstoupil do ložnice. Poklop byl teď zcela odkrytý, jenom na něm ležela nová vrstva prachu. Okraj tajných dvířek musel Gordon hledat. Konečně se s hlasitým skřípěním orezlých závěsů otevřela.

Opět se mu zazdálo, jako by se *venku*, před domem ozval nějaký zvuk. Když však přerušil práci a pozorně naslouchal, neslyšel nic. Netrpělivě se sklonil a odhrábl závoj pavučin, aby mohl do skrýše nahlédnout.

Uvnitř byla velká plechová krabice. Hrabal kolem ní v naději, že tam bude ještě něco. Věci, které si pod zámkem a ve skrýši mohl uchovávat předválečný doktor – peníze a doklady, by pro něj koneckonců byly podstatně méně užitečné než třeba nějaké konzervy, které by se tu mohly ocitnout až za válečného křečkování. Nic kromě té krabice tam ale nebylo. Gordon ji s hekáním vytáhl.

Je těžká, a to je dobré. Teď doufejme, že to nebude zlato nebo jiný podobný šunt.

Závěsy i zámek byly zrezivělé. Pozvedl střenku nože, aby malý zámeček urazil. A vtom strnul.

Tentokrát to byly docela jistě hlasy, a blízko, moc blízko!

„Myslím, že to bylo z tohohle baráku,“ zavolal někdo v zahradě za domem. V suchém listí zašustily kroky. Pak zazněl dupot na dřevěné verandě. Gordon zasunul nůž do pochvy a popadl své věci. Krabici nechal vedle postele a vyběhl z místnosti na schodiště. Tohle nebyla zrovna nejvhodnější příležitost pro setkání s jinými muži. V Boyse a jiných zříceninách v horách platil téměř zákon, podle něhož

mohli ve větších obcích zkoušet své štěstí sběrači ze všech okolních statků, a i když to bylo mnoho jednotlivců i skupin, málokdy na sebe útočili. Dohromady je mohla dát jediná věc – pověst, že někdo někde spatřil nějakého holnistu. Jinak se v zásadě nechávali na pokoji.

V jiných místech ale platilo pravidlo přesně rozdělených revírů, které si každý zuřivě bránil. Možná teď Gordon paběrkuje v něčím hájenství. V každém případě udělá nejlépe, když rychle zmizí.

Ale stejně, pomyslel si, když se zoufale ohlédl po bytelné krabici, *je přece moje, krucinál!*

V přízemí už hlučně dusaly boty. Na zavření poklopu nebo ukrytí drahocenné těžké schrány bylo pozdě. S nezvučným klením chvátal Gordon co nejtišeji přes plošinu nad schody v patře k úzkému žebříku na půdu.

Nejvyšší podlaží bylo docela prosté, bylo to podkroví pod sedlovou střechou. Už předtím se tu přehraboval v bezcenných starožitnostech, teď nechtěl nic jiného než úkryt. Držel se při šikmých stěnách, aby pod ním nezaskřípalo prkno v podlaze. Vyhlédl si truhlu vedle malého půdního okna, odložil tam svůj pytel a toulec. Pak rychle napjal luk.

Přišli to tu prohledat? V tom případě ta mohutná krabice rozhodně upoutá jejich pozornost.

A když ano, vezmou to jako dar a nechají mu z obsahu podíl? Věděl, že v místech, kde funguje jakýsi primitivní zákon cti, se takové věci stávají.

Proti každému, kdo by na půdu lezl, měl výhodu, ale byla otázka, co mu taková převaha bude platná, když je uvězněn v dřevěné budově. I v těchhle temných dobách místní obyvatelstvo pořád ještě umí rozdělat oheň.

Podle duté ozvěny dupotu, který se hnal nahoru po schodech, se daly napočítat nejméně tři páry bot. Když byli všichni nahoře, uslyšel Gordon výkřik: „Kde je Karl? Hele, číhni na tohle!“

„No co máš? Nachytals tam snad ňáký mlaďasy, jak si ve starým kufru hrajou na doktora? A kurva!“

Následovalo těžké žuchnutí a po něm údery kovu o kov.

„Kurva!“

Gordon potřásl hlavou. Karl měl slovník nebohatý, ale expresivní.

Ozvalo se šustění a trhání, doprovázené dalším vzýváním lehkých ženštin. Nakonec však promluvil třetí hlas: „To bylo vod toho chlapa moc pěkný, že nám to našel. Měli bysme mu poděkovat nebo se s ním aspoň seznámit. Nezačnem hned střílet, jó, kdybychom se eště setkali?“

Jestli to měla být hozená udička, Gordon nezabral. Vyčkával.

„V každým případě si zasluhuje aspoň výstrahu,“ řekl ten první hlas ještě hlasitěji, „že tady v Oakridge máme ve zvyku střílet jako první. Měl by radši padat, než do něj někdo udělá díru větší než prázdnota mezi survivalistovejma ušima!“

Gordon pokývl. To varování přijal se vším všudy.

Kroky se vzdalovaly. Rozléhaly se po schodišti, pak vyšly na dřevěnou verandu.

Z okénka byl výhled na přední vchod a Gordon spatřil tři muže, kteří vyšli z domu a zamířili k nedalekému tsugovému hájku. Měli pušky a nesli nadité plachtovinové pytle. Když zmizeli v lese, pospíšil si k druhému oknu, ale nespatřil už žádný pohyb, ani známku, že by se z opačné strany někdo plížil zpátky. Určitě slyšel tři páry nohou a pak tři hlasy. A že by nechali číhat v záloze jediného muže, to stejně nebylo pravděpodobné. Přesto však vylézal z úkrytu opatrně. Lehl si k otevřenému půdnímu poklopu, luk, tašku a toulec vedle sebe, a připlížil se, až mu hlava a ramena těsně nad podlahou vyčnívaly do otvoru. Vytáhl revolver, podržel ho před sebou a pak nechal hlavu a trup vlastní vahou náhle klesnout dolů, tak, jak by to číhající střelec mohl těžko očekávat.

Krev se mu hrnula do hlavy, ale byl připraven vypálit šest rychlých výstřelů na cokoli, co by se pohnulo.

Nehýbalo se nic. V chodbě prvního patra nikdo nebyl. Aniž z ní spustil oči, sáhl po svém plachtovinovém pytli a hodil ho dolů, aby plácl o plošinu schodiště.

Žádný střelec ze zálohy na zvuk nereagoval.

Gordon sesbíral své věci a sestoupil do patra. Přískoky pak proběhl chodbou.

Krabice ležela vedle postele otevřená a prázdná. Vedle ní se válel rozházený papírový odpad. Jak očekával, byly tu akcie, sbírka známek a hypoteční smlouva na dům.

Byl tu však také jiný odpad. Potrhaná kartónová krabice, z níž byl právě stržen celofánový přebal, úhledně zobrazovala dvojici spo-

kojených kanoistů s novou skládací puškou. Při pohledu na zbraň, namalovanou na krabici, Gordon stěží zadržel dušený výkřik. Není pochyby, že tu byly i krabičky s náboji.

Zloději zatracení! pomyslel si roztrpčeně.

Další papírové zbytky ho ale téměř rozlítily: Empirin s kodeinem, Eritromycin, Megavitamin complex, Morfium… Krabičky s těmi nápisy tu byly rozházené, ale lahvičky a dóziček byly pryč.

Při pečlivém zacházení… kdyby je měl schované a po troškách směňoval… mohl si za jejich pomoci zjednat vstup do téměř každé vesničky nebo usedlosti. Na jednom bohatém ranči ve Wyomingu mohl takhle jednou dokonce získat zkušební členství v obci jeho obyvatel.

Vzpomněl si na dobrého doktora, jehož kliniku ve zříceninách Butte všechny ostatní klany a osady ochraňovaly. Myslel na to, co by ten dobrotivý pán s takovouhle zásobou dokázal.

Ale téměř se mu zatmělo před očima zuřivostí, když spatřil prázdnou krabici z tvrdého papíru, na jejímž víku bylo napsáno… „zubní prášek"…

Můj zubní prášek!

Gordon počítal do desíti. Nestačilo to. Snažil se zklidnit dech. To mu pomohlo jenom soustředit se na svůj hněv. Stál tu se skleslými rameny a nějak nedokázal reagovat na tuhle novou nemilost světa.

Je to v pořádku, řekl si. *Jsem živ, a když se dokážu dostat zpátky ke své tašce, tak pravděpodobně taky naživu zůstanu. Že mi zuby vyhnijí z hlavy, s tím si můžu dělat starosti až příští rok, když se ho ovšem dožiju.*

Posbíral své věci a vydal se na cestu, pryč z tohoto domu klamných nadějí.

Člověk, který stráví dlouhý čas o samotě v divočině, má velkou výhodu i oproti velmi dobrému lovci, který se obvykle večer vrací domů do kruhu své rodiny a přátel. Ten rozdíl spočívá v jakémsi připodobnění zvířatům a divočině samotné. Je to věc stejně neurčitelná jako ono cosi, co Gordona znervózňovalo. Dlouho předtím, než to dokázal něčemu přičíst, cítil, že něco není v pořádku. Ten pocit ne a ne zmizet.

Vracel se ve vlastních stopách k východnímu okraji města, kde měl ukryty své věci. Teď se ale zastavil a uvažoval. Reaguje přecitli-

věle? Není žádný Jeremiah Johnson, aby ve zvucích a vůních lesa četl jako v tabulkách na rozích městských ulic. Přesto se však rozhlížel a hledal pro svůj neklid nějaký důvod.

Les se skládal především z kanadských tsug a velkolistých javorů. Skoro každá dřívější mýtina byla zarostlá plevelným křovím. Porost se tu hodně lišil od vyschlých lesů, jakými prošel na východní straně Kaskád, kde ho pod řídkými borovicemi oloupili. Tady to bylo cítit životem bohatším, než jaký kdy kde od dob tříleté zimy zažil.

Dokud nezastavil, slyšel jen málo zvuků od nějakých živočichů, když teď ale stál bez hnutí, začalo se i do tohohle koutku lesa rychle vracet všemožné švitoření a přebíhání. Z místa na místo přeletovali šediví dravci a vedli s menšími sojkami partyzánskou válku o co největší díl mokřin, oplývajících hmyzem. Malí ptáčci poskakovali z větvičky na větvičku, šveholili a zobali.

Ptáci téhle velikosti nechovali k člověku žádnou přehnanou lásku, na druhé straně však také nevynakládali příliš velké úsilí, aby se mu vyhnuli, když se choval tiše.

Tak proč jsem nervózní jako stará panna?

Nalevo, blízko jedné ze všudypřítomných ostružinových houštin, asi dvacet metrů od něho, se ozvalo zapraskání. Gordon se otočil. Ale i tam byli ptáci.

Přesněji řečeno pták. Drozd.

Drobné stvořeníčko klouzalo mezi větvemi, až přistálo na jakémsi shluku proutí, o kterém Gordon usoudil, že je to jeho hnízdo. Drozdík tam chvíli stál jako naduté a pyšné princátko, potom zacvrlikal a vrhl se zpět do houštiny. Když zmizel z dohledu, ozvalo se další drobné prasknutí. A pak se drozd znovu objevil.

Gordon se lukem přehraboval v hlíně a při tom uvolňoval poutko na revolveru, snažil se ale vší silou udržet ve tváři bezstarostný výraz. Pohvizdoval si přes strachem vyschlé rty a pomalu šel, ani k houštině, ani od ní, nýbrž směrem k mohutné rozsochaté jedli.

Něco za tou houštinou donutilo drozda k obraně hnízda, a to něco se velmi snaží vydržet jeho otravování a zůstat ve svém úkrytu zticha.

Varovaný Gordon rozpoznával loveckou léčku. Vykračoval si s přehnanou ledabylostí, ale jakmile se ocitl za jedlí, vytáhl revolver, přikrčil se a v prudkém úhlu vyrazil do lesa, tak, aby mezi ním a ostružinovým houštím byl pořád tlustý kmen.

Pod záštitou toho stromu zůstal jen chviličku. Další okamžik ho ochránilo překvapení. Pak ticho pod stromy prořízlo prásknutí tří výstřelů, každého z jiné ráže. Gordon uháněl k padlému stromu na vrcholu malého kopečku. Ve chvíli, kdy se přehoupl přes trouchnivějící kmen, švihly za ním další tři rány. Když na druhé straně dopadl na zem, ozvalo se ostré prasknutí a pravou rukou mu projela bodavá bolest. Spolu s křečí v ruce, kterou svíral revolver, se ho na okamžik zmocnila slepá panika. Jestli si tu ruku *zlomil*…

Manžetou jeho erární blůzy od vlády Spojených států prosakovala krev. Bolest vybičovával strach, dokud si nevyhrnul rukáv a nespatřil dlouhý, ale mělký škrábanec, v jehož potrhaných okrajích se zachytilo pár třísek. Jak padl na luk, ten se zlomil a ostrý pahýl mu podrásal ruku.

Odhodil prasklý luk stranou a odplazil se po loktech a kolenou do úzké úžlabiny vpravo od sebe. Kryt mlázím a vysokým břehem vyrazil pryč. Za ním přes pahrbek doléhaly rozjařené výkřiky pronásledovatelů.

Následovalo pár minut lámání větví a prudkého kličkování. Gordon rozstříkl vodu malého potoka, rozhlédl se a spěšně vyrazil proti proudu.

Uháněl do kopce s myšlenkou na to, že pronásledovaní se často pouštějí po proudu, a doufal, že jeho pronásledovatelé tuhle základní vědomost ovládají. Přeskakoval z kamene na kámen, aby vodu pokud možno co nejméně zkalil bahnem ze dna. Pak vyskočil z koryta zase do lesa.

Za ním se ozývalo halekání. Zdálo se mu, že dusá tak hlasitě, že by to probudilo ze spánku i medvěda. Dvakrát se za jakýmisi skalkami nebo hromadami spadaného listí zastavil, popadal dech, snažil se přemýšlet a chovat se co nejtišeji.

Nakonec se pokřik začal ztrácet v dálce. Gordon se posadil, s povzdechem se opřel o velký dub a vytáhl z kapsy na opasku příruční lékárničku. Rána bude v pořádku. Od chlazeného dřeva luku není důvod očekávat infekci. Pálilo to jako čert, ale zranění bylo daleko od cév i šlach. Převázal ho vyvařeným hadříkem a bolest prostě nebral na vědomí. Vstal a začal se rozhlížet.

Ke svému překvapení ihned poznal dva ze svých orientačních bodů… Na východě se nad vrcholky stromů tyčil rozmlácený vývěs-

ní štít oakridgského motelu a na jihozápadě, hned vedle zničené asfaltové cesty, bylo vidět starou ohradu pro dobytek.

Gordon si pospíšil k místu, kde nechal své věci. Ležely tam přesně tak, jak je zanechal. Osud tedy není tak surový, aby mu hned zasadil další ránu. Věděl ostatně, že tak si osud nepočíná. Vždycky nechá člověka nějakou chvíli doufat a pak ho jedinou ranou srazí těsně před tím, než se mu ta naděje *doopravdy* splní.

Teď se kořist stala pronásledovatelem. Gordon opatrně vyhledal ostružinové houští i s jeho obyvatelem drozdem. Jak se dalo očekávat, nikdo tam už nebyl. Proplížil se kolem a našel místo, odkud na něj ze zálohy podnikli útok. Tam se v dokonávajícím odpoledni na pár minut posadil, rozhlížel se a přemýšlel.

Měli oproti němu výhodu překvapení, to bylo jisté. Z toho hlediska se dalo jen těžko chápat, proč ho nikdo ze tří střelců nezasáhl.

Byli tak překvapení jeho náhlým únikovým manévrem? Určitě měli poloautomatické zbraně, ale on si vzpomínal jenom na šest ran. Buď *hodně* škudlili náboji, nebo…

Přešel přes mýtinu k mohutné jedli. Tři metry nad zemí protínaly kůru dva čerstvé zásahy. *Tři metry! Tak špatní střelci být nemohli.*

Takže to do sebe všechno zapadalo. Vůbec ho nehodlali zabít, úmyslně mířili nad něj, jen aby ho polekali a zahnali. Pak také není divu, že se mu při úprku do lesa pronásledovatelé ani nepřiblížili.

Gordon sešklebil tvář. Paradoxně mu ti útočníci byli tímhle ještě protivnější. Bezduchou zášť se naučil brát tak, jako musí člověk brát špatné počasí nebo divoká zvířata. Mnoho bývalých Američanů se dnes moc neliší od barbarů.

Ale takovýhle promyšlený výsměch musel nutně brát jako urážku. Ti lidé věděli, co je to milosrdenství, a přesto ho okradli, vyděsili a způsobili mu zranění.

Vzpomněl si na Rogera Septiena, který ho trýznil na té vyprahlé stráni. Tihle darebáci nebyli o nic lepší.

Jejich stopu zachytil Gordon sto metrů na západ od houštiny. Otisky bot byly jasné a nepřekryté… svou otevřeností téměř naduté.

Postupoval zvolna, ale ani na okamžik ho nenapadlo vrátit se.

Blížil se soumrak, když se v dohledu objevila palisáda, obepínající nové Oakridge. Otevřené prostranství, které bývalo kdysi městským parkem, bylo obehnáno vysokou dřevěnou ohradou. Zevnitř

bylo slyšet bučení dobytka a ržání koní. Ucítil seno a hutné pachy domácího dobytka.

Nedaleko se ještě vyšší palisáda tyčila kolem tří bloků, které kdysi tvořily jihozápadní konec města Oakridge. Uprostřed vesnice stála řada dvoupodlažních domů, táhnoucí se na délku asi půl bloku. Přes palisádu viděl Gordon jejich vršky a také vodárenskou věž, na které teď bylo strážní stanoviště. Hlídky, ze kterých viděl jen temné obrysy, zřejmě pozorovaly smrákající se lesy.

Vypadalo to na prosperující obec. Snad nejzámožnější, jakou spatřil od doby, co opustil Idaho.

Podél pevnostní stěny vykáceli vesničané stromy, aby si vytvořili volný palebný prostor. To už ale bylo před nějakou dobou, teď podrost ve vyčištěném pruhu sahal dospělému člověku už zase po pás.

Tak tady v okolí moc survivalistů nezbylo, pomyslel si Gordon. *To by ti lidé nebyli tak bezstarostní.*

Podívejme se, jak vypadá hlavní vchod.

Šinul se okrajem lesa podél vyčištěného pásu k jižní straně vesnice. Když uslyšel hlasy, obezřele se ukryl v porostu.

Velká dřevěná vrata se otevřela. Vyšli z nich dva ozbrojení muži, rozhlédli se a pak mávli na kohosi uvnitř.

Vraty projel za pokřiku a práskání opratí vůz tažený dvěma koňmi a zastavil se. Muž na kozlíku se obrátil a dal se do řeči se dvěma strážnými. „Vyřiď starostovi, Jeffe, že sem mu vděčnej za tu půjčku. Já vím, že je můj statek pořádně zadluženej, ale napřesrok to určitě z úrody splatíme. Stejně už mu slušnej kus farmy patří, takže by to pro něho měla bejt dobrá investice.“

Jeden ze strážných pokývl: „Jasná věc, Sonny, dávej po cestě pozor, jo? Hoši dneska viděli na východním konci starýho města nějakýho samotáře. Trošku se střílelo.“

Farmář zjevně zpozorněl. „Byl někdo raněnej? A určitě to byl jenom samotář?“

„Jo, úplně jistý. Podle Boba pelášil jako zajíc.“

Gordonovi se zrychlil tep. Jeho hrdost už skoro nemohla ty rány snášet. Sáhl si levou rukou pod košili a ucítil píšťalku od Abby, zavěšenou na řetízku kolem krku. Ta vzpomínka na slušnost ho trochu utěšila. „Ten chlap ale udělal báječnou věc pro starostu,“ pokračoval první strážný. „Než ho Bobovi chlapci zahnali, našel skrejš plnou

léků. Starosta prej dneska na večírku něco z toho rozdá pánům vlastníkům, aby si dali do nosu. Kdybych tak já se do těch kruhů dostal!“

„To bych taky chtěl,“ souhlasil mladší strážný. „Hele, Sonny, nemoh' by ti starosta vyplatit část tvejch plateb v práškách? Jestli tenhle rok řádně splníš desátek, tak bys moh' udělat pořádnou oslavu!“

Sonny se s pokornou odevzdaností usmál a pokrčil rameny. Pak z nějakého důvodu sklonil hlavu k zemi. Starší strážný se na něj zpytavě podíval.

„Co se děje?“ zeptal se.

Sonny zatřásl hlavou. Když promluvil, Gordon ho sotva slyšel. „My už si toho ani moc nepřejem, že jo, Garry?“

Garry se zašklebil. „Jak to myslíš?“

„Myslím to tak, že když si přejeme mít se jako starostovi kumpáni, tak proč si radši nepřejeme mít starostu bez kumpánů?“

„Já…“

„Před tou hroznou válkou, Garry, jsme měli se Sally tři holky a dva kluky.“

„To si pamatuju, Sonny, ale…“

„Hal a Peter ve válce zahynuli, ale já myslel, že nám se Sally nebe požehnalo, že všechny tři holky dorostly. Požehnalo…“

„Není to tvoje vina, Sonny. Byla to prostě smůla.“

„*Smůla*?“ zachrčel farmář. „Jednu mi ti neřádi, když k nám přitáhli, znásilnili tak, že z toho měla smrt. Peggy umřela při porodu. A moje malá Suzan, ta má šedivý vlasy, Garry! Vypadá jako Sallyina sestra!“

Následovala dlouhá zámlka. Starší strážný položil farmáři ruku na paži: „Heleď, Sonny, zejtra k tobě zajdu a donesu džbán. Na mou duši. Popovídáme si o těch starejch časech, jak sme to dělávali.“

Farmář pokývl, ani nezvedl oči. Pak zavolal „hyjé“ a zapráskal opratěmi.

Strážný se za skřípajícím vozem dlouho díval a přežvykoval stéblo trávy. Nakonec se obrátil ke svému mladšímu společníkovi: „Povídal jsem ti někdy o Portlandu, Jimmy? Tam sme se Sonnym před válkou chodívali. Tam ti měli takovýho starostu, když sem byl kluk, a ten předstíral…“

Prošli branou a vzdálili se Gordonovi z doslechu.

Za jiných okolností by byl Gordon třeba po celé hodiny uvažoval, co mu ten krátký rozhovor odhalil o společenské struktuře Oakridge a okolí. Například to zadlužení farmářovy úrody, to byla klasická raná etapa nevolnických vztahů v naturálním hospodářství. V dávných dobách a v jiném světě si o tomhle čítal při přípravě na historický seminář ve druhém ročníku. Byly to rysy feudalismu.

V tuhle chvíli ale neměl čas na nějakou filosofii nebo sociologii. Rozhořčení nad tím, co se dnes stalo, nebylo ničím vedle vzteku vyvolaného zprávou, jak má být naloženo s léky, které našel. Když si jen představil, co by s nimi dokázal ten doktor ve Wyomingu… A přitom většina těch látek těm pitomým barbarům ani žádné opojení neposkytne.

Měl toho už dost. V obvázané pravé ruce mu cukalo.

Vsadím se, že bych bez větších potíží přelezl tu ohradu, našel skladiště a získal své věci zpátky… A ještě něco navíc, abych se odškodnil za ty urážky, bolest a zlomený luk.

Ta představa ho ale dostatečně neuspokojovala. Začal si ji přikrášlovat. Viděl se, jak vpadne na starostův „večírek“ a srovná tam všechny ty mocichtivé darebáky, kteří si z tohohle zaostalého koutu budují pidiříši. Myslel na to, jak by se sám chopil moci a vykonal dobro… jak by donutil ty ujařmitele lidí užívat vzdělání, jehož se jim dostalo, než ze světa zmizelo pokolení vzdělanců.

Proč, proč nikde není nikdo, kdo by se chopil úkolu uvést věci zase do pořádku? Pomáhal bych, celý život bych takovému vůdci zasvětil.

Jenže vypadá to, že všechny velké sny jsou pryč. Všichni dobří muži jako poručík Van nebo Drew Simms při jejich obraně zahynuli. Už jsem asi zůstal jediný, kdo v ně pořád věří.

Odejít odsud samozřejmě nepřicházelo v úvahu. Na místě ho držela směs pýchy, tvrdohlavosti a prachobyčejného vzteku. Tady se pustí do boje – a hotovo.

Třeba je nějaká domobrana idealistů někde v nebi nebo v pekle. Asi se to brzy dozvím.

Bojovné hormony naštěstí ponechaly v jeho čelním laloku ještě trochu místa pro volbu *taktiky*. V dohasínajícím odpoledni uvažoval, co udělá.

Ustoupil do stínu porostu, kde se o něj otřely větve a shodily mu čepici. Nenechal ji spadnout na zem, zachytil ji a už si ji chtěl posadit

zpátky na hlavu, ale vtom se zarazil a podíval se na ni. Zářilo na ní naleštěné vyobrazení jezdce, mosazná postava, ovinutá stuhou s latinským nápisem. Gordon chvíli pozoroval pablesky, vlnící se na blýskavém znaku, a pak se zvolna usmál. Bylo by to odvážné, mnohem odvážnější, než se za tmy šplhat přes ohradu. Ale ten nápad měl v sobě jakousi útěšnou eleganci, která ho přitahovala. On, Gordon, je snad poslední mezi živými, který si zvolí cestu většího nebezpečí z čistě estetických důvodů. A to ho těšilo. I když ten plán nevyjde, bude to stejně impozantní.

Bude to vyžadovat menší kořistnickou výpravu do zřícenin starého Oakridge, někam mimo tuhle vesnici, do budovy, která v tom městě určitě patří mezi nejméně vydrancované. Posadil si čepici na hlavu a vykročil, aby využil zbytků světla.

O hodinu později vyšel Gordon z vykuchaných budov starého města a v houstnoucím soumraku rychle rázoval ve vlastních stopách zpět po děravé silničce. Dlouhou oklikou lesem došel nakonec k cestě na jih od hradby, po níž odjel Sonny. Poté, už beze všeho ukrývání, rozhodně vykročil ke světlu osamělé lucerny, zavěšené nad širokými vraty.

Stráž byla trestuhodně nedbalá. Nechala Gordona přijít až na vzdálenost deseti metrů. Viděl obrys postavy strážného, jak stojí na ochozu na vzdáleném konci palisády, ale ten blb se koukal na opačnou stranu.

Gordon se zhluboka nadechl, přiložil k ústům Abbyinu píšťalku a třikrát ostře zapískal. Rezavé pištění prolétlo mezi domy i lesem jako ostrý křik dravého ptáka. Po ochozu palisády zaduněly spěšné kroky. Nad branou se objevili tři muži s brokovnicemi a olejovými lampami a v houstnoucím soumraku na něho zírali.

„Kdo jsi? Co chceš?“

„Musím mluvit s nějakým zástupcem místních úřadů,“ zahalekal Gordon. „Žádám, abych byl v úřední záležitosti vpuštěn do města Oakridge.“

Tohle je rozhodně vyvedlo z konceptu. V dlouhé zámlce strážní poulili užaslé oči nejdříve na Gordona a pak na sebe navzájem. Nakonec jeden z nich odběhl a ten, který promluvil jako první, si odkašlal: „Ehm… Eště jednou – máš horečku? Máš tu nemoc?“

Gordon potřásl hlavou. „Nejsem nemocný. Jsem unavený a hladový a taky rozzlobený, že se tu po mně střílelo. Ale to všechno může počkat, až tady splním svou povinnost.“

Tentokrát se hlas velitele stráže zlomil do čirého ohromení: „Splníš svou po… O čem to krucinál mluvíš, člověče?“

Na ochozu se rozlehly spěšné kroky. Dorazilo několik dalších mužů, následovaných zástupem žen a dětí, a nastavěli se do řady zprava i zleva. Kázeň se v Oakridge zřejmě příliš nepěstovala. Místní tyran a jeho kumpáni měli zřejmě všechno zařízeno po svém už dávno. Gordon zopakoval své prohlášení, zvolna a pevně, za užití prvotřídního hlasu značky Polonius.

„Požaduji rozhovor s vašimi nadřízenými. Když mě tady necháváte stát, zahráváte si s mou trpělivostí. Rozhodně to uvedu ve své zprávě. Okamžitě povolejte někoho, kdo má pravomoc mi tu bránu otevřít.“

Dav houstl, až stál na palisádě neprostupný les lidských siluet. Zatímco ti lidé zírali dolů na Gordona, objevila se vpravo na palisádě nová skupina postav s lucernami v rukou. Čumilové na té straně ustupovali nově příchozím z cesty.

„Hele, samotáři,“ řekl velitel stráže, „ty si akorát tak říkáš vo kulku. My s *nikým* mimo tohle údolí nemáme nic k úřednímu vyřizování. Už od tý doby, co sme přerušili veškerý styky s tím komoušským hnízdem v Blakeville, a to už je kolik let. Ručíš mi svou palicí za to, že nevotravuješ starostu nějakým pitomým…“

V tu chvíli dorazila skupinka hodnostářů k bráně a velitel se překvapeně obrátil. „Pane starosto, promiňte mi ten zmaťas, ale…“

„Byl sem stejně tady kousek, slyšel sem, že se lidi sbíhaj. Co se tu děje?“

Strážný ukázal rukou: „Támhle ňákej chlápek blábolí takový hlouposti, jaký sem neslyšel už vod těch bláznivejch dob. Asi je nemocnej, nebo je to jeden z těch bláznů, co sem čas vod času přicházívali.“

„Podívám se na to.“

Nová postava se v houstnoucí tmě naklonila z ochozu. „Já sem starosta Oakridge,“ oznámil ten muž. „Tady si nehrajem na dobročinnost. Ale jestli jste ten chlap, co dneska odpoledne našel ty věci a věnoval je velkoryse mejm chlapcům, tak uznávám, že jsme vám něco dlužný. Nechám vám před bránu spustit dobrý teplý jídlo a de-

ku. Můžete se tam vedle cesty vyspat. Ale zejtra musíte bejt pryč. Nechcem tu žádný nemoci. A podle toho, co říkají mý strážný, musíte mít ňákej záchvat.“

Gordon se usmál: „Vaše štědrost je opravdu dojemná, pane starosto, ale já jsem ve svém úředním poslání vykonal už příliš dlouhou cestu, než abych se teď vracel bez výsledku. Především – můžete mi říct, jestli má Oakridge fungující vysílačku nebo spojení optickým kabelem?“

Ticho, které tato nepochopitelná otázka vyvolala, bylo dlouhé a tíživé. Gordon si dokázal představit starostův úžas. Nakonec místní pohlavár odpověděl: „Rádio nemáme už deset let. Od tý doby tu nefunguje nic. Proč? Co to má co dělat s nějakým…“

„To je škoda. V rozhlasových vlnách je samozřejmě od války rozvrat…“ zaimprovizoval Gordon. „Však víte, že žádné vysílání neexistovalo, ale teď jsem doufal, že tu budete mít vysílačku, ze které bych mohl podat hlášení svým nadřízeným.“

Tuhle repliku přednesl s náležitým patosem. Tentokrát nezpůsobila ticho, nýbrž výtrysky ohromeného šepotu na různých místech ochozu. Odhadoval, že tam teď už asi stojí většina obyvatelstva Oakridge. Doufal, že bylo opevnění zbudováno bytelně. Neměl v úmyslu vstoupit do města jako Jozue.

Šlo mu o docela jinou legendu.

„Přineste sem nějakou lucernu,“ rozkázal starosta. „Tu ne, ty blbče! Tu s odrazným stínítkem! A teď s ní na toho člověka posviťte! Chci se na něj podívat.“

Přisunuli hřmotnou lampu blíž, s drnčením pootočili odraznou plochu a světlo dopadlo na Gordona. Ten však na to byl připraven, takže si ani nezakryl oči, ani neuhnul pohledem. Posunul a urovnal si koženou brašnu, aby celé jeho ustrojení vyniklo co nejlépe. Pošťačkou čepici s vyleštěným znakem měl na hlavě posazenou s nedbalou elegancí.

Mumlání v davu zesílilo.

„Pane starosto,“ zavolal, „moje trpělivost má své meze. Už tak si s vámi budu muset popovídat o tom, jak se chovali vaši lidé dnes odpoledne. Nenuťte mě užívat mých pravomocí způsobem, který by ani jednomu z nás nebyl příjemný. Mohlo by se vám stát, že přijdete o možnost komunikace se zbytkem země.“

Starosta rychle přenášel váhu zepředu dozadu a zase zpět. „Spojení? Země? Co je to za žvásty? Tady je leda komuna v Blakeville, pak ty do sebe zakoukaný náfukové v Culp Creek, a jestli ještě vůbec někdo, čerti vědí. Kdo teda krucinál fagot jste?“

Gordon se dotkl čepice: „Gordon Krantz, Pošta Spojených států. Jako kurýr mám za úkol obnovit poštovní spojení v Idaho a dolním Oregonu. A současně jsem generálním federálním inspektorem pro celou oblast.“

A to se cítil hloupě, když v Pine View dělal Santa Clause! To s tím federálním inspektorem ho původně ani nenapadlo, ale pak to z něho nějak samo vylétlo. Byla to inspirace nebo drzost?

No, kdo má viset, ten se neutopí, pomyslel si.

Dav byl ve varu. Gordon několikrát zaslechl slova jako „jinde“ a „inspektor“, a zvlášť „listonoš“. Když starosta zakřičel, aby bylo ticho, trvalo to dlouho, než se rozčilený šepot trochu ztišil.

„Tak vy jste listonoš?“ řekl místní náčelník jízlivě. „Máte nás za trouby, Krantzi? Navlíknete si blejskavou uniformu a už jste vládní úředník? A jaký vlády? Jak nám to chcete dokázat? Přesvědčte nás, že nejste jenom blázen, kterej šílí horečkou z ozáření.“

Gordon vytáhl papíry, které si za použití razítka nalezeného v troskách poštovního úřadu v Oakridge zhotovil teprve před hodinou.

„Tady mám pověřovací listiny…“

Byl ale ihned přerušen: „Nech si svý papíry pro sebe, blázne! Ne aby ses přibližoval a nakazil nás svou horečkou!“

Starosta se narovnal a dal rukou svým poddaným znamení, aby ho poslouchali. „Pamatujete si přece, jak nám sem během toho roku chaosu chodili různí pomatenci a magoři a prohlašovali se za všecko možný od Antikrista až po prasátko Rochátko. No vidíte, na jednu věc je spolehnutí – blázni přicházej a odcházej, ale *vláda* je jenom jedna. Ta, kterou tady máme.“

Obrátil se zpět ke Gordonovi: „Máš štěstí, moulo, že už to není jako v době moru. Tehdá by takovej případ volal po okamžitým vyléčení… Kremací.“

Gordon tiše zaklel. Místní tyran je protřelý a rozhodně se nedá lehko podfouknout. Když se tu na jeho zfalšované pověřovací listiny nechtějí ani podívat, byl celý podvečerní výlet do starého města ztrátou času.

Zbýval mu už jen poslední trumf. Usmál se směrem k davu, ale dušička v něm byla malá.

Z boční kapsy kožené brašny vytáhl útlý svazeček. Předstíral, že se v něm probírá, a šilhal na adresy, které znal nazpaměť.

„Je tu nějaký… nějaký Donald Smith?“ zavolal nahoru na obyvatele.

Hlavy se otáčely doleva a doprava, zazněl tlumený hovor. Zmatení bylo zjevné i ve stále hustší tmě. Nakonec někdo zavolal: „Zahynul rok po válce. Při poslední bitvě o skladiště.“

Hlas se tomu člověku chvěl. To bylo dobré. Kromě překvapení tu působí zřejmě i jiné emoce. Gordon ale stejně potřeboval něco mnohem podstatnějšího. Starosta se na něj zatím dívá stejně ohromeně jako ostatní. Ale jakmile mu dojde, o co se Gordon pokouší, bude hůř.

„Dobrá,“ zavolal Gordon, „to si samozřejmě budu muset ověřit.“ A než se mohl někdo ozvat, listoval rychle svým svazkem dál.

„Bydlí tu pan Franklin Thompson nebo jeho žena, nebo snad jejich syn nebo dcera?“

Záplava tlumeného šepotu rostla už kamsi na úroveň poblouznění. Odpověděla nějaká žena: „Umřeli. Hoch žil až do loňska. Pracoval na statku u Jaskowisce. Ostatní byli v Portlandu, když to bouchlo.“

Zatraceně! Teď už zbývalo Gordonovi jenom jedno jméno. Že je chytil svými vědomostmi za srdce, to bylo pěkné, jenže potřeboval někoho živého.

„No dobře!“ vykřikl. „Prověříme to. A poslední, koho tu mám – je tam nějaká Grace Hortonová? Nějaká slečna Grace Hortonová?“

„Ne, tady žádná Grace Hortonová není!“ zakřičel starosta, do jehož hlasu se vrátila sebejistota a jízlivost. „Já všechny na svým území znám a za těch deset let, co tu sem, tu nikdy žádná Grace Hortonová nebyla, ty magore!

Copak vám všem není jasný, co udělal? Našel si někde ve městě starej telefonní seznam a opsal si pár jmen, aby nás oblbnul.“ Zahrozil Gordonovi pěstí: „Mladíku, usoudil jsem, že rušíš veřejný klid a ohrožuješ zdraví občanů. Máš pět vteřin na odchod, jinak dám svejm mužům rozkaz k palbě!“

Gordon ztěžka vydechl. Teď neměl na vybranou – mohl se alespoň dát na ústup a neztratit nic víc než trochu ze své hrdosti.

Jako pokus to nebylo špatné, ale věděl jsi, že šance na úspěch je mizivá. Aspoň jsi toho darebáka na chvíli vyvedl z míry.

Byl čas odejít, ale Gordon s překvapením zjistil, že se jeho tělo nechce pohnout. Nohy odmítaly vykročit. Veškerá vůle k útěku se vypařila. To rozumné, co v něm zbylo, se chvělo strachy, ale navenek se napřímil a hrdě starostovi odpověděl: „Útok na poštovního doručovatele je jeden z federálně uznaných trestných činů, jejichž platnost Prozatímní kongres pro dobu obnovy nepozastavil, pane starosto. Spojené státy své listonoše vždycky chránily."

Chladně pohlédl do záře lampy. „*Vždycky*," zdůraznil a pocítil na okamžik opojné vzrušení. V tu chvíli opravdu byl poslem, alespoň v duchovním smyslu. Byl anachronismem, který nějak ušel silám temna, když se tohoto světa zmocnily a vymýtily z něj idealismus. Podíval se zpříma směrem k tmavé starostově siluetě a mlčky ho vyzval, ať se tedy pokusí zabít to, co zbylo z jejich bývalé společné suverenity.

Po několik vteřin houstlo ticho. Pak zdvihl starosta ruku: „Jedna!" Počítal pomalu, snad aby dal Gordonovi šanci na útěk, snad kvůli sadistickému požitku.

„Dvě!"

Hra byla prohraná. Gordon věděl, že teď musí okamžitě zmizet. A přece se jeho tělo nechtělo obrátit.

„Tři!"

Tak takhle umírá poslední idealista, pomyslel si. Těch šestnáct let bylo nedopatření, přehlédnutí přírody, které bude teď napraveno. Veškerý jeho těžce nabytý pragmatismus tedy nakonec ustoupil… gestu.

Na ochozu nastal nějaký pohyb. Ze vzdáleného levého konce zástupu se kdosi začal probíjet do středu.

Strážní zvedli brokovnice. Gordonovi připadlo, že to někteří dělají váhavě a neochotně. Ne že by mu to bylo nějak moc platné.

Starosta poslední pauzu v počítání protahoval. Snad trochu vynervován Gordonovou umíněností. Zdvižená ruka začala klesat.

„Pane starosto!" vpadl do ticha vylekaně přeskakující ženský hlas a nějaká žena vztáhla ruce, aby paži místního pohlavára zachytila. „P-prosím, já…"

Starosta její ruce setřásl. „Táhni, ženská, táhni odsud!"

Křehká postava ustoupila před strážnými, ale přitom zřetelně vykřikla: „Já… Já jsem Grace Hortonová!“

„Cože?“ Starosta nebyl jediný, kdo se obrátil a zíral na ni.

„Je to moje dí-dívčí jméno. Vdala jsem se ten rok po druhým hladomoru. Ještě než jste sem se svejma lidma dorazil…“

Dav hlučně zareagoval. Starosta vykřikl: „Vy blázni, říkám vám, že si její jméno opsal z telefonního seznamu!“

Gordon se usmál. Jednou rukou zvedl svazek dopisů a druhou si přiložil ke štítku čepice. „Dobrý večer, paní Hortonová. Máme to dneska pěkný večer, co? A jen tak mimochodem, mám tu pro vás jedno psaníčko. Od nějakého pana Jima Hortona z Pine View v Oregonu… Dal mi ho před dvanácti dny…“

Zdálo se, že lidé na ochozu mluví všichni najednou. Nastal tam náhlý pohyb a ozvaly se nadšené výkřiky. Gordon si přiložil ruku k uchu, aby slyšel ohromené volání té ženy, a musel přidat na hlase, aby slyšeli také oni jeho. „Ano, paní, měl jsem dojem, že se mu daří docela dobře. Nic jiného pro vás bohužel dneska nemám, ale odpověď pro vašeho pana bratra rád vezmu, až ukončím pochůzku údolím a budu se vracet.“

Postoupil kupředu, blíže ke světlu. „Je tu ale jedna maličkost, paní. Pan Horton neměl tam v Pine View dost peněz na řádné ofrankování, takže vás musím poprosit o deset dolarů… Jako doplatek poštovného.“

Dav hučel.

Starostova postava se vedle zářící lampy otáčela nalevo i napravo, mávala rukama a křičela, nebylo však slyšet ani slovo. A pak se brána dokořán otevřela a dav se vyvalil do noci. Lidé Gordona obstoupili. Rázem měl kolem sebe těsně sevřený kruh rozdychtěných tváří mužů, žen i dětí. Někteří kulhali, jiní měli mokvající jizvy nebo těžce souchotinářsky sípali. Bolesti vezdejšího života se však v tu chvíli zdály ničím vedle náhlého záblesku víry.

Gordon, který si uprostřed toho všeho zachoval klid a dekorum, kráčel zvolna k bráně. Usmíval se a pokyvoval, zvlášť na ty, kdo natahovali ruce, aby si sáhli na jeho loket nebo na rozmáchlou křivku jeho nadité pošťácké brašny. Ti mladí na něj hleděli s pověrčivou a nábožnou úctou. Po mnoha starších tvářích stékaly slzy.

Nesla ho kupředu vzedmutá vlna adrenalinu, přitom ale v sobě musel udusávat doutnající svědomí… pocit hanby nad svou lží.

K čertu s tím! Není přece moje chyba, že chtějí té bajce věřit. Já se koneckonců chovám jako rozumný člověk. Chci jenom to, co mi patří!

Troubové.

Usmíval se při tom na všechny strany, vstříc těm vztaženým rukám a láskyplným pohledům. Ty se slévaly v mocný proud, který ho na vlně zoufalé, dávno nepoznané naděje vnesl do města Oakridge.

Mezihra

Citrus kvete zjara,

prachem předků září,

hladné země stará…

II

Cyclops

ZÁKON O NÁRODNÍ OBNOVĚ

DOČASNÝ KONGRES
OBNOVENÝCH SPOJENÝCH STÁTŮ,
ÚŘADUJÍCÍ V PRODLOUŽENÉM
FUNKČNÍM OBDOBÍ

DEKLARACE

VŠEM OBČANŮM:

Všem osobám, žijícím v současné době na území vymezeném zákonnými hranicemi Spojených států amerických, se dává na vědomost, že lid i základní instituce naší země dále existují. Vaši nepřátelé ve své agresi proti lidstvu neuspěli a byli zničeni. Prozatímní vládní orgány, fungující v nepřetržité návaznosti na poslední svobodně zvolený Kongres a vládu Spojených států, usilují se vší rozhodností o to, aby v naší milované zemi byly v souladu s ústavou a v milosti i spravedlnosti Všemohoucího obnoveny zákonnost, veřejný pořádek a svoboda.

ZA TÍMTO ÚČELEM se vyhlašuje pozastavení platnosti všech vládních vyhlášek a nařízení nižší právní síly, jakož i dluhů, věcných břemen a soudních rozhodnutí, jež vstoupily v platnost před vypuknutím III. světové války. Do doby, kdy budou zákonným způsobem přijaty nové zákony, mají místní samosprávy pravomoc řešit nouzovou situaci podle vlastního uvážení, a to za dodržení následujících podmínek:

1. Žádnému člověku na území Spojených států nebudou upírány svobody zaručené Listinou práv. Soudní spory v případech závažných trestných činů budou vedeny před nestrannou porotou složenou

ze spoluobčanů. Kromě možnosti stanného práva ve válečném stavu jsou naprosto zakázány hromadné rozsudky nebo popravy.

2. Nevolnictví je zakázáno. Není přípustné celoživotní znevolnění dlužníka ani dědičné přenášení takového břemene z rodičů na děti.

3. Každého sudého roku uspořádají jednotlivé oblasti a obce řádné tajné volby, kterých se budou moci zúčastnit všichni občané starší osmnácti let. Nikdo nesmí na jiném cokoli vynucovat úřední mocí, pokud nebyl do odpovídajícího úředního postavení řádně zvolen nebo pokud není podřízeným takto zvolené osoby.

4. Aby napomohli národní obnově, jsou občané povinni střežit a uchovávat hmotné i duševní bohatství Spojených států. Kdykoli a kdekoli to bude možné, je třeba k užitku budoucích generací zachránit a zachovat knihy a předválečná technická zařízení. Obce mají za povinnost zřizovat školy k výchově a výuce mladé generace.
Prozatímní vláda doufá, že se do roku 2021 podaří zřídit celostátní rozhlasové vysílání. Do té doby musejí být veškerá sdělení šířena úřední poštou. Ve středních a východních státech by měly být poštovní služby obnoveny do roku 2011, na západě do roku 2018.

5. Od všech občanů se vyžaduje, aby pracovníkům Pošty Spojených států poskytly veškerou podporu. Bránění ve výkonu jejich služby bude považováno za zvlášť závažný trestný čin.

Na základě rozhodnutí Prozatímního kongresu
Obnovených Spojených států amerických
Květen 2009

1

CURTIN

Černý bulteriér s pěnou u huby hrozivě vrčel, trhal se a vzpínal při pohledu na rozvášněné řvoucí muže, naklánějící se přes dřevěnou ohradu arény. Z druhé strany zápasiště na něj stejně zuřivě chrčel zjizvený jednooký podvraťák. Provaz, na kterém byl upoután, se napínal jako tětiva luku a zdálo se, že každou chvíli vytrhne kruh, uchycený vruty v hrazení.

Na psím zápasišti to páchlo. V hustých chuchvalcích se nad ním vznášel mdlobně nasládlý kouř tabáku místní provenience, štědře promíchaného s marihuanou. Z diváckých lavic, které stály v řadách kolem arény, se ozýval ohlušující jekot farmářů i lidí z městečka. Ti, co seděli nejblíže k dřevěnému hrazení, do něj bušili a vybičovávali psy k ještě hysteričtějšímu vzteku.

Psovodi v kožených rukavicích přitáhli své psí gladiátory zpět a uchopili je za obojky. Pak se obrátili k lavici pro čestné hosty nad středem zápasiště.

Rozložitý vousatý hodnostář, oblečený lépe než většina ostatních, bafal z domácího doutníku. Pohlédl rychle na štíhlého muže, který seděl s nezúčastněným výrazem po jeho pravé ruce, oči zastíněné štítkem čepice. Cizinec seděl docela tiše a své pocity nedával nijak najevo.

Hřmotný činitel se obrátil zpět k psovodům a kývl.

V okamžiku, kdy byli psi vypuštěni, sto mužů naráz zařvalo. Zuřivě ryčící zvířata proti sobě bleskově vyrazila a předmět jejich sporu byl prostý. Za nadšeného povzbuzování davu začaly vzduchem létat chomáče srsti a stříkance krve.

Starší obce na lavici pro hodnostáře hulákali neméně divoce než ostatní vesničané. Stejně jako oni měli většinou vsazeno na vítěze. Ale mohutný muž s doutníkem, předseda výboru pro veřejný pořádek ve městě Curtin, stát Oregon, jen zuřivě a bez zaujetí pro tu podívanou bafal a obíral se nejasnými, pochmurnými myšlenkami. Pohlédl znovu na cizince, který mu seděl po pravici.

Ten útlý chlapík byl všem na zápasišti nepodobný. Vousy měl pečlivě přistřižené, černé vlasy učesané a ostříhané tak, že mu sahaly sotva kousek přes uši. Štítkem čepice stíněné modré oči jako by vším pronikaly a vše kriticky zkoumaly, jako to bývalo na obrázcích dávných proroků, které předseda ještě v dětství, dlouho před Osudovou válkou, vídal v nedělní škole.

Vypadal jako větrem ošlehaný poutník a měl na sobě *uniformu*… Takovou uniformu, o které žádný ze žijících obyvatel Curtinu nepředpokládal, že ji ještě někdy uvidí.

Ve světle olejových lamp na cizincově čepici jasně zářil naleštěný znak se zobrazením jezdce. Vypadal nějak lesklejší, než snad vůbec kov smí být.

Předseda pohlédl na své hulákající spoluobčany a uvědomil si, že se dnes večer chovají nějak jinak. V halekání mužů z Curtinu bylo něco víc než jen obvyklý zápal, který středeční večerní zápasy doprovázel. I oni si byli vědomi přítomnosti návštěvníka, který před pěti dny přijel k bráně jejich městečka, vzpřímený a hrdý jako nějaký bůh, a žádal potravu, přístřeší a místo pro vylepení svých vyhlášek…

… a který pak začal rozdávat dopisy.

Předseda měl vsazeno na jednoho ze psů, na Walleye, který patřil starému Jimu Schmidtovi. Ale myšlenkami teď nebyl u toho zatraceného souboje tam dole na písku. Nemohl se ubránit, aby se každou chvíli na pošťáka znovu nepodíval.

Dnešní zápasy uspořádali zvlášť pro něho, protože zítra odjížděl z Curtinu do Cottage Grove. *On se nebaví*, uvědomil si předseda nešťastně. Ten muž, který obrátil jejich život vzhůru nohama, se zjevně snažil být zdvořilý, ale stejně zjevné bylo i to, že psí zápasy neschvaluje.

Předseda se naklonil k hostovi, aby si s ním promluvil. „Na východě asi tohleto nedělají, co, pane inspektore?“

Chladný výraz na tváři toho muže mu byl odpovědí. Předseda si vynadal do hlupáků. Samozřejmě, že tam nemají psí zápasy. Ve městech jako St. Paul City nebo Topeka nebo Odessa nebo vůbec v těch civilizovaných oblastech Obnovených Spojených států určitě ne. Jenomže *tady*, tady v poničeném Oregonu, který je od civilizace tak dlouho odtržen…

„Obce mají právo si místní záležitosti zařídit podle vlastního uvážení, pane předsedo,“ odpověděl zástupce vlády. Jeho důtklivý

hlas se zlehka vznášel nad řevem arény. „Obyčeje se přizpůsobují době. Vláda v St. Paul City to ví. Na svých cestách už jsem viděl mnohem horší věci.“

Odpuštěno, mohl si předseda přečíst v pošťákových očích. Rozvalil se poněkud pohodlněji a zadíval se zase jinam.

Zamžikal a nejprve si pomyslel, že ho v očích pálí kouř. Odhodil doutník a zašlápl ho, ale pálení nepřestalo. Zápasiště teď viděl nejasně jako ve snu, jako poprvé v životě.

Pane Bože! pomyslel si předseda. Je to možné, že se takhle chováme? Před sedmnácti lety jsem byl členem Spolku na ochranu zvířat willamettského údolí! Co se to s námi stalo? Co se to stalo se *mnou*!

Dal si ruku před ústa, aby si odkašlal, a přitom si nenápadně a rychle utřel oči. Pak se rozhlédl a zjistil, že není sám. V davu bylo porůznu rozházeno nejméně tucet mužů, kteří přestali křičet, sklopili oči a dívali se na vlastní ruce. Někteří plakali docela otevřeně. Slzy se jim koulely po drsných obličejích, ztvrdlých v dlouhé bitvě o přežití.

Na některé z přítomných jako by ty dlouhé roky od války dolehly naráz až teď, i když to jistě jako omluva nestačilo.

Jásot na konci souboje byl spíše sporadický. Do ringu skočili psovodi, aby zkrotili vítěze a odklidili oběť. Zdálo se ale, že zhruba polovina diváků spíše nervózně pohlíží směrem ke svému vůdci a vzpřímené uniformované postavě vedle něj.

Štíhlý muž si urovnal čepici. „Děkuji vám, pane starosto, ale myslím, že už bych si měl jít odpočinout. Mám před sebou zítra dlouhou cestu. Přeju všem dobrou noc.“

Pokývl starším obce, pak vstal a natáhl na sebe obnošenou kožený bundu s barevným červeno-modro-bílým znakem na rukávu. Když zvolna vykročil k východu, obyvatelé městečka s očima sklopenýma k zemi mlčky vstávali a uvolňovali mu cestu.

Curtinský předseda chvíli váhal a pak ho následoval, za zády narůstající šepot mnoha hlasů.

Druhý zápas se toho večera už nekonal.

2

COTTAGE GROVE

Cottage Grove, Oregon, 16. dubna 2011

Paní Adel Thompsonová,
Starostka vesnice Pine View,
dosud neobnovený stát Oregon

Dopravní trasa: Cottage Grove – Curtin – Culp Creek – McFarland Pt. – Oakridge – Pine View

Vážená paní Thompsonová,
toto je druhý dopis, který vám posílám naší novou poštovní trasou zřízenou přes willamettské lesy. Pokud jste dostala ten první, tak už víte, že vaši sousedé v Oakridge se po několika úvodních nedorozuměních rozhodli pro spolupráci. Poštmistrem jsem tam jmenoval pana Sonnyho Davise, všeobecně oblíbeného předválečného starousedlíka. V současné době by už měl mít navázáno spojení s vámi v Pine View.

Gordon Krantz odtrhl tužku od listu nažloutlého papíru, který mu k volnému užití věnovali občané Cottage Grove. Nad starožitným psacím stolem blikala souprava měděných olejových lampiček a dvou svíček, jejichž záře se jasně odrážela od skla v rámech obrazů na zdi ložnice.

Místní obyvatelé trvali na tom, že Gordon musí dostat nejlepší bydlení ve městě. Místnost byla pohodlná, čistá a teplá.

Jeho situace se za posledních pár měsíců jaksepatří změnila. V dopisu se například příliš nezmiňoval o obtížích, které měl v říjnu ve městě Oakridge.

Občané toho horského městečka mu otevřeli srdce od prvního okamžiku, kdy se jim představil jako zástupce vlády *Obnovených Spojených států*. Ale tyranský „starosta“ dal nevítaného hosta málem zavraždit, než se ho Gordonovi podařilo přesvědčit, že má v úmyslu

pouze založit poštovní úřad a jít zase dál a že starostovu moc nijak neohrožuje.

Snad se ten pohlavár zalekl možné reakce lidí, kdyby Gordonovi nepomohl. A tak Gordon nakonec dostal zásoby, které žádal, a dokonce i nesmírně cenného, i když poněkud obstarožního koně. Když z Oakridge odjížděl, viděl ve starostově tváři úlevu. Místní náčelník si byl zřejmě jist, že si i přes tu ohromující zprávu, že tam někde daleko pořád existují Spojené státy, dokáže udržet moc.

Obyvatelé však šli za Gordonem i přes míli daleko, vystupovali zpoza stromů, ostýchavě mu strkali do ruky dopisy, dychtivě hovořili o obnově Oregonu a ptali se, jak by mohli pomoci. Otevřeně si stěžovali na místní hnízdečko tyranie a ve chvíli, kdy se s posledním hloučkem na cestě rozloučil, bylo jasné, že se ve vzduchu vznášejí změny.

Dospěl k závěru, že starostovy dny jsou sečteny.

> Od svého posledního dopisu z Culp Creeku jsem založil poštovní úřady v Palmervillu a Curtinu. Dnes jsem ukončil jednání se starostou Cottage Grove. K téhle zásilce je přiložena zpráva o mé dosavadní činnosti, kterou je třeba poslat mým nadřízeným v Obnoveném státě Wyoming. Až do Pine View po mé trase dorazí další kurýr, odevzdejte mu, prosím, s pozdravem ode mě i mé záznamy. A buďte trpěliví, jestli to nějakou chvíli bude trvat. Cesta ze St. Paul City na západ je nebezpečná, a tak to může trvat i přes rok, než ten další člověk dorazí.

Gordon si dokázal dobře představit, jak paní Thompsonová zareaguje, až si tenhle odstavec přečte. Ta chytrá stará náčelnice jistě zavrtí hlavou a třeba se i nahlas zasměje těm bezbřehým žvástům, kterých byla každá jeho věta plná.

Adel Thompsonová lépe než kdokoli jiný na divokém území kdysi velkého státu Oregon ví, že žádný kurýr z civilizovaného východu nedorazí. Ví i to, že Gordon nikde nemá žádné ústředí, kam by podával zprávy. St. Paul City je hlavním městem tak nanejvýš toho stále mírně radioaktivního pásma podél Mississippi. A Obnovený stát Wyoming existuje stejně jako celé Obnovené Spojené státy leda tak v představách jednoho potulného herce, který putuje zaostalou zemí a snaží se ze všech sil v tom zabijáckém a podezřívavém světě přežít.

Paní Thompsonová byla jedním z těch nemnohých lidí, jež Gordon od války potkal, kteří stále dokázali vidět svět vlastníma očima a logicky o něm uvažovat. Iluze, kterou vytvořil – zpočátku náhodně a později ze zoufalství –, pro ni neznamenala nic. Oblíbila si ho pro něj samého a prokázala mu dobrodiní, aniž ji k tomu musel nutit nějakou báchorkou.

Chytračení v dopise i narážky na věci, které nikdy neexistovaly, nebyly určeny očím paní Thompsonové, nýbrž pohledům docela jiným. Než tenhle dopis po jím vytvořené trase dorazí do Pine View, přejde mnohokrát z ruky do ruky. Ale paní Thompsonová si v něm bude číst i mezi řádky.

A nepoví to na něj, tím si byl Gordon jist.

Doufal jen, že starostka dokáže potlačit smích.

> Tahle část údolí je v současné době docela klidná. Jednotlivé obce dokonce mezi sebou zahájily skrovný obchod a začínají překonávat dřívější strach z válečných epidemií a survivalistů. Touží po zprávách z okolního světa.
> Tím ovšem neříkám, že je tu všude klid a mír. Dovídám se tady, že krajina na Rogue River na jih od Roseburgu je ještě úplně bez zákona – taková země Nathana Holna. Já tedy teď mířím na sever k Eugene. Stejně je většina dopisů, které nesu, adresována tím směrem.

Hluboko v sedlovém vaku ležel pod svazky dopisů, které přijal od nadšených vděčných lidí všude po cestě, ten, který mu dala Abby. Měl v úmyslu pokusit se o jeho doručení za každou cenu, ať už se s těmi ostatními stane cokoli.

> Teď musím jít. Snad mě jednoho dne, snad už brzy dohoní dopis od Vás a dalších milých přátel. Zatím Vás prosím, abyste vyřídila mé nejvřelejší pozdravy Abby, Michaelovi a všem ostatním.
> Ve vašem krásném Pine View Obnovené Spojené státy americké žijí a mají se k světu nejméně stejně jako kdekoli jinde, a možná i víc.
>
> S upřímným pozdravem
> Váš Gordon K.

Ta poslední poznámka mohla snad být i trochu nebezpečná, ale Gordon ji musel zařadit, už proto, aby paní Thompsonové dal najevo, že nepropadl vlastní iluzi, tomu švindlu, který, jak doufal, mu pomůže projít tímhle krajem téměř bez zákona až k….

… k čemu? Po všech těch letech si nebyl jist, co to vlastně hledá.

Snad by stačilo, aby někde našel někoho, kdo na sebe bere odpovědnost, kdo se snaží s tím temnem něco udělat. Potřásl hlavou. Ani po všech těch letech nechtěl jeho sen tak docela umřít.

Složil dopis do staré obálky, kápl na něj vosk ze svíčky a otiskl razítko, nalezené na oakridgské poště. Přiložil dopis ke „Zprávě o postupu prací“, se kterou se lopotil předtím – snůšce výmyslů, adresované úředníkům smyšlené vlády.

Vedle balíčku ležela jeho pošťácká čepice. Blikání lampiček se odráželo v měděném vyobrazení jezdce Pony Expressu, který byl už celé měsíce Gordonovým společníkem a rádcem.

O svůj nový plán na přežití zakopl Gordon původně omylem a shodou okolností. Teď se ale lidé v jedné obci za druhou přímo překonávali ve snaze mu věřit, zvlášť když některým opravdu donesl dopisy z míst, která navštívil předtím. Vypadalo to, že po všech těch letech lidé stále podvědomě touží po ztraceném věku světla, po té době čistoty a pořádku a velké země. Ta touha překonávala jejich těžce nabytý skepticismus, jako když jarní tání láme ledový příkrov na bystřině.

Gordon zaplašil hrozící pocit studu. Po těch sedmnácti letech není nikdo z živých bez viny a jeho výmysl, jak to vypadá, přináší do městeček, kterými prochází, alespoň trochu dobra. Výměnou za zásoby a přístřeší prodává naději.

Člověk dělá, co musí.

Na dveře někdo zvučně zaklepal. Gordon zavolal: „Vstupte.“

Dovnitř strčil hlavu Johnny Stevens, nově jmenovaný zástupce poštmistra v Cottage Grove. Jeho chlapeckou tvář vroubilo jemné chmýří sotva narostlých, téměř blonďatých vousů, ale jeho dlouhé štíhlé nohy byly příslibem rychlých přesunů krajinou a navíc byl znám jako neomylný střelec.

Kdopak ví, snad bude ten chlapec opravdu roznášet poštu.

„Ehm, pane.“ Johnnymu se zřejmě nechtělo rušit ho z důležité práce. „Je osm hodin. Jenom připomínám, že si s vámi starosta chtěl dát pivo, protože jste tu dneska poslední večer.“

Gordon vstal. „Správně, Johnny, dík.“ Popadl čepici a bundu a sebral ze stolu svou údajnou zprávu a dopis paní Thompsonové. „Tu máš, tohle jsou úřední dokumenty pro tvou první služební cestu do Culp Creeku. Tam je přednostkou Ruth Marshallová. Bude očekávat posla. Její lidé se o tebe dobře postarají.“

Johnny bral obálky do ruky, jako by byly z motýlích křidélek. „Budu je chránit i za cenu svýho života, pane.“

Mládencovy oči zářily pýchou a nezdolným odhodláním Gordona nezklamat.

„Nic takového dělat nebudeš!“ vpadl mu do řeči Gordon. Aby si šestnáctiletý kluk dal ublížit při ochraně výmyslů, to by si přál ze všeho nejméně. „Budeš užívat zdravého rozumu, jak jsem ti řekl!“

Johnny polkl a přikývl, ale Gordon si vůbec nebyl jistý, že rozumí. Samozřejmě to pro toho chlapce bude především vzrušující dobrodružství, když se vydá po lesních stezkách mnohem dál, než kam se kdokoli z jeho vesnice za posledních víc než deset let dostal. A když se vrátí zpět jako hrdina, který má ostatním co vyprávět. V těch kopcích pořád bylo pár osamělých survivalistů, ale takhle daleko na sever od povodí Rogue River byla naprosto reálná naděje, že se Johnny dostane do Culp Creeku i zpět.

Gordon sám sebe téměř upokojil.

Vydechl a sevřel mládencovo rameno. „Tvoje země nepotřebuje, abys pro ni umřel, Johnny, ale abys žil a zítra jí znovu sloužil. Budeš si to pamatovat?“

„Ano, pane,“ kývl chlapec vážně, „rozumím.“

Gordon se obrátil, aby sfoukl svíčky.

Johnny zřejmě prohrabal trosky bývalé pošty v Cottage Grove, protože v předsíni si Gordon všiml, že se na chlapcově košili z podomácku tkané látky vyjímá náramenní znak US Mail, jehož barvy jsou po téměř dvaceti letech pořád ještě jasné.

„Od lidí tady z Cottage Grove a z okolních farem už mám deset dopisů,“ řekl Johnny, „ale myslím, že většina z nich nikoho tam na východě ani nezná. A přece píšou, prostě pro ten pocit, a taky v naději, že jim někdo odepíše.“ Takže Gordonova návštěva alespoň lidi

trochu povzbudila k procvičení šedých buněk mozkových. To za těch pár dnů stravy a bytu stálo.

„Upozornil jsi je, že na východ od Pine View se zatím cestuje pomalu a že jim vůbec nemůžeme nic zaručit?“

„Jistě. Nevadí jim to.“

Gordon se usmál: „No tak dobře. Stejně pošta vždycky přepravovala především výplody něčí fantazie.“ Chlapec se na něj zadíval nechápavě, ale Gordon si narazil na hlavu čepici a víc už neřekl.

* * *

Uplynulo mnoho let od doby, co se Gordon vypravil z trosek Minnesoty, a zatím málokdy spatřil vesnici natolik prosperující a zjevně šťastnou jako Cottage Grove. Farmy tu teď po většinu roku hospodařily s přebytkem, domobrana byla dobře vycvičená a na rozdíl od Oakridge občany neutlačovala. Podle toho, jak se Gordonovy naděje na nalezení skutečné civilizace vytrácely, omezoval postupně své představy, až mu takovéhle místo připadalo téměř jako ráj. Bylo tedy trochu paradoxní, že právě ty naděje, za jejichž pomoci se skrze podezřívavé horské vesničky dostal až sem, mu teď bránily tady zůstat, protože aby udržel svou iluzi při životě, musel dál.

Všichni mu věří. Kdyby teď o svou iluzi přišli, i ti hodní místní obyvatelé se na něj určitě rozhněvají.

Ohrazená vesnice zaujímala jeden kout předválečného Cottage Grove. Hospoda byla velká, útulná suterénní místnost se dvěma krby a nálevním pultem, na kterém se do vysokých hliněných džbánků čepovalo místní hořké pivo.

Starosta Peter von Kleek seděl v rohovém boxu a vážně rozmlouval s Erikem Stevensem, Johnnyho dědečkem, který byl právě jmenován přednostou poštovního úřadu v Cottage Grove. Když Gordon s Johnnym vstoupili, skláněli se oba muži nad výtiskem Gordonova „Federálního výnosu“.

Gordon si jich několik desítek ještě v Oakridge natiskl na ručním cyklostylu, který našel ve zpustošené budově místní pošty a který se mu podařilo uvést do chodu. Připravoval ty oběžníky s velkou uvážlivostí a pečlivostí. Musely budit zdání pravosti, a přitom nesměly obsahovat žádný náznak nebezpečí pro místní pohlaváry, aby se ne-

začali obávat těch Gordonových smyšlených Obnovených Spojených států… nebo jeho samého.

Tyhle archy byly jeho až dosud nejnápaditějším trikem.

Peter von Kleek, vysoký muž s hubenou tváří, vstal, potřásl Gordonovi rukou a vybídl ho, aby se posadil. Hostinský si k nim pospíšil se dvěma vysokými holbami hustého černého piva. Bylo samozřejmě teplé, ale chuťově vynikající, stejně jako pumprnyklové bochánky. Starosta nervózně potahoval ze své keramické dýmky a čekal, až Gordon postaví džbánek na stůl; ten přitom naznačil uznalé zamlaskání.

Von Kleek na tu pochvalu pokývl, ale výraz ve svraštělé tváři nezměnil. Poklepal na papír před sebou: „Ty vyhlášky nejsou moc podrobné, pane inspektore."

„Prosím vás, říkejte mi Gordone. V téhle době se formality moc nenosí."

„Tak dobrá, Gordone. Vy mi prosím říkejte Petere." Bylo zjevné, že se starosta necítí ve své kůži.

„Dobrá, Petere," souhlasil Gordon. „Vláda Obnovených Spojených států se z nepříjemných zkušeností naučila několika věcem. Jednou z nich je, že nemá vnucovat příliš striktní pravidla hodně vzdáleným a odříznutým obcím, které mají problémy, jaké si St. Paul City nedokáže ani představit a tím méně zákonně upravovat."

Gordon se pustil do jedné ze svých předem připravených tirád: „Například otázka peněz. Většina obcí přestala předválečnou měnu užívat brzy po vlně drancování potravinových skladišť. Všeobecně platí prostá zbožní výměna a obvykle funguje docela dobře, až na případy, kdy se odsluhování dluhu zvrhne v jistou formu nevolnictví."

Až potud to všechno byla pravda. Leckde na svých cestách viděl Gordon rozmáhající se formy feudálního nevolnictví. Peníze byly k smíchu.

„Federální úřady v St. Paulu prohlásily bývalou měnu za použitelnou podle vlastního uvážení. Pro ty roztroušené venkovské naturální ekonomiky je mezi lidmi až příliš mnoho bankovek i mincí.

Chceme ale podporovat celostátní obchod. Jedním ze způsobů je, že Pošta Spojených států přijímá poplatky za doručování korespondence ve starých dvoudolarových bankovkách. Ty nebyly nikdy moc

rozšířené a dnešní technikou se nedají padělat. Můžeme přijímat také stříbrné mince vyražené před rokem 1965.“

„Na poštovným už jsme vybrali přes čtyřicet dolarů,“ vstoupil do hovoru Johnny Stevens.

„Lidi se po těch starejch bankovkách a mincích shánějí jako divý a začali si v nich vzájemně vyplácet i dluhy z výměnnejch obchodů.“

Gordon pokrčil rameny. Tak už to začalo. Detaily, které ke svým báchorkám dodával jen pro zvýšení hodnověrnosti, se občas ujaly a začaly žít svým vlastním, zcela neočekávaným životem. Sám si původně nedokázal představit, jak úžasně mohou lidem pomoci drobné peníze, uvedené zpět do oběhu a kryté povídačkou o „Obnovených Spojených státech“.

Von Kleek přikývl. Přešel k dalšímu bodu: „Tahle pasáž o neuplatňování donucovacích prostředků bez voleb,“ poklepal na papír, „no, my tady míváme taková pravidelná shromáždění občanů, a když jde o něco důležitého, účastní se i lidi z okolních samot. Ale nemůžu s čistým svědomím říct, že bychom já nebo můj náčelník domobrany byli někdy doopravdy zvoleni… tedy – v řádném tajném hlasování, jak se říká tady.“

Potřásl hlavou. „A to sme museli udělat některé opravdu drastické věci, zvlášť na začátku. Doufám, že se nám to teď nebude nějak zásadně vyčítat, pane inspe… totiž Gordone. Opravdu sme se snažili, jak to šlo.

Například máme školu. Jak je po sklizni, většina mladších dětí do ní chodí. Ten sběr staré techniky i ty volby, jak se tady říká, můžeme zařídit…“

Von Kleekovi šlo o pocit jistoty. Snažil se zachytit Gordonův pohled. Gordon ale zvedl svou holbu, aby se se starostovýma očima nemusel setkat.

Jednou z nejparadoxnějších věcí, na které při svých toulkách narazil, byl právě tenhle jev – ti, kteří do primitivismu upadli nejméně, za něj pociťovali největší stud.

Odkašlal si. „Zdá se… zdá se mi, že si tu počínáte moc dobře, Petere. A minulost beztak není tak důležitá jako budoucnost. Nemyslím si, že byste se měl nějak obávat zásahů federální vlády.“

Na von Kleekovi bylo vidět, jak se mu ulevilo. Gordon si byl jist, že do několika týdnů tady proběhnou tajné volby. A kdyby si lidé v

tomhle kraji zvolili za vůdce někoho jiného než tohohle drsného, ale rozumného člověka, způsobí si svou škodu sami a dobře jim tak.

„Mě znepokojuje jedna věc."

To promluvil Erik Stevens. Na toho čilého stařík zcela přirozeně padla Gordonova volba, když chtěl jmenovat poštmistra. Jednak řídil místní obchod a také to byl nejvzdělanější člověk v obci, s předválečným vysokoškolským diplomem.

A pak – Stevens se tvářil nejpodezíravěji, když Gordon před několika dny přijel a začal hlásat novou éru Oregonu jako součásti „Obnovených Spojených států". Zdálo se, že jmenování ho přece jen přesvědčilo, i když možná jen ve jménu vlastní prestiže a prospěchu.

A práci přednosty, i když ji bude dělat jen tak bokem, bude asi vykonávat dobře – alespoň dokud ta báchorka vydrží.

Starý Stevens kroužil po stole svým džbánkem a ten za sebou zanechával širokou oválnou stopu.

„Nemůžu pochopit, proč tu ze St. Paul City nebyl nikdo *předtím*.

Já vím, že jste musel přejít obrovský kus divočiny, abyste se dostal až sem, a skoro všechno pěšky, jak říkáte. Ale rád bych věděl, proč prostě neposlali někoho *letadlem*."

U stolu na okamžik zavládlo ticho. Gordon lehko uhodl, že teď poslouchají i další obyvatelé, kteří sedí blízko.

„Ale dědo," potřásl Johnny Stevens hlavou, jako by se za svého dědečka styděl, „copak nevíš, jak hrozná to byla válka? Vždyť všechny letadla a složitý zařízení zničila ta impulzní zbraň, co hned na začátku taky odrovnala rádia a podobný přístroje! A potom už nebyl k mání nikdo, kdo by to všechno uměl opravit. A taky žádný náhradní díly."

Gordon překvapeně zamžoural. Tomu klukovi to zapaluje. Narodil se už po zkáze průmyslové civilizace, ale v základních věcech má přehled.

Každý samozřejmě věděl o silných elektromagnetických pulzech, důsledku gigantických vodíkových pum, odpálených vysoko nad zemí ve vesmíru. V ten zkázonosný první den zničily tyhle pulzy po celém světě veškerá elektronická zařízení. Ale Johnny chápal i víc než to. Uvědomoval si vzájemnou závislost jednotlivých složek technologické kultury.

Ovšem jestli je ten kluk tak chytrý, musel to pochytit od dědy. Stevens senior se na Gordona díval úkosem. „Je to tak, inspektore? Nezbyly žádné náhradní díly ani mechanici?“

Gordon věděl, že při bližším zkoumání by tohle vysvětlení neobstálo. Děkoval Bohu za ty dlouhé a namáhavé hodiny na rozbitých silnicích cestou z Oakridge, kdy svou povídačku domýšlel do všech podrobností. „Ne, ne tak docela. Pulzní záření, výbuchy i spad toho zničily hodně a hodně vzdělaných a schopných lidí zahynulo na nemoci, při nepokojích a za Tříleté zimy. Ale ve skutečnosti to ani netrvalo tak dlouho a některé stroje se podařilo zase spustit. Během pár dnů byly letouny připraveny ke vzlétnutí. Obnovené Spojené státy jich mají spoustu – jsou opravené, odzkoušené a čekají na start.

Ale odstartovat nemůžou. Sedí na zemi a ještě léta na ní sedět budou.“

Starý muž se zatvářil nechápavě: „Proč to, inspektore?“

„Ze stejného důvodu, z jakého byste nezachytil žádné rozhlasové vysílání, i kdybyste dal dohromady fungující rádio,“ řekl Gordon. Pro patřičný efekt udělal pauzu.

„Kvůli laserovým družicím.“

Peter von Kleek uhodil do stolu: „Ty mrchy!“ Hlavy všech v místnosti se otočily k nim.

Erik Stevens povzdychl a věnoval Gordonovi pohled, kterým zřejmě naznačoval, že vysvětlení naprosto přijímá… nebo alespoň v pošťákovi obdivuje lepšího lháře, než je on sám.

„A co… co je to ten lej…“

„Laserový satelit,“ vysvětlil Johnnymu dědeček. „Vyhráli sme válku,“ odfrkl si nad tím slavným těsným vítězstvím, vytrubovaným do světa před začátkem nepokojů, „jenže nepřítel zřejmě zanechal na oběžné dráze zakonzervované družice, naprogramované na měsíce a roky dopředu. A těm pak stačí pípnutí vysílačky nebo start letadla a – bum!“ švihl důrazně rukou. „No to se nedivím, že na krystalce nikdy nic nechytím.“

Gordon přikývl. Ta historka seděla tak, že mohla být i pravdivá. On v to ostatně doufal, protože to mohlo být vysvětlení ticha v éteru a osamělé prázdnoty nebe, aniž by přitom svět musel být úplně zbaven civilizace.

A jak jinak vysvětlit ty hromady šrotu, které zůstaly z tolika rádiových antén, které na své cestě míjel?

„Co s tím vláda *dělá*?“ zeptal se vážně von Kleek.

Pohádky, pomyslel si Gordon. Takhle se mu ty lži budou na další cestě dál a dál komplikovat, až ho konečně někdo nachytá.

„Pár vědců zbylo. Doufáme, že se v Kalifornii najde nějaké zařízení, na kterém bude možné vyrobit a pak vypustit orbitální rakety.“

Důsledky nechal nedopovězené.

Ostatní se tvářili zklamaně.

„Kdyby se ty zatracené satelity daly nějak odstranit dřív!“ řekl starosta. „Představte si – takových letadel a nemůžou létat. To by pane holnisti koukali, až by sem zase táhli od té potvory Rogue River a najednou by zjistili, že naše farmáře podporuje *letectvo Spojených států* a pár pořádných A10!“

Naznačil hřmění tryskových motorů a rukou předvedl střemhlavý útok z výšky. Pak docela věrně napodobil střelbu z kulometu. Gordon se smál společně s ostatními. Jako chlapci se na chvíli ponořili do představ vítězství dobra nad zlem.

Teď, když pošťák se starostou zjevně ukončili úřední jednání, začali se kolem shromažďovat další muži i ženy. Někdo vytáhl harmoniku. Johnnymu Stevensovi podali kytaru, a ten se projevil jako docela nadaný. Za chvíli všichni zpívali staré lidové písně a dávné reklamní odrhovačky.

Nálada byla povznesená. Naděje houstla jako teplé černé pivo a chutnala přinejmenším stejně dobře.

Poprvé to slyšel toho večera, o nějakou chvilku později. Když vycházel z místnosti pro pány, vděčen osudu za to, že si Cottage Grove nějak uchovalo fungující samospádný vodovod, zastavil se náhle u zadních schodů.

Slyšel zvuk.

Společnost kolem krbu zpívala:

… tak pojďte sem a slyšte píseň mou,
jak z věrnosti jsem na cestu se dal…

Gordon vztyčil hlavu. Že by si ten druhý zvuk jen vymyslel? Byl nezřetelný, a jemu tak jako tak už v hlavě trochu zvonilo z piva.

Ale podivný pocit kdesi v týle, ta intuice se ho nechtěla pustit. Donutila ho obrátit se a začít šplhat do schodů, které strmě stoupaly do patra budovy nad suterénní hospodou.

Na odpočívadle uprostřed schodů mu cestu chabě ozářila svíčka. Šťastné opilecké zvuky pěveckého večírku za ním tichly, zatímco zvolna stoupal a dával pozor na vrzající schody.

Nahoře vstoupil do tmavé chodby. Chvíle, po kterou bezvýsledně naslouchal, mu připadala dlouhá. Za několik okamžiků usoudil, že to všechno byla jen přepjatá obrazotvornost, a obrátil se k odchodu. Vtom se to ozvalo znovu.

… Řádka slaboulinkých tajemných zvuků na samotném prahu slyšitelnosti. Nejasné vzpomínky, které v něm ty zvuky vyvolaly, mu přejely po zádech jako zamrazení. Něco takového neslyšel už… už hodně dávno.

Na konci zaprášené chodby se ve mdlém světle rýsovaly popraskané dveře. Tiše se přiblížil.

Žbluňk!

Gordon se dotkl chladného kovového dveřního knoflíku. Nebyl zaprášený. Někdo byl už uvnitř.

Ua-uá…

Když otočil knoflíkem a otevřel dveře, měl pocit, že vstupuje napůl nahý, protože u opasku necítil váhu revolveru, který v tom zdánlivě bezpečném Cottage Grove nechal ve svém pokoji pro hosty.

Do výšky vyrovnané a zaprášenou plachtovinou přikryté bedny obsahovaly všemožné harampádí – od starých pneumatik přes nářadí až po kusy nábytku, které si tu obyvatelé zřejmě uložili na horší časy. Zdroj slabého blikajícího světla byl za jednou řadou beden. V těch místech si také několik hlasů cosi vzrušeně a napjatě špitalo. A zase zvuk –

Žbluňk. Žbluňk!

Gordon se plížil podle štosů zatuchlých beden tyčících se jako nepevné útesy pradávných usazenin, a jak se blížil ke konci řady, jeho napětí rostlo. Záře se šířila. Bylo to studené světlo.

Pod nohou mu zapraskalo prkno v podlaze. Naráz k němu vzhlédlo pět obličejů, pohroužených v tom zvláštním světle do podivné relaxace. V bezdechém okamžiku si Gordon uvědomil, že na něj ve zděšeném ohromení zírají děti. Jejich úlek byl o to větší, že ho ihned poznaly. Oči měly rozšířené a nehýbaly se.

Gordona ale nic z toho nezajímalo. Jeho pozornost poutala jedině malá krabička, ležící na oválné předložce uprostřed malého kousku volné podlahy. Nemohl uvěřit tomu, co vidí.

Na spodku krabičky byla řádka malých knoflíků a uprostřed se linul perlivý jas z ploché šedivé obrazovky.

Z létajících talířků vyráželi růžoví pavouci a v rytmu žbluňkavých zvuků majestátně pochodovali po obrazovce. Když bez překážky dorazili až na dolní konec, vítězně zapištěli a přeskupili se, aby zahájili celý útok zase od začátku.

Gordonovi vyschlo v krku.

„Kde…“ vydechl.

Děti vstaly. Jeden z chlapců polkl. „Pane?“

Gordon ukázal prstem: „Kde jste pro všechno na světě tohle vzali?“ Potřásl hlavou. „Ale mnohem důležitější je… kde jste vzali baterie?!“

Jedno z dětí se rozplakalo. „Prosím, pane, my jsme nevěděli, že je na tom něco špatnýho. Timmy Smith nám řek, že je to jenom hra, jakou kdysi děti mívaly. Nacházíme je tu všude, jenže nefungujou…“

„Kdo,“ naléhal Gordon, „je Timmy Smith?“

„Jeden kluk. Jeho táta sem poslední roky přijíždí z Creswellu s vozem obchodovat. Timmy nám tenhle jeden kousek vyměnil za dvacet starejch, který sme našli a který už nefungovaly.“

Gordon si připomněl mapu, kterou ve svém pokoji na počátku večera studoval. Creswell byl jen kousek na sever odtud, nedaleko trasy, po které chtěl směřovat do Eugenu.

Je to možné? Naděje byla příliš náhlá a čerstvá, než aby se z ní těšil, nebo ji dokonce rozpoznal.

„A řekl vám Timmy Smith, *odkud* tu hračku má?“ Snažil se děti nevyplašit, ale něco z jeho naléhavosti se na ně přece jen přeneslo a poděsilo je.

Jedna dívenka vzlykla: „Povídal, že to má od Cyclopsu!“ Pak se děti daly na panický úprk a zmizely v úzkých uličkách zaprášeného skladiště. Gordon zůstal náhle sám. Stál bez pohnutí a pozoroval drobounké vetřelce, jak sestupují jasem šedivé obrazovečky. Křáp, křáp, křáp! zněl jejich pochod. Obrazovka vítězně žbluňkla a hra se spustila zase od začátku.

3

EUGENE

Poník se plahočil hustým vlezlým mrholením, veden mužem v promoklém plášti, a ztěžka supěl. Jeho jediným břemenem bylo sedlo a dva nadité vaky, obalené proti nepohodě igelitem.

Šedivá dálnice se vlhce leskla. V prohlubních v betonu se tvořily hluboké louže zvící malých jezer. V suchých poválečných letech navál vítr na čtyřproudovou silnici prach a suchou hlínu, ve které se pak, po návratu dřívějších dešťů ze severozápadu, uchytila tráva. Velké kusy dálnice se tak změnily v louku, v plochou brázdu, protínající zalesněné kopce nad zvířenou řekou.

Gordon nad sebou roztáhl pršiplášť jako stan, aby se mohl podívat do mapy. Napravo před ním byla velká bažina, vzniklá v místech, kde se z jihu a východu sbíhaly výběžky willamettského údolí, než se řeka mezi Eugene a Springfieldem prudce obracela k západu. Podle staré mapy byla někde pod ním průmyslová zástavba. Teď vyčnívalo z mokřiny jen pár starých střech. Úpravné uličky, parkoviště a trávníky se staly rájem vodního ptactva, kterému zřejmě mokřad výborně vyhovoval.

V Creswellu Gordonovi řekli, že kousek na sever odtud se už po dálnici jít nedá. Bude muset projít samotným Eugenem, najít nějaký použitelný most přes řeku a pak se nějak dostat zpátky na silnici do Coburgu.

O podrobnostech mluvili creswellští trochu vágně. Od války sem zavítal jen málokdo.

To je v pořádku. Do Eugene mám namířeno už celé měsíce. Tak se podívejme, jak dneska vypadá.

Ale jen krátce. Tohle město bylo teď jen etapou na cestě k větší záhadě, která čekala dále na sever.

Živly mezistátní dálnici dosud nezmohly. Byla sice zarostlá travou a pokrytá loužemi, ale jediné spadlé mosty, na které na ní až dosud narazil, vždycky nesly zjevné stopy násilí. Když lidé stavějí dobře, dokáže jejich dílo zřejmě zničit jenom čas anebo zase lidé. *A tihle lidé stavěli dobře,* pomyslel si Gordon. Možná, že až se budou

příští generace Američanů potloukat po lesích a navzájem se pojídat, budou si myslet, že tyhle stavby jsou dílem bohů.

Potřásl hlavou. *Ten déšť mě ale dostal do nálady!*

Po nějaké chvíli narazil na značku, zpola pohřbenou v třasovisku. Odhrábl nános kolem ní a poklekl, aby si přečetl nápis na rezivějící tabulce – jako stopař, který zkoumá starou stopu na lesní stezce.

„Třicátá avenue," přečetl nahlas.

Do kopců na západě se směrem od dálnice zařezávala široká silnice. Podle mapy bylo centrum Eugenu právě tím směrem, někde za lesnatým návrším.

Vstal a poplácal svého soumara. „No tak, Dobine, švihni ocasem a dej znamení, že odbočujeme doprava. Na téhle mimoúrovňové křižovatce sjíždíme na místní komunikaci." Kůň jenom nevzrušeně odfoukl, když Gordon zlehka napjal uzdu a vedl ho po dálničním sjezdu, potom pod nadjezd a dál do kopce směrem k západu. Z vrcholku návrší to vypadalo, že drobné mrholení trochu zjemňuje neúhlednost trosek města. Stopy po požárech už dávno smyly deště. Šrámy a pohmožděniny mnoha budov byly překryty zelení popínavých rostlin, vyrůstajících z puklin v chodnících.

Lidé v Creswellu ho varovali, co má očekávat. Přesto ale nebyl příchod do mrtvého města nikdy lehká věc. Gordon sestupoval do strašidelně liduprázdných ulic, posetých střepy rozbitého skla. Deštěm zmáčené chodníky jiskřily roztříštěnými okenními tabulkami z jiného věku.

V dolní části města rostly v ulicích olše, které se uchytily v nánosech bahna, přinesených kdysi kalným přívalem z protržených přehrad Fall Creek a Lookout Point. Po poboření těch dvou hrází smetla voda na západ od Oakridge silnici číslo 58, a proto musel Gordon udělat tuhle dlouhou odbočku k jihu a pak znovu k západu přes Curtin, Cottage Grove a Creswell, než se znovu stočil k severu.

Zkáza byla skoro všudypřítomná. *A přece,* pomyslel si Gordon, *se tady drželi. Podle všech vyprávění to skoro dokázali.*

Ještě v Creswellu, mezi všemi setkáními a oslavami v souvislosti se jmenováním nového poštmistra a nadšenými plány na rozšíření poštovní sítě na východ i na západ, mu občané pověděli spoustu historek o tom, jak Eugene statečně zápasil o přežití. Vyprávěli mu, jak město přežilo dlouhé čtyři roky, když ho válka a pak epidemie izolovaly od okolního světa. Podivuhodná aliance vysokoškolské obce a

drsných farmářů z okolí nějakým způsobem udržela Eugene při životě a vyvedla ho ze všech nebezpečí… až ho nakonec zničily lupičské bandy, které vyhodily do vzduchu přehrady nad městem a zbavily ho tak naráz elektřiny i zdroje čisté vody.

Vyprávění už nabylo podoby legendy, něco jako příběh o pádu Tróje, vypravěči však nevypadali beznadějně a zoufale. Spíše to vypadalo, že na tu katastrofu teď hledí jenom jako na dočasný nezdar, jehož důsledky budou ještě za jejich života překonány.

Creswell totiž propadl záchvatu optimismu ještě před Gordonovým příjezdem. Jeho povídačka o „Obnovených Spojených státech“ byla pro město za méně než tři měsíce už *druhou* dobrou zprávou.

V zimě sem dorazil jiný návštěvník, v tomhle případě ze severu. Byl to muž v černobílém úboru a se širokým úsměvem, který rozdal dětem ohromující hračky a zase odjel. Stačil ale rozšířit kouzelné jméno *Cyclops*.

Cyclops, říkal cizinec.

Cyclops uvede věci zase do pořádku. Cyclops vrátí světu pohodu a pokrok. Vysvobodí všechny ze sklíčenosti a nekonečné beznaděje, toho dědictví osudové války.

Lidé pro to nemusejí dělat nic jiného, než sbírat staré stroje a zařízení, zvlášť elektroniku. Cyclops od nich jako dar přijme zničené a nepoužitelné přístroje a snad nějaký ten přebytek z výroby potravin pro výživu svých dobrovolných spolupracovníků. Výměnou poskytne creswellským věci, které fungují.

Hračky, to je jen závdavek jako předzvěst budoucnosti. Jednoho dne nastanou pravé zázraky.

Nic souvislého Gordon v Creswellu z lidí dostat nedokázal. Byli příliš zpiti štěstím, než aby svedli mluvit k věci. Polovina z nich předpokládala, že za jeho „Obnovenými Spojenými státy“ stojí Cyclops, druhá polovina si myslela, že je to naopak. Zřejmě nikoho nenapadlo, že ty dva divy spolu nemusejí souviset, že jsou to dvě šířící se legendy, které na sebe v divočině narazily.

Gordon se neodvažoval je z bludu vyvádět nebo klást příliš mnoho otázek. Odjel co nejrychleji, obtížen dopisy víc než kdy jindy a pevně rozhodnut sledovat tuhle báchorku až k jejímu zdroji.

Bylo asi kolem poledne, když zatočil k severu do Univerzitní ulice. Drobný déšť mu nijak nevadil. Může chvíli Eugene zkoumat a stejně to do večera stihne do Coburgu, kde prý snad existuje další

osada paběrkářů. Někde na sever odtud leží území, z něhož přívrženci Cyclopsu šíří pověst o záhadném zmrtvýchvstání.

Gordon kráčel podél vykuchaných budov a dumal o tom, jestli se tam na severu má vůbec vytasit se svým pošťáckým švindlem. Vzpomínka na pavoučky v létajících talířích, světélkujících ve tmě, v něm nevyhnutelně vyvolávala naději. Snad by konečně mohl nechat svých báchorek a najít něco reálného, v co by se dalo věřit. Snad konečně někdo s temnem bojuje.

Byl to záblesk naděje příliš lákavý, než aby ho člověk pustil z ruky, ale příliš prchavý, než aby ho pevně sevřel.

Rozmlácené vývěsní štíty a výklady obchodů opuštěného města vystřídala konečně Osmnáctá avenue a objekty univerzity státu Oregon. Velký stadion byl zarostlý mladými osikami a olšemi, místy vyššími než sedm metrů. U staré tělocvičny Gordon zpomalil, pak naráz zastavil a zadržel i poníka.

Zvíře zafrkalo a zahrabalo kopytem. Gordon chvíli poslouchal a pak nabyl jistoty.

Někde, snad ani ne moc daleko, kdosi naříkal.

Mezi troskami se slaboulince ozýval a zase zanikal pláč. Byl to ženský hlas, vybičovaný bolestí a smrtelným strachem. Gordon prudce odklopil chlopeň pouzdra a vytáhl revolver. Bylo to ze severu? Nebo z východu?

Vnikl do polodžungle mezi univerzitními budovami a spěšně hledal úkryt. Od chvíle, kdy před pár měsíci opustil Oakridge, mu šlo všechno snadno, až příliš snadno. Zjevně si osvojil špatné zvyky. Byl to zázrak, že mu nikdo neublížil, když se těmi pustými ulicemi promenoval, jako by mu patřily.

Prázdným dveřním otvorem zavedl poníka do budovy tělocvičny a uvázal ho k ribstolům. Nasypal vedle něj hromádku ovsa, ale sedlo a postroj mu nechal.

Co teď? Máme to přečkat, nebo radši prozkoumat?

Vybalil luk a toulec a natáhl tětivu. V dešti to bude zbraň asi spolehlivější a rozhodně tišší než karabina nebo revolver.

Jeden vak s poštou nacpal do ventilační šachty, kde byl spolehlivě ukryt. Když hledal skrýš pro druhý, uvědomil si náhle, co dělá. Ironicky se své chvilkové potrhlosti uchechtl, nechal druhý vak na podlaze a vydal se zjišťovat, co se děje.

Zvuky se ozývaly z cihlové budovy před ním, na jejíž protáhlé boční straně se stále leskla řada oken. Drancovníci tuhle stavbu zřejmě vůbec nepokládali za hodnou námahy.

Teď už Gordon slyšel nejasné zdušené hlasy, podupávání koní a skřípění postrojů.

Na střeše ani u oken nespatřil žádné hlídky, a tak rychle přeběhl přerostlý trávník a vylétl po širokých betonových schodech, které za rohem budovy vedly ke dveřím do vstupní haly. Dýchal otevřenými ústy, aby nedělal hluk.

Na dveřích byl starodávný zrezivělý visací zámek a umělohmotná tabulka s vylisovaným nápisem:

Pamětní centrum Theodora Sturgeona
slavnostně otevřeno v květnu 1989
Restaurace otevřena
11.00-14.30
17.00-20.00

Hlasy se ozývaly zevnitř… i když byly příliš ztlumené, než aby se dalo něčemu porozumět. Do výšky několika pater vedlo vnější schodiště. Poodstoupil a spatřil, že na třetím odpočívadle jsou vypadlé dveře.

Věděl, že si už zase počíná pošetile. Teď, když zjistil, kde se celá znepokojivá záležitost odehrává, by si měl dojít pro svého poníka a zatraceně rychle odtud vypadnout.

Hlasy uvnitř začaly znít zlostně. Štěrbinou ve dveřích slyšel, že někdo někoho uhodil. Po bolestném ženském výkřiku následoval hrubý mužský chechtot.

Gordon si mírně povzdychl nad tím nedostatkem ve své povaze, díky němuž tu zůstával, místo aby utekl – což by udělal každý rozumný člověk – a opatrně, aby nezpůsobil hluk, začal stoupat po betonových schodech.

Kousek podlahy hned za vyvalenými dveřmi byl zanesený nánosy špíny a plísně. Jinak ale vypadalo třetí patro studentského střediska nedotčeně. Jakýmsi zázrakem nebyla rozbita ani jediná tabulka velkého střešního okna, i když měděné rámy pokrývala silná vrstva měděnky. Ve mdlém světle zasklené střechy atria bylo vidět, že jed-

notlivá patra jsou spojena spirálovitě vinutými a kobercem pokrytými rampami.

Jak se Gordon opatrně blížil ke středu budovy, měl na okamžik pocit, že vykonal cestu nazpět v čase. Vykrádači nechali zcela bez povšimnutí kanceláře studentské organizace s jejich horami lejster. Nástěnky byly stále plné starých plakátů, ohlašujících sportovní utkání, estrády a politická shromáždění.

Jenom na vzdáleném konci bylo jasně červenou barvou vyvedeno několik sdělení, spojených s konečnou katastrofou, která udeřila téměř bez výstrahy a s tímhle vším skoncovala. Jinak z nápisů čišela atmosféra spíše domácká, radikální nebo nadšená… atmosféra mládí…

Gordon nástěnky spěšně minul a začal po jedné ze spirálovitých ramp sestupovat k hlasům vycházejícím zezdola.

V prvním patře vybíhal nad hlavní halu balkon. Gordon klesl na lokty a kolena a zbytek cesty se plížil. Na severní straně budovy, vpravo od něho, byla část přes dvě patra sahající skleněné fasády rozbita, aby mohly dovnitř zajet dva velké vozy. Šesti koním, uvázaným vedle, u západní zdi, za řadou tmavých hracích automatů, stoupala od kůže pára.

Venku, mezi střepy rozbitého skla, vytvářel pleskající déšť stále větší růžové kaluže kolem čtyř pokroucených mrtvých těl, sražených docela nedávno palbou z automatických zbraní. Jenom jedna z obětí stačila při nenadálém přepadu alespoň vytáhnout z pouzdra pistoli. Ta ležela v kaluži jen kousek vedle nehybné ruky.

Hlasy přicházely zleva, kde se balkon zatáčel. Gordon se opatrně připlížil a vyhlédl do druhé části haly, která se tu lomila do tvaru písmene L.

Na západní zdi zůstalo neporušených několik až ke stropu sahajících zrcadel, která mu poskytla široký pohled na to, co se děje pod ním. V okenních tabulích se odráželo plápolání velkého ohně, rozdělaného z hromady rozlámaného nábytku.

Gordon se přitiskl za vlnu pokrčeného koberce a pozvedl hlavu jen natolik, aby viděl čtyři po zuby ozbrojené muže, kteří se u ohně o něco přeli. Kousek vlevo od nich se na pohovce uvelebil pátý, který lenivě mířil samopalem na dvojici vězňů – asi devítiletého chlapce a mladou ženu.

Rudé skvrny na ženiných tvářích byly zjevně stopami mužovy ruky. Hnědé vlasy měla zcuchané. Tiskla k sobě chlapce a s obavami pohlížela na své věznitele. Vypadalo to, že ani jeden ze zajatců už nemá sílu plakat.

Vousatí muži byli všichni navlečeni v šedo-hnědo-zeleně skvrnitých maskovacích kombinézách z předválečných armádních přebytků. V levém uchu měl každý jednu nebo více zlatých náušnic.

Survivalisté! Gordon pocítil vlnu odporu.

Kdysi dávno před válkou mělo tohle slovo několik významů a znamenalo cokoli od lidí rozhodnutých žít podle zdravého rozumu a s ohledem na ostatní až po asociální a paranoidní zabijáky. Při pohledu z jistého úhlu by se i o Gordonovi dalo říci, že je *survivalista*, ale po rozvratu, který nejhorší sorta těchhle lidí zavinila, převládl u toho slova jediný význam.

Všude, kam na svých cestách přišel, měli lidé jednu společnou reakci na survivalisty. Více než nepřítele, jehož bomby a bakterie rozsévaly zkázu a smrt během jednotýdenní války, obviňovali obyvatelé všech zničených měst a vesniček ze strašlivých obtíží, které vedly ke konečnému pádu, právě tyhle násilnické muže bez zákona. A nejhorší ze všech byli následovníci Nathana Holna, *aby v pekle shnil!*

Jenže ve willamettském údolí přece už žádní survivalisté být *neměli*. V Cottage Grove Gordonovi řekli, že poslední velká banda byla už před lety zahnána na jih od Roseburgu, do divočiny v kraji kolem Rogue River.

Co tu tedy ti neřádi dělají? Přisunul se trochu blíž a naslouchal.

„No já nevím, veliteli, ale myslím, že bysme při tomdle průzkumu už vo moc dál jít neměli. Co nám ta křepelička zazpívala, než se sesypala, vo tom Cyclopsu, je samo vo sobě dost překvapivý. Podle mě bysme se měli vrátit k člunům do bodu Bravo a vohlásit, co sme zjistili.“

To promluvil malý, zavalitý, plešatý muž, který seděl zády ke Gordonovi a hřál si ruce nad ohněm. Na zádech měl hlavní dolů zavěšený samopal SAW s nasazeným tlumičem záblesků.

Velkému chlapovi, kterého oslovoval jako velitele, se od ucha k bradě táhla jizva, jen částečně zakrytá černým, šedivě prokvetlým plnovousem. Zašklebil se a odhalil pár mezer v zubech.

„Snad bys nevěřil tomu blábolu? Všem těm řečem vo velkým počítači, co mluví? Takový blbosti! Chce nás vodit za nos, to je celý.“

„Jo? No a jak mi vysvětlíš všecko, *támhleto*?“ a malý ukázal za sebe k vozům. Roh toho bližšího viděl Gordon v zrcadle. Byl naložen všemožnými roztodivnostmi, nepochybně posbíranými tady v univerzitním areálu. Vypadalo to, že se náklad skládá především z elektronických zařízení.

Ne zemědělské náčiní, ne šaty nebo klenoty – *elektronika*.

Gordon poprvé viděl paběrkářský vůz naložený takovouhle kořistí. Tep mu začal bušit až v uších, když si uvědomil, co to znamená. Byl tak rozrušen, že se sotva stačil ukrýt, když se ten malý otočil a sáhl po něčem na stole vedle sebe. „A co tohle?“ zeptal se drobný survivalista. Měl v ruce hračku, malou videohru podobnou té, kterou Gordon viděl v Cottage Grove.

Krabička vydávala záblesky a hlasitě vyhrávala veselou melodii. Velitel na ni dlouze zíral. Nakonec pokrčil rameny: „Todle neznamená ani hovno.“

Do hovoru se vložil další ze členů komanda: „Malej Jim má pravdu…“

„Chceš říct Modrá Pětka,“ zahučel ten velký. „Dodržovat kázeň!“

„Dobrá,“ přikývl oslovený, kterého výtka zjevně nevyvedla z míry, „tak si teda myslím, že pravdu má Modrá Pětka. Myslím, že bysme měli podat hlášení plukovníkovi Bezoarovi a generálovi. Mohlo by to bejt důležitý pro invazi. Co když maj ty farmáři na sever vodsuď *vopravdu* vyspělou techniku? To bysme taky mohli narazit na ňáký výkonný lasery nebo něco takovýho… Zvlášť kdyby uvedli znova do chodu něco z bejvalýho letectva nebo námořnictva!“

„Tím spíš musíme v průzkumu pokračovat,“ odsekl velitel. „Musíme se vo tom Cyclopsu dovědět něco víc.“

„No ale viděl jsi, co to dalo práce, než sme z tý ženský vymáčkli aspoň todle. A jestli táhnem dál na průzkum, tak ji tady nemůžem nechat. Kdybysme se vrátili, můžem ji strčit na jeden z člunů a…“

„Dost už vo tý zatracený ženský! Dneska večer to s ní skoncujem. S klukem taky. Byls moc dlouho v horách, Modrá Čtyřko, v těchdle údolích je hezkejch kůstek spousta. Nemůžem riskovat, že tadle udělá randál. A na průzkum ji s sebou táhnout taky nemůžem.“

Ten spor Gordona nepřekvapil, tihle pováleční pomatenci po celé zemi – tam, kde se uchytili – dobývali loupeživými nájezdy ženy stejně jako potraviny nebo otroky. Po prvních letech vraždění zůstalo ve většině holnistických enkláv nesrovnatelně víc mužů než žen. Proto teď byly ženy v těch násilnických hypersurvivalistických společnostech vzácným zbožím.

Nebylo tedy nic zvláštního na tom, že někteří z těch lupičů dole chtěli ženu vzít s sebou. Gordon odhadoval, že by mohla být docela hezká, až se zotaví a pokud se jí z očí vůbec někdy vytratí výraz děsu. Chlapec, kterého k sobě tiskla, se na muže díval s divokým vztekem.

Gordon si odvodil, že se bandy od Rogue River zřejmě nakonec přece jen zorganizovaly, snad pod vedením nějakého charismatického vůdce. Jak to vypadá, mají teď v plánu vpadnout do tohohle údolí tak, že po moři obeplují obrannou linii kolem Roseburgu a údolí Camas, kde se sedlákům jakýmsi způsobem podařilo jejich opakované pokusy o vpád vždy znovu odrazit.

Byl to smělý plán a mohl docela dobře znamenat konec pro jakoukoli jiskřičku civilizace, která snad tady ve willamettském údolí někde dosud doutná.

Až do téhle chvíle si Gordon neustále říkal, že by snad nějakým způsobem mohl zůstat stranou celé té záležitosti. Jenže za posledních sedmnáct let byl právě tohle souboj, ve kterém skoro každý živý člověk už dávno zvolil jednu ze stran. Soupeřící vesnice, které mezi sebou rozhořčeně bojovaly, byly kvůli potření takovéhle bandy ochotny zapomenout na vzájemnou nevraživost a spojit se. Samotný pohled na maskovací kombinézy a zlaté náušnice budil téměř všude a u všech asi takovou reakci odporu, jakou mívají lidé na supy. Gordon nemohl z tohohle místa odejít, aniž by se alespoň pokusil vymyslet nějaký způsob, jak těm dole něco provést.

Déšť na chvíli polevil a dva muži vyšli ven, aby obrali mrtvé a při tom navíc zohavili jejich těla. Pak se znovu rozpršelo a nájezdníci přesunuli pozornost na vozy. Začali se jimi přehrabovat a hledat něco, co by mělo nějakou hodnotu. Jejich kletby naznačovaly, že pátrání je marné. Gordon slyšel, jak vysoké boty drtí jemné a naprosto nenahraditelné elektronické součástky.

Na dohled byl teď jenom ten, který hlídal zajatce. Seděl u nástěnných zrcadel odvrácen od Gordona, čistil si zbraň a nedával moc

pozor. Gordon si ještě pořád říkal, že by neměl být takový blázen, ale současně pociťoval nutkání se o něco pokusit. Opatrně pozdvihl hlavu z podlahy a zvedl ruku. Žena se na ten pohyb podívala vzhůru, oči se jí rozšířily překvapením.

Gordon si položil prst na ústa a modlil se, aby pochopila, že ti muži jsou i jeho nepřátelé. Žena zamžikala a on se okamžik obával, že promluví. Pohlédla rychle na svého strážce, který byl nadále plně zaměstnán zbraní.

Když se očima znovu setkala s Gordonovým pohledem, zlehka přikývla. Dal jí znamení vztyčeným palcem a rychle se z balkonu stáhl.

Jakmile to šlo, vytáhl polní láhev a zhluboka se napil, protože měl ústa vyprahlá jako poušť. Našel si kancelář, kde neležela příliš tlustá vrstva prachu – žádné kýchání si teď rozhodně nemohl dovolit – usadil se tam, a zatímco vyčkával, přežvykoval kus sušeného hovězího z Creswellu.

Jeho šance přišla chvilku před soumrakem. Tři muži z komanda odešli na pochůzku. Zůstal tu ten, kterému říkali „Malej Jim“, a pekl na ohni v krbu nahrubo naporcované kusy srnčí kýty. Vězně hlídal ponuře se tvářící holnista se třemi zlatými náušnicemi, který zvolna ořezával kus dřeva a upřeně zíral na mladou ženu. Gordon uvažoval, jak dlouho to bude trvat, než jeho chtíč převáží nad obavami z velitelova zákazu. Bylo vidět, že je stále nervóznější.

Luk měl Gordon připraven. Na tětivě byl nasazen šíp, dva další ležely před ním na koberci. Pouzdro s pistolí bylo otevřené a úderník nastavený na šestý náboj. Teď se nedalo dělat nic jiného než čekat.

Strážný odložil ořezané dřevo a vstal. Žena k sobě pevněji přitiskla chlapce a odvrátila hlavu, když se k ní muž blížil.

„Todle se Modrý Jedničce nebude líbit,“ varoval tiše bandita u ohně.

Strážný se zastavil nad ženou. Ta se snažila nereagovat, ale když se dotkl jejích vlasů, zachvěla se. Chlapcovy oči se blýskaly hněvem.

„Modrá Jednička stejně říkal, že ji voddělámе, až se na ní vystřídáme. Nevim, proč bych nemoh' bejt první. A třeba z ní dokonce něco vymáčknout vo tom Cyclopsu.

Co ty na to, děvenko?“ zašilhal na ni. „Když ti jazyk nerozvážou facky, tak já vím, co tě zkrotí.“

„A co ten kluk?“ zeptal se Malej Jim.

Strážný ledabyle pokrčil rameny. „Co s nim má bejt?“ Náhle se v jeho pravačce ocitl lovecký nůž. Levou rukou popadl chlapce za vlasy a vytrhl ho ženě z náruče. Ta vykřikla.

Gordon v tom nekonečném okamžiku jednal reflexivně, na žádné přemýšlení nebyl čas. Přesto však neudělal to, co se nabízelo jako první, nýbrž to, co bylo nutné. Místo aby vystřelil na muže s nožem, zdvihl bleskově luk a poslal šíp do Jimových prsou.

Malý survivalista uskočil dozadu a v naprostém ohromení vytřeštil oči na šíp. Pak se s tichým zachroptěním sesul k zemi.

Gordon střelhbitě nasadil další šíp a obrátil se právě včas, aby spatřil, jak druhý protivník vytrhuje nůž z dívčina ramene. Vrhla se zřejmě mezi něho a dítě a zachytila ránu vlastním tělem. Chlapec ležel nehnutě v koutě.

Vážně zraněná žena dál drásala nepřítele nehty, jenže při tom bránila Gordonovi v míření. Překvapený bandita se nejprve zapotácel, pak zaklel a pokusil se ji chytit za zápěstí. Nakonec se mu podařilo srazit ji k zemi. Holnista o smrti svého společníka pořád ještě nevěděl, ale bolestivé škrábance ho rozzuřily, a tak se spokojeně zašklebil a pozdvihl nůž, aby své dílo dokonal. Pokročil ke zraněné a po dechu lapající ženě.

V tu chvíli mu Gordonův šíp projel maskovací kombinézou a zanechal mu na zádech mělkou krvavou brázdu. Střela skončila v pohovce, kde se ještě nějakou chvíli drnčivě chvěla.

Přes veškeré opovržení se survivalistům muselo nechat, že to jsou snad nejlepší válečníci na světě. Než Gordon stihl nasadit poslední šíp, muž se bleskově shýbl a odkulil se stranou, aniž při tom pustil samopal. Gordon sotva stačil uskočit a už na místě, kde byl před okamžikem, zvonivě odskakovaly od ocelového mřížování zábradlí přesně mířené kulky. Loupežník měl na automatu tlumič, a tak musel střílet v poloautomatickém režimu, ale kulky hvízdaly všude kolem Gordona, který se zatím kutálel stranou a vytahoval revolver. Spěšně se přesunul na druhou část balkonu.

Ten chlapík měl dobré uši. Gordon jen tak tak stačil uhnout, a už mu další rychlá prská střel prosvištěla jen kousek před obličejem.

Nastalo ticho, až na to, že se Gordonovi v uších hromově rozléhal vlastní tep.

Co teď? přemýšlel.

Náhle se ozvalo zaječení. Gordon zvedl hlavu a v odrazu zrcadla spatřil prudký pohyb… Ta drobná žena dole zaútočila na mnohem většího protivníka velkou židlí zdviženou vysoko nad hlavou.

Survivalista se bleskově obrátil a vypálil. Mladé sběračce elektroniky vyskočilo na prsou několik rudých skvrn. Žena klopýtla a zhroutila se, židle se skutálela survivalistovi k nohám. Snad Gordon slyšel cvaknutí, jak se zásobník samopalu vyprázdnil, nebo si na to jen nazdařbůh vsadil. Ať už byl důvod jakýkoli, náhle bez rozmýšlení vyskočil, natáhl ruce před sebe a mačkal znovu a znovu spoušť své osmatřicítky. Pokračoval v tom pumpování, až úderník pětkrát zazvonil o prázdné nábojové komory.

Jeho protivník zůstal stát, v levé ruce už plný zásobník, připravený k zasunutí do zbraně, ale v řádce táhnoucí se napříč přes maskovací kombinézu se mu začaly šířit tmavé skvrny. Přes kouřící hlaveň pistole se jeho pohled setkal s Gordonovým a v jeho očích se víc než co jiného zračilo ohromení.

Samopal se sklonil, vypadl z tuhnoucích prstů a zařinčel o podlahu. Potom se skácel i sám survivalista.

Gordon seběhl dolů a přehoupl se přes zábradlí. Nejprve strčil nohou do obou mužů a přesvědčil se, že jsou mrtví. Pak spěchal ke smrtelně zraněné mladé ženě. Když jí nadzvedl hlavu, vykroužila ústa do otázky: „Kdo…?“

„Nemluvte,“ řekl naléhavě a setřel jí z koutku úst krvavou šmouhu.

Do široka rozevřené a zoufale poplašené zřítelnice jejích očí zachytily na prahu smrti jeho tvář a jeho uniformu se znakem Pošty Obnovených Spojených států na náprsní kapse. V očích se jí objevil tázavý výraz.

Nech jí tu víru, řekl si Gordon, vždyť umírá. *Tak ať věří, že je to pravda.*

Ale nedokázal se přinutit, aby ta slova pronesl, aby říkal lži, které už vyslovil tolikrát a které mu tolik měsíců pomáhaly dostat se až sem. Tentokrát to nešlo.

„Jsem jenom tulák, paní,“ potřásl hlavou. „Jsem… jsem jenom spoluobčan, který se vám snaží pomoct.“

Pokývla – jen trochu zklamaně, jak se zdálo – jako by to samo o sobě bylo větším zázrakem.

„Na sever…“ vydechla. „Vezměte chlapce. Varujte… Varujte *Cyclops*…“

V tom slově, i když bylo vysloveno posledním předsmrtným vydechnutím, slyšel Gordon obdiv, oddanost a pevnou víru v konečnou záchranu… To všechno v proneseném jménu nějakého stroje.

Cyclops, pomyslel si otupěle a položil mrtvé tělo na zem. Teď má o důvod víc jít za tou legendou až ke zdroji.

Na nějaké pohřbívání nebyl čas. Banditova zbraň měla tlumič, ale rány z Gordonovy osmatřicítky se rozléhaly jako dunění hromu. Ostatní lupiči je určitě museli slyšet. Měl jen pár okamžiků na to, aby sebral dítě a zmizel.

Jenže tři metry od něj jsou koně, kterých se může zmocnit, a někde na severu leží cosi, pro co té statečné mladé ženě stálo za to umřít.

Kéž by to byla pravda, myslel si Gordon, když sbíral samopal a munici svého nepřítele.

Okamžitě by si přestal hrát na poštu, kdyby tam někde našel toho někoho, kdo na sebe bere zodpovědnost a snaží se s temnem doopravdy něco udělat. Nabídl by mu svou věrnost a pomoc, i když jen docela skromnou.

Třebas i obřímu počítači.

V dálce se ozval pokřik… Rychle se blížil.

Obrátil se k chlapci, který k němu teď z kouta místnosti široce rozevřenýma očima vzhlížel.

„Tak pojď,“ řekl Gordon a podal mu ruku. „Musíme jet.“

4

HARRISBURG

Gordon držel dítě před sebou v sedle a uháněl z toho hrozného místa, jak nejrychleji to ukradený kůň dokázal. Když se ohlédl, spatřil postavy, které se za nimi hnaly po svých. Jeden z lupičů zaklekl, aby mohl pečlivě zamířit.

Gordon se nahnul dopředu, trhl otěžemi a kopl patami. Kůň zafrkal a prudce zahnul kolem vyrabovaného rohového obchodu Rexall

právě ve chvíli, kdy kulky z rychlopalné zbraně začaly bušit do žulové fasády za nimi.

Napříč přes Šestou avenue svištěly kamenné odštěpky.

Gordon si blahopřál, že tu chvilku navíc před tím, než se dal tryskem na útěk, využil k rozehnání ostatních koní. Teď ale při posledním ohlédnutí spatřil, že se další z banditů blíží na jeho vlastním poníkovi.

Na okamžik se ho zmocnil nesmyslný strach. Jestliže mají jeho koně, mohli se zmocnit i poštovních vaků.

Hnal se dál tryskem vedlejší uličkou a tu hloupou myšlenku zaplašil. K čertu s dopisy! Stejně jsou to jen šidítka. Důležité je, že ho teď může pronásledovat jenom jeden survivalista. Tím se šance vyrovnaly.

Skoro.

Povolil otěže a znovu kopl patami, aby s ním kůň pádil jednou z tichých pustých ulic v centru Eugenu ještě rychleji. Ta druhá kopyta duněla *příliš blízko*. Aniž se zdržoval ohlížením, vnořil se znovu do boční uličky. Kůň se přehnal kolem pruhu skleněných střepů, napříč přes křižující ulici, po nějaké příjezdové cestě a vletěl do další uličky plné trosek. Gordon zvíře otočil k hájku, který se rychle a divoce rozrůstal po malém náměstíčku, a zajel do přerostlého dubového houští v bývalém parčíku.

Ve vzduchu to hučelo. Po chvíli Gordonovi došlo, že je to jeho vlastní dech a tep. „Není… není ti nic?“ vyhrkl a pohlédl dolů na chlapce.

Devítiletý hoch jen polkl a zavrtěl hlavou, aby neplýtval dechem na slova. Byl vyděšený, zažil dnes hrůzné věci, ale měl dost rozumu, aby byl zticha. Jen visel hnědýma očima na Gordonovi.

Ten se v sedle postavil a snažil se proniknout zrakem skrze sedmnáct let divoce rostoucí městskou zeleň. Zdálo se, že alespoň prozatím pronásledovatele setřásli.

Ten chlap ovšem také může být blíž než padesát metrů a stejně tiše naslouchat.

Po přestálém vypětí se Gordonovi třásly prsty, ale podařilo se mu vytáhnout z pouzdra prázdnou osmatřicítku a nabít ji, přičemž se snažil také přemýšlet.

Jestliže mají proti sobě jediného jezdce, bude asi lepší zůstat ztícha a přečkat to. Ať je ten bandita hledá, tím se bude nevyhnutelně vzdalovat.

Bohužel se ale k němu brzy připojí ti zbývající. Bude asi lepší riskovat nějaký ten hluk hned teď, než dát těm mistrům stopování a lovu z Rogue River možnost se vzpamatovat a jaksepatří celé okolí prohledat.

Pohladil koně po krku a nechal ho ještě chvíli vydýchat. „Jak se jmenuješ?“ zeptal se chlapce.

„M-Mark,“ zamžikal hoch.

„Já jsem Gordon. To byla tvoje sestra, co nám oběma tam u toho krbu zachránila život?“

Mark jen potřásl hlavou. Bylo to dítě temných let a slzy si nechávalo na později. „N-ne, pane. To byla moje maminka.“

Gordon vydechl překvapením. V téhle době nebylo obvyklé, aby ženy po dětech vypadaly takhle mladě. Markova matka musela žít ve výjimečných podmínkách, což byl jen další důkaz, že se v severním Oregonu děje cosi záhadného.

Světla rychle ubývalo. Gordon stále nic neslyšel. Pobídl tedy koně znovu do kroku a vedl ho koleny, aby tam, kde to bylo možné, šel po měkkém. Ostražitě se rozhlížel kolem, často zastavoval a naslouchal.

Po několika minutách uslyšeli křik. Chlapec se zachvěl. Ale ten, kdo křičel, musel být pěkných pár bloků odtud. Gordon odbočil směrem od něho a pomyslel na mosty, které mají na severním konci města vést přes Willamette. Než dojeli k tomu, přes nějž vedla silnice číslo 105, byl už dlouhý soumrak pryč. Z mraků už přestalo krápat, ale dál nepropouštěly ani sebemenší záři hvězd, takže na troskách všude kolem ležela neproniknutelná tma. Gordon si namáhal oči, aby skrze ni aspoň něco viděl. Na jihu se povídalo, že most pořád stojí, a na to, že by tu někdo číhal v záloze, to také nevypadalo.

V té mase tmavých nosníků se ovšem může skrývat cokoli, i zákeřný střelec.

Gordon potřásl hlavou. Přece nepřežil tak dlouho jen proto, aby teď potřeštěně riskoval. Není proč, když má na vybranou. Chtěl se vydat po staré státní dálnici, která vedla přímo do Corvallisu a do záhadné říše Cyclopsu, ale byly tu i jiné možnosti. Obrátil koně a vydal se k západu, pryč od temně se tyčících konstrukcí.

Následovala spěšná klikatá jízda postranními uličkami. Několikrát téměř zabloudil a správnou cestu musel nazdařbůh hádat. Konečně podle hučení vody našel bývalou silnici číslo 99.

Tady byl most plochý a přehledný. Vypadal bezpečně a byla to beztak poslední cesta, o které věděl. Sklonil se nad chlapcem, pobídl koně do cvalu a zostra ujížděl, dokud si nebyl jistý, že má všechny pronásledovatele daleko za sebou.

Konečně z koně sesedl a chvíli ho vedl, aby vyčerpané zvíře zase popadlo dech.

Když se znovu vyhoupl do sedla, malý Mark usnul. Gordon roztáhl plášť tak, že je oba zakrýval, a vydal se s ním dál k severu, aby tam hledal světlo.

Asi hodinu před svítáním konečně dorazili k opevněné vesnici Harrisburg.

Historky o zámožném severním Oregonu, které Gordon předtím slyšel, neříkaly celou pravdu. Na první pohled bylo vidět, že tohle městečko si žije v míru a pokoji už pěkně dlouho. Původně vykácené palebné pásmo kolem hradby už bylo zarostlé hustým podrostem až k ní a na hlídkových věžích nebyli strážní. Gordon musel pět minut křičet, než vůbec někdo přišel otevřít bránu.

„Chci mluvit s někým, kdo to tady vede," řekl těm lidem na kryté verandě před koloniálem. „Hrozí vám větší nebezpečí, než jaké jste za celá léta poznali."

Pověděl jim o přepadené skupině sběračů, o bandě bezohledných chlapů a jejich výzvědné výpravě na zjemnělý sever willamettského údolí, kde hledají místa k rabování. Musejí jednat rychle a holnisty zneškodnit, než svůj průzkum dokončí.

K jeho rozčarování však ospalí vesničané tomu vyprávění příliš nedůvěřovali a ještě méně se jim chtělo vyrazit někam do plískanice. Pokukovali po něm podezřívavě a neochotně potřásali hlavami, když je vyzýval, aby svolali stíhací oddíl.

Malý Mark se zhroutil vysílením a jako svědek, který by jeho příběh potvrdil, mu teď nebyl moc platný. A místní samozřejmě mnohem raději věřili tomu, že přehání. Několik mužů rovnou řeklo, že zřejmě narazil na pár místních banditů, kteří přišli z krajiny na jih od Eugene, kde Cyclops zatím nemá velký vliv. Tady v okolí konec-

konců holnistu nikdo neviděl celá léta. Prý se už dávno vzájemně vyvraždili, brzy potom, co sám Nathan Holn byl pověšen.

Chlapi ho povzbudivě poplácali po zádech a začali se rozcházet domů. Majitel obchodu mu nabídl, ať se zatím utáboří uvnitř v krámu.

To je k neuvěření! Copak si ti pitomci neuvědomují, že jim jde o život? Jestli se odtud průzkumníci dostanou, vrazí sem ti barbaři v plné síle.

„Poslouchejte," zkusil to znova. Jenže jejich venkovanská umíněnost se žádnou logikou nedala zdolat. Odcházeli jeden po druhém.

Zoufalý, vyčerpaný a rozezlený Gordon si odhodil plášť nazad a odhalil pod ním uniformu poštovního inspektora. Zuřivě se vrhl za nimi.

„Vy jste mi asi nerozuměli! Já jsem o vaši pomoc nepřišel *prosit*. Myslíte, že mi na vaší pitomé vesničce nějak záleží?

Mně ze všeho nejvíce záleží na jedné věci. Ti prevíti mají dva vaky pošty, které uloupili *lidu Spojených států*, a já vám jako pracovník federální pošty z moci úřední *přikazuji*, abyste svolali ozbrojený oddíl a pomohli mi tu poštu získat zpět!"

Svou úlohu si Gordon za poslední měsíce pořádně procvičil, ale jednat takhle povýšeně se dosud neopovážil.

Teď se dal úplně unést. Jeden z vyjukaných vesničanů začal něco koktat, ale Gordon ho rozčileně se chvějícím hlasem přerušil a řekl jim, jaký hněv to v celé obnovené zemi vzbudí a jaká to pro ně bude hanba, až se všichni dozvědí, že se nějaká nanicovatá vesnička zbaběle schovala za hradbami a nechala utéct zapřísáhlé nepřátele vlasti.

Oči se mu zúžily, když na ně temným hlasem vrčel: „Dávám vám *deset minut*, vy nevzdělaní burani, abyste shromáždili domobranu a byli připraveni vyrazit! Jinak vás varuji, že důsledky budou pro vás všechny *daleko* nepříjemnější než ostrý pochod v dešti!"

Vesničané ohromeně poulili oči. Většina z nich se ani nepohnula, jen zírali na jeho uniformu a lesklý znak na čepici. Nebezpečí, které jim skutečně hrozilo, se snažili nebrat na vědomí, ale *tuhle* neuvěřitelnou historku mu musejí spolknout se vším všudy nebo ji nespolknou vůbec.

Ten živý obraz vydržel pěkně dlouhou chvíli, a Gordon se na ně dokázal upřeně dívat tak dlouho, až jejich vytržení prolomil.

V jediném okamžiku se muži za vzájemného překřikování rozběhli pro zbraně, ženy se hnaly připravit koně a výstroj. Gordona tu nechali stát s pláštěm vlajícím v poryvech větru jako prapor. Zatímco se kolem něj harrisburská domobrana shromažďovala, tiše klel.

Co mě to proboha živého napadlo? zeptal se nakonec sám sebe.

Snad mu ta hra začíná lézt na mozek. Vždyť v tom vypjatém okamžiku, kdy stál proti celému městečku, začal skutečně věřit. Pocítil moc toho, koho hrál, a všemocnou rozezlenost služebníka lidu, kterému nějací nanicovatí člověčkové brání v plnění vznešeného úkolu…

Byl tou příhodou otřesen a poněkud si přestával být jist svou duševní rovnováhou.

Jedna věc byla jasná. Doufal, že až dorazí do severního Oregonu, zanechá svých výmyslů o pošťákovi, jenže to už teď nebylo možné. Ať už je tomu jakkoli, v té úloze uvízl.

Během čtvrthodiny bylo všechno hotovo. Nechal chlapce v péči jedné místní rodiny a vyrazil se stíhací výpravou do mrholení.

Za denního světla a na čerstvých koních uběhla cesta rychleji. Gordon se postaral, aby vepředu a po křídlech jely hlídky a zajistily je proti přepadu ze zálohy. Hlavní oddíl rozdělil na tři menší skupiny. Když konečně dorazili do areálu eugenské univerzity, domobrana sesedla, aby prohledala studentské centrum.

I když místní lidé bandu survivalistů počtem převyšovali nejméně osmkrát, Gordon odhadoval, že reálně jsou síly zhruba vyrovnané. Když se rolníci blížili k místu masakru, trhlo to s ním při každém zvuku a nervózně sledoval střechy i okna.

Slyšel jsem, že dole na jihu holnisty zastavili jen a jen kuráží a odhodláním. Mají tam prý nějakého legendárního vůdce, který survivalistům ve třech srážkách ze čtyř nařeže. To bude zřejmě důvod, proč to zkoušejí s tímhle kusem pobřeží. Tady je to jiné.

Kdyby k té invazi někdy došlo, nemají tihle místní šanci.

Když konečně vpadli do studentského centra, bylo přepadové komando dávno pryč. Krb byl vychladlý. Stopy v blátivé ulici vedly na západ, k pobřežním průsmykům a k moři.

Oběti masakru našli položené v bývalé restauraci. Uši a jiné… *části těla*… měli uříznuté na trofeje. Vesničané poulili oči na spoušť napáchanou samopaly a na mysli jim tanuly nepříjemné vzpomínky na minulost.

Takovou drobnost jako pohřbení mrtvých jim musel připomenout až Gordon.

Bylo to skličující ráno. Nedalo se nijak prokázat, kdo ti banditi byli. Bez pronásledování to nešlo. A s touhle skupinou neochotných sedláků se o to Gordon ani nechtěl pokoušet. Chtělo se jim už domů, za jejich vysokou a bezpečnou hradbu. Gordon si povzdechl, ale trval na tom, aby udělali ještě jednu zastávku.

V syrovém chladu pobořené univerzitní tělocvičny našel své vaky s poštou – jeden nedotčený tam, kde ho schoval, druhý roztržený, dopisy rozházené a podupané.

Sehrál vesničanům rozhořčený, hněvivý výstup a oni mu úslužně pomohli posbírat, co zbylo. Roli rozzuřeného poštovního inspektora hrál do všech důsledků a svolával hroznou odplatu na hlavy těch, kdo se opovážili poště bránit v řádném výkonu služby.

Tentokrát to ale bylo skutečně jen představení. Uvnitř nedokázal myslet na nic jiného, než jak je po tom všem hladový a utahaný.

Pomalá a rozvážná jízda lezavou mlhou zpět byla hotové peklo, ale pravá muka nastala až v Harrisburgu. Tam musel Gordon znovu absolvovat všechny povinné úkony… doručit pár dopisů převzatých v obcích na jih od Eugene… vyslechnout uslzené oslavné řeči těch, kdo dostali zprávu o svých příbuzných nebo přátelích, které považovali za dávno mrtvé… jmenovat místního přednostu… vydržet další nejapnou slavnost…

Příštího rána se probudil ztuhlý, rozlámaný a s mírnou horečkou. V noci měl těžké sny, které všechny končily pohledem do očí umírající ženy, v nichž se mísila otázka s nadějí.

Nic z toho, co mu vesničané říkali, ho nemohlo zadržet už ani o hodinu. Osedlal čerstvého koně, zajistil vaky s poštou a hned po snídani vyrazil dál na sever.

Musí už konečně navštívit *Cyclops*.

5

CORVALLIS

11. května 2011

Pine View
Dopravní trasa: Shedd – Harrisburg – Creswell – Cottage Grove – Culp Creek – Oakridge

Vážená paní Thompsonová,
v Sheddu, což je na jih od Corvallisu, mě konečně dostihly vaše tři dopisy. Ani Vám nedokážu vylíčit, jakou radost jsem měl, když jsem je dostal. Stejně tak mě potěšila zpráva od Abby a Michaela. Mám spolu s nimi velkou radost a doufám, že to bude holčička. Beru na vědomí prodloužení Vaší místní poštovní trasy do Gilchristu, New Bendu a Redmondu. Přikládám dočasné jmenovací dekrety pro přednosty úřadů, jak jste je doporučila, s tím, že s konečnou platností budou potvrzeny později. Vaše iniciativa si zaslouží potlesk. Uvítal jsem zprávu o změně režimu v Oakridgi. Doufám, že tamní revoluční změny budou trvalého charakteru.

V dřevem obloženém hostinském pokoji bylo ticho, jen stříbrné plnicí pero se proskřípávalo mírně zažloutlým papírem. Otevřeným oknem, za nímž mezi potrhanými nočními mraky zářil bledý měsíc, slyšel Gordon z dálky hudbu a smích místní oslavy, kterou před malou chvílí s výmluvou na ospalost opustil.

Byl už teď zvyklý na ty nevázané večírky, kterými se místní obyvatelstvo u příležitosti návštěvy „činitele z ústředí“ chtělo vytáhnout. Tahle obec se lišila tím, že takový sběh lidí neviděl už od dob dávných potravinových nepokojů.

Hudba byla pořád ještě venkovanská. S rozpadem civilizace se lidé vrátili k houslím a banjům a prostým tancům z venkovských dupáren. V mnoha ohledech to bylo všechno tuze známé. *Jenže jsou tu i jiné rozdíly.*

Gordon chvíli válel plnicí pero mezi prsty a pak se rukou dotkl dopisů od přátel v Pine View. Byly doručeny s důkladností a do-

chvilností a pomáhaly zvyšovat jeho důvěryhodnost. Poštovní kurýr z jihowillamettské oblasti, muž, kterého Gordon teprve před dvěma týdny osobně jmenoval, dorazil na zpěněném koni a nechtěl ani sklenici vody, dokud nepodá hlášení „panu inspektorovi“.

Smrtelně vážné chování toho mladého muže naprosto rozptýlilo jakékoli pochyby, které snad místní obyvatelé ještě mohli mít. Gordonova pohádka nadále působila.

Alespoň prozatím.

Uchopil znovu pero a psal:

> Už jste nejspíš dostali mou výstrahu o možném vpádu survivalistů z Rogue River. Vím, že k obraně Pine View podniknete náležitá opatření. Zato tady, v té podivné říši Cyclopsu, nemohu najít lidi, kteří by tu hrozbu brali vážně. Mají tu – bráno podle současných měřítek – až příliš dlouho klid a mír. Ke mně se chovají hezky, ale domnívají se zřejmě, že nebezpečí přeháním. Zítra mám konečně mít pohovor. Snad se mi podaří přesvědčit samotný Cyclops, že hrozba existuje. Byla by to škoda, kdyby tahle podivná malá společnost pod vedením stroje byla rozdrcena barbary. Je to zatím to nejlepší, co jsem viděl od doby, kdy jsem opustil civilizovaný východ.

* * *

V duchu Gordon znění poslední poznámky pozměnil. Dolní povodí Willamettu je nejcivilizovanější oblast, jakou za posledních patnáct let viděl – a *tečka*. Je to zázrak míru a blahobytu. Je zřejmě se vším všudy řízen obrovským počítačem a jeho věrnými lidskými služebníky.

Přestal psát a vzhlédl, protože lampa vedle psacího stolu zablikala. Doběla rozžhavená čtyřicetiwattová žárovka pod stínítkem ještě jednou na krátký okamžik pohasla, ale pak větrné generátory o dva domy dál zřejmě zase nabraly správné otáčky a lampa se znovu rozzářila. Světlo bylo jemné, ale kdykoli se na něj Gordon byť jen na malou chvilku podíval, začaly mu slzet oči.

Ještě pořád se toho nezbavil. Když dorazil od Corvallisu, spatřil poprvé za více než deset let fungující elektrické osvětlení a byl nucen se omluvit dokonce i shromážděným místním hodnostářům, kteří ho

přišli přivítat. Uchýlil se na toaletu, aby znovu nabyl rovnováhy. Nebylo by vhodné, aby se údajný „zástupce vlády v St. Paul City“ rozbrečel při pohledu na několik blikajících žárovek.

> Corvallis a okolí jsou rozděleny do několika nezávislých okrsků. V každém žije tak 200 až 300 lidí. Veškerá půda je tu obdělávána nebo se na ni vyhání dobytek, přičemž se užívají moderní zemědělské technologie a osiva, která si tu sami vyšlechtili. Podařilo se jim udržet při životě několik předválečných kultur bioinženýrských mikroorganismů a vyrábějí z nich léky a hnojiva. K tahání pluhů nemají samozřejmě nic jiného než koně, ale kovárny udělají nářadí z kvalitní oceli. Začali dokonce podomácku vyrábět malé elektrické turbíny na větrný a vodní pohon – navrhl je samozřejmě všechny Cyclops. Místní řemeslníci vyjádřili zájem o obchod se zákazníky na jihu a východě. Přikládám seznam zboží, za které jsou ochotni své výrobky směňovat. Prosím, opište ho a pošlete dál po trase.

* * *

Od předválečných dob neviděl Gordon tolik spokojených a dobře živených lidí a neslyšel tak častý, šťastný a bezstarostný smích. Měli tu noviny a veřejnou knihovnu a každé dítě v údolí absolvovalo nejméně čtyři roky školní docházky. Tady konečně bylo to, co hledal od doby, kdy se před půldruhým desetiletím ve zmatku a zoufalství rozpadla jeho jednotka domobrany – společenství dobrých lidí, kteří odhodlaně usilovali o obnovu.

Gordon by si přál k tomu společenství patřit, a ne být jen potulným kejklířem, který jim za pár večeří a noclehů hraje pochybnou komedii.

Paradoxní bylo, že toho starého Gordona Krantze by tihle lidé jako spoluobčana klidně přijali. Jenže on byl teď nesmazatelně ocejchován uniformou, kterou nosil, a svým jednáním v Harrisburgu. Kdyby teď řekl pravdu, ti lidé by mu docela určitě nikdy neodpustili.

Musel být v jejich očích polobůh – anebo vůbec nic. Když se člověk chytí do pasti vlastních lží…

Gordon potřásl hlavou. Bude se muset chopit podané ruky. Tihle lidé budou možná umět pošťáka doopravdy využít.

O samotném Cyclopsu jsem toho až dosud moc zjistit nedokázal. Řekli mi, že ten superpočítač sám přímo nevládne, ale vyžaduje, aby všechna města a všechny vesnice, které obsluhuje, žily ve vzájemném míru a demokracii. Stal se vlastně takovým rozhodčím soudcem celého dolního povodí Willamette a krajiny na sever až po Kolumbii.
Radní mi sdělili, že Cyclops projevil velký zájem o vytvoření plnohodnotného poštovního spojení a nabízí veškerou pomoc.
Pro Cyclopse – vlastně bych měl říkat pro Cyclops – je zřejmě spolupráce s Obnovenými Spojenými státy velmi vítaná.
Všichni tu pochopitelně rádi slyšeli, že budou mít brzy kontakt s celým zbytkem země…

Na tu poslední řádku se Gordon s perem zdviženým nad papírem dlouho díval a docházelo mu, že dnes večer v těch lžích už nedokáže pokračovat. Myšlenka, že si z nich paní Thompsonová bude umět vybrat to své, už ho nijak nepovznášela.

Bylo mu z toho smutno.

Stejně, myslel si, *mě zítra čeká hodně práce.* Zašrouboval pero a vstal, aby se nachystal do postele.

Když si umýval obličej, myslel na to, jak se *naposledy* setkal s jedním ze superpočítačů. Bylo to pár měsíců před válkou, jemu bylo osmnáct a byl na fakultě ve druhém ročníku. Tehdy se nemluvilo o ničem jiném než o nových *inteligentních* strojích, které byly na několika místech uváděny do provozu.

Byla to nadšená doba. Média vítězně vytrubovala o překonání dlouhé osamělosti lidstva – jenomže ti „jiní inteligentní tvorové“, s nimiž se člověk podělí o svůj svět, nepřijdou z kosmu, nýbrž budou jeho vlastními výtvory.

Toho dne, kdy univerzita státu Minnesota zpřístupnila nejnovější superpočítač, uspořádali neohippies a redaktoři časopisu *Magazín nové obrody* velkou oslavu. Ve vzduchu se vznášely balónky, nad hlavami se prohánělí na velkých balonech artisté, všude kolem zněla hudba a na trávnících se konal ohromný piknik.

Uprostřed toho všeho, uvnitř obrovité, ocelově mřížované Faradayovy klece, vznášející se na vzduchovém polštáři, byl hermeticky uzavřený a heliem naplněný válec, obsahující počítač jménem *Milli-*

chrome. Napájení i ochranné stínění počítače bylo zabudováno také uvnitř, takže nikdo zvenčí reakce mechanického mozku nijak zfalšovat nemohl.

Čekal toho odpoledne ve frontě celé hodiny. Když na něj konečně přišla řada, postavil se před úzký objektiv kamery a přednesl své zkušební otázky, dvě zapeklité hádanky a jednu složitou slovní hříčku.

Je to tak strašně dávno, ten jasný den uprostřed jara nadějí, a přesto si ho pamatuje, jako by to bylo včera… ten tichý medový hlas a přátelsky upřímný smích stroje. *Millichrome* toho dne všechny jeho úlohy vyřešil a ještě přidal v odpověď vlastní promyšlenou slovní hříčku.

Navíc ho mírně pokáral, že při nedávné zkoušce z historie neuspěl tak dobře, jak by býval mohl.

Když jeho vyměřený čas uplynul, vyšel Gordon s pocitem veliké, opojné radosti nad tím, že takový zázrak vytvořil jeho živočišný druh.

Brzy na to přišla osudová válka. Po sedmnáct let prostě předpokládal, že všechny ty nádherné superpočítače jsou mrtvé. Stejně jako zničené naděje celé země a celého světa. Ale tady nějakým zázrakem jeden žil. Jakousi nevídanou bystrostí a vynalézavostí se technikům ve státě Oregon podařilo po všechny ty roky udržet stroj v chodu. Při myšlence, že mezi takové lidi přišel hrát komedii, se cítil jako bezostyšný ničema.

S nábožnou úctou zhasl elektrické světlo, uložil se do postele a naslouchal noci. Ve vzdálené corvalliské putyce konečně za jásavého pokřiku dozněla hudba. Pak slyšel, jak se návštěvníci rozcházejí domů.

Nakonec se večer zklidnil. Venku za oknem šuměl vítr v korunách stromů a tiše vrněly nedaleké kompresory, které udržovaly jemný mozek Cyclopsu v hlubokém podchlazení a při zdraví.

A ještě tu bylo něco jiného. Nocí se ozval bohatý, jemný, sladký zvuk, který si Gordon nedokázal zařadit, i když se dotkl jeho paměti.

Po nějaké chvíli mu to došlo. Někdo, zřejmě jeden z techniků, si na stereu přehrává klasickou hudbu.

Stereo… Gordon vychutnával to slovo. Proti banjům a skřipkám nic neměl, ale po patnácti letech… slyšet znovu Beethovena…

Konečně přišel spánek a symfonie se smísila s jeho sny. Tóny stoupaly a klesaly, až konečně splynuly s jemným melodickým hlasem, který k němu promlouval přes desítky let. Z mlhy roků se k němu stáhla dovedně sestrojená kovová ruka a ukázala přímo na něho.

„Lháři!“ řekl hlas měkce a smutně. *„Tolik jsi mě zklamal. Udělali jste mě, ale jak vám mám pomáhat, když pořád lžete?“*

6

DENA

„V téhle staré továrně schraňujeme zařízení na projekt Tisíciletí. Vidíte, že jsme skutečně sotva začali. Ještě se nemůžeme pustit do stavby opravdových robotů, jak si to ve svých budoucích plánech představuje Cyclops. Nejdřív musíme obnovit nějaké výrobní kapacity.“

Gordonův průvodce ho vedl tmavou chodbou, plnou do výšky vyrovnaných beden se součástkami a přístroji z jiné doby. „V prvním kroku jsme se samozřejmě snažili zachránit toho co nejvíc před rozpadem a zničením. Tady máme jenom část toho, co jsme posbírali. Co nebude možné využít v nejbližší době, schováváme pro pozdější uplatnění jinde.“

Peter Aage, vytáhlý světlovlasý muž jen o trochu starší než Gordon, byl studentem Corvalliské státní univerzity, když vypukla válka. Byl jeden z nejmladších mezi těmi, kdo nosili černě obroubený bílý plášť Pracovníků Cyclopsu. Ale i on už měl šedivě prokvetlé spánky.

Aage byl také strýc a jediný zbývající příbuzný malého hocha, kterého Gordon zachránil v troskách Eugenu. Žádné velké projevy vděku nepředváděl, ale bylo zjevné, že se Gordonovi cítí zavázán. Nikdo z výše postavených Pracovníků neměl námitky, když trval na tom, že právě on návštěvníkovi ukáže Cyclopsův program potření temna v Oregonu.

„Tady jsme začali s opravami některých menších počítačů a jiných jednoduchých zařízení,“ řekl Aage Gordonovi, když ho vedl kolem beden s vytříděnými a označenými elektronickými součást-

kami. „Nejtěžší je nahradit obvody, které shořely v prvních několika okamžicích války, když nepřítel nad celým kontinentem odpálil zdroje vysokofrekvenčních elektromagnetických pulzů. Víte, to byly ty úplně první bomby.“

Gordon se vědoucně usmál a Aage zrudl. Pozvedl omluvně ruku: „Promiňte. Jsem už tak zvyklý, že musím všechno vysvětlovat docela jednoduše… Vy na východě toho samozřejmě o elektromagnetických pulzech budete vědět mnohem víc než my.“

„Já nejsem technik,“ odpověděl Gordon a v duchu zalitoval, že švindluje tak dobře. Byl by raději, kdyby se dozvěděl víc.

Ale Aage se vrátil k původnímu tématu: „Tedy, jak jsem říkal, tady se dělá většina restaurátorských prací. Je to namáhavé, ale jakmile budeme schopni vyrábět ve větším elektřinu a dokážeme zajistit nejzákladnější potřeby, chceme tyhle mikropočítače znovu začít využívat ve všech školách a dílnách i v okolních vesnicích. Je to náročný úkol, ale Cyclops si je jistý, že to ještě za svého života můžeme stihnout.“

Na konci chodby plné regálů se otevřela velká tovární hala. Ve střeše byla řada stropních oken, takže zářivky byly použity jen úsporně. Přesto bylo ze všech stran slyšet slabé elektrické hučení a po celém prostoru přesouvali technici v bílých pláštích sem a tam různá elektronická zařízení. Podél všech zdí byly do výšky naskládány příspěvky z okolních osad a usedlostí, kterými platily za prospěšné pokyny od Cyclopsu.

Každý den přicházely další stroje a přístroje všemožného druhu, ale také drobné příspěvky v potravinách a ošacení pro lidské pomocníky Cyclopsu, a podle toho, co Gordon slyšel, mohli to všechno obyvatelé údolí klidně postrádat. Jaký by ostatně měli ze starých strojů sami užitek?

A tak nebylo divu, že si tu na žádnou „tyranii strojů“ nikdo nestěžoval. Náklady na superpočítač se kryly lehko a výměnou za ně mělo údolí svého Šalamouna – a snad i Mojžíše, který je vyvede z pouště. Gordon si připomněl ten jemný hlas, který tak dávno slyšel, a uznal, že je to výhodný obchod.

„Cyclops tohle přechodové stadium pečlivě naplánoval,“ vysvětlil Aage. „Viděl jste naši malou montážní linku na vodní a větrné turbíny. Kromě toho pomáháme okolním kovářům zdokonalovat kovárny a farmářům připravovat osevní plány. Dětem v údolí rozdá-

váme staré elektronické hry a doufáme, že je tím připravíme na práci s lepšími věcmi, třeba počítači, až přijde čas.“

Prošli kolem pracovního stolu, kde se šedovlasí dělníci skláněli nad pableskujícími signálkami a obrazovkami zářícími počítačovými kódy. Gordon, kterého to všechno tak trochu opojilo, měl pocit, jako by čistě náhodou zabloudil do světlem prozářené dílny, kde parta moudrých a přívětivých trpaslíků pečlivě opravuje zničené sny.

Většina techniků už byla středního i vyššího věku. Gordonovi připadalo, že pospíchají, aby toho co nejvíce stihli, než vzdělaná generace navždy odejde.

„Samozřejmě, že teď, když máme zase kontakt s Obnovenými Spojenými státy,“ pokračoval Peter Aage, „můžeme doufat v rychlejší postup. Mohl bych vám například dát dlouhý seznam čipů, které nijak nedokážeme vyrobit. Byl by to obrovský skok kupředu. Součástky o váze pouhých osm uncí by posunuly program Cyclopsu o čtyři roky vpřed, kdyby nám St. Paul City mohlo poskytnout, co potřebujeme.“

Gordon se vyhnul pohledu do Aagových očí a sklonil se nad rozebraným počítačem, jako by si jeho vnitřnosti nutně musel prohlédnout. „Já o těchhle věcech moc nevím,“ řekl a polkl, „a ostatně na východě mají docela jiné starosti, než rozdávat videohry.“

Užil takové formulace, aby nemusel lhát ani o slovo víc, než bylo nevyhnutelně nutné. Ale Pracovník Cyclopsu zbledl, jako by dostal ránu.

„Jsem já to ale hlupák! Oni se tam jistě museli potýkat se strašlivým zářením a chorobami a hladomorem a holnisty… Nejspíš my tady v Oregonu máme velké štěstí. Samozřejmě, budeme si zatím muset poradit sami, než nám celá ostatní země bude moci pomáhat.“

Gordon přikývl. Oba říkali čistou pravdu, ale jen jeden z nich věděl, jak smutná pravda to je.

V nastalém nepříjemném tichu se Gordon chopil první otázky, která ho napadla: „Takže vy rozdáváte hračky s bateriemi, asi jako když misionáři šíří osvětu?“

Aage se zasmál: „Ano, tak jste se o nás také poprvé dozvěděl, že? Já vím, že to zní primitivně, ale účinkuje to. Pojďte, seznámím vás s vedoucí toho programu. Jestli je někdo opravdovým pozůstatkem 20. století, tak je to Dena Spurgenová. Až se s ní seznámíte, pochopíte, jak to myslím.“

Zavedl Gordona do postranních dveří a šli dál chodbou, zavalenou všemožným harampádím, až přišli do místnosti, kterou jako by oživoval slaboulinký elektrický bzukot.

Všude kolem byly regály plné drátů, až to vypadalo, jako by zdi byly obrostlé břečťanem. Uprostřed té změti trůnily spousty malých válečků a krychliček nasazených do kontaktních soklů. Gordon i po všech těch letech rychle pochopil, že jsou to akumulátorové baterie, které se tu proudem z corvalliských generátorů dobíjejí.

Na druhém konci dlouhé místnosti naslouchaly tři civilně oděné osoby čtvrté, která měla světlé vlasy a na sobe černě obroubený bílý plášť Pracovníka Cyclopsu. Gordon překvapeně zamžikal, když si uvědomil, že jsou to všechno mladé ženy.

Aage mu pošeptal do ucha: „Měl bych vás varovat. Dena sice je nejmladší Pracovník Cyclopsu, ale v jednom ohledu je to muzejní exponát. Je to nefalšovaná, upřímně věřící a zavilá feministka."

Peter se zašklebil. S rozpadem civilizace zmizela spousta věcí. Kdysi se běžně užívalo tolika různých slov, která dnes člověk vůbec neslyšel. Gordon se znovu zvědavě podíval.

Byla vysoká, zvlášť na ženu vyrostlou v těchhle dobách. Protože stála zády k němu, nemohl si udělat příliš přesnou představu o její podobě, ale hlas měla tichý a jistý, když oslovovala tři mladé ženy, které jí napjatě naslouchaly.

„Takže nechci, abyste na příští cestě zase takhle riskovaly. Slyšíš mě, Tracy? Trvalo mi to rok a div jsem si plíce nevymluvila, než jsem dosáhla toho, aby nám tenhle úkol svěřili. Nezáleží na tom, že je to logické a že lidé ve vzdálených vesnicích se méně bojí, když vidí, že posel je žena. Veškerá logika světa bude k ničemu, jestli se některé z vás něco stane."

„Ale Deno," zaprotestovala malá bruneta rozhodného vzezření, „v Tillamooku už o Cyclopsu slyšeli a bylo to jen takové rychlé odskočení z mojí vesnice. A stejně, když s sebou vezmu Sama a Holmera, jenom mě zdržují."

„To je jedno!" přerušila ji ta urostlejší. „Ty hochy s sebou příště prostě vezmeš! A to myslím vážně. Nebo se raz dva ocitneš v Beaverville a budeš tam učit a rodit děťátka…"

Zarazila se, když si všimla, že její podřízené přestaly dávat pozor. Zíraly na Gordona.

„Pojď sem, Deno, představím tě panu inspektorovi," řekl Peter Aage. „Určitě by se rád podíval na vaše dobíjecí zařízení a dozvěděl se něco o vaší… misionářské práci."

A ke Gordonovi tlumeně a s mírným úsměvem podotkl: „Teď už jsem si mohl vybrat jen mezi tím, že vás buď představím, nebo si dám zlomit ruku. Dávejte si pozor, Gordone." A pak dodal hlasitěji, aby to slyšela i přicházející Pracovnice: „Mám tu ještě něco na práci. Přijdu za chvíli a odvedu vás na pohovor."

Gordon směrem za odcházejícím Aagem pokývl. Cítil se tu teď tak trochu bezbranný, když se na něj všechny ty ženy dívaly.

„Pro dnešek je to všechno, děvčata. Setkáme se zítra odpoledne a naplánujeme další cestu." Ostatní protestovaly nesouhlasnými pohledy, ale stačilo, aby Dena potřásla hlavou, a dívky byly ze dveří. Jejich ostýchavé úsměvy a chichotání, když Gordon smekl čepici, ostře kontrastovaly s dlouhým nožem, který měla každá po boku.

Teprve když se Dena Spurgenová usmála a podala Gordonovi ruku, uvědomil si, jak musí být mladá.

Když bouchly bomby, nemohlo jí být víc než šest.

Její stisk byl stejně pevný jako její způsoby, ale jemná, hebká kůže svědčila o životě stráveném spíš u knih než u cepu a pluhu. Zelenýma očima pohlížela do těch jeho s neskrývanou zvědavostí. Gordon přemýšlel, kdy se s někým takovýmhle setkal.

V Minneapolisu, v tom ztřeštěném roce ve druháku, odpověděl si náhle. *Jenže tehdy byla ze staršího ročníku. To je zvláštní, že si tu dívku ještě teď, po tak dlouhé době, pořád pamatuju.*

Dena se zasmála: „Dovolíte, abych si tipla, na co se chcete zeptat? Ano, jsem mladá a jsem žena. Neodpovídám plně požadavkům na řádného člena týmu, tím méně na šéfa důležitého programu."

„Odpusťte," přikývl, „ale tohle jsem si opravdu myslel."

„To vůbec nevadí, beztak všichni říkají, že jsem anachronismus. Ono je to tak, že doktor Lazarensky a doktor Teigher a všichni ostatní mě adoptovali, když moji rodiče přišli o život za protitechnologických bouří. Od té doby mě všichni rozmazlovali a já jsem se toho naučila využívat, čehož jste si jistě všiml, jestli jste poslouchal, co jsem říkala svým děvčatům."

Gordon konečně usoudil, že o její postavě by se nejspíš dalo říct, že je pohledná. Snad trochu moc dlouhá tvář, a také bradu má poně-

kud hranatou, ale když se směje sama sobě, jako by se jí obličej rozsvítil.

„Stejně," dodala a upravila něco na stěně plné drátů a válečků, „už možná nebudeme schopni vychovat další inženýry. Ale jak napěchovat elektrony do baterie, na to člověk moc fištrónu mít nemusí."

Gordon se zasmál. „To sama sebe podceňujete, já musel zkoušku ze základů fyziky dělat dvakrát. Ostatně Cyclops jistě věděl, co dělá, když vás tou prací pověřil."

Po téhle poznámce se Dena zarděla a sklopila oči. „Ano, možná, nejspíš to tak bude…"

Skromnost? zamyslel se Gordon. *To děvče je samé překvapení, to bych u ní nečekal.*

„Sakra! Tak brzy. Peter už jde," řekla mnohem tišším hlasem.

Peter Aage právě přerovnával nějaké harampádí na konci chodby. Gordon pohlédl na své staromódní mechanické hodinky, které mu jeden z místních techniků seřídil, takže už se nepředbíhaly každou hodinu o půl minuty. „Není divu, za deset minut mám pohovor," řekl, když si znovu potřásli rukama. „Ale doufám, že si ještě spolu promluvíme, Deno."

Znovu se usmála. „To docela určitě. Chtěla bych se vás vyptat, jak vypadal váš život tehdy před válkou."

Ne na Obnovené Spojené státy, ale na staré časy. Neobvyklé. A proč v tom případě já? Co jí můžu já o ztracené době říct takového, co by se nemohla dozvědět ze vzpomínek kohokoli jiného, komu je přes pětatřicet?

V zamyšlení nad tou otázkou prošel k Aageovi do chodby a prošel spolu s ním tmavým skladištěm k východu.

„Omlouvám se, že vás odsud tak honím," prohlásil Aage, „ale nesmíme se opozdit. Jestli si něco nepřejeme, tak rozhodně nechat si vynadat od Cyclopsu."

Široce se usmál, ale Gordon měl pocit, že je to žert jenom napůl. Strážní s puškami a bílými páskami na rukávu na ně pokývli, když vyšli ven, do zářivého slunečného dne.

„Doufám, že vaše rozmluva s Cyclopsem proběhne dobře, Gordone," řekl mu jeho průvodce.

„Jsme samozřejmě všichni nadšeni, že máme zase nějaké spojení se zbytkem země. Jsem si jist, že Cyclops bude chtít všemožně spolupracovat."

Cyclops, vrátil se Gordon do reality. *Tohle nejde odložit. A ani nevím, jestli mám v sobě víc nedočkavosti nebo obav.*

Věděl, že musí svou hru dohrát do konce. Nemá na vybranou. „Já si myslím přesně totéž," pronesl nahlas. „Chci vám taky všemožně pomoct." Tohle říkal z upřímného srdce.

Peter Aage se odvrátil a vedl ho přes pečlivě stříhaný trávník k Domu Cyclopsu. Gordon se ale na okamžik zamyslel – zdálo se mu to, nebo spatřil na kratičký okamžik v technikových očích výraz smutku a hlubokého pocitu viny?

7

CYCLOPS

Vstupní hala Domu Cyclopsu, kdysi Laboratoře umělé inteligence při univerzitě státu Oregon, byla překvapivou připomínkou blahobytnějších dob. Zlatavý koberec byl čerstvě vyluxovaný a jen mírně ošlapaný. Ve dřevem obložené čekárně se svítivě lesklým elegantním nábytkem čekali na krátké pohovory s velkým strojem rolníci i hodnostáři z vesnic až čtyřicet mil vzdálených a v rukou nervózně žmoulali svinuté žádosti.

Když radní a farmáři Gordona spatřili, všichni vstali. Několik nejodvážnějších k němu přistoupilo a upřímně mu tiskli ruku drsnými, od práce ztvrdlými dlaněmi. V jejich pohledech i uctivých tichých hlasech se jasně odrážela naděje a zvědavost. Gordon ukryl své myšlenky za úsměv, zdvořile pokyvoval, ale přál si, aby mohl s Aagem čekat někde jinde.

Konečně se na ně usmála hezká sekretářka a pokynula jim, aby prošli dveřmi na konci haly. Když Gordon se svým průvodcem procházel dlouhou chodbou do přijímací místnosti, spatřil dva muže, kteří se blížili z opačného konce. Jeden z nich byl Pracovník Cyclopsu, oblečený do známého černě obroubeného bílého pláště. Ten druhý, občan ve vybledlém, ale pečlivě udržovaném předválečném obleku, se šklebil nad dlouhým papírovým pásem počítačové sjetiny.

„Já tomu *stejně* pořád nějak nerozumím, doktore Grobere. Máme teda podle Cyclopsu tu studnu kopat u severního průsmyku, nebo

nemáme? Abych vám pravdu řek, tak mi jeho odpověď vůbec není jasná.“

„Podívejte, Herbe, řekněte svým lidem, že není Cyclopsovým úkolem přežvýkat vám všechno až do posledního detailu. Může vám propočítat varianty, ale konečné rozhodnutí místo vás dělat nebude.“

Farmář si popotáhl příliš těsný límeček. „Jasně, to každej ví, ale dřív jsme od něho dostávali jednoznačnější odpovědi. Proč nemůže *tentokrát* mluvit jasnějc?“

„Jednak je to dvacet let, Herbe, co se geologické mapy v Cyclopsových databankách naposled aktualizovaly. A pak, jistě víte, že Cyclops byl navržen tak, aby vedl rozmluvy s odborníky na nejvyšší úrovni, že? Je tedy jen *samozřejmé*, že mnohé jeho vysvětlení je nad naše chápání… někdy i nás několika vědců, co jsme přežili.“

„Ano, a-ale…“ V tu chvíli návštěvník vzhlédl a spatřil blížícího se Gordona. Učinil pohyb, jako by chtěl smeknout klobouk, který neměl, pak si otřel dlaň o kalhoty a nervózně mu podal ruku.

„Herb Kalo ze Sciotownu, pane inspektore. Je to pro mě opravdu čest, pane.“

Gordon zabreptal pár zdvořilůstek a potřásl tomu muži rukou, přičemž se víc než kdy jindy cítil jako nějaký politik.

„Ano, pane inspektore, čest. Doufám, že máte v plánu zajet také k nám a zřídit u nás poštu. Jestli jo, tak vám můžu slíbit uvítání, jaký jste eště…“

„Poslyšte, Herbe,“ přerušil ho starší technik, „pan Krantz jde na schůzku se Cyclopsem.“ A pohlédl významně na své digitální hodinky.

Kalo zrudl a přikývl. „Pamatujte na to pozvání, pane Krantzi. My se o vás dobře postaráme…“ Když odcházel chodbou dál směrem ke vstupní hale, téměř se ukláněl. Ostatní si toho zřejmě nevšimli, ale Gordon měl na okamžik pocit, jako by mu tváře hořely.

„Očekáváme vás, pane,“ pronesl k němu starší technik a vykročil s nimi chodbou dál.

Díky dlouhému životu v divočině měl Gordon uši zřejmě citlivější, než si tihle městští lidé dokázali představit. Když se spolu se svými průvodci blížil k otevřeným dveřím zasedačky, zaslechl tlumený spor a úmyslně zpomalil krok, jako by si chtěl z uniformy otřepat pár smítek.

„Jak můžeme vědět, že ty dokumenty, co nám ukázal, jsou pravé?“ ptal se kdosi tam vepředu. „Jistě, byly samé razítko, ale *stejně* vypadaly dost neuměle. A ta povídačka o laserových satelitech, jestli vám mám říct svůj názor, je pěkně za vlasy přitažená.“

„Možná, ale na druhou stranu vysvětluje, proč jsme patnáct let nic neslyšeli,“ odpověděl jiný hlas. „A kdyby to byl podvodník, tak jak vysvětlíš ty dopisy, které přivezl kurýr? Eliáš Murphy v Albany dostal zprávu od své sestry, kterou neviděl celá léta. A George Seavers vyrazil ze své farmy v Greenburry do Curtinu za svou ženou, o které si už myslel, že je mrtvá.“

„Nechápu, proč by na tom mělo záležet,“ vložil se do hovoru mírně třetí hlas. „Lidi tomu věří, a to je důležité…“

Peter Aage si pospíšil kupředu a ve dveřích si odkašlal. Čtyři muži a dvě ženy v bílých pláštích vstali od leštěného dubového stolu v tlumeně osvětlené zasedačce, když tam Gordon za Aagem vstoupil. Až na Petera už všichni dávno překročili střední věk.

Gordon jednomu po druhém potřásl rukou a byl rád, že už se s každým z nich setkal předtím, protože zapamatovat si při hromadném představování jména by za těchhle okolností bylo obtížné. Snažil se být zdvořilý, ale zrak mu neustále sklouzával k široké skleněné tabuli, která rozdělovala přijímací místnost na dvě části.

Stůl u toho předělu naráz končil, a i když zasedačka byla osvětlena jen tlumeně, prostora za sklem byla ještě tmavší. Na chvějivém měňavém povrchu zářilo jediné bodové světlo, podobné perle nebo měsíci v tmavé noci.

Za jediným, šedě blyštivým objektivem kamery byl tmavý válec, na němž se ve složitém, ale zřejmě znovu a znovu opakovaném pořadí rozsvěcely v několika řadách vyrovnané signálky. Cosi v tom věčně opakovaném pobíhání světélek se dotklo Gordonova nitra… Nedokázal přesně určit jak. Od těch blikajících řad světelných bodů bylo těžké odtrhnout oči.

Stroj byl zahalen měkkým oblakem husté páry, a i když sklo bylo tlusté, měl Gordon nezřetelný pocit *chladu*, vycházejícího ze vzdálenějšího konce místnosti.

Doktor Edvard Teigher, vrchní Pracovník, ho vzal za paži a postavil se s ním před skleněné oko. „Cyclopsi,“ řekl, „dovolte, abych vám představil pana Gordona Krantze. Předložil nám pověřovací

listiny, ze kterých vyplývá, že je poštovním inspektorem federální vlády a zástupcem Obnovených Spojených států.“

„Pane Krantzi, dovolte, abych vám představil *Cyclops*.“

Gordon pohlédl do perlivého objektivu, na blýskající světla a vznášející se mlhu, a musel v sobě potlačit pocit malého dítěte, které se jaksepatří zapletlo do lží.

„Těší mě, že se s vámi setkávám, Gordone. Prosím, posaďte se.“

Jemný hlas zněl dokonale lidsky. Vycházel z reproduktoru dubového stolu. Gordon usedl do čalouněné židle, kterou mu přisunul Peter Aage. Následovala pauza. Pak Cyclops znovu promluvil.

„Zprávy, které přinášíte, jsou radostné, Gordone. Po všech těch letech péče o lidi ve willamettském údolí mi znějí skoro až nepravděpodobně příznivě.“

Další krátká zámlka, pak: „Součinnost s mými přáteli, kteří trvají na tom, že jsou mými Pracovníky, je práce velmi vděčná, ale také velmi osamělá a obtížná, zvlášť když si představím, že ostatní svět leží v troskách. Řekněte mi, prosím, Gordone, přežili na východě někteří z mých bratrů?“

Teď si musel Gordon dát pozor. Potřásl hlavou a našel hlas: „Ne, Cyclopsi. Moc mě to mrzí, ale žádný další z vynikajících strojů zkázu nepřežil. Obávám se, že jste poslední svého druhu, který zůstal naživu.“

I když litoval, že mu musí takovou zprávu sdělit, považoval pro sebe za dobré znamení, že může začít něčím, co je pravda.

Cyclops dlouho mlčel. Slabé povzdechnutí téměř podobné vzlyku bylo určitě jen dílem Gordonovy fantazie.

Během té pauzy začala jasně blikat světélka v prohlubni pod objektivem, jako by znovu a znovu dávala ve skrytém jazyce jakési znamení. Gordon věděl, že musí mluvit dál, jinak ho to hypnotické znamení zcela zmátne. „Totiž, Cyclopsi, většina velkých počítačů zahynula hned v prvních vteřinách války – víte, ty elektromagnetické pulzy. Nemůžu se ubránit zvědavosti a musím se zeptat, jak jste to přežil vy.“

Vypadalo to, že si i stroj, stejně jako Gordon, nechává chvilku na rozmyšlenou, než odpoví.

„To je dobrá otázka. Mé přežití byla zřejmě šťastná shoda okolností v mém časovém rozvrhu. Víte, k válce došlo zrovna v den, který byl tady na univerzitě návštěvní. Byl jsem zrovna ve Faradayově

kleci, brzy mě měli začít veřejně předvádět, když přišly ty impulzy. Takže…“

I když Gordona Cyclopsovo vyprávění zajímalo, na chvíli se cítil jako v sedmém nebi. Chopil se v tomhle pohovoru iniciativy a kladl otázky, přesně jak by to dělal „federální inspektor“. Pohlédl na věcně se tvářící lidské spolupracovníky a věděl, že dosáhl malého vítězství. Berou ho doopravdy vážně.

Takhle to snad přece jenom půjde.

Na běhající světélka se pořád snažil nedívat a brzy pocítil, jak se i v chladu, vycházejícím od hluboce podchlazené skleněné desky, začíná potit.

8

Za čtyři dny byly schůzky a jednání u konce. Najednou, dříve než se na to stačil doopravdy připravit, nastal čas zase odjet. Doprovázel ho Peter Aage a pomáhal mu nést dvě útlé sedlové brašny ke stájím, kde mu připravovali koně.

„Omlouvám se, že to trvalo tak dlouho, Gordone. Já vím, že jste jistě byl už netrpělivý a chtěl jste se vrátit k budování své poštovní sítě. Cyclops vám prostě jenom chtěl zpracovat optimální itinerář, abyste severní Oregon projel co nejefektivněji.“

„To je v pořádku, Petere,“ předstíral Gordon nevzrušený klid. „Ta přestávka nebyla špatná a za pomoc jsem vděčný.“

Nějakou chvíli šli beze slova, i když v Gordonovi tiše řádila celá bouře myšlenek. *Kdyby Peter věděl, oč raději bych tady zůstal! Kdyby to jenom nějak šlo…*

Zamiloval se do prostého pohodlí svého hostinského pokoje naproti Domu Cyclopsu, velkých porcí chutného jídla ve společné jídelně a do impozantní knihovny plné dobře opečovávaných knih. Nejvíc ze všeho mu asi bude scházet elektrické světlo vedle postele. Po všechny ty čtyři večery si v posteli četl, až usnul. Byl to zvyk z mládí, po dlouhá léta zasutý kdesi v paměti a teď bleskově obnovený.

Dvojice strážců v červenohnědých kabátcích zasalutovala, když Gordon s Aagem zabočili za roh Domu Cyclopsu a vykročili napříč přes otevřené prostranství ke stájím.

Zatímco čekal, až mu Cyclops připraví itinerář, navštívil Gordon mnohá místa v okolí Corvallisu a povídal si s desítkami lidí o vědecky řízeném zemědělství, o prostých, ale technicky vyspělých řemeslech a o teoretických základech volné konfederace, která zajišťovala Cyclopsův mír. Tajemství údolí bylo prosté. Komu by se chtělo válčit, když by to znamenalo vyloučení z bájeslovného ráje nevídaných divů, které úžasný stroj do budoucna sliboval?

Ale jeden rozhovor se mu vryl do paměti zvlášť hluboko.

Dlouho do noci ho včera večer Dena Spurgenová se dvěma svými emisarkami zdržovala u krbu ve společné jídelně, stále mu dolévala čaj, až to v něm žbluňkalo, a propírala ho dotazy na jeho život před osudovou válkou i po ní.

Gordon se naučil mnoha manévrům, jak se vyhnout příliš konkrétnímu sdělení o „Obnovených Spojených státech“, ale proti takovémuhle zpracovávání žádnou obranu připravenou neměl. To, co všechny ostatní uvádělo v nadšení – kontakt s ostatní zemí –, Denu vzrušovalo podstatně méně. Bylo jasné, že je to proces, který potrvá desítky let.

Ne, ona chtěla vědět něco o světě těsně před bombami a po nich. Zvlášť přitažlivý pro ni byl ten hrozný, tragický rok, který Gordon prožil s poručíkem Vanem a četou domobranců. Chtěla se něco dozvědět o každém příslušníkovi té jednotky, o jeho chybách a slabostech, ale i o odvaze – nebo tvrdohlavosti –, která ho nutila pokračovat v boji za dávno prohranou věc.

Ne… ne prohranou. Gordon se právě včas upamatoval, že musí k bitvě o meekerský okres přibájit šťastný konec. Dorazila jízda. Sýpky byly v poslední chvíli zachráněny. Dobří muži zahynuli – nešetřil podrobnostmi při vyprávění o trápení malého Kielra nebo o statečném postoji Drewa Simmse – jenže v jeho příběhu nezápasili marně.

Vyprávěl to tak, jak to *mělo* dopadnout, a sám byl překvapen, jak silně po tom teď toužil. Ženy poslouchaly s napjatou pozorností, jako by to byla krásná pohádka před spaním nebo velmi důležitá učební látka, ze které budou zítra ráno zkoušeny.

Rád bych věděl, co si z toho vybraly, co se v té mojí povídačce snažily najít.

Snad to bylo tím, že dolní povodí Willamette žilo už tak dlouho v klidu a míru, ale Dena chtěla slyšet také o nejhorším člověku, se

kterým měl kdy co dělat… všechno, co věděl o rozkrádačích, hypersurvivalistech a holnistech.

Ten vřed na těle obrody společnosti z konce století… Doufám, že se škvaříš v pekle, Nathane Holne!

Dena se vyptávala i potom, když Tracy a Mary u krbu usnuly. Normálně by ho blízkost a obdivná pozornost přitažlivé ženy vzrušovala, jenže tohle bylo něco jiného než Abby v Pine View. I když se zdálo, že ani v tomhle ohledu není pro Denu nijak nezajímavý. Vypadalo to ale, že v něm pro tuto chvíli spatřuje *především* hodnotu zdroje informací, a jestliže tu měl pobýt všeho všudy několik dní, měla naprosto jasno v otázce, jak toho času co nejlépe využít.

Celkově na Gordona působila jako člověk s velmi silnou vůlí, snad až trochu posedlý. Věděl ale, že ji to bude mrzet, až bude muset odjet.

Možná jako jedinou. Gordon měl neodbytný pocit, že většina Pracovníků Cyclopsu se ho docela ráda zbaví. I Peter Aage teď vypadal, jako by se mu ulevilo.

Je to moje úloha, samozřejmě. Jsou z toho nervózní. A možná kdesi uvnitř přece jen pociťují jakousi faleš. To jim nemůžu vyčítat.

Ale i kdyby většina techniků jeho báchorkám věřila, neměli žádný zvláštní důvod nějak milovat zástupce vzdálené „vlády“, která se jim dříve nebo později začne míchat do toho, co tak dlouho budovali. *Mluvili* o tom, jak velmi jim jde o kontakt s okolním světem, ale Gordon vnímal, že si leckdo z nich myslí, že to bude v nejlepším případě znamenat přijímání rozkazů odjinud.

Ne že by se samozřejmě měli čeho bát.

Co si myslí samotný Cyclops, tím si Gordon stále nebyl jist. Mohutný stroj, který na sebe vzal odpovědnost za celé údolí, mluvil při dalších schůzkách především ve vzdálených náznacích. Žádné žerty, žádné chytré slovní hříčky, jen uhlazená, upjatá vážnost. Ve srovnání se vzpomínkou na ten předválečný den v Minneapolisu byl takovýhle chlad pro Gordona rozčarováním.

Možná ovšem, že tu vzdálenou vzpomínku na jiný superpočítač přibarvil čas. Cyclops a jeho pomocníci toho tady tolik dokázali. Není na Gordonovi, aby vyslovoval soudy.

Upřel zrak na změť jakýchsi ohořelých konstrukcí, kolem níž se svým průvodcem právě procházel. „Vypadá to, že se tu kdysi dost bojovalo,“ poznamenal nahlas.

Peter se při té vzpomínce zakřenil: „Támhle u té staré rozvodny jsme odrazili útok jedné té antitechnické bandy. Vidíte, ty roztavené transformátory a starý záložní generátor. Vyhodili to všechno do vzduchu a my jsme potom museli přejít na větrnou a vodní energii."

Zčernalé zbytky transformátorů a rozvodného zařízení se ještě pořád v neúpravných hromadách válely na místě, kde museli vědci a technici bojovat o záchranu svého životního díla. Gordonovi to připomnělo jeho další starost.

„Pořád si myslím, Petere, že by se mělo udělat víc proti té možné invazi survivalistů. Jestli jsem těm průzkumníkům správně rozuměl, tak brzy nastane."

„Sám jste ale říkal, že jste z jejich rozhovoru slyšel jen úryvky, kterým jste také možná nesprávně porozuměl," namítl Aage. „Posílíme samozřejmě hlídky, jen co budeme mít možnost zpracovat plány a trochu víc si o tom promluvit. Musíte ale chápat, že Cyclops je nucen taky myslet na svou hodnověrnost. Všeobecnou mobilizaci jsme tu neměli už deset let. Kdyby ji Cyclops vyhlásil a pak by se ukázalo, že to byl falešný poplach…" Jaké by to mělo důsledky, to už nedopověděl.

Gordon věděl, že předáci okolních vesnic mají k jeho vyprávění své výhrady. Nechce se jim odvolávat muže z druhého osevu. A Cyclops vyjádřil pochyby o tom, že by se holnistické bandy skutečně dokázaly zorganizovat k opravdu zásadnímu výpadu o několik set mil vzhůru po pobřeží. To by naprosto odporovalo hypersurvivalistické mentalitě, vysvětloval velký počítač.

Gordon nakonec musel dát na Cyclopsova slova. Supravodivé paměťové banky počítače měly koneckonců přístup k veškerým psychologickým testům, co jich kdy bylo napsáno, a také ke všem pracím samotného Holna.

Možná byli vyzvědači z Rogue River jen na drobné loupeživé výpravě a vedli při tom silácké řeči, aby si připadali důležitější.

Možná.

No, tak jsme tu.

Stájník si od něho vzal brašnu s několika osobními věcmi a třemi knihami vypůjčenými z veřejné knihovny. Čekal tu už osedlaný nový kůň, urostlý a silný valach, a velká flegmatická kobyla, která měla nést zásoby a dva pytle nadité dopisy plnými naděje. Jestli bude z padesáti adresátů naživu jeden, bude to zázrak. Ale i pro těch pár

může třeba jediný dopis hodně znamenat. Může to být začátek dlouhého a pomalého procesu opětovného navazování kontaktu.

Třeba ve své úloze přece jen udělá něco užitečného, aspoň tolik, aby to vyvážilo lži…

Gordon se vyhoupl na valacha, poplácal rozrušené zvíře a chvíli na něj mluvil, až se zklidnilo. Peter mu podal ruku. „Za tři měsíce se zase uvidíme, až tudy budete projíždět cestou zpátky na východ."

Téměř přesně stejně to řekla Dena Spurgenová. Třeba tu budu i dřív, jestli někdy seberu dost odvahy říct vám celou pravdu.

„Do té doby, Gordone, přislíbil Cyclops zpracování řádné zprávy pro vaše nadřízené o podmínkách tady v severním Oregonu."

Aage ještě okamžik svíral jeho ruku ve své. Gordona to znovu vyvedlo z míry. Ten chlapík vypadá, jako když ho něco trápí – něco, o čem nemůže mluvit. „Hodně štěstí ve vaší cenné práci, Gordone," popřál mu upřímně. „Kdybych vám někdy v něčem – v čemkoli – mohl nějak pomoct, stačí jen dát vědět."

Gordon pokývl. Teď už nebylo třeba nic dalšího říkat. Zaplať pánbu! Pobídl valacha a obrátil ho směrem k severu. Nákladní kobyla vyrazila hned za ním.

9

BUENA VISTA

Pracovníci Cyclopsu mu řekli, že na sever od Corvallisu je státní dálnice rozbitá a nepříliš bezpečná, a tak se Gordon vydal po okresce, která vedla souběžně kousek dál na západ. Výmoly a nerovnosti jeho postup zpomalovaly, takže musel obědvat v rozvalinách města Buena Vista.

Bylo pořád ještě dost časné odpoledne, ale kupily se mraky a ulicemi plnými trosek táhly roztrhané cáry mlhy. Shodou okolností se právě toho dne v parku uprostřed vylidněného města sjeli okolní farmáři na trh. Gordon si s nimi povídal, zatímco si pochutnával na chlebu se sýrem, který vytáhl ze sedlové brašny.

„Ty státní silnici tady u nás nic není," vrtěl udiveně hlavou jeden z místních. „Voni ty páni profesoři semka asi moc nepřídou. Voni toho tolik nenacestujou jako třeba vy, pane Krantz. Asi se jim v hlavě přehodily ňáký ty drátky," zakřenil se vlastnímu vtipu.

Gordon se nezmínil, že mu plán cesty zpracoval sám Cyclops. Poděkoval chlapíkovi, vrátil se ke svým sedlovým brašnám a vytáhl mapu, kterou dostal.

Byla pokryta impozantní sítí počítačové grafiky a vyznačovala úhledně vyvedenými symboly trasu, po níž měl při ustavování poštovních spojů v severním Oregonu postupovat. Řekli mu, že je to ta nejefektivnější a že se současně vyhýbá nebezpečným místům, jako jsou oblasti, kde neplatí žádný zákon, nebo radioaktivnímu pásmu kolem Portlandu.

Gordon si promnul vousy. Čím déle mapu studoval, tím větší podiv v něm vyvolávala. Cyclops musel vědět, co dělá, a přece jemu ta klikatá trasa připadala jako cokoli jiného, jen ne optimální cestovní plán.

Proti své vůli začínal mít dojem, že ho má tahle trasa od směru jeho cesty spíše *odvádět*, spíše ho zdržet než mu ušetřit čas.

Ale *proč* by Cyclops chtěl něco takového dělat?

Že by měl pošťák v úmyslu překážet mu v jeho díle, toho se přece superpočítač nemusel obávat. A Gordon už teď ovládal postup, jak takové obavy překonávat… Bylo třeba zdůrazňovat, že Obnovené Spojené státy se do místních záležitostí vůbec nehodlají vměšovat. A vypadalo to, že mu Cyclops v tomhle věří.

Gordon mapu složil. Počasí se měnilo, mraky klesaly níž a zamlžovaly už vrcholky pobořených domů. Prašnými ulicemi se táhly chuchvalce mlhy a vířily mezi ním a nedotčenou skleněnou tabulí ve výloze prázdného obchodu. Vzpomněl si náhle velmi živě na jiné okenní tabulky, které nejasně spatřil skrze drobné mžení.

Umrlčí hlava… Rozšklebená lebka pošťáka, prostupující odrazem mé vlastní tváře.

Při další asociaci se otřásl. Mlžné páry mu připomněly odpařování hluboce podchlazených plynů, odraz jeho vlastní tváře v ledové skleněné stěně, když se setkal s Cyclopsem, a ten podivný pocit, který měl, když se díval na řady signálních žároviček, které blikaly ve složitém, ale vždy znovu a znovu opakovaném obrazci…

Opakovaném.

Náhle ho v zádech strašně zamrazilo.

„Ne," zašeptal, „Pane Bože, prosím!"

Zavřel oči a pocítil téměř nepřekonatelnou potřebu přehodit myšlení na nějakou jinou kolej, myslet na počasí, na pohlednou zvídavou Denu nebo na hezkou malou Abby v Pine View, na cokoli, jenom ne na…

„Ale kdo by něco takového *dělal*?" zaprotestoval nahlas. „*Proč* by to dělali?"

Zdráhavě si uvědomoval, že ví proč. Byl přece odborník na ten nejsilnější důvod, z něhož lidé lžou.

Připomněl si zčernalé trosky za Domem Cyclopsu a začal přemítat, jak by bylo možné, aby technici dokázali to, co se jim podle jejich tvrzení podařilo.

Už skoro dvě desetiletí neuvažoval o fyzice a o tom, čeho se technikou dá nebo nedá dosáhnout. Všechny ty roky byly vyplněny zápasem o přežití – a také nepomíjejícími sny o zaslíbeném místě obnovy. Neměl na to, aby odhadl, co je nebo není možné.

Musí ale zjistit, je-li jeho šílené podezření pravdivé. Neusne, dokud to nebude vědět najisto.

„Promiňte," zavolal na jednoho z farmářů. Chlap na něj v úsměvu vycenil prořídlé zuby a s pokývnutím hlavy k němu přikulhal.

„Co pro vás můžu udělat, pane inspektor?"

Gordon ukázal na jeden bod na mapě. Vzdušnou čarou to od Buena Visty nemohlo být dál než deset mil. „Tohle místo, Sciotown – víte, kudy bych se tam dostal?"

„No bodejť, šéfe. Když si pospíšíte, můžete tam bejt eště dneska večer."

„Já si pospíším," ubezpečil ho Gordon. „To si pište, že si pospíším!"

10

SCIOTOWN

„No jo, moment, už jdu!" houkl starosta Sciotownu, ale bušení na dveře vytrvale pokračovalo.

Herb Kalo opatrně rozsvítil svou novou lucernu, vyrobenou v řemeslnické osadě pět mil na západ od Corvallisu. Směnil nedávno 200 liber nejlepší sciotownské keramiky za dvacet těch krásných lamp a tři tisíce zápalek z Albany. Byl si jist, že ho za tenhle obchod letos na podzim znovu zvolí.

Bušení zaznělo hlasitěji. „Už jdu, ale běda vám, jak to nebude opravdu důležitý!“ Odsunul zástrčku a otevřel.

Byl to Douglas Kee, který měl dnes hlídku u brány. Kalo zamžoural. „Děje se něco, Dougu? Co kruci –“

„Jde k tobě jeden člověk, Herbe,“ přerušil ho strážný. „Vono už je po policejní hodině, tak bych ho bejval ani nepustil dovnitř, ale tys nám vo něm povídal, jak jsi přijel z Corvallisu, tak jsem ho nechtěl nechat stát na dešti.“

Z uplakané tmy vystoupil vysoký muž v mokře se lesknoucím plášti. Ve světle lucerny se zablýskl odznak na jeho čepici. „Jsem rád, že vás zase vidím, pane starosto,“ napřáhl k němu ruku. „Nemohli bychom si promluvit?“

11

CORVALLIS

Gordona by nikdy nenapadlo, že odmítne nabídku postele a teplého jídla a vyrazí místo toho cvalem do deštivé noci. Ale tentokrát neměl na vybranou. Ve sciotownských stájích zrekvíroval nejlepšího koně, ale kdyby toho bylo zapotřebí, byl by třeba celou cestu běžel.

Klisna s jistotou uháněla po staré okresce směrem ke Corvallisu. Byla nebojácná a hnala se tak rychle, jak to jen Gordon v té tmě považoval za bezpečné. Naštěstí shora skrze díry v trhajících se oblacích svítil už téměř dorostlý měsíc a rozléval po nerovné krajině mdlou záři.

Gordon se obával, že od první chvíle, kdy vstoupil ke starostovi Sciotownu, ho zřejmě uváděl v nejvyšší zmatek. Hned od začátku neztrácel ani minutu zdvořilostmi a vyzval Herba Kaloa, aby co nejrychleji z kanceláře přinesl pečlivě poskládaný pruh papíru.

Vzal si ho k lampě a začal si před Kaloovýma očima pečlivě pročítat řetězce slov. „Kolik vás tahle rada stála, pane starosto?“ zvedl oči od čtení.

„Moc ne, pane inspektore,“ odpověděl muž nervózně. „Jak se ke směnnýmu paktu připojujou další vesnice, Cyclopsovy ceny klesaj. A na tohle jsme dostali slevu, poněvadž ta rada byla tak trochu moc obecná.“

„Tak *kolik*?“ naléhal Gordon.

„Ále, našli jsme deset těch kapesních videoher a asi padesát dobíjecích baterií, ze kterejch snad deset mohlo eště bejt k užitku. A taky – jó, jeden domácí počítač, kterej nebyl moc zkorodovanej.“

Gordon měl tušení, že Sciotown má asi takových nálezů podstatně víc a schraňuje si je na budoucí obchody. On by to dělal také tak.

„A co ještě, pane starosto?“

„Prosím?“

„Ptám se snad jasně,“ řekl Gordon stroze.

„Čím – *dalším* – jste – platili?“

„Ale *ničím*,“ zatvářil se Kalo zmateně. „Ledaže jsme přidali vůz jídla a hrnců pro Pracovníky, ale to nemá ve srovnání s tím ostatním prakticky žádnou cenu. To je jen tak nádavkem, aby měli z čeho žít ty vědci, co Cyclopsu pomáhaj.“

Gordon těžce oddechoval. Jeho tep jako by nechtěl vůbec zpomalit. Všechno to do sebe až bolestivě zapadalo.

S námahou si začal výjezd z počítače předčítat nahlas: „… předpokládaný průnik z plochých tektonických zlomů… variantnost retence spodní vody…“ Slova, která sedmnáct let nevyslovil a ani na ně nepomyslel, převaloval teď s láskyplnou vzpomínkou po jazyku jako starobylou pochoutku: „… variance gradientu vzestupu akviferních vrstev… vzhledem k teleologickým nejistotám pouze zkusmý rozbor…“

„Máme dojem, že už snad víme, jak to Cyclops myslí,“ vstoupil do toho opatrně Kalo. „Jak přijde suchý období, začnem kopat na dvou nejlepších místech. A jestli jsme si jeho radu nevyložili správně, tak to bude samozřejmě naše chyba. Zkusíme to znova v některejch dalších místech, o kterejch se zmiňuje…“

Starosta nejistě zmlkl, protože inspektor stál bez pohnutí a zíral do prázdna.

„*Delfy*!“ vydechl Gordon šeptem.

A pak začala ta překotná jízda nocí.

Léta v divočině Gordona zocelila, zatímco muže v Corvallisu rozmazloval blahobyt. Proplížit se kolem stráží na okraji města bylo pro něho až směšně snadné. Postranními uličkami se prosmýkl až k areálu Oregonské státní univerzity a k osamělé skladištní hale. Deset minut třel upocenou klisnu, až byla suchá, a pak jí nasypal do pytlíku píci. Chtěl, aby bylo zvíře zase v plné formě, kdyby potřeboval spěšně vyrazit.

Následoval jen krátký běh mrholením až k Domu Cyclopsu. Když se k němu přiblížil, donutil se zpomalit, i když nade všechno na světě toužil mít to co nejrychleji za sebou.

U staré pobořené budovy skrývající generátory se přikrčil, aby ho neviděla dvojice strážných, kteří tudy procházeli. Choulili se do plášťů a pušky měli v tom deštivém počasí v pouzdrech. Jak se za tou vyhořelou konstrukcí krčil, donesl mu vlhký vzduch k nosu i po všech těch letech ze zčernalých trámů a roztavených drátů pach spáleniny.

Copak to Peter Aage říkal o té neklidné počáteční době, kdy se rozpadl jakýkoli řád a ve městě zuřily nepokoje? Povídal, že když byla budova vypálena, přešli na vodní a větrnou energii.

Gordon nepochyboval, že kdyby tohle opatření bylo učiněno předem, bylo by to také fungovalo, ale mohli s tím opravdu přijít předem?

Když strážní přešli, pospíšil si k postrannímu vchodu do Domu Cyclopsu. Pomocí páčidla, které si k tomu účelu přinesl, jediným prudkým trhnutím vypáčil visací zámek. Delší chvíli naslouchal, ale když se žádné kroky odnikud neblížily, vklouzl dovnitř.

Pracovní prostory Laboratoře umělé inteligence při Univerzitě státu Oregon byly méně úpravné než ty, kam přicházela veřejnost. Pod tlustou vrstvou prachu se tu na hromadách kupily zapomenuté počítačové pásky, knihy a lejstra. Gordon přes ně ve tmě dvakrát málem upadl, než se dostal do ústřední obslužné chodby. Schoulil se za dvoukřídlými dveřmi a nechal kolem přejít kohosi, kdo si pohvizdoval. Pak se zvedl a podíval se štěrbinou.

Kousek dál v chodbě se u jedněch dveří zastavil muž s tlustými rukavicemi na rukou a v černobílém plášti Pracovníka a položil na zem piknikovou jídelní krabici z tlustostěnného polystyrénu.

„Haló, Elmare," zaklepal na dveře, „mám tu novou dávku suchého ledu pro našeho pána a vládce. Tak pojď, hoď sebou, Cyclops se musí najíst."

Suchý led, zaznamenal Gordon. Ze štěrbiny pod víkem tepelně izolované krabice stoupala hustá pára.

Přes dveře nejasně dolehl jiný hlas: „Nono, pomalu s tou flintou. Však on se Cyclops nezblázní, když ještě pár minut počká."

Konečně se dveře otevřely a do chodby spolu s těžkým duněním rokenrolové nahrávky vpadl pruh světla.

„Cos měl na práci?"

„Měl jsem rozehranou hru. Mohl jsem to v Missile Commandu dotáhnout na sto tisíc bodů, tak jsem to nechtěl přerušit –"

Zbytek Elmarova brebentění uťalo zabouchnutí dveří. Gordon strčil do dvoukřídlých lítaček a vyrazil tryskem po chodbě. Kousek dál našel další místnost, jejíž dveře byly trochu pootevřené. Pronikal odtud uzoulinký proužek světla a hluk pozdní noční hádky. Zastavil se, protože některé hlasy poznal.

„Stejně si myslím, že bychom ho měli zabít," řekl jeden z nich. Vypadalo to na doktora Grobera. „Ten chlap by mohl zničit všechno, čeho jsme tu dosáhli."

„Ty to nebezpečí přeháníš, Nicku. Já si nemyslím, že by představoval nějakou velkou hrozbu," ozval se hlas nejstarší Pracovnice – Gordon se ani nedokázal rozpomenout na její jméno. „Ten člověk vypadal opravdu dost upřímně a neškodně," dodala.

„Jo? A slyšela jsi ty otázky, co kladl Cyclopsu? To není žádný moula, jako jsou po všech těch letech naši normální občané. Ten chlap je *tvrdý* a strašně moc si toho pamatuje z dávné minulosti."

„No a? Tak bychom ho snad měli zkusit získat pro sebe."

„V žádném případě! Je přece na první pohled jasné, že je to idealista. Nikdy by to neudělal. Máme jedinou možnost, zabít ho. Co nejdřív. A pak doufat, že uběhnou celé roky, než sem zase někoho pošlou."

„A já si stejně pořád myslím, že jsi blázen," odpověděla žena. „Kdyby se pak někdy přišlo na to, že jsme to udělali my, byla by to katastrofa."

„Já souhlasím s Marjorie." To mluvil sám doktor Teigher. „Postavili by se proti nám nejenom lidé – naši lidé z Oregonu –, ale čekala by nás odplata celé země, až by se to zjistilo."

Následovala dlouhá odmlka.

„A já *stejně* nejsem pořád plně přesvědčen, že je to doopravdy –“ Tentokrát ale Grobera přerušil mírný hlas Petera Aagea.

„To jste všichni zapomněli na ten nejdůležitější důvod, proč na něj nikdo nesmí sáhnout a vůbec mu jakkoli překážet?“

„Jaký?“

Peterův hlas zněl tlumeně: „Proboha, lidi, to vám nedošlo, kdo ten člověk je a co představuje? Jak hluboko jsme to klesli, že nás vůbec napadne uvažovat o tom, že bychom mu nějak ublížili, když bychom mu vlastně měli být naprosto oddaní a poskytnout mu všemožnou pomoc!“

Někdo nepříliš přesvědčeně prohlásil: „Ty jsi zaujatý, protože ti zachránil synovce, Petere.“

„Možná, ale Dena by nejspíš řekla totéž.“

„Dena!“ odfrkl Grober. „To rozmazlené dítě s bláznivými nápady!“

„Dobrá. Ale i kdybych měl tohle uznat, jsou tu pořád ještě ty prapory.“

„Prapory?“ ozval se udivený hlas doktora Teighera. „Jaké prapory?“

Žena s převahou odpověděla: „Peter má na mysli ty prapory, které začali vztyčovat lidé ve všech okolních vesnicích. Snad se ještě rozpomenete, jak vypadaly pruhy a hvězdy. Měl bys častěji vycházet ven, Ede, abys věděl, co si lidé myslí. Ani před válkou jsem neviděla, že by s vesničany něco takhle zamávalo.“

A zase dlouho nikdo nepromluvil. Pak Grober tiše řekl: „Rád bych věděl, co si o tom všem myslí Joseph.“

Gordon se zašklebil. Poznal všechny ty hlasy, které uvnitř mluvily. Byli to nejvýše postavení pracovníci Cyclopsu, se kterými se setkal. Ale nevzpomínal si, že by byl představen někomu jménem Joseph.

„Myslím, že si Joseph šel brzy lehnout,“ odpověděl Teigher. „A já teď udělám totéž. O tomhle si promluvíme později, až se k tomu dokážeme postavit racionálně.“

Jakmile se ke dveřím začaly přibližovat kroky, pospíšil si Gordon dál po chodbě. Že musel přestat poslouchat, to mu moc nevadilo. Názory těch uvnitř stejně neměly žádný význam. Vůbec žádný.

Teď chtěl slyšet jen jediný hlas, a tak zamířil přímo tam, kde ho slyšel naposledy.

Opatrně se prosmekl kolem rohu a ocitl se v té úpravné chodbě, kde poprvé potkal Herba Kaloa. Teď tu bylo sotva vidět, ale přesto si se zámkem od zasedačky poradil až trapně snadno. Když vstoupil a zavřel za sebou dveře, měl vyschlo v ústech. Musel překonávat nutkání pohybovat se po špičkách.

Na konci konferenčního stolu se na povrchu šedivého válce za skleněnou stěnou odráželo měkké světlo.

„Prosím," vyslovil přání, „ať se mýlím!"

Jestli se mýlí, bude asi sám Cyclops pobaven jeho řetězcem chybných dedukcí. Nesmírně si přál, aby se tomu ztřeštěnému podezření mohli společně zasmát.

Přistoupil ke skleněné stěně, která místnost rozdělovala, a k reproduktoru na konci stolu. „Cyclopsi," zašeptal. Ještě trochu se přiblížil a odkašlal si, aby uvolnil sevřené hrdlo. „Cyclopsi, to jsem já, Gordon."

Perlivá čočka objektivu se leskla jen tlumeně, ale řádky světélek stále blikaly. Záblesky pobíhaly ve stále stejné složité souslednosti jako nějaká zpráva ze vzdálené lodi ve ztraceném kódu, hypnoticky, pořád dokola, pořád stejně.

Gordon pocítil, jak se v něm vzmáhá nevýslovná hrůza – jako když v dětství našel dědečka, jak zcela nehnutě leží na schodech verandy, a zděsil se při zjištění, že milovaný starý pán je mrtev.

Průběh záblesků se znovu a znovu opakoval.

Gordon přemýšlel o tom, kolik lidí by si po těch strašných sedmnácti letech ještě dokázalo vzpomenout, že sledy paritních signálů velkých počítačů se nikdy neopakují. On sám se rozpomněl na jednoho přítele, kybernetika, který mu jednou vyprávěl, že tyhle signály jsou jako sněhové vločky. Nenajdou se dva stejné.

„Cyclopsi," řekl vyrovnaným hlasem, „odpověz mi. *Požaduji* odpověď – ve jménu slušnosti, ve jménu Spojených stá-"

Zarazil se. Nedokázal proti téhle lži postavit jinou. Jediná živá duše, kterou by tady mohl klamat, byl on sám.

Cítil, že v místnosti je teď tepleji než při pohovorech. Při bližším zkoumání našel malé ventilátorky, které na člověka, sedícího na ná-

vštěvnické židli, foukaly chladný vzduch a vytvářely tak dojem, že ze skleněné stěny čiší chlad.

„Suchý led," zamumlal si. „Aby ošidili občany země Oz."

Ani Dorotka se nemohla cítit takhle zrazená. Za tenhle stroj, v jehož existenci věřil, byl Gordon docela nedávno ochoten položit život. A teď věděl, že to není nic než podfuk, jehož pomocí získává pár přežívajících vzdělanců od bližních potraviny a ošacení a ještě je nutí, aby byli za tu výsadu vděční.

Vymysleli si báchorku o „Projektu Tisíciletí" a obchod se zachovalou elektronikou a přesvědčili tak vesničany, že staré přístroje mají velkou hodnotu. V celém dolním povodí Willamette schraňují teď lidé počítačové součástky a hry, protože Cyclops je přijme jako protihodnotu za své rady.

Tihle „Pracovníci Cyclopsu" si to zařídili tak, že i chytří lidé jako Herb Kalo považují náklad jídla a dalších věcí „pro samotné Pracovníky" jen za jakýsi bezcenný přívažek. Vědci si žijí dobře, připomněl si Gordon, a nikdo z rolníků si nikdy nestěžoval.

„Ty za to nemůžeš," řekl jemně bezhlesému stroji. „Však ty bys nám byl *opravdu* navrhl nástroje a postupy, kterými bychom dohnali všechno, co jsme ztratili. Pomohl bys nám najít cestu zpátky. Ty a další z tvého druhu jste byli to nejlepší, co jsme my kdy udělali…"

Rozpomněl se na vřelý, moudrý hlas, který slyšel tak dávno v Minneapolisu, a něco jako by se mu vzpříčilo v hrdle. Zrak se mu zkalil a on sklopil oči k zemi.

„Máte pravdu, Gordone. Nikdo za to nemůže."

Gordon zalapal po dechu. Na okamžik v něm znovu vyšlehl záblesk naděje, že se snad mýlil. Vždyť to byl Cyclopsův hlas.

Jenže nevycházel z mřížky reproduktoru. Rychle se obrátil a spatřil –

– starého hubeného muže, který seděl v tmavém a vlhkém koutě místnosti a díval se na něj.

„Často sem přicházívám, víte," promluvil stařec hlasem Cyclopsu, smutným hlasem plným lítosti. „Chodím sem, abych tu poseděl ve společnosti přízraku mého přítele, který právě tady, v téhle místnosti, před mnoha lety zemřel."

Starý muž se trochu předklonil. Po tváři mu přeběhlo mihotavé světlo. „Jmenuji se Joseph Lazarensky, Gordone. Cyclops jsem před lety postavil já." Sklopil oči na své ruce. „Dohlížel jsem na jeho pro-

gramování a vzdělávání. Miloval jsem ho tak, jak bych miloval jen vlastního syna.

A jako každý pořádný otec jsem pociťoval hrdost při vědomí, že to bude bytost lepší, laskavější, *lidštější* než já."

Lazarensky vzdychl. „On ten začátek války doopravdy přežil, víte? Tahle část příběhu je pravdivá. Cyclops byl ve Faradayově kleci, v bezpečí před útočnými pulzy, a zůstal tam, dokud jsme bojovali o jeho přežití.

Poprvé a jedinkrát, kdy jsem zabil člověka, to bylo v tu noc antitechnických bouří. Pomáhal jsem bránit elektrárnu a střílel jsem jako šílený.

Ale nebylo to nic platné. Když dorazila domobrana a ten šílející dav zahnala, byly už generátory zničené… Bylo pozdě. O pár minut, o celé roky pozdě."

Rozpřáhl ruce. „Jak jste si zřejmě domyslel, Gordone, pak už se nedalo dělat nic. Nic. Jen tu s Cyclopsem sedět a dívat se, jak umírá."

Gordon stál v mihotavém světle mrtvého stroje bez hnutí. Lazarensky mluvil dál. „Dělali jsme si velké naděje, víte? Koncepci „Projektu Tisíciletí" jsme zpracovali ještě před bouřemi, nebo vlastně bych měl říct, že ji zpracoval *Cyclops*. Měl už v hrubých obrysech plán, jak znovu zbudovat svět. Říkal, že na doladění detailů bude potřebovat ještě pár měsíců."

Gordon měl pocit, jako by měl tvář vytesánu z kamene. Tiše vyčkával.

„Víte o něco o kvantových paměťových bublinách, Gordone? Josephsonovy konjunkce jsou proti nim chatrč z klacků a bláta. Ty bubliny jsou lehké a křehké jako myšlenka. Umožňují myšlení miliónkrát rychlejší než neurony. Ale aby vůbec mohly existovat, je třeba je udržovat v podchlazeném stavu. A když se jednou zničí, nedají se obnovit.

Snažili jsme se ho zachránit, ale nemohli jsme." Starý muž znovu sklopil zrak. „Tu noc bych byl radši umřel sám."

„A tak jste se rozhodli provádět ten plán sami," podotkl Gordon suše.

Lazarensky potřásl hlavou. „Víte líp než já, že bez Cyclopsu to nebylo možné. Měli jsme pro lidi jen prázdnou skořápku, jen iluzi.

Nabízela nám možnost, jak v nadcházejícím věku temna přežít. Všude kolem nás byl chaos a podezřívání. Jediná zbraň, kterou jsme

měli v ruce my, ubozí intelektuálové, byla ta slaboulince blikající věcička, které se říká naděje.“

„Naděje!“ zasmál se Gordon hořce. Lazarensky pokrčil rameny.

„Lidé žádají o rozhovor s Cyclopsem a mluví se mnou. Dát jim dobrou radu obvykle není obtížné. Správné postupy se dají vyhledat v knihách nebo i vymyslet za pomoci zdravého rozumu. A oni věří nestrannosti počítače i ve věcech, ve kterých by živému člověku nikdy neuvěřili.“

„A kde se zdravým rozumem nevystačíte, tam na ně vybalíte řeč věštců.“

Další pokrčení rameny. „V Delfách a Efesu to účinkovalo, Gordone, a upřímně řečeno, co je na tom zlého? Lidé tady v údolí Willamette viděli za posledních dvacet let příliš mnoho mocichtivých netvorů, než aby byli ochotni se spojit pod vedením nějakého člověka nebo skupiny lidí. Ale ještě si pamatují, co dovedly stroje, zrovna jako se rozpomněli, co znamenala ta uniforma, kterou na sobě máte, i když za lepších časů se k ní často chovali velice neuctivě.“

Na chodbě se ozvaly hlasy. Propluly těsně kolem dveří a zase odezněly. Gordon se pohnul. „Musím odsud vypadnout.“

Lazarensky se zasmál: „Nedělejte si s těmi ostatními hlavu. Umějí jenom hodně mluvit, ale ne jednat. Nejsou ani trochu jako vy.“

„Vždyť mě neznáte,“ zavrčel Gordon.

„Ne? Jako ‚Cyclops‘ jsem s vámi několik hodin rozmlouval. A dlouze mi o vás povídala má adoptivní dcera i mladý Peter Aage. Vím o vás víc, než si dovedete představit.

Vy jste výjimečná povaha, Gordone. Nějakým způsobem jste si i v divočině dokázal udržet moderní myšlení, ale přitom jste nabyl síly, kterou člověk v téhle době potřebuje. I kdyby se ta parta lidí pokusila vám přece jen něco udělat, vy byste na ně vyzrál.“

Gordon pokročil ke dveřím. Pak se zastavil. Obrátil se a ještě jednou, naposledy pohlédl na měkkou záři mrtvého stroje. Světélka beznadějně vířila ve znovu a znovu se opakujících kruzích.

„Nejsem zas tak chytrý.“ Dech mu vázl v hrdle. „Víte… já jsem věřil.“

Setkal se s Lazarenského pohledem a starý muž za okamžik sklopil oči k zemi, protože nedokázal odpovědět. Gordon vyklopýtal

ven a nechal tu smrtelně podchlazenou báchorku i její mrtvé za sebou.

12

OREGON

Zpět k místu, kde měl uvázaného koně, se dostal, právě když se nebe na východě začínalo rozsvěcet prvními záchvěvy probouzejícího se jitra. Nasedl a vedl klisnu patami po staré polní cestě k severu. Uvnitř cítil prázdno a smutek, jako by mu srdce uzamkl ledový chlad. Nic v něm se neopovažovalo hnout, jakoby ve strachu, že se nešetrně dotkne něčeho jiného, chvějivého, choulostivého.

Z tohohle místa musí pryč, to bylo jasné. Ti blázni ať si užívají své báchorky. On s tím skončil!

Nevrátí se do Sciotownu, kde nechal poštovní vaky, tohle všechno má už za sebou. Začal si rozepínat blůzu uniformy, aby ji odhodil do příkopu u cesty – provždy, spolu s celým svým podílem na všem tom lhaní.

V duchu mu vytanula nezvaná, nevolána věta: *Kdo teď na sebe vezme odpovědnost…?*

Cože? Potřásl hlavou, aby si ji pročistil, ale ta slova odmítala zmizet.

Kdo teď na sebe vezme odpovědnost za ty hloupé děti?

Gordon zaklel a kopl koně patami do slabin. Ten zčerstva vyrazil dál na sever, pryč od všeho, čeho si jeho jezdec ještě včera ráno nadevše vážil… ale o čem teď věděl, že je to Potěmkinova vesnice. Figurína z laciného konfekčního krámu. Oz.

Kdo na sebe vezme odpovědnost…

Ta slova se mu znovu a znovu v hlavě opakovala, neústupná jako nějaká melodie, která ne a ne dát pokoj. Konečně si uvědomil, že mu zní ve stejném rytmu, v jakém blikaly signálky na paritním displeji ve tváři starého mrtvého stroje, ta světélka, která běhala ve vlnkách pořád kolem dokola.

…za ty hloupé děti?

V kalném ranním světle poklusávala klisna kolem sadů ohrazených řadami rozmlácených aut a Gordona náhle napadla zvláštní myšlenka. Co když na samém konci života, když se odpařila poslední kapka tekutého hélia a dovnitř vpadlo smrtící horko, se poslední myšlenka toho nevinného stroje nějakým způsobem uchovala v periferních obvodech, obíhá tam v nekonečných smyčkách a vysílá do světa ty osamělé, věčně se opakující záblesky? Bylo by to možné považovat za ducha? Zamyslel se, jaká by asi byla Cyclopsova poslední myšlenka, jeho poslední slova.

Může člověka strašit přízrak *stroje*?

Gordon potřásl hlavou. Je unavený, jinak by si nemohl takové nesmysly vymýšlet. Nikomu nic nedluží. A nejméně ze všeho nějaké hromadě mrtvých drátů nebo vysušenému strašidlu, které našel ve zrezivělém džípu.

„Přízraky!“ odplivl si na krajnici cesty a suše se zasmál.

V jeho nitru však stále dokola zněla ozvěna stejných slov: *Kdo teď na sebe vezme odpovědnost…*

Byl do těch myšlenek tak zabrán, že si v dálce za sebou skoro neuvědomil slabý křik. Přitáhl otěže a ohlédl se. Ruku položil na pažbu revolveru. Kdo ho teď pronásleduje, podstupuje velké nebezpečí. V jedné věci měl Lazarensky pravdu. Gordon věděl, že s touhle partou si lehko poradí.

V dálce viděl zběsilé hemžení před Domem Cyclopsu, jenže… jenže to srocení zřejmě nemělo nic společného s ním.

Zastínil si oči proti záři vycházejícího slunce a spatřil dva udýchané, zpěněné koně. Po schodech do Domu Cyclopsu klopýtal vyčerpaný muž a něco křičel na sbíhající se lidi. Jiní lidé ošetřovali druhého posla, který ležel na zemi, zřejmě těžce zraněn.

Jedno slovo vykřiknuté hodně nahlas Gordon uslyšel. Říkalo všechno.

„Survivalisté!“

Na to dokázal odpovědět také jen jediným slovem.

„Doprdele!“

Obrátil se k tomu hluku zády a uzdou pobídl klisnu k dalšímu postupu na sever.

Ještě včera by byl pomohl. Za záchranu Cyclopsova snu by byl ochoten položit život – a nejspíš by to také udělal.

A byl by to udělal pro pustou frašku, mátohu, trapnou hru.

Jestli opravdu začala invaze holnistů, tak vesničané na jih od Eugenu byli jistě schopni zdatné obrany. Útočníci se obrátí na sever, kde narazí na nejslabší odpor. Proti chlapům z Rogue River nemají změkčilí obyvatelé severowillamettského údolí sebemenší šanci.

Na dobytí celého údolí ale možná nebudou holnisté početně stačit. Corvallis padne docela určitě, ale budou tu další místa, kam se uchýlit. Snad by se měl vydat po silnici číslo 22 na východ a proklouznout zpátky do Pine View. Bylo by pěkné vidět zase paní Thompsonovou a třeba by tam byl právě včas k narození Abbyina dítěte.

Klisna klusala dál. Výkřiky za ním doznívaly, jako když zvolna bledne zlá vzpomínka. Vypadalo to na pěkné počasí. Nebe bylo poprvé po několika týdnech bez obláčku. Den pro cestování jako stvořený.

Jak ujížděl, foukal mu vítr pod rozepnutou blůzu. Po dalších sto metrech si uvědomil, že už má ruce zase na knoflících a kroutí jedním z nich sem a tam.

Koník poskočil, zpomalil a zastavil. Gordon seděl s rameny nahrbenými kupředu.

Kdo na sebe vezme odpovědnost…

Ta slova mu nechtěla dát pokoj a tepala mu v mysli jako signální žárovičky. Klisna obrátila hlavu, zafrkala a zahrabala kopytem.

Kdo…

Gordon zařval: „Krucinál!“ a pak obrátil klisnu a zamířil zpátky k jihu.

Brebentící dav vylekaných mužů a žen se v náhle nastalém tichu rozestupoval, když dojížděl k průčelí Domu Cyclopsu. Rozrušená klisna pod ním tančila a odfukovala, zatímco on sám dost dlouho beze slova pozoroval zmatek.

Konečně odhodil nazad plášť, zapnul si znovu blůzu a urovnal si pošťáckou čepici na hlavě tak, aby se mosazný jezdec na znaku v záři vycházejícího slunce jasně blýskal.

Zhluboka se nadechl. Pak začal ukazovat a vydávat úsečné rozkazy.

Ve jménu přežití – a ve jménu „Obnovených Spojených států“ – je všichni občané Corvallisu a všichni Pracovníci Cyclopsu honem začali poslušně plnit.

Mezihra

Vysoko nad šedivými zpěněnými hřebeny vln burácel tryskový proud. Přišla znovu zima a nad severním Pacifikem se vichry rozpomněly na ledový svist.

Před necelými dvaceti cykly bylo obvyklé proudění ovzduší rozvráceno velkými tmavými houbovitými oblaky, jako by se celá armáda rozezlených sopek rozhodla v jediném okamžiku vymrštit zemskou kůru do povětří.

Kdyby byla ta epizoda rychle neskončila, mohlo se také stát, že by vymizel veškerý život a navždy by se vrátil led. I takhle pokrývaly mraky popela zemi po celé týdny, než z nebe jako špinavý déšť spadly alespoň větší částice. Menší částečky kamene i zeminy se rozptýlily ve výškových stratosférických proudech, kde tříštily sluneční záři.

Uplynuly roky, než konečně znovu přišlo jaro.

Ale PŘIŠLO. Oceán, pomalý, odolný, uvolnil právě tak dost tepla na to, aby se spirála nedotočila až do bodu, odkud by nebylo návratu. Za nějakou dobu táhly zase z moře na pevninu teplé mraky. Zase rostly vysoké stromy a puklinami ve vozovkách a chodnících naplno vyrazila tráva a tentokrát jí v růstu nic nebránilo.

Stále tu ještě byla spousta prachu, zvedaného v oblacích prudkým větrem. Čas od času na jih znovu vpadl studený vzduch a připomněl Dlouhý Chlad. Kolem prašných částic krystalizovala pára a vytvářela složité křehké šestistěny. Sněhové vločky rostly a padaly.

Zatvrzelá zima se znovu vrátila, aby ještě jednou uplatnila nárok na temnou zemi.

III

Cincinatus

1

Poryvy větru tesaly ve vánici vířící ďábelské formy, které se strašidelně zdvíhaly nad našedlými závějemi, navátými a nanesenými vichrem pod jinovatkou pokryté stromy.

Přetížená větev neunesla váhu další špinavé vločky a praskla. Po úzkých lesních pěšinách se to prasknutí rozlehlo jako zvuk tlumeného výstřelu.

Sníh milosrdně zakrýval skelné oči hladem padlého jelena a vyplňoval propadliny mezi jeho ostře se rýsujícími žebry. Vločky rychle překryly mělké brázdy ve zmrzlé zemi, kde zvíře ještě před několika hodinami při marném hledání potravy naposledy hrabalo kopýtky.

Tančící poryvy však svým příkrovem nestranně zanášely i jiné oběti a překrývaly měkkou bílou vrstvou prohlubně a skvrny na polámaném povrchu starého zmrzlého sněhu.

Brzy byly všechny mrtvoly zahaleny sněhovou pokrývkou a ležely pod ní pokojně, jako by spaly.

Když Gordon v tmavém stínu zasněženého cedru našel mrtvé tělo Tracy, překryla už nová vánice téměř všechny stopy zápasu. Rána už mezitím zmrzla a další krvácení zastavila. Z prořízntého hrdla nešťastné mladé ženy už nic nevytékalo.

Gordon potlačil vzpomínky na Tracy, jak ji po krátkou dobu znal živou – vždycky veselou, odvážnou, s mírně šíleným nadšením pro ten beznadějný úkol, kterého se chopila. Pochmurně stiskl rty, když jí roztrhl vlněnou košili a hmátl jí do podpaží.

Tělo bylo ještě teplé. Stalo se to před chvilkou.

Gordon zašilhal k jihozápadu, kam vedly do bodavého jasu ledu stopy, teď už mizející pod navátým sněhem. Za ním se vyrovnaným, téměř neslyšným pohybem vynořil bíle přioděný obrys.

„Sakra!“ zašeptal vedle něj Philip Bokuto. „Tracy byla dobrá. Byl bych přísahal, že ji ty svině nedokážou –“

„No a dokázali,“ přerušil ho zostra Gordon, „a stalo se to nejdéle před deseti minutami.“

Vzal dívku za přezku opasku a převrátil ji, aby ji druhovi ukázal. Černá tvář pod sněhobílou kapucí beze slova chápavě přikývla. Tracy nikdo neznetvořil ani nezhanobil holnistickými symboly. Tahle malá skupina hypersurvivalistů příliš pospíchala, takže se ani nezdržovala pořizováním svých obvyklých ohavných trofejí.

„Mohli bysme je chytit,“ zašeptal Bokuto. Oči mu planuly hněvem. „Moh' bych zavolat ostatní z hlídky a během tří minut jsme tady.“

Gordon potřásl hlavou: „Ne, Phile. Už tak je pronásledujeme příliš daleko mimo naši obrannou linii. Než se k nim přiblížíme, budou mít připravenou léčku. Vezmeme radši Tracyino tělo a půjdeme domů.“

Bokuto sevřel čelisti a svaly v obličeji mu naběhly. Jeho hlas poprvé stoupl nad úroveň šepotu. „Můžem ty darebáky *chytit*!“

V Gordonovi se zvedl vztek. *Jakým právem mi to Philip dělá?* Bokuto byl kdysi, než se svět před téměř dvaceti lety rozpadl v trosky, seržantem u námořní pěchoty. Ne na Gordonovi, ale *na něm* by mělo být, aby činil nepříjemná, ale praktická rozhodnutí… aby byl ten zodpovědný.

Znovu potřásl hlavou. „Neuděláme to. Rozhodnutí je konečné.“ Pohlédl na dívku, která byla až do dnešního odpoledne druhou nejlepší průzkumnicí Willamettské armády… ale ani to zjevně nestačilo. „Potřebujeme živé bojovníky, Phile. Potřebujeme tvrdé chlapy a ne další mrtvoly.“

Chvíli mlčeli a žádný z nich se na druhého nepodíval. Pak Bokuto odstrčil Gordona stranou a rozkročil se nad nehybným obrysem ve sněhu. „Dej mi pět minut, než přivedeš ostatní z hlídky,“ řekl Gordonovi, načež odvlekl Tracyino tělo do závětří cedru a vytáhl nůž. „Máte pravdu, pane veliteli. Potřebujeme tvrdý a vzteklý chlapy. A my se tuhle s Tracy postaráme, abyste je měl.“

Gordon ohromeně vypoulil oči. „Phile,“ natáhl ruku kupředu, „nedělej to!“

Bokuto si Gordonovy ruky nevšímal a s úšklebkem roztrhl Tracy košili na prsou. Nevzhlédl, ale hlas měl zlomený. „Dyť říkám, že

máš pravdu. Musíme ty naše hodňoučký farmáře do boje pořádně rozzuřit. A tohle je jeden ze způsobů, který nám Dena a Tracy radily, když to bude nutný…“

Gordon tomu nemohl uvěřit. „Dena je *blázen*, Phile, copak ti to ještě nedošlo? Prosím tě, nedělej to.“ Popadl ho za paži a obrátil ho k sobě. Ale před hrozivým zablýsknutím Bokutova nože musel ustoupit. Přítelovy oči byly horečnaté a zmučené, když se po Gordonovi ohnal.

„Nedělej mi to těžší, Gordone. Jsi můj velitel a já tě budu poslouchat, pokud to bude ten nejlepší způsob, jak zabít co nejvíc těch holnistickejch hajzlů.

Jenomže, Gordone, ty se začínáš chovat nemožně *civilizovaně* v tu nejnevhodnější dobu, a tady já říkám – dost! Rozumíš? Já *nedovolím*, aby s těma svejma záchvatama změkčilosti, který patřej do 20. století, zradil Tracy nebo Denu nebo mě!

A teď odsud vypadněte, *pane inspektore*… pane veliteli!“

Bokutův hlas se chvěl rozčilením. „A pamatuj, že mi máš dát pět minut, než přivedeš ostatní.“

Dokud se Gordon nedal na ústup, upřeně na něho zíral. Pak si odplivl, otřel si jedno oko a znovu se shýbl k děsivému úkolu, který ho očekával.

Gordon zprvu vrávoral, když mrákotně sestupoval po šedavé stráni. Dosud se mu nestalo, aby na něj Phil Bokuto takhle vyjel, mával nožem, blýskal očima a neposlouchal rozkazy… Pak se upamatoval: vždyť jsem mu vlastně nedal žádný rozkaz, aby to nedělal, nebo snad ano? Já jsem ho žádal. Prosil jsem, ale nerozkazoval…

A jsem si tak naprosto jist, že v téhle věci nemá pravdu? Nevěřím náhodou někde v hloubi duše i já v něco z toho, co hlásá Dena a ta její družina bláznivých ženských?

Zatřásl hlavou. Phil měl rozhodně pravdu v jednom – že je pitomost na bojišti filozofovat. Tady, kde teď jsou, je i se samotným přežitím problémů dost a dost. Ta druhá válka, ta, kterou vede každou noc ve snu, musí počkat, až přijde její čas.

Sestupoval opatrně po svahu a svíral bodák, v tomhle počasí tu nejpraktičtější zbraň. Polovina jeho mužů vyměnila pušky a luky za dlouhé nože… Také jedna z fint, kterým se naučili od svého smrtelného, zrůdného nepřítele.

Nechali spolu s Bokutem ostatní muže z hlídky pouhých padesát metrů za sebou, ale teď, když si namáhal oči, aby zpozoroval každou možnou nástrahu, mu ta vzdálenost připadala nekonečně delší. Sněžné víry jako by nabývaly roztodivných tvarů, jako by to byli nehmotní zvědové nějakého bájného vojska, které se dosud nepostavilo na žádnou stranu – takoví éteričtí neutrálové v téhle tiché a nelítostné válce.

Kdo na sebe vezme odpovědnost… Tuhle větu jako by mu ti duchové šeptali. Neopouštěla ho od onoho osudového rána, kdy učinil volbu mezi pragmatičností a předem prohraným zápasem o kousek naděje.

Když nic jiného, dopadla alespoň tahle tlupa Holnových survivalistů hůř než obvykle a farmáři a vesničané byli mnohem úspěšnější, než by kdo očekával. Navíc byl Gordon se svou inspekční skupinou zrovna nablízku a mohli v rozhodující chvíli do potyčky zasáhnout.

Jeho Willamettská armáda vybojovala v podstatě menší vítězství a přišla jenom asi o dvacet mužů oproti pěti padlým na straně nepřítele. Teď prchají na západ nanejvýš tři nebo čtyři holnisté, kteří z bandy zbyli.

Ovšem čtyři takové lidské stvůry jsou i při vší únavě a nedostatku nábojů pořád víc než dost. On má teď ve své strážní skupině všeho všudy sedm mužů a pomoc je daleko.

Ať utíkají, však oni zase přijdou.

Přímo před ním se ozvalo zahoukání sovy. Poznal signál Leifa Morrisona. *Lepší se,* pomyslel si. *Za takový rok, jestli budeme ještě živi, už to bude znít tak opravdově, že to možná dokonce i někoho oklame.*

Sešpulil rty a pokusil se napodobit stejné volání. Dvě zahoukání v odpověď na tři Morrisonova. Pak rychle přeběhl přes malou plošinku a sklouzl do úžlabiny, kde čekala hlídka.

Morrison a dva další muži se k němu přisunuli. Vousy a kapuci ovčích kožichů měli pokryty suchým sněhem. Jejich prsty nervózně svíraly zbraně.

„Joe a Andy?“ zeptal se Gordon.

Leif, urostlý Švéd, kývl hlavou doprava a doleva. „Hlídky na křídlech,“ řekl úsečně.

Gordon přikývl. „Dobře.“ Pod velkým smrkem rozbalil svůj batoh a vytáhl termosku. To byla jedna z výsad jeho hodnosti. Nemusel žádat o povolení, aby si směl nalít šálek horkého moštu.

Ostatní znovu zaujali své postavení, ale neustále se ohlíželi a byli zjevně zvědavi, co má „inspektor“ dál v úmyslu. Morrison, farmář, který na podzim sotva spasil holý život při vydrancování Greenleaf Town, ho sledoval neodbytným pohledem člověka, který ztratil všechno, co miloval, takže už není tak docela z tohoto světa.

Gordon pohlédl na hodinky, krásný předválečný chronometr, kterým ho vybavili technici z Corvallisu. Bokuto už měl dost času. Teď už se zřejmě oklikou vrací a zametá za sebou stopy.

„Tracy je mrtvá,“ řekl ostatním. Těm ztuhly tváře. Gordon pokračoval a zvažoval, jak reagují. „Zřejmě se snažila těm darebákům nadběhnout a zadržet je, dokud nepřijdeme. O povolení mě nepožádala.“ Pokrčil rameny. „Dostali ji.“

Zkoprnělé výrazy byly vystřídány chrčivými a chraplavými kletbami.

To už je lepší, myslel si, *jenže holnisté nebudou čekat, až se na to rozpomenete a rozzuříte se při příštím setkání, chlapci. Než se rozhodnete, jestli se máte nebo nemáte bát, oddělají vás.*

A protože se ve lhaní vycvičil už docela slušně, pokračoval stejně neúčastným tónem: „Kdybychom byli o pět minut rychlejší, mohli jsme ji zachránit. Takhle měli čas odnést si suvenýry.“

Teď se jim ve tvářích kromě hněvu zračil i odpor, ale jedno o druhé překonával pocit hanby. „Pustíme se za nima!“ vyzval Morrison. „Nemůžou mít moc velkej náskok.“

Ostatní souhlasně zahučeli.

Ale ne dost rychle, usoudil Gordon. „Ne, hoši. Když vám to trvalo tak dlouho, než jste se dovlekli sem, tak jste moc pomalí na to, abyste zvládli útok ze zálohy, který by nám určitě připravili. Postoupíme teď v rojnici a sebereme Tracyino tělo. Pak se vrátíme domů.“

Jednomu z farmářů – patřil k těm, kteří nejhlasitěji žádali pronásledování – se hned viditelně ulevilo. Ostatní ale na Gordonova slova odpověděli nenávistnými pohledy.

Co se dá dělat, hoši, pomyslel si Gordon. *Kdybych byl opravdový vůdce, dokázal bych vám narovnat páteř nějak jinak.*

Odložil termosku, aniž nabídl ostatním. Náznak byl výmluvný, nezasloužili si to. „Jdem na to," řekl a přehodil si přes rameno lehký batůžek.

Tentokrát byli velmi rychlí. Bleskově posbírali věci a vyrazili sněhem kupředu. Zprava a zleva spatřil Gordon Joea a Andyho, jak se vynořili z úkrytů a zaujali místa na křídlech. Holnisté by se samozřejmě nikdy takhle zpozorovat nedali, jenže ti měli neporovnatelně větší praxi než tihle váhaví vojáci.

Kupředu vyrazili bojovníci s noži, které zezadu kryli střelci s odjištěnými puškami. Gordon postupoval těsně za rojnicí a snadno jí stačil. Za okamžik už cítil vedle sebe Bokuta, který se vynořil za jedním strojem jakoby odnikud. Žádný z farmářů ho při veškeré zuřivé snaze nezpozoroval.

Průzkumníkův výraz byl neproniknutelný, ale Gordon věděl, co se odehrává v jeho nitru. Nepohlédl Bokutovi do očí.

Před nimi se náhle ozval hněvivý výkřik. Ti přední zřejmě narazili na zohavené Tracyino tělo. „Představ si, co by si asi tak pomysleli, kdyby někdy přišli na to, jak to bylo doopravdy," řekl Philip Gordonovi mírně. „Nebo kdyby jim někdy došlo, proč jsou tvoji průzkumníci většinou děvčata."

Gordon pokrčil rameny. Vymyslela to žena, ale on s tím souhlasil. Provinil se jedině on. Tolik se provinil – pro věc, o které věděl, že je beznadějná.

A přece nemohl ani zcyničtělému Bokutovi dát pocítit plný rozsah pravdy. Je to tak pro něj lepší, říkal si.

„Však víš, jaký je hlavní důvod," řekl svému pomocníkovi. „Pod povrchem Deniných teorií a Cyclopsových příslibů, pod tím vším – přece víš, kvůli čemu to všechno je."

Bokuto přikývl a na okamžik měl v hlasu něco jiného.

„Kvůli Obnoveným Spojeným státům." Řekl to tiše, téměř nábožně.

Lži ve lžích, pomyslel si Gordon. *Kdy by ses tak někdy dozvěděl pravdu, kamaráde…*

„Kvůli Obnoveným Spojeným státům," přisvědčil nahlas, „jo."

A vyrazili společně kupředu, dohlédnout na své vojsko vylekaných, ale teď rozhněvaných mužů.

2

„Není to k ničemu, Cyclopsi.“

Z vysokého válce, zahaleného studenou mlhou, na něj přes tlustou skleněnou tabuli zíralo perlivě světélkující oko. Po zdvojené řádce signálek běhala v nekonečném, neměnném sledu blikající světélka. Tohle byl Gordonův přízrak… duch, který se mu už celé měsíce zjevoval… ze všech lží, se kterými se kdy setkal, jediná, která se dokázala vyrovnat tomu jeho proklatému podvodu.

Připadalo mu vhodné chodit přemýšlet sem, do téhle zatmělé místnosti. Tam venku, ve sněhu, na palisádách vesnic a v opuštěných sešeřelých lesích, hynuli lidé pro ně dva – pro to, co údajně zastupoval Gordon, a pro ten stroj za sklem.

Pro *Cyclops* a pro *Obnovené Spojené státy.*

Bez těch dvou pilířů naděje by se Willametťané už asi položili. Corvallis by ležel v troskách. Jeho naschraňované knihovny, jeho křehký průmysl, jeho větrné mlýny a blikající elektrická světla, to vše by zmizelo, propadlo se do zapomnění. Dobyvatelé z Rogue River by po celém údolí ustavili jednotlivá feudální panství, jak už to udělali na západ od Eugenu.

Farmáři a staří technici bojovali proti nepříteli desetkrát zkušenějšímu a zdatnějšímu, ale přece bojovali – ani ne tak za sebe, jako spíše za dva symboly. Za vznešený a moudrý stroj, který už před lety zemřel, a za dávno zmizelou zemi, která už existovala jen v jejich představách.

Ti potřeštění ubožáci.

„Nejde to,“ řekl Gordon svému souputníkovi, svému bratru ve lži. Řádka světélek mu v odpověď přetančila stejný světelný obrazec, jaký se mu propaloval do snů.

„Prozatím zastavila holnisty tuhá zima. Povalují se v obcích, které dobyli na podzim. Ale až přijde jaro, vrátí se, budou na nás dotírat, zabíjet lidi a pálit vsi, až se vesničané jeden po druhém podrobí výpalnému.

Snažíme se bojovat, ale každý z těch netvorů stačí na deset našich chudáků vesničanů a farmářů.“

Gordon sklesl do měkké židle naproti tlusté skleněné tabuli. I tady, v Domě Cyclopsu, byl cítit prach a stáří.

Kdybychom měli čas na výcvik a na přípravu… kdyby tady předtím tak dlouho nevládl mír…

Kdybychom měli opravdového vůdce.

Někoho jako George Powhattana.

Přes zavřené dveře slyšel vzdálenou hudbu. Někde v budově se vznášely lehké tóny Bachelbelova *Kánonu* – dvacet let stará nahrávka přehrávaná na stereu.

Vzpomněl si, že když poprvé takovouhle hudbu znovu uslyšel, rozplakal se. Tolik se mu chtělo myslet na to, že na světě ještě existuje něco odvážného a vznešeného, tolik chtěl věřit, že tady v Corvallisu to našel. Ukázalo se ale, že „Cyclops“ je švindl, do značné míry podobný jeho báchorce o „Obnovených Spojených státech“.

Stále ho ohromovalo, že ve stínu survivalistického vpádu se oba ty výmysly uplatňují daleko silněji než kdykoli předtím. Uprostřed krve a hrůzy vyrostly v cosi, za co lidé každodenně pokládali životy.

„Ono to prostě nejde,“ řekl znovu zničenému stroji, aniž očekával odpověď. „Naši lidé bojují, umírají, ale ať děláme co děláme, do léta budou ti darebáci v maskáčích tady.“

Zaposlouchal se do jemné, smutné hudby a napadlo ho, jestli vůbec někdy někdo bude ještě poslouchat Bachelbela, až Corvallis padne.

Na dvojkřídlé dveře za ním někdo tiše zaklepal. Gordon se narovnal na židli. V noci měli do téhle budovy kromě něho přístup jen Pracovníci Cyclopsu. „Ano,“ řekl.

Dovnitř vpadl úzký lichoběžník světla. Na koberec na podlaze se položil stín vysoké dlouhovlasé ženy.

Dena. Jestli je někdo, koho by v tuhle chvíli nechtěl vidět…

Promluvila rychle a tiše: „Nerada tě ruším, Gordone, ale myslela jsem si, že tohle budeš chtít vědět ihned. Právě dorazil Johnny Stevens.“

„Pane na nebi, on prošel!“

Dena přikývla. „Potíže měl, ale dostal se do Roseburgu i zpátky.“

„A co chlapi, přivedl nějaké –“

Zarazil se, když viděl, že potřásla hlavou. Když zachytil její pohled, všechny naděje se zhroutily.

„Deset,“ odpověděla, „Gordone, on těm jižanům předal tvoji zprávu a oni poslali deset mužů.“

Bylo zvláštní, že v jejím hlase zazníval spíše stud než strach, jako kdyby někdo nějak zklamal jeho osobně. Pak se stalo něco, co nikdy předtím nezažil. Denin hlas se zlomil. „Gordone, to nejsou ani muži. Jsou to chlapci, jenom chlapci."

3

Joseph Lazarensky a další odborníci z Corvallisu si vzali Denu na starosti jako sirotka brzy po Osudové válce. Vytvořila si teorii. A hůř než to – stavěla se k ní téměř fanaticky a šířila ji v okruhu těch lehko ovlivnitelných mladých žen, které ji obklopovaly, i mimo něj.

Gordon se obával, že v tom procesu neúmyslně také sehrál svou úlohu. Pořád si nedokázal vysvětlit, jak se mohl nechat od Deny umluvit, aby některé z jejích dívek přijal do vojska jako průzkumnice…

Tělo mladé Tracy Smithové, ležící ve větrných návějích… Stopy, které od něho vedou oslepující sněžnou plání…

Zachumláni do teplých plášťů prošli s Denou kolem mužů, střežících vstup do Domu Cyclopsu, a vykročili do tvrdě jasné noci. Dena tiše pronesla: „Jestli Johnny skutečně neuspěl, tak nám zbývá jediná možnost, Gordone."

„O tom nechci mluvit," potřásl hlavou. „Teď ne." Bylo chladno, a tak spěchal do jídelny, aby vyslechl zprávu od Johnnyho a jeho chlapců.

Dena mu pevně sevřela paži a nepovolila, dokud se na ni nepodíval. „Gordone, musíš mi věřit, že nikdo není tímhle zklamán víc než já. Myslíš si snad, že jsme si s děvčaty *přály*, aby Johnny neuspěl? Myslíš si, že nám přeskočilo?"

První odpověď, která ho impulzivně napadla, si Gordon nechal pro sebe. Zrovna dnes prošel kolem jednoho hloučku těch Deniných rekrutek, mladých žen ze všech vesnic na severu willamettského údolí. Hlasy těch dívek zněly vášnivě a oči jim planuly jako lidem nově obráceným na víru. Byl na ně podivný pohled, když v průzkumnické výstroji a s noži v pochvách na bocích, předloktích nebo holeních seděly v kroužku s otevřenými knihami na klínech.

SUSANA: Ne ne, Marie, to se pleteš. *Lysistrata* nemá s příběhem o Danaovnách *vůbec* nic společného.

Taky se mýlila, ale z jiných důvodů.

MARIA: Tomu nerozumím. Protože jedna skupina užívala sex a druhá meče?

GRACE: Ne, o to nejde. Je to proto, že oběma skupinám scházela nějaká vůdčí myšlenka, nějaká ideologie…

Když zpozorovaly Gordona, ten spor naráz umlkl. Vyskočily, zasalutovaly a hleděly na něj, dokud s pocitem jakési nepatřičnosti neprošel kolem nich. Všechny měly v očích tu podivnou záři… cosi, z čeho měl pocit, že na něj hledí jako na nějaký předobraz, na symbol, ale čeho, to nedokázal uhodnout.

Takovýhle pohled mívala Tracy. Ať znamenal cokoli, on s tím nechtěl mít nic společného. Už tak měl dost hrozný pocit, když pro jeho lži umírali muži, ale tyhle ženy…

„Ne," potřásl hlavou v odpověď na Deninu otázku, „nemyslím si, že vy vám přeskočilo."

Zasmála se a sevřela mu paži. „Dobrá, to mi prozatím stačí."

Gordon ale věděl, že tím věc neskončila.

U vchodu do jídelny od nich další strážný vzal pláště. Dena konečně projevila dost rozumu, aby zůstala pozadu a nechala Gordona, aby si špatnou zprávu šel vyslechnout sám.

* * *

Mládí je báječná věc. Gordon si vzpomínal, že když byl teenager, tenkrát těsně před Osudovou válkou, muselo dojít nejméně k autohavárii, aby ho to vyvedlo z neustálého divokého tempa.

Některým z těch divokých hochů, kteří společně s Johnnym Stevensem před více než čtrnácti dny opustili jižní Oregon, se zřejmě stalo i leccos horšího. Sám Johnny si musel užít peklo.

Na svých sedmnáct ale pořád ještě vypadal, když tu seděl u krbu a hýčkal v dlaních šálek vývaru. Potřeboval teď horkou koupel a snad čtyřicet hodin spánku. Dlouhé pískově žluté vlasy a řídký vous zakrývaly bezpočet drobných oděrek a z celé uniformy mu zůstala nepošramocená jediná součást – úhledně vyspravený znak s prostým sdělením:

„Gordone,“ usmál se široce a vstal.

„Modlil jsem se za tvůj šťastný návrat,“ řekl Gordon a objal ho. Odsunul stranou pouzdro se zprávami a dopisy, které mladík vytáhl z impregnovaného váčku na opasku a za které by určitě byl ochoten položit život.

„Na ty se podívám za chvíli.“

Pohlédl na okamžik k velkému krbu, kde se personál ubytovny staral o nové brance z jihu. Jeden chlapec měl ruku na pásce. Druhý ležel na stole a doktor Pilch, armádní lékař, mu ošetřoval tržnou ránu na hlavě.

Ostatní usrkávali z kouřících mističek a zírali na Gordona s upřímnou zvědavostí. Johnny jim toho zjevně už spoustu navykládal. Vypadalo to, že jsou všichni plni bojového elánu.

A žádnému z nich nebylo víc než šestnáct.

Tak takhle dopadla naše poslední naděje, pomyslel si Gordon.

Lidé ze středního jihu Oregonu bojovali se survivalisty z Rogue River už téměř dvacet let a v posledních zhruba deseti letech se jim podařilo je zastavit. Na rozdíl od Gordonových seveřanů nebyli rančeři a farmáři tam dole kolem Roseburgu zhýčkáni mnohaletým mírem. Byli tvrdí a svého nepřítele dobře znali.

A také měli skutečné vůdce. Gordon slyšel o jistém muži, který jednu holnistickou bandu za druhou hnal v krvi a zmatku nazpět. To byl také jistě důvod, proč nepřítel přišel s tímhle novým plánem. Na svůj smělý výpad se holnisté vydali po moři a přistáli až na pobřeží u Florence, daleko na sever od svých tradičních protivníků.

Byl to skvělý manévr a teď je nemohlo nic zastavit. A farmáři z jihu poslali na pomoc jen deset chlapců. Deset chlapců. Prošel kolem nich, každého se zeptal na jméno a odkud je. Upřímně a vážně mu potřásali rukou a všichni ho oslovovali „pane inspektore“. Bezpochyby všichni doufali, že si zaslouží nejvyšší poctu, to Gordon věděl.

Všiml si Phila Bokuta, jak sedí v koutě a něco si ořezává. Ten černý chlap, bývalý námořní pěšák, nic neříkal, ale Gordon si byl jist, že už si jižany předběžně hodnotí, a on s tím souhlasil. Jestli kdokoli z nich prokáže nějaké schopnosti, stane se průzkumníkem, ať si Dena a její ženy říkají cokoli.

Denu Gordon také zaznamenal, jak ho z druhého konce místnosti pozoruje. Musela vědět, že s jejím novým plánem by nikdy nesouhlasil. Nebude po jejím, dokud on bude velet armádě dolního povodí Willamette. Nebude po jejím, dokud on bude dýchat.

Věnoval pár minut rozhovoru s nováčky. Když se znovu podíval ke dveřím, byla už Dena pryč, snad aby své suitě kandidátek na Amazonky vylíčila nejnovější události. Gordon se smířil s tím, že konflikt je nevyhnutelný.

Když se vrátil ke Stevensovu stolu, otáčel Johnny v prstech svým nepromokavým váčkem. Tentokrát se nehodlal nechat odbýt. Vytáhl balíček, který nesl tak daleko. „Omlouvám se, Gordone," sklopil oči. „Snažil jsem se ze všech sil, ale nechtěli mě poslouchat. Tvoje dopisy jsem předal, jenže…" potřásl hlavou.

„K poštovní síti se ovšem všichni připojit *chtěj*," dodal Johnny ironickým tónem, „i když my tady třeba všichni padnem. Až sem státní moc zase jednou dosáhne, myslím, že tu bude pořád kousek svobodnýho a připravenýho Oregonu."

Na zažloutlých obálkách Gordon rozpoznal jména obcí kolem Roseburgu, z nichž některé byly legendární až tady. Pohledem přelétl pár odpovědí. Na zprávu o znovuzrození Spojených států reagovali zdvořile, zvědavě, někdy i nadšeně, ale nezmiňovali se o žádných příslibech. „A co George Powhattan?"

Johnny pokrčil rameny. „Všichni ti ostatní starostové, šerifové a představený se orientujou podle něho. Neudělaj nic, co by nejdřív neudělal on."

„Odpověď od Powhattana tady nevidím," přehlédl Gordon všechny dopisy.

Johnny potřásl hlavou: „Powhattan řekl, že papíru nevěří, Gordone. A jeho odpověď stejně obsahovala jenom tři slova. Řek mi, abych ti to přesně tak vyřídil."

Johnny přešel do šepotu: „Mám ti vyřídit: *Je mi líto*."

4

Když se Gordon mnohem později téhož večera vracel do svého pokoje, spatřil pode dveřmi světlo. S rukou už nataženou k otočnému

knoflíku zaváhal. Dobře si vzpomínal, že než si odešel porozprávět s Cyclopsem, zhasl svíčky.

Ještě neotevřel dveře ani zpolovičky.

„Zkazíš si oči."

Dena, aniž vzhlédla od knihy, odpověděla: „To máš pravdu. A dovol, abych ti připomněla, že ty *sám* jsi vrátil svůj pokoj do doby kamenné, protože jinak je v celé téhle budově elektrické osvětlení. Mám pravdu?"

Gordon si nebyl úplně jist, *proč* vlastně vyšrouboval ve svém pokoji žárovky, pečlivě je zabalil a uložil. V těch prvních týdnech v Corvallisu pociťoval nával štěstí pokaždé, když mohl otočit vypínačem a spustit zase proud elektronů, tak jako proudívaly za dnů jeho mládí.

Teď – přinejmenším ve svém pokoji – nedokázal spanilost toho světla snést.

Nalil si vodu na zubní kartáček a nasypal na něj trochu sodového prášku. „Ve svém pokoji máš dobrou čtyřicetiwattovou žárovku," připomněl jí. „Mohla by sis číst tam."

Dena na pichlavou poznámku nereagovala a plácla místo toho otevřenou dlaní do knihy. „Tomu nerozumím!" prohlásila bezradně. „Podle téhle knihy prožívala Amerika těsně před Osudovou válkou kulturní obrození. Nathan Holn samozřejmě hlásal svou bláznivou doktrínu superchlapáctví a v zámoří byly problémy se slovanskými mystiky, ale celkově to bylo úžasné období pro umění, hudbu i vědu, a vypadalo to, že to spolu všechno báječně ladí.

A přitom z průzkumu veřejného mínění na konci století vyplývá, že většina amerických žen pořád pociťovala nedůvěru k technice.

To je neuvěřitelné. Je to pravda? Byly všechny blbé?" Gordon vyplivl vodu do umyvadla a vzhlédl, aby si přečetl nadpis na obálce knihy. Zářivým holografickým tiskem tam stálo:

KDO JSME
Portrét Ameriky v devadesátých letech 20. století

Vytřepal zubní kartáček. „Ono to nebylo tak jednoduché, Deno. Na techniku se tisíc let pohlíželo jako na zaměstnání pro muže. I v těch devadesátých letech tvořily ženy jen malý zlomek všech inženýrů a vědců, i když pořád přibývalo těch zatraceně dobrých –"

„To je vedlejší!“ přerušila ho Dena. Sklapla knihu a pohodila světle hnědými vlasy, když hlavou zdůrazňoval svá slova. „Záleží přece na tom, kdo z toho má *prospěch*. I kdyby to byla většinou práce mužů, technika mnohem víc než jim pomáhala ženám. Srovnej Ameriku ve své době s dnešním světem a řekni – nemám snad pravdu?“

„Dnešní doba je pro ženy peklo,“ přisvědčil. Vzal konvičku a nalil si trochu vody na zinku. Cítil se velmi unavený. „Život je pro ně ještě o mnoho horší než pro muže. Je surový, bolestivý a krátký. A já jsem se ke své hanbě od tebe nechal přemluvit, abych pustil děvčata na tu nejhorší a nejnebezpečnější –“

Dena se dnes zřejmě rozhodla nenechat ho dokončit jedinou větu. Nebo to snad bylo tím, že vycítila, jak těžce prožívá smrt Tracy Smithové, a chtěla změnit téma? „No dobře,“ prohlásila, „pak bych ale chtěla vědět, proč se ženy před válkou techniky *bály* – jestli tedy tahle bláznivá knížka mluví pravdu –, když pro ně věda tolik udělala a když alternativa byla tak hrozná.“

Gordon pověsil mokrou žínku na místo. Potřásl hlavou. Bylo to všechno tak dávno. Viděl od té doby na svých cestách takové hrůzy, že by Dena jen ohromeně a beze slova zírala, kdyby jí o tom někdy dokázal vyprávět.

Byla malé dítě, když se civilizace zhroutila. Kromě nějakých strašných zážitků předtím, než byla adoptována do Domu Cyclopsu – a ty se jí z paměti určitě dávno vykouřily – vyrůstala v tom snad jediném místě dnešního světa, kde se zachovaly jakési pozůstatky bývalého blahobytu. Není divu, že v tom zralém věku dvaadvaceti let dosud nemá ani jediný šedivý vlas.

„Někdo také říká, že civilizaci zničila právě technika,“ poznamenal, posadil se na židli vedle postele a zavřel oči v naději, že by snad mohla ten náznak pochopit a brzy odejít. Ani se nepohnul, když pokračoval: „A možná mají ti lidé pravdu. Bomby i bacily, Tříletá zima, rozvrácené sítě vzájemně propojené do vzájemně závislé společnosti…“

Tentokrát ho nepřerušila. Hlas se mu zadrhl sám od sebe. Nedokázal ten žalozpěv odříkávat nahlas.

Nemocnice… Univerzity… Restaurace… Elegantní letadla, která dopravila svobodné občany, kamkoli se jim zachtělo…

… Rozesmáté děti se zářícíma očima, tančící v prškách vody ze zahradních rozprašovačů… Fotografie vyslané na Zemi z Jupiterových a Neptunových měsíců… Sny o hvězdách… A úžasné moudré stroje, které kouzlily báječné slovní hříčky a na které jsme byli hrdí…

… Vědění…

„Žvásty antitechniků," odmítla Dena dvěma slovy jeho úvahu. „Svět přece zničili lidé, ne věda. To přece víš, Gordone. Byl to určitý druh lidí."

Gordon už neměl sílu ani pokrčit rameny. Ať to bylo tak nebo tak, co na tom teď záleží.

Když opět promluvila, zněl její hlas jemněji: „Pojď sem. Sundám ti ty propocené šaty."

Gordon začal protestovat. Dnes večer se chtěl už jen svinout do klubíčka, ponořit se do nevědomí, zapomenout na celý svět a na těžká rozhodnutí, která bude muset učinit zítra. Ale Dena byla silná a rozhodná. Její prsty rychle rozepínaly knoflíky a pak ho vtlačily do polštářů, ze kterých stále vystupovala její vůně.

„Já vím, proč se to všechno rozpadlo," oznámila, zatímco na něm pracovala. „Ta kniha má pravdu. Ženy prostě nedávaly pořádně pozor. Feminismus se začal zabývat věcmi, které byly v nejlepším případě okrajové, a nebral na vědomí skutečný problém – muže.

A vy jste docela dobře dělali to svoje – vytvářeli a vyráběli a stavěli. V tomhle si chlapi dovedou poradit výborně. Ale každému jen trochu rozumnému člověku je jasné, že čtvrtina až polovina z vás dovede taky šílet, znásilňovat ženy nebo vraždit. To my jsme na vás měli dávat pozor, ty nejlepší kultivovat a darebáky držet na uzdě." Sama sobě přikývla, spokojena se svou logikou: „To my ženy jsme selhaly, my jsme to připustily."

Gordon zamumlal: „Deno, ty jsi docela prokazatelně blázen. Víš o tom?" Už chápal, kam míří. Je to jen další pokus získat jeho souhlas s nějakým novým šíleným plánem, jak vyhrát válku. Ale tentokrát si na něj nepřijde.

Vědomou částí myšlení si přál, aby ta bojechtivá Amazonka prostě vypadla a dala mu pokoj. Ale do podvědomí mu pronikala její vůně, a i když měl zavřené oči, věděl, že se její košile z domácího plátna právě nehlučně svezla na podlahu a ona sfoukla svíčku.

„Snad jsem blázen," řekla, „ale vím, o čem mluvím."

Pokrývka se nadzvedla a Dena vklouzla vedle něj. „Já to *vím*. Byla to naše chyba.“

Její hladká kůže se mu otřela o bok a jím projela elektrická rána. I když se za očními víčky snažil uzavřít do své hrdosti a uniknout do spánku, jeho tělo jako by se samo vzepjalo.

„Ale my ženy už to podruhé nedovolíme,“ zašeptala Dena, pohladila ho po krku a přejela mu prsty po ramenu a paži. „Teď už se v mužích vyznáme a umíme rozeznat hrdiny od darebáků.

A samy v sobě už se taky začínáme orientovat.“

Kůži měla horkou. Gordon ji ovinul pažemi a přitáhl ji k sobě.

„Tentokrát,“ vydechla, „to rozhodneme my.“

Gordon jí pevně zakryl ústa svými, kdyby pro nic jiného, tak aspoň aby ji konečně umlčel.

5

„Jak vám teď předvede tady Mark, i dítě dokáže použít naši novou optiku pro noční vidění, vyhledat v téměř naprosté tmě cíl a navést na něj zaměřovací laserový paprsek.“

Rada obrany willamettského údolí seděla za dlouhým stolem na stupínku největší přednáškové síně starého areálu Univerzity státu Oregon a sledovala Petera Aagea, jak předvádí nejnovější „tajnou zbraň“, která vyšla z laboratoře Pracovníků Cyclopsu.

Když zavřeli dveře a vypnuli světla, dokázal Gordon vyčouhlého technika stěží rozeznat. Aageův hlas však k němu doléhal naprosto zřetelně: „Na druhém konci posluchárny jsme umístili myš v kleci, která představuje pronikajícího nepřítele. Teď Mark zapne ostřelovačskou optiku.“ Ve tmě se ozvalo tiché cvaknutí. „Teď se zaměřuje podle tepla, které myš vyzařuje…“

„Vidím ji,“ zazvonil chlapcův hlas.

„Jsi šikovný kluk. A teď Mark namíří na zvíře laser…“

„Mám ji.“

„… a jakmile je laserový paprsek naveden na cíl, změní zaměřovač frekvenci, přejde do viditelné části spektra a světlo nám tu myš ukáže.“

Gordon upíral oči do tmy na druhém konci posluchárny. Nestalo se nic. Byla tam pořád jen hluboká tma.

Někdo z diváků vyprskl.

„Něco vám tu myš sežralo," křikl ten hlas.

„No jo. Hele, inkousti, možná byste tu věcičku měli spíš naladit na vyhledání kočky." A kdosi hlasitě zamňoukal.

I když předseda Rady bušil svým kladívkem, Gordon se připojil k hlasitému smíchu těch rozumných v sále. Sám měl nutkání si nějakou poznámkou přisadit, jenže jeho hlas by každý poznal, a on tady musel vystupovat vážně a nejspíš by se někoho nešetrně dotkl.

Hemžení vlevo od něj mu prozradilo shluk techniků, kteří si něco spěšně šeptali. Konečně někdo nahlas požádal o světlo. Zářivky zablikaly, pak se rozsvítily a členové Rady obrany zamžourali, jak si oči zase zvykaly.

Mark Aage, desetiletý chlapec, kterého Gordon před pár měsíci zachránil v troskách Eugenu před survivalisty, sundal přílbu s noční optikou a vzhlédl. „Tu myš jsem viděl," trval na svém. „Bezvadně. A laserovým paprskem jsem ji trefil. Akorát to nepřepnulo barvy."

Peter Aage tonul v rozpacích. Měl na sobě stejný černě lemovaný bílý plášť jako ostatní technici, kteří se seběhli kolem objemného přístroje. „Včera jsme to padesátkrát vyzkoušeli a fungovalo to," vysvětloval. „Možná se zasekl parametrický konvertor. To se někdy stane.

Je to samozřejmě jen prototyp a tady v Oregonu se skoro dvacet let nikdo nepokusil něco takového sestrojit. Ale než spustíme výrobu, měli bychom všechny mouchy vychytat."

Rada obrany se skládala ze tří různých skupin lidí. Dva muži a žena, oblečení stejně jako Peter do úboru Pracovníků, souhlasně přikyvovali. Ostatní členové už takové pochopení neprojevovali.

Dva muži napravo od Gordona na sobě měli podobné modré blůzy a kožené bundy jako on. Na rukávech měli našité znaky zobrazující orla, vzlétajícího hrdě z plamenů a obroubeného nápisem:

Pošta Obnovených Spojených států

Gordonovi kolegové „pošťáci" se na sebe podívali a jeden znechuceně zakoulel očima.

Uprostřed seděly dvě ženy a tři muži, z nichž jeden byl předsedou. Zastupovali různé oblasti sdružené v alianci spojené kdysi společnou úctou k Cyclopsu, potom rozrůstající se poštovní sítí a teď

strachem ze společného nepřítele. Oblečeni byli různě, ale každý měl na rukávu pásku se znakem, na kterém se vyjímala blýskavá písmena V a W, což teď mělo znamenat především Vojsko willamettské. Těch chromovaných písmen, posbíraných ze starých aut, měli dost na vybavení celé armády.

Jeden z těch civilních zástupců promluvil jako první: „No a kolik myslíte, že byste takových přístrojů dali dohromady do jara?“

Peter zapřemýšlel. „Když zabereme ze všech sil, tak do konce března takových deset nebo dvanáct.“

„A všecky budou potřebovat elektřinu, co?“

„Dodáme samozřejmě ruční generátory. Celá souprava by dohromady neměla vážit víc než pětadvacet kilo.“

Farmáři se na sebe podívali. Když se ozvala žena, zastupující indiánské skupiny z Kaskád, mluvila zřejmě za všechny ostatní.

„Takováhle noční optika by určitě byla prospěšná při obraně nejvýznamnějších obcí a objektů před nočním útokem, ale řekněte mi, jak to pomůže nám, až roztaje sníh, ty hnusný ořezávači přitáhnou, budou jednu po druhý přepadávat naše malý vesničky a samoty a vypalovat je? Přece nemůžeme stáhnout všecko obyvatelstvo do Corvallisu. Za pár tejdnů bysme vyhladověli.“

„Jó,“ připojil se další farmář. „A kde vůbec máte všecky ty báječný superzbraně, co jste měli sestrojit, inženýrci? To jste ten svůj Cyclops *vypnuli* nebo co?“

Teď si vyměnili pohledy zase Pracovníci. Jejich vedoucí doktor Teigher začal protestovat: „Tohle je nespravedlivé! Vždyť jsme neměli skoro žádný čas. Cyclops byl postaven k mírovým účelům a na takovou věc jako válka se musí přeprogramovat. I takhle ovšem může navrhnout vynikající plány, ale uskutečňovat je musejí chybující lidé.“

Gordonovi to připadalo podivuhodné. Ten člověk vypadal opravdu dotčeně, když před veřejností hájil svou mechanickou věštírnu… kterou lidé v údolí ještě pořád uctívali jako velkou zemi Oz. Zástupce severních obcí zdvořile, ale umíněně potřásl hlavou. „Podívejte, já bych byl ten poslední, kdo by Cyclops kritizoval. Určitě zpracovává všechny nápady tak rychle, jak jen může. Ale není mi jasný, proč by tahle noční optika měla bejt lepší než ty balony, o kterejch pořád mluvíte, anebo ty plynový bomby nebo ty malý maskovaný miny. Těch akorát není dost, aby z nich byl nějakej užitek.

A stejně, i kdybyste jich nadělali stovky nebo tisíce, tak by byly bezvadný, kdybysme bojovali s opravdickou armádou, jako před Osudovou válkou třeba ve Vietnamu nebo Keni. Ale proti těm zatracenejm survivalistům jsou skorem k ničemu."

Gordon, i když mlčel, nemohl nesouhlasit. Doktor Teigher shlédl na své příznivce. Po šestnácti letech mírumilovného, neškodného švindlování, kdy udržoval místní farmáře v nábožném vytržení po troškách přidělovanými recyklovanými divy konce 20.století, měl teď spolu se svými techniky konečně dodat opravdové zázraky. Opravené hračky a větrem poháněné elektrické generátory, které dělaly na zdejší lidi takový dojem, teď už nebudou stačit.

Muž po Gordonově pravici sebou zavrtěl. Byl to Erik Stevens, dědeček mladého Johnnyho. Starý muž měl na sobě stejnou uniformu jako Gordon a zastupoval tu horní Willamettsko, těch pár obcí hned na jih od Eugenu, které se k alianci připojily.

„Takže se vraťme k tomu základnímu," pravil Stevens. „Cyclopsovy technické fígle nám můžou sem tam pomoct, většinou tak, že našich pár silných pozic dál posílí. Ale všichni se asi shodneme, že to nepříteli leda na chvíli znepříjemní život.

A zrovna tak nám Gordon říká, že z civilizovaného východu žádnou pomoc v dohledné době čekat nemůžeme. Než se tady vliv Obnovených Spojených států nějak projeví, bude to trvat deset nebo i víc let. A než bude navázán opravdový kontakt, budeme se muset celou tu dobu udržet sami."

Starý muž urputně pohlédl na všechny ostatní. „To se dá udělat jediným způsobem – bojovat!" uhodil pěstí do stolu. „Jsme zase u základních věcí. Rozhodnou to *chlapi*."

U stolu se ozvalo souhlasné mumlání, ale Gordon si uvědomoval i přítomnost Deny, která seděla dole na jednom ze sedadel pro posluchače a čekala, až bude mít možnost k Radě promluvit. Potřásala hlavou a Gordon měl pocit, jako by jí četl myšlenky.

Nejenom chlapi… myslí si. Ta vysoká mladá žena na sobě měla úbor Pracovníka, ale Gordonovi bylo jasné, kam patří srdcem. Seděla tu se třemi svými přívrženkyněmi, průzkumnicemi Willamettské armády v jelenicových oděvech, příslušnicemi její výstřední suity.

Až dosud Rada jejich návrhy šmahem zamítala. Mohly být rády, že jim vůbec bylo dovoleno do armády vstoupit. I to se stalo jen pro-

to, že ve stále civilizovaném údolí pořád ještě latentně přežíval duch feminismu z minulého století.

Dnes ale Gordon cítil u tohohle stolu narůstající zoufalství. Zprávy, které přinesl Johnny Stevens z jihu, to byla těžká rána. Brzy, až přestane padat sníh a vrátí se zase teplé deště, začnou se členové Rady chytat jakéhokoli plánu. Třeba i té největší pitomosti.

Rozhodl se zasáhnout do diskuse, než se situace docela vymkne z rukou. Předseda rozpravu rychle utišil, když Gordon zvedl ruku.

„Myslím, že celá Rada bude souhlasit, že Cyclops i jeho technici si za své neutuchající úsilí zaslouží projev naší vděčnosti.“ Ozvalo se souhlasné mručení. Ani Teigher, ani Peter Aage nezvedli ke Gordonovi oči.

„Máme k dobru ještě nějakých šest nebo osm týdnů špatného počasí. Pak můžeme očekávat obnovení rozsáhlých nepřátelských akcí. Ze zpráv výboru pro výcvik a střelivo, které jsme vyslechli, je jasné, že na tom nejsme nijak skvěle.“

Souhrnné hlášení Philipa Bokuta dnes ráno skutečně zahájilo nekonečný proud špatných zpráv. Gordon se nadechl. „Když loni v létě holnistická invaze začala, řekl jsem vám všem, že z ostatních částí země pomoc očekávat nemůžeme. Vytváření poštovní sítě, kterým jsem se tady s vaší pomocí zabýval, je jenom prvním krokem v dalším procesu postupného nového sjednocení kontinentu. Oregon si ještě po celá léta bude muset poradit v zásadě sám.“

Dařilo se mu lhát jen mezi řádky, zatímco nahlas říkal naprostou pravdu. V tomhle umění se už skutečně zdokonalil, i když na to vůbec nebyl hrdý.

„Řekněme si to rovnou a naplno – největší rána je, že nám lidé od Roseburgu neposkytli prakticky žádnou pomoc. Jižané dovedou bojovat, mají zkušenosti a především mají vedení, které bychom potřebovali. Snaha přesvědčit je, aby nám pomohli, podle mého názoru musí mít přednost před vším ostatním.“

Odmlčel se.

„Proto se vydám na jih osobně a pokusím se je přesvědčit.“

Po těch slovech vypukla vřava.

„Gordone, to je šílenství!“

„To nemůžeš…“

„Potřebujeme tě tady.“

Zavřel oči. Dal za čtyři měsíce dohromady spojenectví dost silné na to, aby útočníky alespoň po nějakou dobu zadržovalo a odráželo. Vykouzlil ho především svými dovednostmi vypravěče, mystifikátora… lháře.

Nedělal si o sobě iluze, že by byl opravdový vůdce. Willamettskou armádu držely pohromadě představy lidí o něm… jeho mytická autorita „pana inspektora“ jako představitele obrozené země. *Země, jejíž poslední doutnající jiskřička brzy uhasne a vystydne, jestli se něco hodně rychle nestane. Já ty lidi vést nemůžu. Potřebují vojevůdce, válečníka.*

Potřebují člověka jako George Powhattan.

Zvednutím ruky utišil změť hlasů.

„Já tam pojedu tak jako tak. A chci, abyste mi slíbili, že dokud budu pryč, nedáte svolení k žádným zoufalým a šíleným podnikům.“

Pohlédl přímo na Denu. Na okamžik jeho pohled opětovala, ale rty měla pevně sevřené a oči se jí za okamžik zamžily, načež trhnutím odvrátila hlavu.

Má starost o mě, přemýšlel Gordon, *nebo o svůj plán?*

„Do jara budu zpátky,“ přislíbil. „Přivedu pomoc.“

A neslyšně dodal: „Nebo zemřu.“

6

Přípravy trvaly tři dny. Celou tu dobu byl Gordon podrážděný a měl jediné přání – co nejdříve už vyrazit.

Nakonec ale vyjela celá výprava, protože Rada trvala na tom, že ho nejméně do Cottage Grove musí doprovázet Bokuto a další čtyři muži. Už předem vyrazili Johnny Stevens a jeden z jižanských dobrovolníků, aby jim připravovali trasu. Bylo koneckonců jenom v pořádku inspektorův příjezd předem náležitě ohlásit.

Z Gordonova hlediska to všechno byly samé nesmysly. Stačilo by sednout si s Johnnym na hodinku nad předválečnou automapou a nechat si vylíčit, kudy a jak se nejlépe dostane k cíli. A jeden rychlý jezdecký kůň spolu s dalším zvířetem na nesení zásob by mu zajistili zhruba stejnou bezpečnost jako celé strážní družstvo.

Zvlášť mu vadilo, že s sebou musel vzít Bokuta. Ten člověk je potřeba tady. Jenže Rada byla neústupná. Kdyby nepřijal její podmínky, nedovolila by mu vůbec odjet.

Skupina vyjela z Corvallisu časně zrána. Koně vydechovali do mrazivého vzduchu oblaka páry. Projížděli kolem starého stadionu Oregonské univerzity a kolem nich pochodovala vojenská kolona. Postavy byly zachumlané do teplých oděvů, ale podle řízného zpěvu se dalo ihned poznat, že je to další houf Deniných vojaček.

Takový chlap ať na mě nemyslí,
Co kouří a krká, je sprostý a zlý.
Však já se nemusím vdát, vdát, však já se nemusím vdát.
Než se dát zotročit a podvádět,
To radši ať zůstanu na ocet.
Však já se nemusím vdát, vdát, však já se nemusím vdát.

Když muži projížděli kolem, udělala celá jednotka „vpravo hleď“. Denin výraz se nedal v dálce rozpoznat, ale Gordon stejně cítil její pohled.

Jejich loučení bylo vášnivé a citově vypjaté. Gordon si nebyl jist, jestli by i předválečná Amerika se všemi svými sexuálními roztodivnostmi měla pro jejich vztah nějaké pojmenování. Bylo úlevné od ní odejít, ale věděl, že mu bude scházet.

Ženské hlasy dozněly někde vzadu a Gordonovi se sevřelo hrdlo. Snažil se to alespoň zčásti přičíst hrdosti na jejich nepochybnou odvahu. Strach se ale také nedal zcela vyloučit.

Skupinka usilovně ujížděla kolem bezlistých sadů a zamrzlou krajinou, aby do západu slunce byla bezpečně za palisádami Rowlandu. Tak blízko k sobě válčící strany měly. Z nepevného centra jakés takés civilizace stačilo jet den a člověk byl na pomezí kraje banditů.

V Rowlandu se doslechli nejnovější pověsti. Jeden oddíl holnistů už prý v troskách Eugenu ustavil jakési knížectvíčko. Uprchlíci mluvili o bandách barbarů v bílých maskovacích oděvech, kteří se potulují krajem, vypalují malé osady, loupí potraviny, odvlékají ženy a zotročují zajatce.

Jestli je to pravda, tak je pro ně Eugene hrozbou. Budou se muset tomu polorozpadlému městu vyhnout.

Bokuto trval na tom, že nesmějí nic riskovat. Gordon jenom posupně zíral a skoro nepromluvil, když výprava tři dny ztrácela čas plahočením po zmrzlých a kroutících se asfaltkách daleko na východ od Springfieldu a teprve potom se stočila k jihu, aby konečně dorazila do opevněné obce Cottage Grove.

Těch několik obcí hned na jih od Eugenu se teprve nedávno znovu spojilo se zámožnější krajinou na severu. Teď je útočníci znovu téměř oddělili.

Když si Gordon v duchu představil mapu kdysi velkého státu Oregon, byly na ní celé dvě třetiny na východě samá divočina – vyprahlé pouště, pradávná lávová pole a horská pásma Kaskád.

Na západě bylo jen řídce osídlené horské pásmo spadající k příboji šedivého Pacifiku.

Také jižní a severní okraj státu nebyl teď k obývání. Údolí řeky Columbia na severu stále zářilo po výbuchu bomb, které zničily Portland i všechny přehrady na řece.

Další země nikoho sahala na stovky mil od jižní hranice státu, do něhož přesahovala z neznámé země jménem Kalifornie, až k hornaté krajině kaňonů zvané Rogue.

Oblast kolem Matfordu byla i za šťastnějších dob známa jako „zvláštní“ kraj. Už před válkou se vědělo, že v údolí Rogue River je více tajných skrýší a nezákonně přechovávaných kulometů a samopalů než kdekoli jinde.

A když se krátce po válce úřady zoufale snažily udržet jakýs takýs pořádek, zasadil jim před šestnácti lety v celém civilizovaném světě poslední ránu mor hypersurvivalismu. V jižním Oregonu si vyznavači Nathana Holna počínali zvlášť násilnicky. Jaký osud postihl ubohé obyvatele téhle oblasti, to se nikdy nikdo nedověděl.

Mezi pouští a mořem, mezi radioaktivitou a holnistickými šílenci jsou dvě oblasti, které si i přes Tříletou zimu dokázaly uchovat alespoň takovou civilizační výbavu, že tam teď lidé nežijí jako divoká zvěř… Na severu Willamette a na jihu obce kolem Roseburgu. Na počátku se ovšem zdálo, že jižní výspa je odsouzena k otroctví nebo k něčemu ještě horšímu, protože se jí zmocní barbaři.

A pak se někde mezi řekami Rogue a Umpkvua stalo cosi nečekaného. Rakovinné bujení se zarazilo. Nepřítel byl zastaven. A Gordon si teď zoufale přál přijít na to, jak to zařídit. Potřeboval to zjistit

dřív, než se ta transplantovaná choroba zmocní celého willamettského údolí.

Na jeho myšlené mapě bylo teď červené bolestivé ohnisko, šířící se do vnitrozemí z obsazených předmostí na západ od Eugenu. Cottage Grove už bylo skoro odříznuto.

Brzy se jim mělo dostat prvního poučení, jak zlá je v téhle krajině situace, a to i ve vzdálenosti ani ne míli od městečka. Na polovyvrácených telegrafních sloupech vedle cesty viselo šest ukřižovaných lidí. Mrtvoly byly zohaveny po holnistickém způsobu.

„Odřízněte je," přikázal Gordon. Srdce mu bušilo a v ústech měl vyschlo – přesně ta reakce, kterou chtěl nepřítel takovými zvěrstvy vyvolat. Bylo jasné, že žádná hlídka z Cottage Grove se už takhle daleko nepouští. To nevěstilo nic dobrého.

A hodinu nato se mohl přesvědčit, jak velice se město změnilo od té doby, co ho naposledy navštívil. V rozích nových hliněných valů stály strážní věže a předválečné budovy mimo ohrazené území byly strženy, aby vznikl dostatečně široký palebný prostor.

Počet obyvatelstva se rozrostl na trojnásobek, protože tu byla spousta uprchlíků, žijících většinou v chatrčích hned za hradbami. Na projíždějící jezdce ze severu zíraly děti, držící se za sukně vychrtlých a usoužených žen. U ohňů pod širým nebem si ohřívaly ruce hloučky mužů. Kouř a výpary z nemytých těl se mísily v nepříjemně páchnoucí opar.

Někteří z mužů vypadali jako pěkně tvrdí chlapi. Gordona napadlo, kolik z nich jsou asi holnističtí špehové, kteří se za uprchlíky jen vydávají. Takové věci už se také staly.

A čekaly je horší zprávy. Od městské rady se dozvěděli, že právě před několika dny zahynul při přepadu ze zálohy starosta Peter von Kleek, když se v čele jedné hlídky pokusil přijít na pomoc obklíčené vesničce. Ztráta to byla nenahraditelná a Gordona těžce zasáhla. Byl to zřejmě také jeden z důvodů, proč ve studených ulicích vládlo takové mrtvé ticho.

Za svitu pochodní pronesl toho večera na přeplněném náměstí svůj nejlepší projev k povzbuzení bojového ducha. Ale volání slávy bylo tentokrát jen sporadické a unavené. Dvakrát se do jeho výzev přimísila slabá ozvěna práskajících výstřelů, která se přes náspy nesla z okolních zalesněných vrchů.

„Jakmile roztaje sníh, neudrží se víc jak dva měsíce," zašeptal Bokuto, když druhý den ráno z Cottage Grove odjížděli. „A když se budou survivalisti hodně snažit, budou to spíš dva tejdny."

Gordon ani nemusel odpovídat. Tohle městečko je nejjižnější výběžek aliance. Až padne, nebude už nic survivalistům stát v cestě na sever, přímo do srdce údolí a k samotnému Corvallisu.

Za mírného sněžení jeli k jihu, stoupali do kopců proti proudu Willamette a k jejím pramenům. Tmavozelený borový les se blýskal pod bílou pokrývkou. Na pozadí šedivých břehů napůl zamrzlého vodního toku zasvítila občas jasně červená kůra myrt.

Pár tvrdohlavých morčáků se i v té ledové vodě pokoušelo rybařit a zajistit si svým vlastním způsobem přežití do jara.

Jižně od vylidněného města London od nyní už malé řeky odbočili. Následoval velký kus neobydlené krajiny, kde jen občas narazili na zarostlé trosky farem nebo osamělou rozpadlou benzinovou pumpu.

Až dosud jeli mlčky. Teď ale bezpečnostní opatření přece jen trochu polevila, když i nedůvěřivý Philip Bokuto nabyl jistoty, že jsou zřejmě mimo dosah holnistických hlídek. Mluvili hlasitě, občas se i zasmáli.

Všem jim bylo přes třicet, a tak si hráli na vzpomínanou. Říkali si staré vtipy, které by nikomu z mladší generace nic neříkaly, a vedli bezstarostné spory o sportovní fígle, na které si už jen matně vzpomínali. Gordon málem smíchy vypadl ze sedla, když Aaron Schimmel karikoval výrazy populárních televizních osobností 90. let.

„Je to úžasné, kolik nám toho z mládí zůstane v hlavě a jak snadno to znovu vyvoláme k životu," prohodil k Philipu Bokutovi. „Kdysi se říkávalo, že je to jeden z příznaků nastávajícího stáří, když si snadněji vzpomeneš na věci, které se staly před dvaceti lety, než na docela nedávné události."

„Jo," zazubil se Bokuto a hned nato se strojeným falzetem zeptal: „O čem že jsme to zrovna mluvili?"

Gordon si přiložil dlaň k uchu. „Cože? Nějak tě špatně slyším… Asi jsem to kdysi s tím rokenrolem přeháněl."

Muži už přivykli lezavému chladu zimních rán a neznělému bušení koňských kopyt do travou porostlé mezistátní dálnice. Příroda se tu vzpamatovala a v lesích se znovu pásli jeleni. Ale lidí bude ještě

po dlouhou dobu příliš málo na to, aby se sem vrátili a vylidněné vesnice znovu osídlili.

Konečně zmizeli i potoky stékající z Coast Fork. Poutníci překročili tu úzkou řádku kopců a dalšího dne se ocitli na březích nového vodního toku.

„Umpkvua," určil ho jejich průvodce.

Seveřané pozorovali řeku se zájmem. Tahle chladná bystřina už nebyla přítokem Willamette a jejím prostřednictvím velké Columbie. Na západ k moři si raději prohryzávala svou vlastní cestu. „Vítejte ve slunném jižním Oregonu," zahuhlal Bokuto, teď už zase sklíčený. Shora se na ně mračilo nebe. I stromy tu vypadaly divočeji než na severu.

A ten dojem v nich přetrvával, i když už začali znovu míjet malé, palisádami opevněné osady. Z úkrytů na okolních stráních je přimhouřenýma očima sledovali mlčenliví muži a nechávali je beze slova projet dál. Zpráva o jejich příjezdu je předešla a bylo zjevné, že tihle lidé proti pošťákům nic nemají. Stejně jasné ale bylo, že na cizince moc zvyklí nejsou.

Při noclehu ve vesničce Sutherlin se Gordon zblízka seznámil s tím, jak jižané žijí. Domy měli prosté a strohé, nikde žádné známky pohodlí, jakých na severu přece jen ještě pár zbylo. Těžko se tu dal najít člověk bez viditelných stop nemocí, podvýživy, úmorné dřiny nebo války.

I když místní obyvatelé nedali ani pohledem, ani slovem sebemenší nezdvořilost, nebylo těžké uhodnout, co si o Willametťanech myslí.

Jsou změkčilí.

Zdejší předáci jim vyjadřovali sympatie, ale bylo jasné, jak ve skrytu duše uvažují. *Jestliže holnisté z jihu odcházejí, proč bychom jim v tom překáželi?*

Den poté se Gordon v obchodním středisku v Roseburgu setkal s výborem čelných představitelů okolních míst. Skrze kulkami proděravělá okna se naskýtal pohled, připomínající sedmnáct let ničivé války proti barbarům z Rogue River. Vyhořelá restaurace U Dannyho s pokrouceným a napůl rozteklým žlutým plastovým vývěsním štítem ukazovala, kde byli před téměř desítkou let nepřátelé odraženi při svém vůbec nejhlubším průniku.

Od té doby neprorazili divocí survivalisté už nikdy tak daleko. Gordon si byl jist, že místo pro schůzku bylo zvoleno úmyslně jako symbolická připomínka.

Bylo naprosto zřejmé, jak odlišná je tady nálada i chování lidí. Nebyli nijak zvlášť zvědavi na legendární Cyclops nebo na slaboulinké náznaky znovuzrození techniky. I vyprávěnky o zemi, která daleko na východě povstává z popela, vyvolávaly jen mírný zájem. Ne že by o tom všem pochybovali, těm mužům z Glydu a Wimstonu a Lookinglassu prostě na tom všem zřejmě nijak moc nezáleželo.

„Je to ztráta času," řekl Gordonovi Philip. „Tihle kořeni vedou tu svou malou válku příliš dlouho. Kašlou na všechno kromě každodenního přežití."

Vnuklo jim to snad větší chytrost? napadlo Gordona.

Ale Philip měl pravdu. Na tom, co si mysleli šéfové, předáci, starostové nebo šerifové, stejně nijak zvlášť nezáleželo. Vychloubali se svou autonomií, ale bylo jasné, že v těchhle krajích platí názor jediného muže.

Dva dny nato se ze západu přihnal na zpěněném koni Johnny Stevens. Ani se nerozhlédl, seskočil a bez dechu se řítil rovnou ke Gordonovi. Vzkaz, který přinášel, obsahoval tentokrát jediné slovo.

„Přijeďte."

George Powhattan souhlasil, že jejich žádost vyslechne.

7

Sedmdesát mil od Roseburgu směrem k moři ohrazovaly Callahanovy hory údolí Camas. Na jejich úpatí uháněla k západu pod kostrami zřícených mostů malá říčka Coquille, do níž se v ranním stínu hory Sugarloaf vlévaly přítoky ze severu i z jihu.

Na severní straně údolí vroubily okraje pastvin, pokrytých teď sněhem, tu a tam nové sloupky plotů. Za osamělou palisádou na vrcholku kopce stoupal kouř z komínů.

Na jižním břehu však nebylo nic, jen ubohé drolící se trosky, které postupně mizely pod náporem neúmorného ostružiní.

Nad říčními brody nebyla zbudována žádná opevnění. To návštěvníky ze severu nesmírně překvapilo, protože právě tohle údolí

mělo údajně být tím místem, kde se nakonec podařilo zbudovat pevnou obrannou linii proti holnistům.

Calwin Lewis se jim to pokusil vysvětlit. Tenhle ježatý tmavooký mladík byl průvodcem Johnnyho Stevense už od jeho předchozí cesty do jižního Oregonu. Při řeči Gal gestikuloval rukou doprava i doleva.

„Nechcem hájit řeku z nějakejch opěrnejch bodů," převaloval na ledabylý jižanský způsob slova v ústech. „Bráníme severní břeh spíš tím, že čas od času sami vyrazíme na druhou stranu a sledujem všecko, co se tam pohne."

Philip Bokuto souhlasně zahučel a pokývl. Bylo jasné, že by dělal přesně totéž. Johnny Stevens, který to všechno vyslechl už dříve, nepoznamenal nic.

Gordon se rozhlížel po stromech a snažil se uhodnout, kde jsou hlídky. Obě strany je tu nepochybně měly a během cesty v různých místech skupinu pozorovali, občas v určité výšce nad zemí zaznamenal jakýsi náznak pohybu nebo záblesk něčeho, co mohlo být čočkou dalekohledu, ale průzkumníci tu byli schopní, o hodně schopnější než kdokoli z jejich kolegů ve Willamettské armádě – snad až na Philipa Bokuta.

Válka na jihu zřejmě nebyla bojem armád a sborů a nespočívala v obléhání nebo strategických manévrech. Vedla se spíš tak, jak mezi sebou kdysi zápolily indiánské kmeny, a vítězství se v ní měřilo počtem úspěšných krvavých přepadů a získaných skalpů.

Na takové bleskové výpady, po kterých útočník zase zmizí, byli survivalisté odborníci. Willametťané, kteří nebyli na tyhle teroristické postupy zvyklí, pro ně byli ideální kořistí.

Tady se ovšem farmářům podařilo holnisty zastavit. Gordon nebyl povolán k tomu, aby jejich taktiku kritizoval, a tak kladení otázek ponechal v zásadě Bokutovi. Věděl, že tu jde o dovednosti, jaké člověk získává celý život, a on tady byl z jednoho jediného důvodu – ne aby se učil, nýbrž aby přesvědčoval.

Když se starou silničkou šplhali po úbočí Sugarloafu, otevřel se jim úžasný výhled na stékající se říčky, ze kterých tady vznikala Coquille. Sněhem pokryté borové lesy vyhlížely do značné míry tak, jak asi vypadaly kdysi, než sem přišli lidé – jako by hrůzy posledních sedmnácti zim platily jen pro ty křehké živočichy, nepodstatné pro Zemi, která se řídila svými vlastními zákony.

„Někdy se ti darebáci snažej proklouznout na velkejch kánoích," řekl jim Gal Lewis. „Jižní přítok sem teče málem rovnou z krajiny kolem Rogue, tady nedaleko ústí do hlavního toku a má pořádnej proud."

Mladík se zazubil. „Jenže George vždycky nějak přijde na to, co mají za lubem. Dycky je na ně nachystanej." Byl to jen další projev té směsi lásky a nábožné úcty, která zaznívala z každé zmínky o vůdci obcí v camaském údolí? Pojídá snad ten chlap ke snídani hřebíky? Nebo vrhá na své nepřátele blesky? Po všem, co už o Georgi Powhattanovi slyšel, byl Gordon ochoten věřit všemu.

Bokutovo široké chřípí se náhle zachvělo. Phil otěžemi zastavil koně a levou rukou současně zadržel i Gordona. V témž okamžiku měl bývalý námořní pěšák samopal připraven k palbě.

„Co se děje, Phile?" zeptal se Gordon, když vytáhl vlastní zbraň a rozhlédl se po okolních kopcích. Koně vycítili nervozitu jezdců a začali pod nimi nepokojně tančit a frkat.

„Je tu…" Bokuto vtahoval nosem vzduch a jeho oči se nevěřícně zúžily, „…je tu cítit medvědí sádlo."

Cal Lewis pohlédl mezi stromy vzhůru po svahu a usmál se. Ze stráně kousek nad nimi se ozval drsný basový smích.

„Moc dobrý, chlapi! Máte jemný smysly."

Usilovně pátrajícím zrakům Gordona i ostatních se v záři odpoledního slunce mezi douglaskami zjevil obrys mohutné postavy. S pocitem náhlého vzrušení Gordon na okamžik podvědomě zauvažoval, jestli je to vůbec člověk. Není to snad ten legendární Sasquatch neboli Velká noha, o kterém se na severozápadě vykládají pověsti?

Obrys pokročil kupředu a stal se mužem středních let a drsné tváře se šedivými vlasy až po ramena, převázanými korálkovou čelenkou. Krátké rukávy jeho košile z domácího plátna odhalovaly paže, které by jinému klidně mohly sloužit za stehna, ale chlapík si zřejmě ze zimy nic nedělal.

„Já jsem George Powhattan," zazubil se na ně muž. „Vítám vás na Sugarloafu, pánové."

Gordon polkl. Co to má ten člověk v hlase, co tak dobře odpovídá jeho tělesnému vzhledu? Svědčí to v každém případě, že si je své síly a moci vědom tak dobře, že nemá sebemenší potřebu se vychloubat nebo předvádět. Powhattan rozpřáhl ruce: „Tak pojď, ty s tím citlivým nosem, i vy ostatní, co máte ty parádní uniformy. Když

už jste to medvědí sádlo vyčenichali, tak se pojďte podívat na mou domácí předpovědnu počasí. Uvidíte, k čemu mi to sádlo je.“

Svým smíchem kolem sebe šířil takový pocit pohody, že návštěvníci s úlevou odložili zbraně. *To není žádný Sasquatch*, řekl si Gordon, *jenom srdečný horal, nic víc.*

Poplácal svého čiperného severského koně a řekl si, že to není tak dávno, co i on dokázal zachytit sebemenší pach medvědiny.

8

Hrnce s medvědím sádlem užíval hejtman sugarloafské hory k předpovídání počasí, při kterém kombinoval tradiční lidové metody s přísně vědecky vedenými záznamy. Zabýval se také plemenitbou krav, aby získal lepší mléko, a ovcí na lepší vlnu. Jeho skleníky, vyhřívané metanem z biogenerátorů, produkovaly čerstvou zeleninu po celý rok, i v nejkrutější zimě.

Zvlášť hrdý byl George Powhattan na svůj domácí pivovar, proslavený nejlepším pivem ze čtyř okresů.

Zdi velké usedlosti, sídelního místa jeho království, byly vyzdobeny dovedně tkanými tapiseriemi a hrdě vystavenými uměleckými výtvory dětí. Gordon by byl očekával zbraně a bitevní trofeje, ale nikde v domě je nespatřil. Vlastně naopak, jakmile byl člověk za zásek a palisádou, nenarazil prakticky na nic, co by dlouhou válku připomínalo.

Žádné vážné jednání Powhattan toho prvního dne vést nechtěl. Věnoval ho celý provádění hostů a dohledu na přípravy potlachu, konaného na jejich počest. Když se pak odpoledne nachylovalo, byli všichni uvedeni do svých pokojů, aby si odpočinuli, a hostitel se někam vytratil.

„Mám dojem, že jsem ho viděl vyrazit někam na západ,“ odpověděl Philip Bokuto na Gordonovu otázku. „Támhle k tomu srázu.“

Gordon mu poděkoval a vydal se po štěrkové pěšině mezi stromy. Powhattan se celé hodiny vyhýbal jakémukoli pokusu o vážný rozhovor a vždycky dokázal dovedně převést řeč na něco, co jim ještě chce ukázat, nebo na nějakou ukázku ze své zřejmě bezedné pokladnice lidové moudrosti. Dnes večer, kdy má na setkání s nimi

přijít tolik lidí, to nejspíš bude podobné. Tam nebude žádná příležitost o něčem konkrétním jednat.

Gordon samozřejmě věděl, že by neměl být tak netrpělivý, jenže s žádnými dalšími lidmi se už setkávat *nechtěl*. Chtěl si mezi čtyřma očima promluvit s Georgem Powhattanem.

Vysokého muže našel, jak sedí obrácen tváří k příkrému srázu. Hluboko pod nimi šuměly vody sbíhajících se přítoků Coquille. Hory pásma Coast Range na západě se chvěly v načervenalé záři zapadajícího slunce, která rychle měnila barvu do oranžova a pak do okrova. Všudypřítomné mraky planuly stovkou podzimních odstínů. George Powhattan seděl v lotosové pozici na prosté rákosové rohoži, dlaně s palci obrácenými vzhůru položené na kolenou. Ve tváři měl výraz, který Gordon vídal kdysi před válkou a kterému z nedostatku jiného pojmenování říkal „Buddhův úsměv".

Tak on je to… pomyslel si, *poslední neohippie. Kdo by si to byl pomyslel.*

Na mohutné horalově paži, kterou odhaloval krátký rukáv jeho košile, se modralo tetování – mocná pěst, jejíž jeden prst byl zlehka vztyčen a na něm delikátně hřadovala *holubice*. Pod ní bylo výrazně napsáno: LETECTVO. Powhattanův posez Gordona nepřekvapil. Výraz v jeho tváři také ne. Obojí vypadalo, jako když to k sobě patří.

Věděl, že zdvořilost nevyžaduje, aby odešel, nýbrž jenom aby sedícího muže nerušil. Tiše si očistil místo pár stop stranou, usadil se na zem a obrátil tvář stejným směrem. O lotosovou pozici se ani nepokusil, necvičil ji od sedmnácti let. Usedl však zpříma a snažil se pročistit si mozek. Ve směru k moři se mezitím chvěly a proměňovaly barvy.

Zprvu nedokázal myslet na nic jiného, než jak se cítí ztuhlý. Jak je rozbolavělý z jízdy na koni a spaní na tvrdé studené zemi. Sluneční teplo se skrývalo za hory a chlad z poryvů větru byl stále citelnější. Jeho myšlenky byly jako rozkotané mraveniště zvuků, obav a vzpomínek.

Ale brzy, aniž si to sám přál, mu začala těžknout víčka. Pak v droboulinkých krůčcích klesala, až se zastavila zhruba na půl cestě, a nedokázala se zvednout nebo dále klesnout.

Určitě by se ho zmocnila panika, kdyby nevěděl, co to je. Bylo to jen mírné meditační vytržení. Poznal ty pocity. *Co to u všech čertů…* pomyslel si a nechal je narůstat.

Dělá to z nějakého soupeření s Powhattanem? Nebo aby mu ukázal, že není jediné dítě obrody, které ještě vzpomíná?

Anebo je to prostě tím, že je unavený a západ slunce je tak krásný?

Ve svém nitru vnímal jen pocit prázdnoty – jako by se každá plíce uzavřela sama do sebe a jako by to trvalo už hodně dlouho. Ze všech sil učinil pokus zhluboka se nadechnout, ale jeho dýchání se nezměnilo ani v nejmenším, jako by jeho tělo mělo svůj vlastní rozum, který on neměl. Zdálo se, že klid, který vdechuje jeho tváři mrazivý dotek vánku, stéká dolů, jako prsty ženy se dotýká jeho hrdla, přebíhá mu po ztuhlých pažích a uvolňuje mu svaly, které samy od sebe povolují.

Ty barvy… pomyslel si, neboť teď viděl jen nebe. Jeho srdce jemně ukolébávalo tělesnou schránku.

Je to tak strašně dávno, co se naposledy takhle posadil a uvolnil? Nebo je to prostě tím, že toho, od čeho se potřebuje uvolnit, je strašně moc?

Jsou…

V té úlevě, která se nedá nijak vnutit, jako by povolil i ten pocit uzavřenosti v plicích a on znovu dýchal. Stojatý vzduch zmizel, odvát západním větrem. Další nadechnutí chutnalo tak sladce, že vydechnutí se změnilo ve vzdech.

„Ty barvy…“

Nalevo od něj se něco pohnulo a zahemžilo. Pak promluvil tichý hlas. „Kdysi jsem přemejšlel, jestli jsou tyhle západy slunce poslední boží dar… Něco jako ta duha, kterou Pán Bůh seslal Noemovi. Jenomže tentokrát nám tím všem říkal… Sbohem.“

Gordon Powhattanovi neodpověděl. Nebylo třeba.

„Ale teď, když je pozoruju tolik let, mám dojem, že se ovzduší pomalu čistí. Už zdaleka nevypadají tak jako hned po válce.“

Gordon přikývl. Pročpak si lidé na pobřeží vždycky myslí, že mají na západy slunce monopol? Vzpomněl si, jak vypadaly na prérii v době, kdy pominula Tříletá zima a nebe se pročistilo alespoň natolik, že slunce bylo už zase vidět. Zdávalo se mu tehdy, že se nebesa

stávají paletou přelévajících se a splývajících jásavě pestrých křiklavých výtrysků, které byly ve své smrtící kráse velkolepé.

Gordon se nemusel ani ohlédnout, aby věděl, že Powhattan se nepohnul. Seděl stále ve stejné poloze a vlídně se usmíval.

„Jednou," řekl šedovlasý hejtman, „snad před deseti rokama jsem tady seděl, zrovna jako teď. Zotavoval jsem se z nedávnýho zranění a rozjímal jsem nad západem slunce. A pak jsem zpozoroval, že se dole podél řeky něco hejbe. Nejdřív jsem myslel, že jsou to chlapi. Honem jsem se vytrh z meditace a vyrazil jsem tam, abych se podíval zblízka. A přece mi něco i na tu vzdálenost říkalo, že tohle není nepřítel.

Blížil jsem se co nejtišejc, až jsem se dostal na vzdálenost pár set metrů, a zaostřil jsem malej dalekohled, kterej jsem nosíval ve váčku u pasu.

Vůbec to nebyli lidi. Představte si to překvapení, když jsem je viděl, jak si vykračujou po říčním břehu, ruku v ruce, a on jí pomáhá přelejzat skalnatý výstupky a ona zase tiše mumlá na něco, co nese v uzlíčku.

U všech všudy, byl to párek šimpanzů, nebo možná byl šimpanz jenom on a ona byla nějakej menší lidoop nebo prostě opice. Než jsem to dokázal s jistotou určit, zmizeli mi v lese."

Gordon poprvé za posledních deset minut zamžikal. Ten obraz mu v představách vyvstal tak silně, jako by přes Powhattanovo rameno hleděl přímo do jeho vzpomínek na ten tak vzdálený den. *Proč mi to povídá?*

Powhattan pokračoval: „Utekli zřejmě z portlandský zoologický zahrady spolu s těma leopardama, který teď volně běhají po Kaskádách. To bylo *nejjednodušší* vysvětlení… že už několik let postupujou pořád dál na jih, sháněj potravu, ukrejvaj se a jeden druhýmu pomáhaj na tý cestě, jak doufaj, do teplejch krajin.

Uvědomil jsem si, že jdou podle jižního přítoku Coquille, rovnou k holnistickýmu území.

Co jsem moh dělat? Myslel jsem na to, že bych se je pokusil chytit nebo aspoň zahnat jiným směrem. Jenže ani jedno jsem nemoh dost dobře udělat. Nanejvejš bych je vylekal. A ostatně, když se dostali takhle daleko, neměli asi zapotřebí, abych je zrovna já upozorňoval, že vyskytovat se blízko lidí je pro ně nebezpečný.

Předtím byli v kleci, teď na svobodě. Ne, nebyl jsem takovej blázen, abych si myslel, že jsou proto šťastnější. Ale aspoň už nebyli podřízený vůli někoho jinýho."

Powhattanův hlas zněl přidušeně. „To může bejt drahocenná věc, já vím."

Následovala další zámlka. „Nechal jsem je jít," uzavřel nakonec svůj příběh. „Častokrát, když tady sedím a v pokoře se dívám na ty západy slunce, přemejšlím, co se s nima asi stalo."

Gordonovy oči se konečně docela zavřely. Nadýchl se a s určitým úsilím ze sebe shodil pocit tíže. Powhattan se mu tím podivným příběhem snažil něco povědět a on zase chtěl něco povědět Powhattanovi.

„Povinnost pomáhat jiným nemusí být vždycky totéž jako podřizovat se něčí *vůli*…" Zarazil se, když pocítil, že se něco změnilo. Otevřel oči, obrátil se a spatřil, že Powhattan je pryč.

Toho večera se shromáždili lidé z celého okolí a ukázalo se, že jich tu žije víc, než by byl Gordon v tom řídce osídleném údolí očekával. Uspořádali pro poštovního úředníka, který je přijel se svým doprovodem navštívit, hotovou slavnost lidové tvořivosti. Děti zpívaly, skupinky herců předváděly krátké vtipné scénky.

Na rozdíl od severu, kde zlidověly písně zapamatované z televize a rozhlasu, tu nezněly žádné s láskou oprášené umělé odrhovačky, těch pár rokenrolových melodií, které se vrátily k banju a kytaře. Tady se hudba obrátila ke starší tradici.

Vousatí muži, ženy v dlouhých šatech pečující o stůl, zpěv u ohně a za světla lamp – podobně mohla klidně vypadat nějaká společnost před dvěma sty lety, kdy tohle údolí poprvé osídlili běloši, kteří se někdy takhle sešli, aby se mezi sebou pobavili a pozapomněli na chlad větru.

Seveřany zastupoval v přehlídce zpěváků Johnny Stevens. Vytáhl svou milovanou kytaru a zaníceným podáním posluchače oslnil tak, že začali bouřlivě tleskat a dupat.

Za jiných okolností by to byla úžasná zábava a Gordon by se do ní s radostí zapojil nějakou ukázkou ze svého dávného repertoáru z doby, kdy ještě nepředstavoval „pošťáka", kdy byl jen potulný kejklíř, který na cestě přes půl kontinentu směňuje písně a příběhy za trochu jídla.

Jenže on večer před odjezdem z Corvallisu poslouchal jazz a Debussyho a teď se nemohl zbavit myšlenky, jestli se náhodou neukáže, že to bylo docela naposledy.

Věděl, čeho chce George Powhattan tímhle festivalem dosáhnout. Oddaluje konfrontaci… jen ať Willametťané sedí a dávají si do trumpety, ať má čas je odhadnout.

Gordonův dojem, který si udělal tam nad srázem, se nezměnil. Powhattan byl se svými dlouhými kadeřemi a vždy pohotovým vtipkováním přesným obrazem stárnoucího neohippieho. Dávno mrtvé hnutí devadesátých let jako by dokonale vyhovovalo vůdcovskému stylu místního hejtmana.

Bylo například jasné, že každý v camaském údolí je nezávislý a že jsou si všichni rovni.

A přece, když se zasmál *George*, zasmáli se všichni ostatní. Všem to připadalo jen přirozené. Nedával žádné rozkazy, žádné povely. Zřejmě by nikoho ani nenapadlo, že by to měl dělat. Stejně se v celé usedlosti nestalo nic, kvůli čemu by musel třeba jen povytáhnout obočí.

V dovednostech, kterým se kdysi říkalo „soft“, protože nevyžadovaly žádný kov ani elektřinu, byli tihle lidé stejně vyspělí jako usilovní willamettští řemeslníci. V některých ohledech snad i vyspělejší. Jistě právě proto trval Powhattan na tom, že návštěvníkům svou farmu ukáže – aby pochopili, že tu nemají co dělat s nějakou bandou zaostalců, nýbrž se společností, která je po svém zrovna tak civilizovaná jako ta jejich. Součástí Gordonova plánu byla snaha dokázat, že se Powhattan mýlí. Konečně nastala chvíle předání „darů od Cyclopsu“, které dovezli.

Lidé poulili oči, když jim Johnny Stevens na barevném displeji, který s láskou opravili corvallisští technici, předváděl graficky animovanou elektronickou hru. Přehrál jim loutkovou scénku o dinosaurovi a robotovi. Obrázkům i úžasným zvukům se všichni za chvíli pobaveně smáli, dospělí stejně jako děti.

A přesto Gordon znovu vycítil ono nehmatatelné cosi v jejich náladě. Ti lidé se smáli a vyráželi nadšené výkřiky, ale svým potleskem zřejmě vyjadřovali pochvalu *chytré hračce.* Ty přístroje sem byly přivezeny, aby v nich vzbudily chuť mít znovu vyspělou techniku, jenže Gordon teď v očích přihlížejících nespatřoval žádný záblesk

žádostivosti, žádný projev znovu probuzené touhy tyhle zázraky zase *vlastnit*.

Někteří muži skutečně zpozorněli, když přišla řada na Philipa Bokuta. Černý námořní pěšák přitáhl otlučený kufr a vydoloval z něho několik nových zbraní.

Předvedl jim plynové bomby a miny a vysvětlil, jak se jejich pomocí dají opevněné body chránit před útokem. Popsal také funkci střelecké optiky pro noční vidění, která má z dílen Cyclopsu brzy vyjít. Mezi muži, veterány s jizvami z bitev dlouhé války proti strašlivému nepříteli, přeběhla vlna nejistoty. Philip mluvil a lidé se ohlíželi na velkého muže v rohu.

Powhattan nedal svůj názor žádným slovem ani činem najevo. Byl ztělesněná zdvořilost, jen jednou zívl a způsobně si zakryl ústa rukou. Při předvádění každé zbraně se jen sebevědomě usmál a Gordon ohromeně sledoval, jak ten člověk dokáže pouhou mimikou naznačit, že ty dárky jsou pěkné, snad i chytře vymyšlené… ale žádný skutečný význam nemají.

Neřád. A Gordon neměl zdání, jak na tohle odpovědět. Brzy se stejný úsměv rozšířil po celé místnosti a on už věděl, že je čas dát se na ústup.

Dena ho důtklivě nabádala, aby s sebou vzal dárky podle jejího výběru, jehly a nitě, toaletní mýdlo, ukázky toho nového spodního prádla z polobavlněné látky, kterou začali v Salemu znovu tkát krátce před invazí.

„Tohle získá ženy, Gordone. Udělá to pro zdar věci víc než všechny ty vaše technické hračičky a bouchačky. Dej na mě.“

Když naposled na Denu dal, vedlo to k té tragické útlé mrtvole pod zasněženým cedrem. Deniny podoby pseudofeminismu měl v té chvíli dost.

Ale mohlo by to být horší než tohle? Neukvapil jsem se? Snad jsme přece jen měli přivézt i pár obyčejnějších věcí – prášek na zuby a hygienické ubrousky, keramiku a nová plátěná prostěradla…

Potřásl hlavou. Tohle všechno už je honění bycha. Dal Bokutovi znamení, aby toho nechal, a sáhl po svém třetím esu. Přitáhl sedlový vak a podal ho Johnnymu Stevensovi.

Lidé se ztišili. Zatímco se Gordon s Powhattanem vzájemně přes místnost měřili, Johnny se postavil k plápolajícímu krbu a hrdě se ve

své uniformě vzpřímil. Začal přebírat obálky a nahlas předčítat jména adresátů, kterým má doručit poštu.

K tomuhle byla vydána výzva po celé dosud civilizované části willamettského údolí. Požádali každého, kdo někdy znal někoho z jihu, aby svému známému napsal. Věděli, že většina těch předpokládaných adresátů bude dávno mrtvá, ale pár dopisů by se snad přece mohlo dostat do rukou příjemce nebo jeho příbuzných. Budou navázány staré vztahy, uvažovali autoři téhle teorie, a žádost o pomoc by se tím měla stát méně abstraktní, osobnější.

Byl to dobrý nápad, ale reakce znovu nebyla taková, jakou očekávali. Hromada nedoručitelných dopisů rostla, a když se na Johnnyho vyvolávání jednoho jména za druhým nikdo neozýval, uvědomil si Gordon, že si z toho tihle lidé vzali něco jiného. Připomnělo jim to, kolik z nich zahynulo. Nebo jak málo jich zlé časy přežilo. A teď, když se konečně dočkali míru, bylo zjevné, jak odmítavě se stavějí k žádosti, aby znovu přinášeli oběti, tentokrát pro neznámé lidi, kteří na tom po celá léta byli beztak lépe než oni. Těch pár, kteří se o své dopisy přihlásili, je zjevně přijímalo s nepříliš velkou ochotou a většinou je schovali, ani je neotevřeli.

George Powhattan vypadal překvapeně, když zaznělo i jeho jméno, ale ten záblesk ohromení rychle pominul. Balíček a tenkou obálku přijal s pokrčením ramen.

Gordon si uvědomil, že se jim nedaří vůbec nic. Johnny dokončil svůj úkol a pohlédl na něho, jako by se ptal: *Co teď?*

Gordonovi už zbýval jediný trumf – ten, který mu byl nejprotivnější a jehož zároveň uměl nejlépe užívat.

Čert aby to vzal, ale na vybranou nemám.

Postavil se ke krbu, mlčící lidi před sebou a teplo ohně za sebou, a zhluboka se nadechl. A pak se pustil do své úlohy… do lhaní.

„Přišel jsem, abych vám pověděl jeden příběh," řekl. „Chci vám vyprávět o jedné zemi z dávných dob a leccos vám asi připadne známé, protože hodně z vás se tam narodilo. A přece vás ten příběh určitě také ohromí. To mám z vlastní zkušenosti, mě ohromuje vždycky.

Je to zvláštní povídání o zemi, kde žilo čtvrt miliardy lidí, kteří kdysi plnili svými hlasy nebe a dokonce meziplanetární prostory tak, jako jste vy, přátelé, dnes naplnili svými hlasy tuhle krásnou síň.

Byl to *silný* národ. Nejsilnější, jaký kdy svět poznal, ale ti lidé tomu nepřikládali žádný velký význam. Když měli příležitost dobýt celý svět, neudělali to, protože jim zřejmě připadalo, že existují mnohem poutavější věci.

Byli nádherně *ztřeštění*, smáli se, stavěli, hádali se… Tuze rádi sami sebe jako národ obviňovali z hrozných zločinů, což může člověku připadnout jako prapodivný zvyk, pokud mu nedojde, že jim to vlastně nenápadně pomáhalo být lepší – lepší k sobě navzájem, lepší ve vztahu k přírodě, lepší než předchozí generace lidstva.

Všichni víte, že když se v noci podíváme na Měsíc nebo na Mars, spatříme tam stopy, které tam někteří z nich zanechali. Snad si ještě někdo vzpomenete, jak jste tomu ze svých domovů přihlíželi.“

Poprvé toho večera měl Gordon pocit, že si získal jejich plnou pozornost. Viděl, jak se jim zablesklo v očích při pohledu na znaky na jeho uniformě a na svítivého mosazného jezdce na okolku jeho pošťácké čepice.

„Ano, lidé v té zemi byli ztřeštění,“ řekl jim, „ale byli ztřeštění způsobem, který byl báječný… který tu nikdy předtím nebyl.“

V davu se zvlášť vydělovala zjizvená tvář jednoho muže. Byly na ní nikdy nezahojené rány po noži. Gordon hovořil a díval se na toho muže.

„Dnes žijeme zabíjením,“ pokračoval, „ale v té báječné zemi lidé své spory urovnávali většinou pokojně.“

Obrátil se k unaveným ženám, které se ztěžka opíraly o stoly po všem tom podřezávání domácího zvířectva, uklízení a přípravě jídla pro tolik lidí. Odlesky ohně se jim mihotaly na zdrsnělých, vrásčitých tvářích. Některé z těch obličejů nesly jasné stopy po neštovicích nebo těžkých příušnicích, důsledcích bakteriologické války i obyčejných dřívějších nemocí, které po odumření hygieny začaly znovu řádit v plné síle.

„Život v čistotě a ve zdraví považovali ti lidé za samozřejmost,“ prohlásil, aby jim to připomněl. „Byl to život mnohem kultivovanější a mnohem hezčí než kdykoli předtím.

Anebo možná,“ dodal měkce, „hezčí než jaký kdy vůbec ještě bude.“

Lidé se teď spíše než na Powhattana dívali na něho a oči vlaze zářily už nejen ve starších tvářích. Chlapec nanejvýš patnáctiletý hlasitě vzlykl.

Gordon rozepjal ruce. „Jací to byli lidé, ti Američané? Vzpomeňte si, jak sami sebe kritizovali, často právem. Bývali povýšení, svárliví, mnohdy neprozíraví…

Ale to, co se jim stalo, si nezasloužili.

Začínali si osvojovat schopnosti téměř božské. Dokázali stavět myslící stroje, dávat nový vzhled svému tělu a utvářet samotné základy života. Ale *nebyla* to hrdost na úspěchy, co je srazilo.“ Potřásl hlavou. „Tomu nemohu uvěřit! Nemůže být pravda, že jsme byli potrestáni za sny a za snahu něčeho dosáhnout.“

Sevřel ruku v pěst až mu zbělela. „Není to žádná nevyhnutelná vůle osudu, že by měli lidé donekonečna žít jako zvířata nebo že by se toho tolik naučili pro nic za nic –“

Že se mu uprostřed věty zlomil hlas, to bylo pro Gordona naprosté překvapení. Selhal mu právě ve chvíli, kdy bylo na čase začít povídat lži… vyprávět Powhattanovi svůj vlastní příběh.

Jemu ale začalo bušit srdce a v ústech mu náhle vyschlo tak, že skoro nemohl mluvit. Zamžikal překvapením. Co se to děje? *Tak jim to řekni*, pomyslel si, *okamžitě jim to řekni!*

„Na východě…“ začal Gordon, vědom si toho, že se na něj dívá Bokuto i Stevens.

„Na východě, za horami a pouštěmi, se z popela té velké země znovu zdvíhá…“

Zase se odmlčel a těžce oddychoval. Měl pocit, jako by mu srdce sevřela nějaká ruka a rozdrtí ho, jestli bude pokračovat. Cosi mu bránilo pustit se do dobře nacvičené role, do své pohádky.

Všichni kolem čekali, co řekne. Měl je v hrsti. Byli zralí.

V tu chvíli pohlédl do tváře Georgi Powhattanovi. Byla v záři plápolajícího ohně zvrásněná a neproniknutelná jako skalní štít. A náhle pochopil, proč se mu jeho úloha nedaří.

Poprvé se svou báchorku o „Obnovených Spojených státech“ pokoušel přednášet před mužem, který byl zjevně mnohem, mnohem silnější než on.

Věděl, že nejde jenom o *věrohodnost* nějaké zprávy, ale také o osobnost, která ji přináší. I kdyby je všechny přesvědčil, že kdesi za horami na východě se obrozuje jejich bývalá vlast, může to nakonec zůstat bez odezvy… pokud to George Powhattan jediným úsměvem, shovívavým pokývnutím nebo zívnutím označí za hloupost.

V tu chvíli se z toho stane věc dávno minulých dnů, anachronismus, cosi nepodstatného.

Gordon zavřel napůl otevřená ústa. Řady tváří na něj v očekávání hleděly, ale on potřásl hlavou, vzdal svou vyprávěnku a spolu s ní i prohraný boj.

„Východ je daleko," řekl tiše. Pak pozvedl hlavu a do hlasu se mu opět vrátilo trochu síly. „To, co se tam děje, snad pro nás může mít význam někdy v budoucnu, jestli se toho dožijeme, ale v tuhle chvíli tu máme problém Oregonu – *Oregonu*, který stojí osaměle, jako by v americké tradici pokračoval jen on sám.

Ta země a ten národ, o kterých jsem mluvil, doutnají jako jiskry v popelu, a když jim poskytnete pomoc, vydají znovu světlo a povedou umlčený svět znovu k naději. Věřte tomu, a o budoucnosti se rozhodne tady a dnes večer, protože jestli někdy něco bylo obsahem slova Amerika, tak to byli lidé, kteří dokázali ty nejúžasnější věci v těch nejhorších dobách – a kteří si dokázali vzájemně pomáhat, když na tom nejvíc záleželo."

Gordon se obrátil a pohlédl přímo na George Powhattana. Jeho hlas se ztišil, ale slabost už v něm nezaznívala.

„A jestli jste na to zapomněli, jestli vás neoslovuje nic z toho, co jsem vám řekl, tak mohu říct už jen to, že je mi vás *líto*."

Ten okamžik, ten přesycený roztok v čase jako by zůstal viset. Powhattan seděl bez hnutí. Jako vytesané zobrazení ustaraného patriarchy. Žíly na krku mu naběhly jako zauzlované provazy.

Ale ať se mu v hlavě odehrával jakýkoli konflikt, pominul během pár vteřin. Powhattan se smutně usmál.

„Já rozumím," řekl, „a možná máte pravdu, pane inspektore. Žádná jednoduchá odpověď mě nenapadá. Můžu jenom říct, že většina z nás sloužila a sloužila, až teď už prakticky nemáme co dát. Můžete samozřejmě znova žádat lidi, aby k vám šli jako dobrovolníci. Nikomu to nebudu zakazovat. Ale pochybuju, že jich bude moc."

Potřásl hlavou. „Doufám, že mi budete věřit, když vám povím, že je nám to líto. Opravdu, hluboce líto.

Ale žádáte příliš. My jsem si svůj mír vybojovali a je nám teď cennější než čest nebo i soucit."

Celou tu cestu, napadlo Gordona, *celou tu cestu jsme vykonali nadarmo.*

Powhattan zvedl z klína dva listy papíru a podal je Gordonovi.

„Tohle je dopis, kterej jsem dneska večer z Corvallisu dostal. Celou cestu jste ho nesl ve svý brašně. Ale i když je na obálce moje jméno, není to dopis pro mě. Mám ho odevzdat vám… je to napsáno nahoře na první stránce.

Doufám, že mi prominete, že jsem si dovolil ten text přece jenom přečíst.“

Když k němu Gordon přistoupil, aby si od něj zažloutlé listy vzal, vnímal podle tónu hlasu, že s ním Powhattan cítí. Poprvé ho slyšel, jak se opakuje, ale tak tiše, že to ostatní neslyšeli.

„Mně to je líto,“ řekl mu ten člověk, „a jsem taky pořádně překvapenej.“

9

Můj nejdražší Gordone!

Až budeš tohle číst, bude už pozdě nás zastavit. A tak, prosím tě, zůstaň klidný a já se ti to pokusím vysvětlit. A jestli ani pak nedokážeš souhlasit s tím, co jsme udělaly, doufám, že se překonáš aspoň natolik, abys nám odpustil.

Probírala jsem to celé mnohokrát se Susanou a Jo i dalšími ženami v armádě. Přečetly jsme si tolik knížek, kolik jsme jen při plnění svých služebních povinností mohly zvládnout. Tahaly jsme vzpomínky z matek a tet. Nakonec jsme byly nuceny učinit dva závěry.

Ten první je zcela samozřejmý. Je jasné, že se řízení světa nemělo po celá staletí přenechávat mužům. Je mezi vámi mnoho neuvěřitelně skvělých lidí, ale také až příliš těch, co budou vždycky nenapravitelní šílenci.

Vaše pohlaví je prostě tak stavěné. To lepší ve vás nám dalo energii a světlo, vědu a rozum, medicínu a filosofii, ale ta temná polovina mezitím vymýšlela a uskutečňovala nepředstavitelné hrůzy.

Některé staré knihy naznačují PŘÍČINY toho podivného rozdělení, Gordone. Možná že těsně před válkou se už věda blížila k vysvětlení. Byli už sociologové (vlastně většinou socioložky), kteří ten problém studovali a kladli si závažné otázky. Ale ať

už přišli na cokoli, je to pro nás teď ztraceno, až na ty nejjednodušší pravdy.
Přímo tě SLYŠÍM, Gordone, jak mi říkáš, že už zase přeháním, že všechno zjednodušuji a „zobecňuji na základě příliš malého množství dat“.
Jednak se těch *mužských* úspěchů i hrůz zúčastnilo nemálo žen. Je také pravda, že většina mužů se nachází někde mezi těmi dvěma krajnostmi dobra a zla, o kterých jsem mluvila.
Jenomže, Gordone, ti, co jsou mezi, nemají žádnou moc. Nemění svět k lepšímu nebo k horšímu. Nezáleží na nich.
Tak vidíš, že mám odpověď na tvoje námitky, jako bys tady byl. I když nikdy nezapomínám, že mě život o tak mnohé připravil, přesto jsem na ženu své doby získala rozhodně velmi dobré vzdělání a v tomhle posledním roce jsem se naučila ještě víc od tebe. Když jsem tě poznala, jen mě to přesvědčilo, že mé názory na muže jsou správné.
Uznej, má nejdražší lásko, že vás dobrých prostě není tentokrát na vítězství dost. Ty a tobě podobní jste naši hrdinové, ale vyhrávají darebáci. Přinesou nám noc, která nadchází po soumraku, a vy sami je nezastavíte.
V lidstvu JE ještě jiná síla. Mohla být tím jazýčkem na vahách, který by rozhodl váš dávný zápas ve dnech před Osudovou válkou. Jenže byla líná nebo roztěkaná, to nevím. Z nějakého důvodu ale nezasáhla, nebo alespoň ne nějak uspořádaně. A tohle je druhá věc, kterou jsme si my ženy ve Willamettské armádě uvědomily: že máme poslední šanci vynahradit, co ženy v minulosti zanedbaly. My ty darebáky zastavíme samy, Gordone. Konečně splníme svůj úkol – provést VOLBU mezi muži a vzteklé psy vyhladit.

* * *

Odpusť mi, prosím. Ostatní mě žádají, abych ti řekla, že tě vždycky budeme mít rády. Zůstávám navždy tvá

Dena

„Přestaň… proboha… ne!“

Když se Gordon naráz probudil, byl už na nohou. Kousek od jeho bosých chodidel doutnaly pozůstatky večerního táborového ohně.

Paže měl natažené před sebe, jako by je po někom nebo po něčem vztahoval.

Celý roztřesený cítil, jak mu zbytky předchozího snu prchají na všechny strany do nočního lesa. Před malým okamžikem za ním zase jednou ve spánku přišly jeho přízraky. Přes desítky let k němu doléhal hlas dávno mrtvého stroje, obviňující a stále netrpělivější.

Kdo na sebe vezme odpovědnost… za ty hloupé děti…?

Řádky běhajících světélek a hlas smutné kryogenické moudrosti, zoufající si nad nekonečnou řadou selhání živých lidí.

„Co se děje, Gordone?“

Johnny Stevens se ve svém spacím pytli posadil a protíral si oči. Pod zataženým nebem, na kterém dohasínalo pár odlesků západu a tu a tam skrze větve nad nimi slabounce blikala nějaká ta hvězdička, byla hluboká tma.

Gordon potřásl hlavou, zčásti také proto, aby nebylo vidět, jak se chvěje. „Jenom mě napadlo jít zkontrolovat koně a hlídky,“ řekl. „Spi dál, Johnny.“

Mladý pošťák přikývl. „Dobře, řekni Philipovi a Galovi, ať mě vzbudí, až bude čas vystřídat stráže.“ Chlapec se zase uložil a přetáhl si spací pytel přes ramena. „Buď opatrný, Gordone.“

Za chvíli jeho dech zase tiše pohvizdoval. Tvář měl hladkou a bezstarostnou. Zdálo se, že Johnnymu život v nepohodlí vyhovuje, což Gordona vždy znovu udivovalo. On sám se ani po sedmnácti letech nedokázal smířit s tím, že má žít takovýmhle způsobem. Každou chvíli, i teď, kdy už stál na prahu středního věku, si představoval, že se probudí ve svém pokoji ve studentské koleji v Minnesotě a zjistí, že všechna ta špína a umírání a šílenství byl jen těžký sen, neskutečný svět, který nikdy neexistoval.

Blízko doutnajících uhlíků ležela k sobě přitisknuta řádka lidí, kteří se vzájemně zahřívali. Kromě Johnnyho se daly rozpoznat obrysy dalších osmi postav. Byl to Aaron Schimmel a všichni bojovníci, které dokázali v camaském údolí získat.

Čtyři z dobrovolníků byli chlapci, kteří se snad ještě neholili, ostatní byli starci.

Když si Gordon natahoval boty a vlněný plášť, nechtělo se mu přemýšlet, ale myšlenky na něj dotíraly.

I při svém téměř naprostém vítězství byl George Powhattan zjevně rád, když Gordon a jeho průvodci odjížděli. Patriarcha z Su-

garloafu se z návštěvníků cítil nesvůj. Dokud neodjedou, nebude v jeho království nic jako dřív.

Ukázalo se, že Dena kromě toho svého bláznivého dopisu poslala ještě balík. Přes Gordonovy námitky propašovala do zásilky, kterou poslala docela prostě „Poštou Spojených států“, dárky pro ženy v Powhattanově domácnosti – trapné soupravičky mýdla, jehel a spodního prádla s přiloženými cyklostylovanými letáčky. Gordon poznal také lahvičky s tabletkami a mastmi z ústřední corvalliské lékárny a spatřil i kopie dopisu, který poslala jemu.

Celá tahle záležitost uvedla Powhattana do rozpaků. Denin dopis ho vyváděl z klidu nejméně stejně jako Gordonova řeč.

„Nerozumím tomu,“ prohlásil, když usedl obkročmo na židli a pozoroval Gordona, jak se spěšně balí k odjezdu. „Jak mohla taková zjevně inteligentní mladá ženská přijít na tak popletený myšlenky? To si nikdo nedal práci, aby jí vtlouk do hlavy trochu rozumu? Co si myslí, že může dokázat se svou partou holčiček proti *holnistům*?“

Gordon se ani nepokusil odpovědět. Věděl, že by Powhattana jen rozčílil. Stejně měl naspěch. Pořád doufal, že se ještě stihne vrátit a zarazit průzkumnice, než vyvedou možná tu největší pitomost od samotné Osudové války.

Powhattan ale šťoural dál. Vypadalo to, že se upřímně podivuje a dát se odradit nemá ve zvyku. Gordon nakonec začal Denu hájit, i když tím byl sám trochu překvapen.

„Jaký *rozum* jí měl kdo vtloukat do hlavy, Georgi? Logiku těch utahaných chudinek, co tady v Camasu jen vaří pro své samolibé muže? Nebo by měla mluvit, jen když je tázána, jako ty ubožačky, co žijí dole na Rogue a teď i v Eugenu jako dobytek?

Dena a její přítelkyně se možná mýlí a možná mají o kolečko víc, ale aspoň jim jde o něco většího, než jsou samy, a mají kuráž za to bojovat. Máte ji vy, Georgi? Máte ji?“

Powhattan se podíval do podlahy. Jeho odpověď Gordon sotva slyšel. „A kde je psáno, že se má člověk starat jen o velký věci? Já jsem za ně kdysi dávno bojoval… za myšlenky, za zásady, za vlast. A kde to teď všechno je?“

Když se na Gordona znova podíval, byly jeho ocelově šedé oči úzké a smutné. „Víte, na něco jsem přišel. Objevil jsem, že velký věci člověku lásku neopětujou. Pořád berou a berou a nic za to nedá-

vaj. Když jim to člověk dovolí, vysajou mu krev i duši a nikdy nepovolej.

Já jsem přišel o ženu a o syna, když jsem byl daleko od nich a bil jsem se za *velký* věci. Potřebovala mě moje rodina, ale já jsem se musel někam hnát a zachraňovat svět.“ Poslední větě se Powhattan uchechtl. „Dneska bojuju za svý lidi, za svou farmu, za menší věci, za věci, který můžu vzít *do ruky*.“

Gordon sledoval, jak se Powhattanova velká drsná ruka svírá, jako by se chystala popadnout a stisknout samotný život. Až do téhle chvíle měl dojem, že se ten člověk nebojí vůbec ničeho na světě. Ale teď to bylo tady, patrné jen na kratičký okamžik.

Zablesknutí jakéhosi vzácného druhu strachu v očích.

Ve dveřích Gordonova hostinského pokoje se Powhattan otočil a jeho ostře řezaná tvář se jasně vyloupla do blikajícího světla lojových svíček. „Teda já si myslím, že vím, proč se ta vaše potrhlá ženská pouští do nějakýho bláznivýho podniku. A nemá to ve skutečnosti co dělat s pitomostma o ‚nějakejch hrdinech a darebácích‘, co o nich psala v tom dopise. Ty ostatní ženský jdou prostě za ní, protože je to pro ně v hroznejch dobách přirozená vůdkyně. Strhla je všechny za sebou, chudinky holky. Ale ona sama…“ Powhattan potřásl hlavou. „Ona *myslí*. Dělá to z velkejch pohnutek, ale za těma je jedna docela malá věc.

Ona to dělá z lásky, pane inspektore. Já myslím, že to dělá jen a jen pro vás.“

V tu chvíli se na sebe podívali naposledy a Gordon si uvědomil, že tímhle zájmem vrací Powhattan poštovnímu doručovateli pocit provinilosti, který od něho jako nevyžádanou zásilku inkasoval.

Gordon na hejtmana Sugarloafu pokývl, jako že zásilku přijímá – poštovné paušalováno.

Opustil teplo uhlíků, tápavě došel ke koním a pečlivě přezkoumal jejich provazy. Zdálo se, že je všechno v pořádku, i když zvířata byla pořád ještě trochu nepokojná. Musela koneckonců dnes uběhnout hodně. Teď už za nimi ležely trosky předválečného města Remote a také tábořiště Bear Creek. Když budou zítra opravdu uhánět, měli by podle odhadu Gala Lewise být krátce po setmění v Roseburgu.

Powhattan je dal na cestu vybavit štědře. Přidělil jim to nejlepší ze svých stájí. O co si seveřané řekli, to dostali. Kromě George Powhattana ovšem.

Když Gordon poplácal a zklidnil nepokojného koně a vykročil zpět pod stromy, pomyslel na to znovu a stále ještě nemohl uvěřit, že vykonali celou tuhle cestu pro nic za nic. Měl po tom nezdaru hořko v ústech.

… *Běhající světélka… Hlas dávno mrtvého stroje…*

Usmál se, ale ne pobaveně.

„Kdybych ho dokázal nakazit tvými přízraky, Cyclopsi, to bych s ním pohnul, co? Jenomže ty na lidi jako on tak lehko nezapůsobíš. On je z tužšího těsta než já."

… *Kdo na sebe vezme odpovědnost?*

„Nevím," zašeptal tiše a naléhavě do tmy, která ho obklopovala, „a už mě to ani nezajímá."

Byl teď snad čtyřicet stop od tábořiště. Napadlo ho, že kdyby chtěl, mohl by prostě jít dál. Kdyby teď docela normálně zmizel do lesa, bude na tom pořád lépe než před šestnácti měsíci, kdy okraden a poraněn narazil v prašném horském lese na ten starý rozbitý poštovní džíp.

Tu uniformu a brašnu si vzal jen proto, aby přežil, ale té podivné noci se ho cosi zmocnilo. Chytlo ho první z jeho mnoha strašidel. A v malém Pine View začala legenda, o kterou vůbec neusiloval – tahle nesmyslná pohádka o Johnny Jablíčkovi, která se mu už dávno vymkla z rukou a uvaluje na něho zodpovědnost, po které nikdy netoužil, zodpovědnost za celou civilizaci. Od té doby přestal jeho život patřit jemu. Teď ale, napadlo ho, by to mohl změnit.

Prostě odejdi, pomyslel si.

Při tápání v čiročiré tmě užíval jednu z lesních dovedností, která ho nikdy nezradila – svůj smysl pro orientaci. Šel jistě a citem rozpoznával, kde musejí být kořeny stromů a drobné prohlubně. Užíval při tom logiku člověka, který se naučil lesní krajinu dobře znát.

Aby se v téměř naprosté tmě dokázal takhle pohybovat, to vyžadovalo zvláštní, odtažitý druh soustředění… něco jako povznášející zenbuddhistické cvičení, odpoutání jako za meditace při západu slunce přede dvěma dny nad hučícím soutokem Coquille, jenže tohle bylo aktivnější. Jak šel, zdálo se mu, že se vznáší stále výše nad své obtíže.

Načpak oči k vidění nebo uši k slyšení, vedl ho jen dotyk větru. Ten a ještě vůně červených cedrů a stopově slabé slané závany vzdáleného a nedočkavého moře.

Prostě odejdi… S radostí si uvědomil, že našel protizbraň. Něco, co přemůže a zaplaší ta běhající světélka v jeho mysli, protijed na strašidla.

Téměř pod sebou necítil zem, jak rázoval tmou a s narůstajícím nadšením si opakoval: *Prostě odejdi.*

A pak jeho povznesený pochod náhle a zprudka skončil, když upadl přes něco neočekávaného, něco, co sem na lesní půdu nepatřilo.

Klopýtl a dopadl na zem téměř neslyšně, jeho pád ztlumil polštář sněhem pokrytého borového jehličí. Šmátral kolem sebe, ale překážku, která mu podrazila nohy, nemohl nalézt. Když ji našel, byla měkká a poddajná. Ruka narazila na cosi teplého a lepkavého.

Jeho zřítelnice už podle všech pravidel neměly mít možnost se dál rozšířit, ale náhlý strach to dokázal. Předklonil se a zrak se mu naráz zaostřil na tváři mrtvého člověka.

To na něj zíral Cal Lewis, jemuž ve tváři ztuhl výraz překvapení. Na jeho hrdle se šklebil odborně provedený řez.

Gordon vrávoravě ustupoval, až narazil na blízký kmen. Jako v omámení si uvědomil, že si k opasku nepřipnul ani nůž ani váček. To snad ta atmosféra kolem George Powhattana způsobila, že se do jeho chování vplížil smrtící střípek neopatrnosti. Možná to byla jeho poslední chyba.

Ve tmě slyšel šumění a bublání prostřední z bystřin, ze kterých se o něco níže stávala Coquille. Tam na druhé straně byl už doma nepřítel. Ale oni teď byli na téhle straně řeky.

Ti útočníci nevědí, že jsem tady, uvědomil si. Vypadalo to nepravděpodobně, když uvážil, jak se předtím pohyboval a něco si pro sebe bezstarostně mumlal, ale snad byla v jejich stahujícím se kruhu mezera.

Možná měli jiné starosti.

Zásady chápal Gordon dobře. Nejdřív je třeba vyřadit stráže, pak bleskovým úderem převálcovat nic netušící tábor. Ti chlapci a dědové, kteří spí u ohně, s sebou teď nemají George Powhattana. Neměli svou horu nikdy opouštět. Gordon se nahrbil. Mezi kořeny tohohle

stromu ho útočníci nikdy nenajdou. Když bude zticha. Až začnou jatka, až si holnisté budou pořizovat trofeje, může beze stopy zmizet v hlubokém lese.

Dena řekla, že jsou dva druhy mužů, které padají na váhu… a pak jsou ti uprostřed, na kterých nezáleží. *No dobrá,* pomyslel si; *tak já budu jeden z těch uprostřed. Vždycky je lepší být naživu, než aby na jednom záleželo!*

Schoulil se a snažil se chovat co nejtišeji.

Ve směru k tábořišti se ozval slaboulinký zvuk, snad zapraskání větvičky. Za okamžik nato se kousek dál rozlehl křik „nočního ptáka“. Napodobení bylo dokonalé a naprosto hodnověrné. Teď, když naslouchal, zjistil, že dokáže sledovat, jak se smrtící kruh obklíčení svírá. Jeho nynější úkryt už zákeřníci minuli a on byl bezpečně mimo ten zužující se vražedný prstenec.

Tiše, řekl si, *přečkej to.*

Snažil se nepředstavovat si kradoucí se nepřátele a jejich obličeje, zmalované maskovacími skvrnami, jak se nedočkavě šklebí, a ruce, jak hladí naolejované nože.

Nemysli na to. Zavřel oči. Snažil se naslouchat jen svému bušícímu srdci a prstem si nahmátl na krku tenký řetízek. Byla na něm píšťalka, kterou dostal od Abby a kterou od doby, kdy opustil Pine View, nosil pořád na krku.

Správně, mysli na Abby. Pokusil se představit si ji, usměvavou a veselou a milující, ale v hlavě mu pořád dál běžel jeho vnitřní monolog.

Holnisté se budou snažit odstranit všechny hlídky, než svou past sklapnou. Jestli dosud nevyřídili druhého muže na stráži, Philipa Bokuta, tak to brzy udělají.

Sevřel Abbyin dárek v pěsti. Řetízek se mu zezadu zařízl do krku.

Bokuto… Věrný strážce svého velitele, i když s ním někdy nesouhlasil… který za něho ve vánici udělal špinavou práci… který celým srdcem slouží báchorce… vlasti, která zahynula a už nikdy, nikdy nevstane z mrtvých.

Bokuto…

Už podruhé za tu noc se Gordon nedokázal rozpomenout, jak se ocitl na nohou. Žádné vlastní rozhodnutí v tom nebylo. Noc jenom rozpáralo rezavé zapištění Abbyiny píšťalky, do které z plných plic

zadul, načež s dlaněmi přiloženými k ústům zařval: *„Philipe! Pozor!“*

… Pozór!..zór!…ór! Valící se ozvěna jako by zalehla celý les.

Ticho trvalo ještě celou dlouhou vteřinu. Pak vzduchem otřáslo v rychlém sledu šest výstřelů a noc naráz naplnil křik.

Gordon zamrkal. Ať už to bylo cokoli, co ho popadlo, na ústup bylo teď pozdě. Musel to dotáhnout do konce. „Vlezli nám rovnou do pasti!“ zaječel co nejhlasitěji. „George je prej zmáčkne od řeky! Phile, krej pravý křídlo!“

Takový trapný tyátr. I když jeho slova asi zanikala ve výstřelech, výkřicích a bojovém halekání survivalistů, snad aspoň přispíval k překažení jejich plánů. A tak dál křičel a pískal, aby útočníky zmátl.

Muži hulákali. Podrostem se v zuřivém zápasu válely temné postavy. Z rozhrábnutého ohniště znovu vyšlehly plameny a vylovily mezi stromy pobíhající obrysy.

Když boj po dvou minutách ještě pokračoval, Gordon věděl, že tu přece jenom je nějaká šance. A tak řval, jako by vedl na pomoc celou rotu.

„Hlavně ty neřády nepusťte zpátky za řeku!“ vykřikl. A opravdu, několik stínů jako by se tím směrem spěšně vydalo. Přebíhal od stromu ke stromu a mířil k místu boje, i když neměl žádnou zbraň.

„Držte je v kleštích! Nedovolte jim…“

Vtom se za nejbližším stromem vynořila postava. Gordon se zastavil jen tři metry od černobílých skvrn, kvůli kterým byla zmalovaná tvář tak těžko k rozpoznání. Čára úst se rozevřela v kolozubý škleb. Tělo pod tím nepřátelským úsměškem bylo mohutné.

„Děláš moc velkej rambajs, frajere,“ poznamenal survivalista. „Měli bysme ho kapánek ztišit, co říkáš, Nate?“ Tmavé oči šlehly kamsi Gordonovi přes rameno.

Jen na kratičký okamžik se Gordon začal otáčet, i když si při tom říkal, že je to nejspíš lest a holnista je asi sám.

Jen na chviličku polevila jeho pozornost, ale to stačilo. Postava v maskáčích vyrazila jako blesk. Jediná rána obrovské a jako kámen tvrdé pěsti ho srazila k zemi. Svět se změnil ve vír hvězdiček a bolesti. *Jak se může někdo pohybovat tak rychle?* napadlo ho mizejícím zbytkem vědomí.

To byla jeho poslední jasná myšlenka.

10

Ledové mrholení proměňovalo úzkou stezku v bažinu, která čvachtala vězňům pod pletoucíma se nohama. Se svěšenými hlavami zápolili s blátem, aby udrželi krok s koňmi a jezdci. Po třech dnech mělo ve zúženém zajatcově světě význam jediné – držet krok, aby se uchránil dalšího bití.

Ani teď, bez bojového nalíčení, se vítězové netvářili méně divoce. Nesli se triumfálně v zelených maskovacích pláštích na ukořistěných koních z camaského údolí. Nejmladší z holnistů, který měl v uchu jen jednu zlatou náušnici a jel poslední, se občas otočil, aby zahulákal na vězně a trhl za provaz, uvázaný prvnímu z nich kolem zápěstí, čímž donutil celou řadu aspoň na chvíli klopýtat rychleji.

Všude kolem cesty se válelo harampádí, odhozené jednotlivými vlnami uprchlíků. Po nespočetných bojích a masakrech se v tomhle kraji na nejvýhodnějších místech usadili ti nejsilnější. Byl to ráj Nathana Holna.

Několikrát prošla karavana shlukem chatrčí, špinavých brlohů zbudovaných z posbíraných úlomků a zbytků předválečného materiálu. V každé z těch ubohoučkých vesniček vyklopýtali chudáci ze svých děr, aby s očima sklopenýma k zemi vzdali čest. Občas se některý z nich zapotácel a padl pod několika ledabylými ranami, které mu ti na koních uštědřili bez nějakého viditelného důvodu.

Teprve když válečníci projeli, odvážili se vesničané znovu vzhlédnout. V unavených očích, které sledovaly vzdalující se zadky na dobře živených koních, se nezračila žádná nenávist, jen nezměrný hlad.

Nových zajatců si nevolníci nevšímali, a ti jim opláceli stejným nezájmem.

Za denního světla až na malé přestávky pořád šli. V noci byli zajatci od sebe oddělováni, aby spolu nemohli mluvit. Každého přivázali k jednomu spoutanému koni, aby se o něj zahříval. Oheň se nerozdělával. Ráno, po řídké ovesné kaši, nastával zase nekonečný pochod.

Čtvrtého dne dva z vězňů zemřeli. Dva jiní, kteří už neměli síly na další cestu, byli ponecháni u nějakého holnistického mocipána, bydlícího v malém a neúpravném panském domě, zřejmě jako náhra-

da za jeho nevolníky, jejichž ukřižovaná mrtvá těla stále visela u cesty jako názorné poučení pro každého, koho by napadlo se vzpouzet.

Po celou tu dobu neviděl Gordon o moc víc než záda muže před sebou. Zajatce upoutaného za svým opaskem začal postupně nenávidět. Pokaždé, když ten člověk zakopl, bylo trhnutí dalším utrpením pro zmučené svaly na pažích i bocích. A přece si skoro ani nevšiml, kdy i tenhle vězeň zmizel a za poklusávajícími koňmi zůstali už jen dva. Záviděl mu, že ho někde nechali, a přitom ani nevěděl, jestli ten člověk neumřel.

Zdálo se, že cesta nemá konce. Byly to už celé dny, co se do ní probral, ale jako by za celou tu dobu ani pořádně nenabyl vědomí. V koutku duše tu otupělost a monotónnost přes veškerou trýzeň *vítal*. Tady ho neobtěžovaly žádné přízraky, žádné složitosti, žádný pocit viny. Teď bylo všechno dokonale jasné. Člověk kladl jednu nohu před druhou, snědl tu trochu, co dostal, a nezvedal hlavu.

V jednom okamžiku si všiml, že mu jeho spoluvězeň *pomáhá*, že na sebe bere trochu z jeho tíhy, když se probíjejí bahnem. Napůl vědomě zauvažoval, proč by měl někdo něco takového dělat.

Konečně nastala chvíle, kdy s překvapením zjistil, že má ruce rozvázané. Stáli vedle nějaké dřevěné kůlny, postavené poněkud stranou od změti rozedraných páchnoucích brlohů. Někde blízko hučela uhánějící voda.

„Vítáme vás v Agness Townu," řekl hrubým hlasem jeden z mužů. Gordona někdo dloubl pěstí do zad. Za smíchu přihlížejících vklopýtali vězni dovnitř a upadli na špinavou slámu.

Nikdo se ani nepohnul z místa, kam se dokutálel. Byla to možnost spát. Nic jiného v tu chvíli nemělo význam.

A zase žádné sny. Po celý zbytek dne, noc i následující ráno jen občasné křeče, jak se ozývaly namožené svaly.

Gordon se probudil, až když se jasná sluneční záře vyšplhala tak vysoko, že mu začala bolestivě prorážet skrz víčka. Zahuhlal něco a převrátil se na bok. Padl na něj něčí stín a jeho oči se otevřely neochotně jako zrezivělé okenice.

Několik vteřin trvalo, než se mu zrak zaostřil. Teprve pak mu svitlo. Jako první věc ho napadlo, že ve známém úsměvu schází zub.

„Johnny!" vyjekl.

Mladý muž měl na tváři otoky a podlitiny, ale přesto se jako vždy vesele usmíval.

„Těbůh, Gordone. Tak tě vítám zpět mezi nešťastníky, co zůstali naživu.“

Pomohl mu posadit se a donesl naběračku chladné říční vody, aby se Gordon napil. Mezitím povídal: „Támhle v koutě je jídlo a slyšel jsem, jak jeden strážnej povídal, že by nás brzy měli umejt a vyprat nám šaty. Je teda asi nějakej důvod, proč naše koule eště nemá některej z těch dobytků zavěšený na opasku jako trofej. Řek bych, že nás vlekli až sem, abysme se tu setkali s nějakým velkým zvířetem.“ Suše se zasmál. „Jen počkej, Gordone, my to tomu chlápkovi vytmavíme, ať je to kdo chce! Můžeme mu třeba navrhnout, že z něho udělám poštmistra, nebo něco takovýho. Myslels to takhle, když jsi mě poučoval, jak je důležitý zvládat otázky praktický politiky?“

Na to, aby Johnnyho za tu neuvěřitelnou jiskřivou veselost uškrtil, neměl Gordon dost sil. Pokusil se mu místo toho odpovědět úsměvem, ale dosáhl jen toho, že ho rozbolely popraskané rty.

Šramotivý pohyb v rohu naproti nim je poučil, že tu nejsou sami. Spolu s nimi byli v kůlně tři další vězni – hastroši s šíleným pohledem, kteří tu nejspíš byli už dlouho. Upírali na ně jako talířky velké oči, které lidskost ztratily už hodně dávno.

„Dostal… Dostal se někdo z toho obklíčení?“ byla Gordonova první otázka, když začal myslet zase trochu jasně.

„Myslím, že jo. Tvoje výstraha těm darebákům rozhodila časovej plán. Umožnila nám klást pořádnej odpor. Určitě jsme jich pár vyřídili, než nás dostali.“

Johnnymu zářily oči. Vypadalo to, že chlapcův obdiv se ještě zvýšil. Gordon odvrátil zrak. Za své chování té noci si nepřál být chválen.

„Jsem si docela jistej, že jsem zabil tu svini, co mi rozšlápla kytaru. Dalšího –“

„A co Phil Bokuto?“ přerušil ho Gordon.

Johnny potřásl hlavou. „To nevím, Gordone. Mezi ‚trofejema‘, co si ti hajzlové pořídili, jsem žádný černý uši nebo… něco jinýho… neviděl. Snad se z toho dostal.“

Gordon se uvelebil pohodlněji a opřel se o dřevěnou stěnu kůlny. Uvědomil si hučení vody, které sem celou noc doléhalo. Ozývalo se

za stěnou. Otočil se a vyhlédl štěrbinou mezi nahrubo sesazenými fošnami.

Asi o šest, sedm metrů dál zel okraj srázu. Za ním skrze roztrhané cáry vznášející se mlhy viděl hustě zalesněnou stráň kaňonu, který prořezávala úzká svižná říčka.

Johnny jako by mu četl myšlenky. Mladíkův hlas zazněl poprvé tiše a vážně: „Máš pravdu, Gordone, jsme v samým srdci dění. Tam dole, to je osobně ta potvora, ta zatracená Rogue.“

11

Další týden přešlo ledové mžení opět ve sněhové chumelenice. Odpočinek a jídlo pomalu vracely dvěma zajatcům trochu sil. Za společnost měli jenom jeden druhého. Ani strážní, ani spoluvězňové s nimi nechtěli mluvit jinak než jednoslabičně.

Dozvědět se něco o životě v holnistickém panství však nebylo těžké. Jídlo jim nosili mlčenlivý zakřiknutí ubožáci z nedaleké chatrčové osady. Kromě samotných hřmotných survivalistů tu jedinými bytostmi, které nevypadaly zuboženě, byly ženy, sloužící holnistům k potěše, ale i ty musely přes den pracovat. Tahaly vodu z bystřiny nebo pečovaly o stáje plné dobře krmených koní.

Návyky byly tak vžité, že to vypadalo na běžný životní styl. A přesto Gordon nabyl přesvědčení, že je tahle neofeudální společnost v jakémsi pohybu.

„Připravují se na velký přesun,“ řekl Johnnymu, když jednoho dne odpoledne pozorovali přijíždějící karavanu. Do Agness Townu se trmáceli ještě vyděšenější nevolníci, vlekli za sebou vozíky a v upoceném hemžení zakládali tábor. Bylo jasné, že v tomhle malém údolí se tak početné osídlení dlouho neuživí.

„Používaj tohle místo jako nějakou etapovou základnu,“ usoudil Johnny. „Ti trhani by nám možná mohli pomoct, kdyby se nám nějak podařilo se odsud dostat.“

„Hm,“ řekl na to Gordon. V nějakou pomoc od některého z těch otroků ale příliš nedoufal. Z těch už jejich páni nějakou duševní sílu dávno vymlátili a oni teď měli dost problémů sami se sebou.

Jednoho dne po obědě dostali Johnny a Gordon rozkaz, aby vyšli z kůlny a svlékli se do naha. Přišly dvě mlčenlivé otrhané ženy a se-

braly jejich šaty. Potom na ně kdosi nečekaně zezadu vychrstl několik kbelíků ledové vody. Gordon i Johnny prskali a lapali po dechu. Všichni strážní se řehtali, ale ženy bez sebemenšího záblesku v očích sklopily hlavy a odešly.

Holnisté, oblečení do zelenočerných maskáčů a ověšení zlatými náušnicemi, bez velkého zaujetí soupeřili ve vrhání nožem a rychlými spodními švihy vymršťovali své čepele. Dva seveřané se u malého ohníčku choulili do umaštěných dek, aby úplně neprokřehli.

Jejich šaty jim toho večera vrátili vyprané a zalátané. Jedna žena tentokrát dokonce kratičce vzhlédla a Gordon měl možnost podívat se jí to tváře. Mohlo jí být snad dvacet, i když její vráskami obroubené oči vypadaly mnohem starší. V hnědých vlasech měla šedivé nitky. Jen na okamžik na Gordona pohlédla, když se oblékal. Když se na ni ale pokusil usmát, rychle se obrátila a bez ohlédnutí zmizela.

Večeře byla o poznání lepší než obvyklá nakyslá břečka. Mezi rozvařenou kukuřicí se vyskytly i cáry čehosi, co připomínalo pečené maso. Snad to byla konina.

Johnny vyzkoušel štěstěnu a řekl si o nášup. Ostatní vězňové vypoulili ohromeně oči a ještě víc se ve svých koutech přikrčili. Jeden z mlčenlivých hlídačů něco zavrčel a odnesl jim talíře. K jejich překvapení se ale za okamžik vrátil a přinesl jim oběma druhou porci.

Byla už úplná tma, když za nahrbeným sluhou, nesoucím pochodeň, připochodovali tři holnističtí válečníci v nedbale naražených baretech. „Pojďte s námi," řekl vůdce dvěma zajatcům. „Chce vás vidět generál."

Gordon pohlédl na Johnnyho, který tu ve své uniformě stál už zase hrdě. Mladík měl v očích sebedůvěru. Co koneckonců představují tihle pacholci, říkaly ty oči, ve srovnání s Gordonovou autoritou úředního činitele obnovené republiky?

Gordon si připomněl, jak ho tenhle chlapec napůl donesl celou tu dlouhou cestu od Coquille na jih. Neměl už příliš náladu si na něco hrát, ale kvůli Johnnymu si řekl, že se o ten svůj starý švindl ještě jednou pokusí.

„Tak jo, pošťáku," řekl svému mladému příteli. Pak na něho mrkl: „Skrze liják a mráz, skrze válečný čas…"

Johnny se v odpověď zazubil: „Skrze bandity, skrz tmu i jas…"

Pak se oba otočili a vyšli před strážnými z kůlny.

12

„Vítám vás, pánové.“

První, čeho si Gordon všiml, byl prskající oheň v krbu. Malá, útulná předválečná hájovna byla zděná a bylo tam teplo. Už skoro zapomněl, co je to za pocit.

Druhá věc, které si všiml, bylo šustění hedvábí, když se dlouhonohá blondýna zvedla z podušky u krbu. Ta dívka se nápadně lišila od téměř všech žen, které tady viděli – byla čistá, vzpřímená a ověšená blýskavými kameny, které by před válkou přestavovaly jmění.

Kolem očí však přesto měla vějířky vrásek a na seveřany se dívala tak, jak by se snad člověk díval na bytosti z odvrácené strany měsíce. Beze slova povstala a skrze korálkový závěs vyšla z místnosti.

„Řekl jsem *vítám vás, pánové!* Vítám vás na svobodném území.“

Gordon se konečně otočil a zaznamenal hubeného holohlavého muže s pečlivě zastřiženým plnovousem, který vstal od psacího stolu plného lejster, aby je uvítal. Jako symboly hodnosti mu na jednom ušním boltci zářily čtyři zlaté náušnice, na druhém další tři. Přistoupil a podával jim ruku.

„Plukovník Charles Westin Bezoar, k vašim službám. Kdysi člen právnické komory státu Oregon a republikánský volební komisař pro oblast Jackson. Nyní mám tu čest být rozhodčím soudcem Americké osvobozenecké armády.“

Gordon povytáhl obočí a podané ruce nevěnoval pozornost. „Takových ‚armád‘ byla od rozpadu země spousta. Jakže se jmenuje ta vaše?“

Bezoar se usmál a nechal ruku ledabyle klesnout. „Já vím, že nás někteří lidé nazývají jinak. Pro tuhle chvíli to ponechme stranou a řekněme prostě, že působím jako pobočník generála Wolsci Macklina, který je vaším hostitelem. Generál za chvíli přijde. Smím vám zatím nabídnout trochu naší horalské pálenky?“ Zvedl z vyřezávané poličky karafu z broušeného skla. „Ať jste o našem zdejším drsném životě slyšeli cokoli, myslím, že poznáte, že aspoň některá z dávných umění jsme dále vybrousili.“

Gordon zavrtěl hlavou. Johnny se díval někam za mužovu hlavu. Bezoar pokrčil rameny.

„Ne? Škoda. Snad někdy jindy. Nebude vám doufám vadit, když já si dopřeju.“

Nalil si sklenici hnědé kořalky a pokynul směrem ke dvěma židlím u krbu: „Prosím, pánové. Musíte být pořád ještě vyčerpaní po té cestě. Udělejte si pohodlí. Rád bych se toho od vás hodně dověděl.

Například, pane inspektore, jak se *daří* těm státům na východě, za pouštěmi a horami?“

Gordon se bez mrknutí posadil. „Osvobozenecká armáda“ má tedy výzvědnou službu. Nebylo žádné překvapení, že Bezoar ví, kdo jsou… nebo alespoň za koho lidé v severním Oregonu Gordona pokládají.

„Vypadá to tam do značné míry jako na západě, pane Bezoare. Lidé se snaží žít a obnovovat, co se dá.“

V duchu se snažil rozpomenout na všechny ty vysněné báchorky, výmysly o St. Paul City, Odesse a Greenbay, obrazy živoucích měst, která stojí v čele statečně se obrozující země, a pokoušel se nemyslet na zpustošené a liduprázdné trosky, prorokované větrem a vybrané do posledního špendlíčku drancujícími tlupami těch, kdo válku přežili.

Mluvil za města, která si vysnil. Hlas měl pevný. „V některých místech měli občané větší štěstí než jinde. Mnoho věcí se jim podařilo obnovit a doufají, že toho jejich děti dokážou ještě víc. Jinde byla obnova… zbrzděna. Někteří z těch, kdo naši vlast v minulé generaci téměř zničili, ještě pořád vyvolávají chaos. Pořád útočí na naše kurýry a ruší spojení.

A když už o tom mluvím,“ pokračoval chladně, „nemohu už dále odkládat dotaz, co jste udělali s poštovními zásilkami, které vaši lidé odcizili Spojeným státům?“

Bezoar si nasadil brýle s drátěnými obroučkami a zdvihl ze stolku vedle sebe tlustý fascikl. „To zřejmě mluvíte o těchhle dopisech.“ Otevřel desky. V těch suše zašustily desítky našedlých a zažloutlých listů. „Vidíte, že se to nesnažím popírat. Myslím, že bychom spolu měli jednat otevřeně a upřímně, jestli má tahle schůzka k něčemu vést.

Ano, naše průzkumná hlídka skutečně našla v troskách Eugenu osedlaného a naloženého koně, předpokládám, že vašeho, jehož sedlový vak obsahoval tenhle velmi podivný náklad. Mám dojem, že ironií osudu právě ve chvíli, kdy naši průzkumníci tyhle vzorky za-

bavovali, jste na jiném místě toho opuštěného města zabil jejich dva druhy.“

Než stačil Gordon něco odpovědět, zvedl Bezoar ruku: „Odvety se neobávejte. Naše holnistická filosofie ji nevyznává. Zabil jste v poctivém souboji dva survivalisty. Tím jste nám v našich očích roven. Proč si myslíte, že se s vámi v zajetí zachází jako s muži a že jste nebyli vykleštění jako nevolníci nebo jako berani?“

Bezoar se přívětivě usmíval, ale v Gordonovi to tiše vřelo. Vloni zjara viděl, co holnisté provedli s těly neškodných paběrkovačů, které povraždili. A vzpomněl si na matku malého Marka Aage, která jediným hrdinským činem zachránila život svému synovi i jemu. Bezoar určitě myslí svá slova vážně. A přesto ta logika Gordonovi připadala ohavně a trpce paradoxní.

Plešatý survivalista rozpřáhl ruce.

„Přiznáváme se, že jsme se zmocnili vaší pošty, pane inspektore. Uznáte nám jako polehčující okolnost naši nevědomost? Koneckonců, než se ty dopisy dostaly sem ke mně, nikdo z nás o Obnovených Spojených státech v životě neslyšel.

Představte si naše ohromení, když jsme viděli takové věci – dopisy dopravované z místa na místo na mnohamílové vzdálenosti, jmenovací listiny pro nové poštmistry a tohle,“ zvedl štos úředně vyhlížejících letáků, „tahle prohlášení *prozatímní vlády* v St. Paul City.“

Ta slova byla smířlivá a zněla upřímně, ale v tónu toho člověka bylo cosi… Gordon to nedokázal pojmenovat, ale ať to bylo cokoli, vyvádělo ho to z míry.

„Teď o tom víte,“ upozornil ho, „a přesto se chováte jako dřív. Od té doby, co jste vpadli na sever, zmizeli dva naši kurýři beze stopy. Vaše ‚Americká osvobozenecká armáda‘ je už po celé měsíce ve válce se Spojenými státy, *plukovníku* Bezoare, a v tomhle žádnou nevědomost jako polehčující okolnost uvádět nemůžete.“

Lhalo se mu teď snadno. To, co říkal, byla koneckonců v zásadě pravda.

Po celou dobu od těch prvních několika týdnů, kdy byla „vyhrána“ velká válka, kdy Spojené státy měly ještě vládu a kdy se po silnicích pod ochranou přesunovaly potraviny i zboží, nebyl poražený nepřítel kdesi daleko za hranicemi takovou hrozbou jako chaos uvnitř vlastní země.

V nabitých sýpkách hnilo zrní, zatímco farmáře pobíjely obyčejné nemoci, proti kterým by se dalo očkovat. Ve městech, kde byly k mání očkovací látky, kosil nespočetné zástupy hladomor. V důsledku rozpadu řádu i zákona, rozvrácené sítě obchodu a vzájemné pomoci zahynulo více lidí než na účinek všech bomb a bakterií a dokonce i tříletého soumraku.

A právě muži jako on zasadili zemi poslední ránu z milosti a vzali těm milionům zbývající šanci.

„Možná, možná…“ Bezoar do sebe hodil silnou kořalku. Usmál se. „Bylo ovšem také hodně takových, kteří se prohlašovali za pravé dědice americké státnosti. Dejme tomu, že vaše ‚Obnovené Spojené státy‘ mají pod kontrolou rozsáhlé území a početné obyvatelstvo, dejme tomu, že v jejich čele stojí pár lidí, kteří si kdysi za spoustu peněz a televizní úsměv koupili nějaký volený úřad. Znamená to snad, že to je skutečná Amerika?“ Maska klidu a uvážlivosti jako by mu na okamžik z obličeje spadla a Gordon za ní spatřil fanatika, který se za ta léta nezměnil, snad jenom hlouběji ukryl. Tenhle tón už Gordon slyšel… kdysi dávno v rádiu, v hlasu Nathana Holna, ještě než byl survivalistický „světec“ pověšen, a potom po celou tu dobu od jeho následovníků.

Byla to stále stejná solipsistická filosofie sobectví, která kdysi podněcovala šílenství nacismu i stalinismu. Hegel, Horbiger, Holn – kořeny byly identické.

Vyspekulovaná pravda, která nikdy neměla být ověřena ve světle reality.

V době jinak všeobecného duchovního rozkvětu severní Ameriky byl holnismus věcí vyloženě okrajovou, pozůstatkem egoistických let osmdesátých, jenže na druhé polokouli se dostala k moci jiná verze stejného zla, slovanský mysticismus. Tohle šílenství nakonec uvrhlo svět do Osudové války.

Gordon se s pochmurnou přísností pousmál. „Kdo může po všech těch letech určit, co je legitimní? Jedna věc je ale jistá, Bezoare. ‚Pravý duch Ameriky‘ se dnes zřejmě proměnil ve snahu vyhubit holnisty. Vaším kultem síly lidé opovrhují nejenom v Obnovených Spojených státech, ale skoro všude, kudy jsem cestoval. Znepřátelené vesnice se spojí, jakmile se doslechnou, že byla spatřena některá z vašich band. Kdo je přistižen v maskáčích, je namístě pověšen.“

Cítil, že tohle zapůsobilo. Důstojníkovi se zlatými náušnicemi se zachvělo chřípí. „*Plukovník* Bezoar, když dovolíte! A vsadím se, že jsou území, kde tohle neplatí, pane inspektore. Zřejmě Florida. A Aljaška.“

Gordon pokrčil rameny. Oba tyhle státy se odmlčely hned poté, co spadly první bomby. A byla i jiná místa, jako třeba jižní Oregon, kam se neodvážila vkročit ani silná jednotka domobrany.

Bezoar vstal a přešel k poličce s knihami. Sundal z ní tlustý svazek. „Jestlipak jste vůbec někdy *četl* Nathana Holna?“ zeptal se už zase přívětivým hlasem. Gordon zavrtěl hlavou.

„Ale pane,“ zaprotestoval Bezoar, „jak můžete poznat svého nepřítele, když nevíte, jak uvažuje? Vezměte si, prosím, tenhle výtisk *Ztraceného impéria*… Je to životopis velkého muže Aarona Burra napsaný samotným Holnem. Možná změníte názor, až si ho přečtete.

Víte, pane Krantzi, já jsem přesvědčen, že jste ten druh člověka, který se může stát holnistou. Silní lidé často jenom potřebují, aby jim někdo otevřel oči a ukázal jim, že byli obalamuceni propagandou slabochů a že jim může patřit celý svět, když jenom natáhnou ruku a vezmou si ho.“

Gordon potlačil svou původní reakci a podávanou knihu si vzal. Nebylo by asi moudré toho člověka příliš provokovat. Koneckonců by nejspíš jeho jediné slovo stačilo k tomu, aby byli oba seveřané mrtví.

„Dobrá, snad mi to pomůže ukrátit čas, než zařídíte naši přepravu zpátky na Willamette,“ řekl docela chladně.

„Jo,“ připojil se Johnny Stevens, který vůbec poprvé promluvil, „a když už jsme u toho, mohli byste taky doplatit poštovný, protože doručení tý ukradený pošty, kterou teď vezmeme s sebou, bude znamenat další výlohy.“

Bezoar opětoval Johnnyho chladný úsměv, ale než mohl odpovědět, ozvaly se na dřevěné verandě bývalé hájovny kroky. Dveře se otevřely a dovnitř vstoupili tři vousatí muži, oblečení do tradiční zelenočerné flekatiny.

Jeden z nich, postavou nejmenší, ale vlivem zjevně nejvýznamnější, měl jedinou náušnici, ta však zářila velkými vsazenými drahokamy.

„Pánové,“ řekl Bezoar a vstal, „dovolte, abych vám představil brigádního generála Macklina ze záložního vojska Spojených států,

sjednotitele oregonských holnistických klanů a velitele Amerických osvobozeneckých sil.“

Gordon prkenně vstal. Nějakou chvíli dokázal jen zírat. Generál a jeho dva průvodci patřili mezi nejpodivnější stvoření, jaká kdy potkal.

Nebylo nic neobvyklého na jejich vousech nebo náušnicích… ani na krátkých šňůrách scvrklých „trofejí“, které měli jako ozdobu, ale všichni tři muži byli všude na krku a na rukou, kde je nezakrývaly uniformy, záhadně zjizvení. A pod těmi slabě patrnými stopami, zanechanými jakousi dávnou operací, jim vystupovaly mohutně vyboulené a zauzlované svaly a šlachy. Bylo to zvláštní, ale Gordonovi se zdálo, že někdy v minulosti už něco takového viděl, jenže si nedokázal vzpomenout, kdy nebo kde to bylo.

Snad ti muži prodělali některou z poválečných epidemií, snad superpříušnice nebo nějakou hypertrofii štítné žlázy.

A potom Gordon náhle poznal ve větším z Macklinových pobočníků toho ohavného mohutného útočníka, který za nočního přepadu na břehu Coquille dokázal tak bleskově udeřit a srazit ho jedinou ranou, zasazenou býčí silou, než se stačil jen pohnout. Žádný z těch mužů nepatřil k novější generaci feudálních survivalistů, tvrdých mladíků, verbovaných po celém středním Oregonu. Stejně jako Bezoar byli tihle nově příchozí zjevně dost staří na to, aby byli ještě před Osudovou válkou dospělí. Bylo ale patrné, že na energii jim čas nic neubral. Generál Macklin se pohyboval s takovou kočičí rychlostí, že to už na první pohled vypadalo hrozivě. Neztrácel čas zdvořilůstkami. Pohledem na Johnnyho a trhnutím hlavy naznačil Bezoarovi, co si přeje.

Bezoar stiskl prsty k sobě. „Ehm, ano. Byl byste tak laskav, pane Stevensi, a doprovodil tyto pány zpět do místa vašeho ubytování? Mám dojem, že si generál chce pohovořit s vaším nadřízeným o samotě.“

Johnny pohlédl na Gordona. Bylo na něm vidět, že stačí slovo a pustí se do boje. Když Gordon spatřil ten výraz v mladíkových očích, dal si v duchu příkaz ke klidu. O takovouhle oddanost nikdy neusiloval. U nikoho.

„Jdi zpátky, Johnny,“ řekl svému mladému příteli. „Já přijdu.“

Dva hromotlučtí pobočníci doprovodili Johnnyho ven. Když se dveře zavřely a kroky ve tmě dozněly, obrátil se Gordon k veliteli

sjednocených holnistů. V srdci cítil mocné odhodlání. Tady není místo pro žádnou lítost nebo obavy z pokrytectví. Jestli dokáže lhát tak, aby ty darebáky ošálil, tak to udělá. Ve své pošťácké uniformě se cítil jistě a chystal se předvést nejlepší výstup za celý život.

„Nechte si to!“ vyštěkl Macklin. Ten muž s tmavým plnovousem na něj namířil dlouhou svalnatou ruku. „Jediný slovo z těch vašich nesmyslů o ‚Obnovenejch Spojenejch státech‘, a nacpu vám ten váš ‚stejnokroj‘ do chřtánu!“

Gordon překvapeně zamžikal. Letmo pohlédl na Bezoara a spatřil, jak se zazubil. „Obávám se, že jsem k vám nebyl zcela upřímný, *pane inspektore*.“

Tentokrát vyslovil Bezoar poslední dvě slova se zjevně posměšným nádechem. Pak se holnistický plukovník sklonil a otevřel zásuvku svého stolu. „Když jsem se o vás poprvé doslechl, ihned jsem vyslal výzvědné skupiny zpátky po trase, kudy jste přišel. Máte mimochodem pravdu, že holnismus není v některých místech příliš populární, tedy zatím. Dvě z těch skupin se nám nevrátily.“

Generál Macklin luskl prsty. „Neprotahujte to, Bezoare, mám práci. Zavolejte toho chlapa.“

Bezoar rychle přikývl, sáhl za sebe a zatáhl za provaz na stěně, zatímco Gordon marně uvažoval, co to hledal v té zásuvce. „Jedno z našich průzkumných družstev ovšem narazilo v Kaskádách, v průsmyku na sever od Crater Lake na partu jakýchsi spřízněných duší. Došlo tam k jakémusi nedorozumění a musím s politováním říct, že většina místních lidí zahynula. Ale jednoho, který přežil, se nám podařilo přesvědčit –“

Ozvaly se kroky, pak se rozhrnul korálkový závěs, ta zapšklá blondýna ho přidržela a chladně přihlížela, jak do místnosti vklopýtal potlučený člověk s obvazem na hlavě. Měl na sobě sepranou maskovací uniformu, u pasu nůž a v uchu jedinou malou náušnici. Oči měl sklopené k zemi. Tenhle survivalista vypadal na to, že ze svého pobytu tady nemá žádnou radost.

„Představil bych vás našemu nejnovějšímu přírůstku, pane inspektore,“ řekl Bezoar, „ale domnívám se, že se s ním už znáte.“

Gordon naprosto zmaten potřásl hlavou. Co se to tu odehrává? Pokud ví, toho člověka v životě neviděl.

Bezoar do nově příchozího dloubl a ten vzhlédl. „S určitostí to říct nemůžu,“ řekl nejistě holnistický nováček, když na Gordona

chvíli zíral. „Mohl by to být on. Byla to jen taková drobná příhoda, která tehdy neměla… prakticky žádný význam…“

Gordon náhle sevřel ruce v pěst. *Ten hlas!*

„To si *ty*, ty darebáku!“

Chlapík už neměl veselý tyroláček, ale Gordon náhle poznal špinavě blonďaté kotlety a nažloutlou barvu pleti. Roger Septien vypadal daleko méně úpravně, než když ho Gordon naposledy viděl tam na úbočí mrtvolně vyschlé hory, kde pomáhal odnášet téměř vše, co Gordon na světě měl, a s posměšnou zdvořilostí ho zanechával skoro jisté smrti.

Bezoar spokojeně pokývl: „Můžete jít, vojíne Septiene. Váš velící důstojník vám na dnešní večer jistě připravil náležité úkoly.“

Bývalý lupič, kdysi burzovní makléř, poslušně přikývl. Na Gordona se už ani nepodíval a beze slova odešel.

Gordon si uvědomil, že svou uspěchanou reakcí udělal chybu. Měl toho chlapa ignorovat a dělat, že ho nepoznává.

Ale bylo by to koneckonců k něčemu? Macklin si zjevně byl svou věcí jist už předtím…

„Tak dělejte,“ řekl generál svému pobočníkovi. Bezoar sáhl znovu do zásuvky a tentokrát vytáhl malý ohmataný černý zápisník. Ukázal ho Gordonovi. „Poznáváte tohle? Je to podepsané vaším jménem.“

Gordon vyvalil oči. Samozřejmě, byl to jeho deník, který mu Septien a další lupiči spolu s ostatními věcmi ukradli jen pár hodin předtím, než narazil na rozbité poštovní auto a vydal se na svou novou životní pouť.

Tenkrát ztráty litoval, protože měl v deníku zaznamenány podrobnosti svého putování už od doby, kdy před sedmnácti lety opustil Minnesotu… svá pečlivá pozorování života v Americe po holocaustu.

Teď byla ale tahle útlá knížečka tou poslední věcí na světě, kterou by si přál vidět. Těžce dosedl, byl na dně a zároveň si byl vědom toho, jak dokonalou hru s ním ti lotři sehráli. Jeho lež ho nakonec dohnala.

Na žádné stránce toho deníku nebyla jediná zmínka o nějakém pošťákovi nebo o znovuzrození země nebo o „Obnovených Spojených státech“.

Byla tam jenom pravda.

13

NATHAN HOLN
Ztracené impérium

Dnes, kdy se blížíme ke konci 20. století, slýcháme, že velké zápasy naší doby se odehrávají mezi takzvanou levicí a takzvanou pravicí, těmi obrovitými obludami vymyšleného fiktivního politického světa. Jen velmi málo lidí si zřejmě uvědomuje, že tyto takzvané *protiklady* jsou ve skutečnosti dvěma tvářemi stejné prašivé zrůdy. Všeobecně rozšířená slepota brání milionům spatřit, jak jsou těmito výmysly balamuceny.

Avšak nebylo tomu vždycky tak, a také tomu tak nebude navždy.

V jiných pojednáních jsem hovořil o jiných systémech – o cti středověkého Japonska, o skvělých divokých amerických Indiánech a o zářné Evropě v období, které dnes zdegenerovaní vědátoři označují za její „dobu temna".

Dějiny nám znovu a znovu říkají jedno. Ve všech údobích *někteří rozkazovali a ostatní poslouchali*. Je to vztah věrnosti a moci, který je důstojný a přirozený. Už od doby, kdy jsme si opatřovali potravu v divokých tlupách a bojovně na sebe pokřikovali z protilehlých návrší, byl pro náš druh jediným správným zřízením feudalismus.

Vlastně jinak – byl naším správným zřízením až do chvíle, kdy mezi lidmi zavládla zvrácenost a kdy silní podlehli ufňukané propagandě slabých.

Zamyslete se nad tím, jak to vypadalo v Americe na úsvitu 19. století. Tehdy jsme měli jasnou a hmatatelnou příležitost zvrátit chorobný trend takzvaného *osvícenství*. Vítězní vojáci revoluční války vykázali z většiny kontinentu anglickou dekadenci. Hranice se otevřela a v nově zrozeném národě zavládl drsný ruch individualismu.

Tohle věděl Aaron Burr, když se vydal dobýt nových území na západ od původních třinácti kolonií. Snil o tom, o čem sní každý opravdový muž – ovládnout, dobýt, získat *impérium*. Jaký mohl být svět, kdyby byl zvítězil? Mohl zabránit vzestupu těch zrůdných, ohavných dvojčat, socialismu a kapitalismu?

Těžko říci. Řeknu vám ale, o čem jsem přesvědčen já. Jsem přesvědčen, že na dosah byla éra velikosti, jen jen se narodit.

Avšak Burr byl sražen, ještě než se mu podařilo potrestat tu loutku zrádců, Alexandra Hamiltona. Povrchně nahlíženo se může zdát, že jeho hlavním protivníkem byl Jefferson, ten spiklenecký tichošlápek, který ho oloupil o prezidentský úřad. Ve skutečnosti však sahalo spiknutí mnohem, mnohem hlouběji.

Ústřední postavou onoho zločinného spolku, který zabil rodící se impérium, byl zlý génius Benjamin Franklin. Nástrojů měl mnoho, příliš mnoho na to, aby je dokázal přemoci i tak silný člověk, jako byl Burr.

A nejhlavnějším z těch nástrojů byl Cincinnatův řád…

Gordon plácl knihou, obrácenou hřbetem nahoru, na zem vedle slamníku. Jak mohl takové nesmysly vůbec někdo číst, natož vydat?

Po večeři bylo ještě dost světla na čtení. Po mnoha dnech vysvitlo slunce. A přece mu po zádech běhalo plíživé mrazení, když se mu v hlavě rozezněla ozvěna té šílené dialektiky.

Zlý génius Benjamin Franklin…

Nathan Holn se dobře chytil toho, že „Chudák Richard“ byl mnohem víc než chytrý tiskař a filosof, který dělal spojovací článek mezi vědeckými experimenty a drobným posluhováním. Kdyby Holn alespoň zlomek z vypočítávaných fakt uváděl správně, pak by Franklin skutečně byl ve středu neobyčejných událostí. Po revoluční válce se stalo něco podivného, něco, co překazilo plány lidem jako Aaron Burr a vedlo k vytvoření země a národa tak, jak je Gordon znal.

Ale až na tenhle postřeh udělal na Gordona největší dojem nesmírný rozsah Holnova blouznění. Bezoar i Macklin musejí být skutečně potrhlí, jestli si myslí, že ho takovýhle blábol získá pro jejich plány.

Ve skutečnosti měla kniha účinek právě opačný. Měl dojem, že kdyby teď přímo tady v Agnessu vybuchla sopka, hřálo by ho pomyšlení, že spolu s ním šlo k čertu celé to hadí hnízdo.

Někde nedaleko plakalo malé dítě. Gordon vzhlédl, ale sotva dokázal rozpoznat otrhané postavy, pohybující se za blízkou olšinou. Včera večer byli přivedeni noví zajatci. Ti neměli povoleno ani přístřeší v kůlně, a tak se hemžili a tiskli kolem malého ohníčku, který si směli rozdělat.

Jestli Macklin nedostane požadovanou odpověď, mohou se Gordon a Johnny brzy k těm nevolníkům připojit. „Generálovi“ dochází trpělivost. Z jeho hlediska musí být nabídka, kterou Gordonovi učinil, koneckonců naprosto rozumná. Gordonovi zbývá na rozhodnutí už jen málo času. A ať už se rozhodne pro kompromis a spolupráci nebo ne, holnistická ofenzíva začne s prvním táním stejně znovu.

Vypadalo to, že nemá příliš na vybranou. V mysli se mu mimovolně vynořila vzpomínka na Denu. Uvědomil si, jak se mu po ní stýská. Myslel na to, jestli je ještě naživu. Přál si dotknout se jí a být s ní… i s jejími věčnými dotěrnými otázkami – a vůbec.

Ať už si se svými stoupenkyněmi vymyslela jakýkoli bláznivý plán, je teď už na jeho překažení zřejmě pozdě. Gordon se upřímně podivoval, že se mu Macklin dosud nepochlubil další pohromou, kterou utrpěla nešťastná Willamettská armáda.

Možná je to jenom otázka času, pomyslel si pochmurně.

Johnny konečně přestal vyplachovat opelichaný kartáček na zuby, který byl jejich jediným společným majetkem, posadil se vedle Gordona a zdvihl Holnem sepsaný životopis. Chvilku si četl a pak užasle vzhlédl.

„Já vím, že podle předválečných měřítek naše škola v Cottage Grove za moc nestála, Gordone, ale dědeček mi dával číst hodně knih a hodně mi povídal o historii a takovejch věcech. I já poznám, že ten Holn si polovinu těch žvástů vymejšlí.

Jak se mu vůbec mohlo povést takovou knihu vydat? A jak to, že mu vůbec někdy někdo věřil?“

Gordon pokrčil rameny. „Říkalo se tomu ‚metoda velké lži‘, Johnny. Stačilo jenom dělat dojem, že víš, o čem mluvíš, uvádět údajná fakta, splétat lži do teorie nějakého spiknutí a pořád dokola svoje tvrzení omílat. Lidé, kteří potřebují sami před sebou nějak omluvit, že obviňují nebo nenávidí jiné, lidé s velkými ambicemi, ale intelektuálně slabí, na jednoduché a přehledné vysvětlení světa rádi skočí. Tyhle typy nikdy nenapadne porovnávat tvoje tvrzení se skutečností.

Skvěle to ovládal Hitler a zrovna tak Leningradský mystik. Holn byl prostě jen další z mistrů velké lži.“

A co ty? zeptal se sám sebe. Má on, který si vymyslel báchorky o „Obnovených Spojených státech“ a účastnil se švindlu se Cyclopsem, nějaké právo házet kamenem?

Johnny si ještě chvíli četl. Pak znovu bouchl rukou do knihy: „A co byl zač ten Cincinnatus? Toho si Holn taky vymyslel?“

Gordon se zvrátil do slámy. Oči se mu zavřely. „Ne, jestli si správně vzpomínám, byl to významný vojevůdce ve starověkém Římě, ještě za republiky. Podle pověsti měl jednoho dne válčení už dost a odešel od vojska, aby v míru obdělával svou půdu.

Pak za ním ale jednou dorazili poslové z města. Římské armády se rozpadaly. Jejich velitelé se projevili jako neschopní. Vypadalo to na nevyhnutelnou pohromu.

Delegace přišla k Cincinnatovi – našla ho za pluhem – a žádala ho, aby převzal velení nad poslední obrannou linií.“

„A co řek těm chlapům z Říma Cincinnatus?“

„Ale,“ zívl Gordon, „sice nerad, ale souhlasil. Shromáždil a povzbudil Římany, porazil vetřelce a zahnal je až zpátky do jejich města. Bylo to velké vítězství.“

„Tak to z něj určitě udělali krále nebo něco takovýho?“ zeptal se Johnny.

Gordon zavrtěl hlavou. „Armáda si to přála. A lid taky. Ale Cincinnatus jim řekl, ať mu dají pokoj. Vrátil se na svůj statek a už nikdy ho neopustil.“

Johnny se podrbal za uchem. „Ale… proč to udělal? To nechápu.“

Gordon to ale chápal. Teď, když o tom příběhu popřemýšlel, naprosto mu rozuměl. Docela nedávno se mu dostalo vysvětlení, na které nikdy nezapomene.

„Gordone?“

Neodpověděl. Místo toho se otočil po slabém zvuku, který zazněl zvenčí. Když se podíval štěrbinou, spatřil, jak se po stezce od říčního přístaviště blíží skupina mužů. Právě tam přistál nějaký člun. Johnny si toho zřejmě dosud nevšiml. Vytrvale pokračoval ve svých otázkách, kterými na něj dotíral neustále od chvíle, co se v zajetí trochu zotavili. Podobně jako Dena se tenhle mladík snažil nepromarnit jedinou příležitost k rozšíření svých vědomostí.

„Řím, to bylo hodně dlouho před americkou revolucí, že, Gordone? A co to teda byl ten –“ zdvihl znova knížku, „ten *Cincinnatův řád*, o kterém tady Holn mluví?“

Gordon sledoval malý průvod, který se blížil k vězeňské kůlně. Dva nevolníci se lopotili s nosítky, doprovázeni stráží do khaki oblečených holnistických vojáků.

„Po revoluční válce založil George Washington Cincinnatův řád," řekl nepřítomně. „Hlavními členy byli jeho vysocí důstojníci –"

Zmlkl, protože k vratům přišel strážný a odemkl je. Oba sledovali nevolníky, jak vstoupili dovnitř a složili své břemeno na slámu. Pak se spolu s hlídkou obrátili a beze slova odešli.

„Je na tom dost zle," řekl Johnny, když rychle přistoupili, aby zraněného muže prohlédli. „Ten obklad mu pěknejch pár dnů nikdo nevyměnil."

Za ta léta od doby, kdy byl celý druhý ročník univerzity odveden k domobraně, viděl Gordon spoustu zraněných mužů. Během služby v četě poručíka Vana pochytil hodně z diagnózy v polních podmínkách. Stačil mu jediný pohled, aby poznal, že se tenhle chlapík, kdyby byl pořádně léčen, už mohl ze svých střelných ran vylízat. Teď se ale nad nehybnou postavou vznášel pach smrti. Stoupal z jeho končetin, zhnisaných zřejmě po mučení.

„Doufám, že jim lhal," mumlal si Johnny, když se s námahou snažil uložit umírajícího vězně pohodlněji. Gordon mu pomáhal a balil zraněného do jejich pokrývek. Přitom se podivoval, odkud ten člověk pochází. Na Willametťana nevypadal a na rozdíl od většiny mužů z Camasu a Roseburgu se až donedávna pečlivě holil. I když byl zubožený špatným zacházením, nebyl to nevolník, na to měl na kostře příliš mnoho masa.

Náhle se Gordon v podřepu překvapeně narovnal, zavřel a znovu otevřel oči. Zíral. „Johnny, podívej se, je tohle to, co si myslím, že to je?"

Johnny upřel oči tam, kam mu Gordon ukazoval, a pak poodtáhl deku, aby lépe viděl. „No, já bych… Gordone, tohle vypadá jako *uniforma*!"

Gordon pokývl. Uniforma… a zjevně ušitá po válce. Její barva i střih se jasně lišily od všeho, co nosili holnisté nebo co vůbec bylo až dosud v Oregonu k vidění.

Na jednom rameni měl umírající muž náramenník s vyšitým znakem, který Gordon z dávných dob znal… hnědého medvěda grizzlyho kráčejícího po červeném pruhu… to vše ve zlatém poli.

* * *

Chvíli nato přišla zpráva, že se má Gordon zase dostavit. Za světla pochodní si pro něj přišla obvyklá eskorta. „Ten člověk tam umírá," oznámil veliteli stráže.

Tři nemluvní onáušnicovaní holnisté pokrčili rameny.

„No a? Přijde se na něj mrknout jedna ženská. My jdem. Generál čeká."

Když stoupali po měsícem zalité stezce, potkali postavu chvátající opačným směrem. Nevolnice s pokleslými rameny ustoupila z cesty, aby mohli projít, oči sklopené k podnosu se stočenými obvazy a mastí. Nikdo z nadutých strážných si jí zřejmě ani nevšiml.

V posledním okamžiku však vzhlédla na Gordona. Poznal v ní tu malou ženu s prošedivělými hnědými vlasy, která si před pár dny vzala jeho uniformu a přinesla ji zpět vypranou a zašitou. Když se míjeli, pokusil se na ni usmát, ale ji to zřejmě jenom znervóznilo. Sklopila hlavu a ustoupila do stínu.

Gordon šel zarmouceně se svou eskortou dál vzhůru po stezce. Ta žena mu trochu připomněla Abby. Jeho obavy patřily i přátelům ve vzdáleném Pine View. Holnističtí průzkumníci, kteří objevili jeho deník, se k té přívětivé vesničce dostali hodně blízko. Strašné nebezpečí hrozí nejen křehké civilizaci ve willamettském údolí.

Věděl, že teď už nikdo a nikde není v bezpečí – snad kromě George Powhattana, který si v pohodě žije na hoře Sugarloaf, kde včelaří a vaří pivo, zatímco ve zbytku světa zuří požár.

„Začínám těch vašich odkladů mít už dost, Krantzi," prohlásil generál Macklin, když je strážní nechali o samotě v bývalé hájovně, jejíž stěny byly obloženy knihami.

„Stavíte mě do obtížné situace, generále. Studuji knihu, co mi půjčil plukovník Bezoar, a snažím se pochopit –"

„Heleďte, nechte si ty kecy!" Macklin se přiblížil tak, že jeho tvář byla jen dvě stopy od Gordonovy. I když se na něho díval vzhůru, jeho nepřirozeně znetvořená vizáž vyvolávala nejistotu a obavu. „Já se v chlapech vyznám, Krantzi. Jste dost silnej a byl by z vás dobrej vazal, ale trpíte pocitem viny a všech dalších jedů ty vaší ‚civilizovanosti'. Jste jich tak plnej, že si začínám myslet, že budete nakonec přece jenom k ničemu."

Bylo jasné, co z toho plyne. Gordon se vynasnažil nepoklesnout v kolenou.

„Moh byste bejt baronem Corvallisu, Krantzi, nejvyšším pánem v našem novým impériu. Když budete chtít, můžete dokonce zachovat některý ty vaše staromódní sentimentální blbůstky… když budete dost silnej, abyste si je prosadil. Chcete bejt na svý vlastní vazaly *hodnej*? Chcete mít pošty?

I pro ty vaše ‚Obnovený Spojený státy' možná najdem nějaký použití," vycenil na něj Macklin páchnoucí chrup, „proto zatím víme o tom vašem černým zápisníčku jenom já s Charliem, dokud si ten nápad nepromýšlíme.

Ne že byste se mi *líbil*, rozumíte. Jenom bysme z toho prostě měli určitej prospěch, kdybyste spolupracoval.

Těm inkoustům v Corvallisu byste dokázal vládnout líp než kdokoli z mejch hochů. Moh byste třeba nechat běžet i ten Cyclops, kdyby si na sebe vydělal."

Takže legendu o úžasném computeru holnisté zatím neprohlédli. Ne že by to mělo nějaký velký význam. O techniku, pokud zrovna nesloužila k válčení, se nikdy nijak moc nestarali. Věda byla příliš prospěšná pro všechny, zvlášť pro ty slabé.

Macklin vzal od krbu pohrabáč a levou rukou ho stiskl. „Ta druhá možnost je samozřejmě taková, že Corvallis letos zjara dobudeme tak jako tak. Jenomže to uděláme po svým. Vyhoří, hošánku, a nezbudou tam žádný pošty ani žádný připitomělý vědátorský stroje."

Macklin zvedl pohrabáč a dotkl se jím listu papíru na stole. Vedle něj leželo pero a kalamář. Gordon dobře věděl, co od něho ten člověk očekává.

Kdyby od něho nechtěli nic jiného než souhlas se svým plánem, udělal by to Gordon hned a pak by počkal, až se mu podaří uprchnout. Jenže Macklin byl příliš chytrý. Žádal, aby Gordon napsal dopis Radě v Corvallisu a přesvědčil ji, aby výměnou za jeho propuštění vydala bez boje několik obcí.

Na to, že by se pak stal „baronem Corvallisu", měl samozřejmě jen generálovo slovo a pochyboval, že by platilo víc než jeho vlastní.

„Myslíte si snad, že nemáme dost sil, abychom tu vaší ubohou ‚Willamettskou armádu' vyřídili i bez vaší pomoci?" zasmál se Macklin. Obrátil se ke dveřím: „Shaawne!"

Obrovitý Macklinův tělesný strážce se v místnosti ocitl tak bleskově a hbitě, že se téměř nedalo postřehnout, jak to udělal. Zavřel dveře, přistoupil pořadovým krokem ke generálovi a postavil se strnule do pozoru.

„Něco vám prozradím, Krantzi. Shaawn, já a ten ostrej hoch, co vás dostal, jsme poslední svýho druhu.“ Pokračoval důvěrným tónem: „Tenkrát se o tom nesmělo mluvit, ale nějaký pověsti jste snad zaslech. Prováděly se experimenty s vytvářením speciálních bojovejch jednotek, jaký tu nikdy předtím nebyly.“

Gordon vypoulil oči. Najednou to do sebe všechno zapadalo – generálovy bleskové pohyby i ta síť jizev, kterou měl on i jeho pobočníci pod kůží.

„Augmenti!“

Macklin přikývl: „Chytrej hoch. Na studentíka, kterej si pěchoval do hlavy *psychologii a etiku*, dával ve škole dobrej pozor.“

„Jenže my si všichni mysleli, že jsou to jen povídačky. Chcete říct, že opravdu brali vojáky a modifikovali je, aby –“

Zarazil se a upřel oči na podivně zauzlované svaly na Shaawnových rukou. I když ta historka zněla neuvěřitelně, byla zjevně pravdivá. Jiné rozumné vysvětlení tu nebylo.

„Poprvé nás vyzkoušeli v Keni a s bojovejma výsledkama byla vláda spokojená. Ale to, co se stalo pak, když vypuknul mír a nás odveleli domů, ji už myslím tolik netěšilo.“

Gordon vytřeštěnýma očima sledoval, jak generál podal druhý konec pohrabáče svému strážci a ten ho uchopil ne do mohutné pěsti, ale *dvěma prsty a palcem*. Sám Macklin popadl svůj konec stejným způsobem.

Táhli. Ani při tom nepřestali normálně dýchat. Macklin mluvil dál: „Experiment pokračoval celou tu dobu na konci osmdesátejch a na začátku devadesátejch let. Většinou zvláštní jednotky. Vybírali takový bouchačský typy jako my – přírodní typy, když to řeknu jinak.“

Ocelový pohrabáč se ani nezachvěl, zůstával téměř bez pohybu, ale začal se natahovat.

„Že jsme namlátili těm Kubáncům, to bylo v pořádku,“ uchechtl se Macklin, který se díval stále jen na Gordona, „ale armádě se už moc nelíbilo, jak jednali někteří veteráni, když akce skončila a my se vrátili domů.

Víte, už tehdy se báli Nata Holna. Ten oslovoval silný lidi a oni to věděli. Augmentační program byl zastaven."

Prostředek pohrabáče se zbarvil do temně ruda. Pohrabáč byl už vytažen do délky o polovinu větší než původně a teď se začal uprostřed zužovat a trhat jako napjatý provázek. Gordon rychle pohlédl na Charlese Bezoara, stojícího za dvěma augmenty. Holnistický plukovník si nervózně a nespokojeně olizoval rty. Gordon věděl, na co teď myslí.

Má v tuhle chvíli před sebou sílu, o které se jemu nikdy ani nesnilo. Vědci i nemocnice, které to zařídily, jsou dávno pryč. Podle Bezoarovy věrouky jsou tihle muži nutně jeho pány.

Konečky dvou polovin pohrabáče se s hlasitým trhavým zvukem oddělily a vyzářily do prostoru kolem sebe citelnou vlnu frikčního tepla. Oběma posílenými vojáky to ani netrhlo.

„To je všecko, Shaawne." Macklin hodil zbytky do krbu, jeho pobočník se bleskově otočil a vypochodoval z místnosti. Generál nadřazeně pohlédl na Gordona. „Tak co, ještě pochybujete, že do května jsme v Corvallisu, ať s váma nebo bez vás? Každej z těch *neaugmentovanejch* hochů v mý armádě se vyrovná dvacítce vašich umolousanejch farmářů – nebo vašich legračních vojaček."

Gordon rychle vzhlédl, ale Macklin jenom dál mluvil.

„Ale i kdyby byly síly vyrovnanější, stejně byste neměli šanci. Myslíte, že nás pár augmentů nedokáže proniknout do každýho vašeho opěrnýho bodu a zplanýrovat ho, kdy se nám zachce? Holejma rukama bysme dokázali tu vaši pitomou obranu roztrhat na kousky, o tom nepochybujte ani na okamžik."

Přisunul dopisní papír blíž ke Gordonovi a přikutálel mu pero.

Gordon na nažloutlý list nehybně zíral. Co na tom všem záleží… Zdálo se mu, že po všech těch sděleních ví, na čem je. Pohlédl Macklinovi do očí.

„To na mě udělalo dojem, opravdu. Byla to přesvědčivá ukázka. Ale povězte mi, generále, když jste na tom tak dobře, proč už nejste v Roseburgu?"

Zatímco Macklin brunátněl, Gordon se na holnistického pohlavára pousmál.

„A když už jsme u toho, kdopak vás to vyhání z vašeho vlastního panství? Mělo mě už dřív napadnout, proč na tu válku tak pospícháte a proč vaši lidé hromadně přehánějí své nevolníky a převážejí jmění

na sever. Takhle začínaly v dějinách ty nejbarbarštější vpády – jako dominové kostky poražené jinými dominovými kostkami.

Povězte mi, generále, kdopak vás to kope do zadku tak silně, že musíte utíkat z Rogue?“

V Macklinově tváři běsnil vztek. Přebujelé svaly se mu boulily pod kůží, tvrdé pěsti se sevřely, až zbělely. Gordon očekával, že každou chvíli bude muset generálovi zaplatit nejvyšší cenu za ten výbuch, který mu poskytl tolik uspokojení.

I když se Macklin sotva ovládal, oči z Gordona nespustil ani na chvíli.

„Vyrazte ho odsud!“ štěkl na Bezoara.

Gordon pokrčil rameny a od zuřícího augmenta se odvrátil.

„A až se vrátíte, tak si o tom ještě popovídáme, Bezoare! Chci zjistit, kdo porušil bezpečnostní opatření.“

Macklinův hlas dohnal šéfa jeho rozvědky až venku na schodech, kde se za ně zařadili strážní.

Po celou zpáteční cestu k vězeňské kůlně se Bezoarova ruka, kterou držel Gordona za loket, třásla.

„Kdo sem dal toho člověka?“ zařval holnistický plukovník, když spatřil umírajícího vězně na slamníku mezi Johnnym a ženou se širokými rozevřenýma očima.

Jeden ze strážných zamžikal: „Myslím, že Isterman. Zrovna dorazil z fronty na Salmon River –“

… *fronta na Salmon River…*

Gordon poznal jméno vodního toku v severní Kalifornii.

„Drž hubu!“ téměř zaječel Bezoar, ale tím jen potvrdil Gordonovu úvahu. Za touhle válkou je něco víc, než až do dnešního večera věděli.

„Pryč s ním odsud! A pak okamžitě přivést Istermana do velkého domu!“

Strážní začali rychle jednat. „Heleďte, opatrně s ním!“ vykřikl Johnny, když s mužem mrskli jako s pytlem brambor. Bezoar na něj vrhl vzteklý pohled. Zlost si chtěl vylít kopnutím do otrokyně, jenže ta měla dobře zažité obranné instinkty. Než se jí stačil dotknout, byla ze dveří.

„Zítra se uvidíme," řekl Bezoar Gordonovi, „a myslím, že byste si to mezitím měl rozmyslet a do Corvallisu napsat. To, co jste udělal dnes večer, nebylo moudré."

Gordon se ledabyle díval skrze něj, jako by mu ani nestál za povšimnutí. „Co se odehrává mezi mnou a generálem, to se vás netýká," odtušil. „Hrozby nebo útoky si vyměňují jen rovní s rovnými."

Tenhle citát z Nathana Holna Bezoarem otřásl, jako by dostal ránu. Vyvalil oči, zatímco Gordon se posadil na slámu, založil si ruce za hlavu a bývalého právníka si už ani nevšiml.

Teprve když Bezoar odešel a v tmavé kůlně nastal znovu klid, Gordon vstal a spěšně přistoupil k Johnnymu. „Řekl ten voják s medvědem na znaku aspoň něco?"

Johnny zavrtěl hlavou. „Už nenabyl vědomí, Gordone."

„A co ta žena? Pověděla aspoň *ta* něco?"

Johnny se rozhlédl doprava i doleva. Ostatní vězňové byli ve svých koutech a stejně jako celé týdny předtím se dívali do zdi.

„Ani slovo, ale strčila mi do ruky tohle."

Gordon vzal do ruky pomačkanou obálku. Jakmile z ní vytáhl listy papíru, ihned je poznal.

Byl to Denin dopis. Ten, který mu ještě na Sugarloafu odevzdal George Powhattan. Byl zřejmě v kapse kalhot, když ta žena odnesla jeho šaty na vyprání. Asi si ho schovala.

Není tedy divu, že se o něm Macklin ani Bezoar nezmínili.

Gordon si pevně umínil, že se generál k tomuhle dopisu nikdy nedostane. I když jsou Dena a její přítelkyně bláznivé, musejí dostat šanci. Začal psaní trhat a chystal se ho sníst, ale Johnny ho nataženou rukou zarazil: „Ne, Gordone, napsala něco na poslední stránku."

„Kdo, kdo co napsal…"

Gordon přidržel papír proti bledému měsíčnímu světlu, které sem pronikalo škvírou mezi prkny. Konečně spatřil tužkou naškrábaná velká neohrabaná písmena, která se křiklavě lišila od Denina vypsaného rukopisu.

je to pravda?
sou ženský na severu tak svobodný?
sou někerý muský hodný i silný zároveň?
umře pro vás?

Gordon po dlouhou dobu seděl a díval se na ta smutná prostá slova. Přes tu rezignaci, které se dobral, jdou jeho strašidla všude za ním. To, co řekl o Deniných motivech George Powhattan, v něm dál hlodalo.

Velké věci člověka nepustí.

Zvolna dopis snědl. O tohle jídlo se s Johnnym nepodělil. Ale z každého kousku si udělal pokání a svátost.

Asi hodinu nato se začalo venku něco dít – jakýsi obřad. Na druhou stranu prostranství před bývalým agnesským koloniálem připochodovaly za pomalého temného dunění bubnů dvě řady holnistických vojáků. Mezi nimi šel vysoký světlovlasý muž. Gordon v něm poznal jednoho z těch bojovníků v maskáčích, kteří k nim toho dne svrhli umírajícího zajatce.

„To musí bejt ten Isterman," poznamenal Johnny fascinovaně. „Teď dostane za vyučenou a už to víckrát neudělá, aby se vrátil na základnu a nešel se nejdřív ze všeho omeldovat k zástupci velitele."

Gordon zaznamenal, že Johnny zřejmě v corvalliské videotéce zhlédl spoustu starých filmů o druhé světové válce.

Na konci eskorty rozeznal Rogera Septiena. I v té tmě poznal, jak se bývalý horský lupič třese a sotva drží pušku v rukou.

Také právnický hlas Charlese Bezoara zněl nervózně, když plukovník předčítal obvinění. Isterman stál se strnulou tváří opřen o kmen velkého stromu. Šňůra s trofejemi se mu táhla přes prsa jako bandalír… jako řádka pochmurných vyznamenání.

Bezoar poodstoupil a kupředu pokročil generál Macklin, aby k odsouzenci promluvil. Potřásl si s Istermanem rukou, políbil ho na obě tváře a pak se postavil vedle svého pobočníka, aby spolu s ním sledoval rozuzlení. Poddůstojník se dvěma náušnicemi vyštěkl úsečné rozkazy. Popravčí četa zaklekla a naráz vystřelila.

Až na Rogera Septiena, který omdlel.

Vysoký světlovlasý holnistický důstojník teď ležel v kalužině krve u paty stromu, celý zkroucený. Gordon myslel na umírajícího vězně, který s nimi na tak krátkou dobu sdílel zajetí a který, aniž třeba jen otevřel oči, jim toho tolik pověděl.

„Spi blaze, Kaliforňane," zašeptal. „Ještě jednoho z nich jsi vzal s sebou.

Kdyby se to tak podařilo každému z nás."

14

Tu noc se Gordonovi zdálo, že sleduje Benjamina Franklina, jak hraje šachy s hranatými železnými kamny.

„Je to problém vyvažování," řekl šedivějící státník a vědec svému vynálezu a zadumal se nad šachovnicí, aniž věnoval nějakou pozornost Gordonovi. „Tak trochu jsem o tom přemýšlel. Jak vytvořit systém, který jednotlivce motivuje, aby vynikl, a přitom projevuje určitý soucit ke slabým a nedává možnost bláznům a tyranům?"

Za zářící mřížkou kamen šlehaly plameny jako tančící řádky světélek. Slovy, která bylo víc vidět než slyšet, se kamna ptala:

„Kdo na sebe vezme odpovědnost…?"

Franklin táhl bílým střelcem. „Dobrá otázka," pravil a posadil se pohodlněji. „Velmi dobrá otázka.

Můžeme samozřejmě nastavit ústavní brzdy a protiváhy, jenže ty nebudou mít žádný smysl, pokud se sami občané nepostarají, aby byly ty záruky brány vážně. Chamtiví a mocichtiví lidé budou vždycky hledat způsoby, jak pravidla porušovat nebo překrucovat ve svůj prospěch."

Plameny vyšlehly ven a nějak zařídily tah rudým pěšcem.

„…Kdo…"

Franklin vytáhl kapesník a otřel si čelo. „Kdo? Přece lidé s tyranskými sklony. Ti mají odjakživa bezpočet metod – buď s člověkem manipulují, nebo mu lžou, nebo podvracejí jeho sebedůvěru.

Říká se, že ‚moc kazí', jenže ono je to spíš tak, že moc *přitahuje lidi, kteří už mají v sobě zárodek zkázy*. Lidi duševně zdravé obvykle přitahuje něco jiného než moc, a když přece jen začnou rozhodně jednat, hledí na to spíše jako na službu, která má své meze. Tyranovi jde ale o panování, za kterým jde nenasytně a neúprosně."

„… hloupé děti…" blikly plameny.

„Ano," přikývl Franklin a otřel si bifokální brýle. „Stejně si ale myslím, že by mohly pomoci určité inovace. Například správné *mýty*.

A také to, že by Dobro bylo ochotno přinášet oběti…" natáhl ruku, vzal svou královnu, okamžik váhal a pak jemnou slonovinovou figuru přesunul přes celou šachovnici, téměř pod rozžhavenou světélkující mřížku.

Gordon ho chtěl výkřikem varovat. Postavení královny bylo zcela nechráněné. Nikde kolem ji nemohl podpořit ani jediný pěšec.

Jeho nejhorší obavy se téměř okamžitě naplnily. Plameny vyšlehly kupředu. Tam, kde před okamžikem stála štíhlá bílá figura, trůnil náhle na hromádce popela rudý král.

„Proboha, ne!“ zanaříkal Gordon. I v kritické fázi snu věděl, co se odehrává a čeho je to symbolem.

„… *Kdo na sebe vezme odpovědnost…?*“ zeptala se znovu kamna.

Franklin neodpověděl. Místo toho se na své židli opřel a odsunul zpět. Židle zaskřípala, když se otočil. Pohlédl přes obroučky svých bifokálek přímo na Gordona.

Ty taky? zachvěl se Gordon. *Co ode mě všichni chcete?*

Červená světélka blikala. A Franklin se usmíval.

Probudil se naráz a chvíli zíral, než poznal Johnnyho Stevense, který se nad ním skláněl a právě ho bral za rameno.

„Gordone. myslím, že by ses na něco měl podívat. Se strážnejma se něco děje.“

Posadil se a protíral si oči. „Ukaž.“

Johnny ho odvedl k východní stěně kůlny, na místo blízko dveří. Chvilku si zrak zvykal na měsíční světlo. Potom Gordon rozpoznal dva survivalistické vojáky, kteří měli za úkol je hlídat.

Jeden ležel na lavičce z klády, ústa do široka otevřená, v sloup zvrácené oči jako by zíraly vzhůru do nízko se převalujících mraků.

Druhý holnista ještě chroptěl. Drásal zemi a snažil se doplazit ke své pušce. V jedné ruce držel vytasený nůž, který se blýskal v záři dohasínajícího ohníčku. U nohou mu ležel pivní džbán, od jehož uraženého zobáčku se rozlézala hnědá skvrna.

Pár vteřin poté, co ho začali pozorovat, klesla hlava i druhému strážnému. Jeho zápas odezněl ve slabém zasípění.

Johnny a Gordon se na sebe podívali. Jako jeden muž vyrazili ke dveřím, ale zámek držel pevně. Johnny protáhl ruku mezerou mezi prkny a snažil se dosáhnout na některou z částí strážného uniformy. Klíče… „Sakra! Je moc daleko.“

Gordon začal ohledávat prkna. Tahle kůlna je rozhodně stavěná tak nepevně, že by se dala rozebrat holýma rukama. Ale když za jedno prkno zatáhl, vydaly rezivé hřebíky zaskřípění tak příšerné, že mu z toho hrůzou vstávaly vlasy až vzadu na krku.

„Co budeme dělat?“ zeptal se Johnny. „Když do toho oba naráz pořádně drcnem, mohli bysme prorazit opravdu rychle a pak bleskově seběhnout po stezce ke kánoím…“

„Pst!“ vyzval ho Gordon i gestem, aby mlčel. Spatřil, jak se venku ve tmě pohybuje nějaká postava.

K měsícem zalité mýtince před kůlnou, kde leželi mrtví strážní, se opatrně, nervózně plížil malý otrhaný stín.

„To je ona!“ zašeptal Johnny. Také Gordon poznal tmavovlasou služku, která sesmolila neumělý přípis k Deninu dopisu. Sledoval ji, jak překonává hrůzu a zábrany a postupně ohledává oba strážné, jestli jeví nějaké známky života.

Třásla se po celém těle a chvílemi vyrazila tichý vzlyk, když hledala druhému muži pod opaskem svazek klíčů. Aby se k nim dostala, musela prsty odhrábnout šňůru ohavných trofejí, ale nakonec se zavřenýma očima tiše cinkající klíče vytáhla.

Vteřiny se mučivě vlekly, když zápolila se zámkem. Nakonec však ustoupila osvoboditelka stranou a oba muži vyrazili každý k jednomu strážnému, aby sebrali jejich nože, nábojové pásy a pušky. Pak vtáhli mrtvoly do kůlny, zavřeli a zamkli dveře.

„Jak se jmenuješ?“ sehnul se Gordon k přikrčené ženě.

Se zavřenýma očima odpověděla: „H-Heather.“

„Proč jsi nám pomohla, Heather?“

Otevřela oči. Byly oslnivě zelené. „Tvoje… tvoje přítelkyně psala…“

Zjevně se snažila dát se dohromady. „Nikdy jsem nebrala vážně, co povídaly starý ženský o dřívějších dobách… Ale pak některý noví zajatci vyprávěli, jak to chodí tam na severu… A pak jste přišli vy… Nenabiješ mi moc za to, že jsem četla tvůj dopis, že ne?“

Gordon se ji pokusil pohladit po tváři, ale rychle mu uhnula, a tak stáhl ruku zase zpět. Něžnost jí byla neznámá. Napadly ho všemožné způsoby, jak ji uklidnit, ale nakonec se omezil na ten nejjednodušší, kterému by měla rozumět.

„Vůbec tě nebudu bít,“ řekl, „nikdy.“

Za ním se vynořil Johnny. „Dole u kánoí je jenom jeden strážnej, Gordone. Už asi vím, jak se k němu dostat dost blízko, abychom ho vyřídili. Ať si je to chlap z Rogue, v tuhle chvíli nebude nic čekat. Mohli bysme ho zmáknout.“

Gordon přikývl. „Ji musíme vzít s sebou,“ prohlásil.

Johnnyho pocity byly zřejmě rozpolcený mezi sympatie a praktické ohledy. Za svou nejvyšší povinnost zjevně považoval dostat odtud Gordona.

„Ale…“

„Poznají, kdo stráže otrávil. Jestli tu zůstane, ukřižují ji.“

Johnny zamžikal a přikývl, zřejmě potěšen, že jeho dilema má tak jednoduché řešení. „Dobrá. Tak ale jdem!“

Začali se zvedat, ale vtom Heather popadla Gordona za rukáv. „Mám eště kamarádku,“ řekla. A mávla za sebe do tmy.

Ze stínu stromů vystoupila štíhlá postava v kalhotách a košili, která jí byla o několik čísel větší, a proto byla zmuchlána a stažena v pase opaskem. Přesto byla tahle druhá žena neomylně k poznání. Milenka Charlese Bezoara měla blonďaté vlasy staženy dozadu a v ruce držela malý balíček. Vypadala snad ještě nervózněji než Heather.

Má koneckonců mnohem víc co ztratit, pomyslel si Gordon, *když se pokusí o útěk. Jestli se chce takhle někam bezhlavě pustit spolu se dvěma podivnými chlapy z téměř mytického severu, je to příznak skutečného zoufalství.*

„Jmenuje se Marcie,“ představila ji ta starší. „Nebyly jsme si jistý, jestli nás vemete, tak vám přinesla dárky.“

Marcie roztřesenýma rukama rozvázala černý kožený váček. „T-tady je vaše p-pošta,“ řekla. Papíry jim podávala tak rozechvěle, jako by se bála, že je svým dotekem poskvrní.

Gordon se málem hlasitě rozesmál, když spatřil štos téměř bezcenných dopisů. Smích mu ale ztuhl v hrdle při pohledu na druhou věc, kterou svírala. Malý ohmataný sešitek v černých deskách. Gordon jen zamrkal, když pomyslel na riziko, jaké musela podstoupit, aby ho získala.

„Dobrá,“ řekl. Vzal balíček a znovu ho převázal. „Pojďte za námi a buďte zticha. Když takhle mávnu, přikrčte se a počkejte na nás.“

Obě ženy obřadně přikývly. Gordon se obrátil, aby se domluvil s Johnnym, ale ten už vyrazil napřed k řece.

Tentokrát se s ním nehádej. Má pravdu, krucinál.

Pocit svobody byl báječný, ale spolu s ním tu zase byla ta potvora povinnost.

Dopálilo ho, že je už zase *důležitý*, ale vydal se přikrčen za Johnnym a vedl obě ženy ke kánoím.

15

Neměli moc na vybranou, kterým směrem se vydat. Jarní tání už začalo a Rogue se změnila v prudkou bystřinu. Nedalo se dělat nic jiného než uhánět po proudu a modlit se.

Johnny pořád ještě prožíval vzrušení z úspěšné likvidace strážného. Ten se obrátil až ve chvíli, kdy byl mladík už dva kroky za ním, a klesl téměř bez hlesu, když Johnny hbitě přiskočil a vyřídil souboj trojím rychlým bodnutím. Mladý muž z Cottage Grove se zalykal vlastní odvahou, když pomáhali oběma ženám do loďky, když odrazili doprostřed proudu a nechali se unášet.

Gordon neměl to srdce svému mladému příteli povědět, že než shodili mrtvolu strážného do řeky, poznal jeho tvář. Chudák Roger Septien vypadal překvapeně a *zničeně* – vůbec ne jako nějaký holnistický superman.

Gordon si připomněl, jak téměř před dvaceti lety, v době, kdy ještě existovalo nějaké velení, než se jednotka obrany rozplynula v nepokojích, které měla potlačit, sám poprvé střílel na drancující žháře. Nevzpomínal si, že by byl tehdy pocítil nějakou hrdost. Spíš pak v noci plakal a bylo mu líto lidí, které zabil.

Jenže to byla jiná doba a mrtvý holnista, ať se na to nahlíží jak chce, je věc dobrá.

Nechali za sebou břeh plný poškozených kánoí. Každý okamžik zdržení byl trýznivý, ale museli se postarat, aby je nikdo nemohl jen tak lehce pronásledovat. A pak, byl to aspoň nějaký úkol pro obě ženy, a ty se do něho s gustem pustily. Vypadaly pak méně sklíčeně a zakřiknutě.

Teď se Marcie a Heather krčily uprostřed kánoe, zatímco Gordon s Johnnym se rozháněli pádly a zápolili s lodí, kterou příliš neovládali. Měsíc vykukoval mezi mraky a znovu mizel, oni zabírali a snažili se chytit ten správný rytmus.

Nepluli ani příliš dlouho a byli u prvních peřejí. Chvilka, kterou měli na nácvik, tím naráz skončila. Vletěli do pršek pěny a jen taktak míjeli blýskavé balvany, které často spatřili až na poslední chvíli.

Řeka byla vodou z tajících sněhů rozdivočelá. Vzduch byl plný jejího hukotu a rozstřikovaných kapiček, třpytících se v občasných paprscích měsíčního světla. Nedalo se s ní zápasit, jen přemlouvat a uprošovat křehké plavidlo, uhýbat s ním a snažit se ho vést skrze nebezpečí většinou jenom tušená.

Na prvním klidnějším úseku zavedl Gordon loď do vratného proudu, načež složili s Johnnym pádla, pohlédli na sebe a oba naráz vyprskli smíchy. Marcie a Heather jen zíraly na ty dva muže, jak se tichounce chichotají vzrušením a ohlušující svobodou, která jim zvonila v krvi i v uších. Johnny hýkal a plácal pádlem do vody.

„Jedem, Gordone! Byla to legrace. Tak zas do toho!“

Gordon popadl dech a vytřel si z očí kapičky říční vody. „No dobrá,“ potřásl hlavou, „ale opatrně, ano?“

Zabrali oba naráz a loď se prudce nahnula, když se jí opět zmocnil proud.

„Do prdele,“ zaklel Johnny. „A já myslel, že ta poslední…“ neodpověděl, ale Gordon dokončil myšlenku za něj.

A já myslel, že ta poslední peřej byla zlá!

Těsné mezery mezi kameny vytvářely prudké propusti. V té první kánoe nebezpečně zapraskala a pak skrz ni prudkým skokem proletěla. „Zaber naplno!“ zařval Gordon. Teď už se nesmál, ale zápasil o život.

Měli jsme jít pešky… měli jsme jít pešky… měli jsme jít pešky…

To, k čemu muselo dojít, se ale stalo ještě dříve, než očekával… O necelé tři míle níž po proudu. Těsně za zátočinou, kterou řeka obtékala ostrý výčnělek skalní stěny kaňonu, se těsně pod proudící vodou jako nástraha ukrýval potopený kmen, který zpozoroval až na poslední chvíli, takže stačil už jen zaklít a prudce zabořit pádlo do vody v marném pokusu loď otočit.

Hliníková kánoe by tu srážku snad vydržela, ale takové už od války neexistovaly. Tenhle model, vyrobený ze dřeva a kůry na koleně, se roztrhl s ostrým zapraštěním, doprovázeným jekotem obou žen, když se všichni naráz ocitli v ledovém přívalu.

Náhlý náraz chladu byl drtivý. Gordon zalapal po dechu a jednou rukou hrábl po převržené kánoi. Druhou naslepo zašmátral a stačil v poslední chvíli chytit za tmavé vlasy Heather, kterou proud už málem strhl. Zápolil s ní, uhýbal jejímu zoufalému sevření a snažil se udržet

jí hlavu nad vodou… a přitom sám v přívalech zvířené pěny čas od času popadnout dech.

Konečně nahmátl nohama písek. Z posledních sil překonal tah říčního proudu a hluboké bahno u břehu, načež konečně své sotva dýchající břemeno vytáhl z vody a zhroutil se na měkkou podložku hnijící vegetace pod srázem, do něhož se břeh zvedal.

Vedle něj kašlala a prskala Heather. Slyšel, jak se nedaleko plácají Johnny a Marcie, a poznal, že i jim se podařilo vyváznout. Na nějaké jásání však nezbývala ani špetka energie. Ležel, těžce oddychoval a po nějakou chvíli, která mu připadala jako celé hodiny, nebyl schopen se ani pohnout.

Nakonec promluvil jako první Johnny: „O nic jsme nepřišli, však jsme nic neměli. Ale bojím se, že mi zvlhly patrony. Tvoje puška je pryč, Gordone?“

„Jo.“ Gordon se s heknutím posadil a sáhl si na oděrku na čele, kterou si udělal o rozbitou kánoi.

Vypadalo to, že nikdo z nich není vážně zraněn, ale kašlání začalo přecházet ve všeobecnou roztřesenost. Marciino vypůjčené šatstvo se blonďaté konkubíně přilepilo na tělo způsobem, který by Gordon, kdyby mu nebylo tak mizerně, pokládal za zajímavý.

„C-co budeme teď dělat?“ zeptala se.

Gordon pokrčil rameny. „Pro začátek musíme vlézt zpátky do vody a odstranit tu rozbitou loď.“

Udiveně na něj upřeli oči. „Když ji nenajdou,“ vysvětloval, „budou si nejspíš myslet, že jsme za dnešní noc ujeli mnohem dál. Z toho by pak mohla vyplynout naše jediná výhoda.

A až to uděláme, půjdeme dál po souši.“

„Nikdy jsem nebyl v Kalifornii,“ nadhodil Johnny a Gordon se musel usmát. Od chvíle, kdy zjistili, že holnisté mají i jiného nepřítele, nemluvil chlapec téměř o ničem jiném.

Byla to svůdná myšlenka. Pronásledovatele určitě nenapadne, že by se mohli vydat na jih. Jenže to by znamenalo překročit řeku. A jestli se Gordon dobře rozpomíná, je Salmon River odtud beztak hodně daleko.

A i kdyby byl průchod feudálními panstvími survivalistů v délce několika set mil uskutečnitelný, nemají na to čas. Jaro je na krku a oni jsou víc než kdy jindy zapotřebí doma.

„Vyčkáme v kopcích, až nás minou pronásledovatelé," prohlásil, „a pak bychom mohli zkusit dojít na Coquille."

Johnny, jako vždy veselý a se vším srozuměný, si jejich ubohými vyhlídkami nedal vzít náladu. Pokrčil rameny a řekl: „Tak jdem na tu kánoi." Skočil do ledové vody, která mu sahala po pás. Gordon popadl bytelný kus naplaveného dřeva, který chtěl použít jako sochor, a poněkud opatrněji ho následoval. Na druhý pokus nebyl chlad vody o nic méně řezavý. Cítil, jak mu začínají tuhnout prsty u nohou.

Byli už skoro u převrácené kánoe, když Johnny ukázal rukou a vykřikl: „*Pošta*!"

Na okraji jejich zátoky bylo vidět plovoucí kožený váček, který voda unášela přímo směrem k dravému proudu.

„Ne!" zaječel Gordon. „Nech ji být!"

Ale Johnny se už vrhl kupředu do uhánějících vod. Plaval ze všech sil za vzdalujícím se balíčkem, i když na něj Gordon ze všech sil řval: „Pojď zpátky, Johnny! Ty blázne! Nemá žádnou cenu!

Johnny!"

Zoufale sledoval, jak proud odnesl balík i chlapce, který ho pronásledoval za nejbližší zátočinu řeky. Někde docela blízko před ním se ozýval bouřlivý, nemilosrdný hukot peřejí.

Gordon se s klením vnořil do ledové vody a usilovně se snažil Johnnyho dohnat. Ve spáncích mu bušilo, každým zoufalým nádechem vdechoval i mrazivou tříšť. Doplaval skoro až za ohyb, kde Johnny zmizel, ale tam se v poslední chvíli chytil nízko visící větve… právě včas.

Závojem mlhy spatřil, jak proud vleče černý balík i jeho mladého přítele do nejstrašnějších peřejí, jaké až dosud viděli, děsivé změti ebenově černých tesáků skal a vodní tříště.

„Ne," zašeptal chraptivě. Viděl, jak na jednom prahu srazily vlny Johnnyho a balík k sobě a jak potom chlapec zmizel v průrvě mezi skalami.

Přes vlasy, které se mu nalepily na čelo, a drobounké kapičky upřeně sledoval hladinu, ale minuty ubíhaly a z hrůzného víru se nic nevynořilo.

Nakonec mu začaly slábnout ruce a musel se dát na ústup. Po třesoucí se větvi přeručkoval až ke klidné mělčině u břehu. Pak donutil nohy, aby ho donesly zpátky proti proudu, a dopotácel se až k vyděšeným ženám a uvízlé ztroskotané kánoi.

Použil naplavenou větev jako hák, zaklesl ji do díry v boku lodi a přitáhl ji za sebou ke břehu, kde plavidlo rozmlátil na drobounké kousky, ve kterých by bývalou kánoi nikdo nepoznal.

Se vzlyky bušil a třískal do vody ještě dlouho potom, co ty trosky klesly ke dnu nebo odpluly po proudu.

16

Den přečkali ve starém zříceném železobetonovém bunkru, zarostlém trním a plevelnou travou. Před Osudovou válkou to zřejmě byla skrýš nějakého survivalisty, ceněná jako oko v hlavě. Teď to však byla rozvalina, pobořená, poznamenaná kulkami a vydrancovaná.

Kdysi, ještě před válkou, Gordon někde četl, že jsou v zemi místa plná takovýchhle úkrytů a do nich shromažďují zásoby lidé, kteří se baví úvahami o zániku společnosti a fantazírováním, co budou dělat, až k němu dojde. Existovaly kurzy, semináře, specializované zájmové časopisy… celé podnikatelské odvětví, zaměřené na uspokojování „potřeb“, které daleko překračovaly představy obyčejného zálesáka nebo táborníka.

Někteří z těch lidí prostě jen rádi povolili uzdu své obrazotvornosti nebo se vyžívali v relativně neškodné vášni pro palné zbraně. Nemnozí mezi nimi byli věrnými stoupenci Nathana Holna a většina z nich asi propadla zděšení, když se jejich fantazie nakonec vyplnily.

Když pak ta doba přišla, zahynula většina samostatně činných survivalistů ve svých bunkrech v úplné samotě.

To, co po sobě zanechaly vlny lupičů a paběrkujících sběračů, s konečnou platností vyřídily boje a prales. Teď tu na betonové desky padal studený déšť a tři uprchlíci se střídali v hlídkování a ve spánku.

Jednou zaslechli pokřik a čvachtání koňských kopyt v bahně. Gordon se kvůli ženám pokoušel tvářit sebejistě. Snažil se po sobě zanechávat co nejméně stop, ale jeho dvě chráněnky neměly ani tolik zkušeností jako průzkumnice Willamettské armády. Sotva si mohl představovat, že by dokázali oklamat nejlepší lesní stopaře od dob indiánského zvěda Cochise. Jezdci jeli dál a uprchlíci mohli po nějaké chvíli pocítit alespoň malou úlevu. Gordon začal podřimovat.

Tentokrát se mu nic nezdálo. Byl příliš vyčerpán, než aby mu zbývala nějaká energie na přízraky.

Museli počkat na východ měsíce, než se toho večera vydali dál. Měli před sebou několik stezek, které se klikatily a všemožně navzájem protínaly, ale Gordonovi se nějak dařilo udržovat správný směr, k čemuž jako vodítka užíval napůl věčné námrazy na severní straně stromů.

Tři hodiny po západu slunce narazili na zříceniny malé vesnice.

„Illahee," určila místo Heather.

„Ta ves byla opuštěna," zaznamenal Gordon. V záři měsíce vypadala liduprázdná obec strašidelně. Od sídla místního barona až po nejubožejší chatrč byla zřejmě do nitky vyčištěna.

„Všechny vojáky i jejich nevolníky poslali na sever," vysvětlila Marcie. „V posledních pár tejdnech se takhle vyprázdnilo hodně vesnic."

Gordon přikývl. „Bojují na třech frontách. Macklin si nevymýšlel, když říkal, že do května bude v Corvallisu. Musí dobýt Willamette, nebo je po něm."

Okolí obce vypadalo jako měsíční krajina. Byl tam všude drobný porost, ale málo velkých stromů. Gordon pochopil, že tohle bude jedno z těch míst, kde se holnisté pokusili o zemědělství klučením lesa. Tady ale nebyla úrodná půda jako ve willamettském údolí. Experiment byl určitě neúspěšný.

Heather a Marcie šly a držely se za ruce. Oči jim bázlivě těkaly. Gordon, ať chtěl nebo nechtěl, je musel srovnávat s Denou a jejími hrdými odvážnými Amazonkami nebo se šťastnou optimistickou Abby v Pine View. Pravý věk temna by pro ženy nebyl nijak šťastnou dobou, usoudil. Alespoň v tomhle měla Dena pravdu.

„Pojďme si prohlédnout ten velký dům," řekl. „Třeba je tam něco k jídlu."

Tohle vyvolalo v ženách zájem. Vyběhly před ním k panskému sídlu, solidnímu předválečnému domu obehnanému zemním valem a palisádou.

Když je dohnal, zaměstnávaly se dvěma tmavými předměty, které ležely přímo ve vratech. Gordonem to trhlo, když zjistil, že stahují a porcují dva velké německé ovčáky. S pocitem mírné nevolnosti si uvědomil, že ty psy zřejmě nemohl pán na plavbu po moři vzít s se-

bou. Ten holnistický baron z Illahee bude pro své psí miláčky určitě truchlit mnohem víc než pro otroky, kteří zahynou při hromadném exodu do země zaslíbené na severu.

Maso bylo cítit jako dost zamřelé. Gordon se rozhodl, že ještě počká, jestli se nenajde něco lepšího. Ženy však tak zchoulostivělé nebyly.

Až dosud měli štěstí. Přinejmenším pátrání se už zřejmě posunulo dál na západ, pryč ze směru, kterým se uprchlíci pohybovali. Možná muži generála Macklina už objevili Johnnyho tělo a to je jen utvrdilo v mylné představě o stopě vedoucí k moři.

Jak dlouho ale to štěstí vydrží, to ukáže teprve čas.

Nedaleko od opuštěného Illahee se prodírala k severu malá bystřina. Gordon usoudil, že to nemůže být nic jiného než jižní přítok Coquille. Tady samozřejmě nebyly po ruce žádné připravené kánoe; říčka ostatně vypadala beztak nesplavně. Budou muset jít pěšky.

Ve směru, kterým chtěli jít, vedla po východním břehu stará silnice. Neměli na vybranou, museli ji použít, i když to samozřejmě bylo nebezpečné. Kolem nich se tyčila hradba hor, vypínajících se hřmotně k měsícem ozářeným mrakům a přehrazujícím jakoukoli jinou cestu.

Půjdou alespoň rychleji než po zablácených stezkách, zadoufal Gordon. Musel obě otupělé ženy pohánět, aby stálým tempem šly dál. Marcie a Heather si jedinkrát nepostěžovaly, nevrhly na něj ani jeden vyčítavý pohled. Gordon nedokázal určit, jestli klopýtavě překonávají další a další míle z čiré odvahy nebo rezignace.

Nebyl si ostatně ani jist tím, co žene dál *jeho*. O co mu jde? Aby žil v tom temném světě, který zřejmě nevyhnutelně přijde? Při té rychlosti, kterou kolem něho přibývají mrtví, se celý ten „návrat“ bude stejně nejspíš podobat dušičkové návštěvě.

Proč? nechápal. *Jsem snad poslední žijící idealista z 20. století?*

Možná, zauvažoval, *možná byl idealismus opravdu takovou chorobou, takovým odpadem, za jaký ho označoval Charles Bezoar.*

Pravdu měl i George Powhattan. Nevyplácí se bojovat za velké věci… například za civilizaci. Člověk dosáhne leda toho, že v něj mladé dívky a chlapci uvěří a jsou pak ochotni se v bezcenném gestu vzdát vlastního života, aniž to k něčemu vedlo.

Bezoar měl pravdu. Powhattan měl pravdu. Dokonce i Nathan Holn, i když to byla zrůda, řekl základní pravdu o Benu Franklinovi a jeho konstitucionalistických kumpánech, kteří lidem naočkovali víru v takové věci. Byli to propagandisté, před kterými by se Himmler i Trockij museli rdít hanbou jako amatéři.

… Tyto pravdy považujeme za samozřejmé…

Cha cha! A pak tu byl ten Cincinnatův řád, vytvořený z důstojníků George Washingtona, kteří se jednoho večera málem pustili do vzpoury, ale pak je jejich neoblomný velitel zahanbil tak, že v slzách složili slavnostní přísahu… že zůstanou především farmáři a občany a vojáky že se stanou jen z potřeby a na zavolání vlasti.

Čípak nápad to byl, tahle neslýchaná přísaha? Pak byl ten slib po celou generaci dodržován, a to bylo dost dlouho, aby ideál zapustil kořeny. Ve své podstatě přežil až do éry profesionální armády a ztechnizované války.

Tedy vlastně až do konce 20. století, kdy se určité síly rozhodly, že by pro úlohu vojáků měli být vytvořeni nějací umělí nadlidé. Gordona bolelo srdce, když si představil Macklina a jeho augmentované veterány, vypuštěné na nic netušící Willametťany. Ale ani on, ani nikdo jiný tomu nemohl zabránit.

Nedá se s tím dělat vůbec nic. Ale ti zatracení nabádaví duchové mě budou stejně dál pronásledovat.

S každou mílí, kterou přeškobrtali, byla jižní Coquille stále vodnatější, protože do ní ústily další a další potůčky z okolních kopců. Spustil se drobný a pochmurný déšť a zadunění hromu zněla jako kontrapunkt k hučícímu proudu vlevo od nich. Prošli ohybem silničky a spatřili severní nebe, ozářené zákmity blesku.

Gordon, který vzhlédl k osvětlovaným mrakům, málem vrazil do zad Marcii, protože ta náhle zastavila. Pozvedl ruku, aby ji mírně postrčil, jak to musel posledních několik mil dělat stále častěji. Jenže její nohy jako by tentokrát vrostly do země.

Otočila se tváří k němu a měla v očích takovou černou prázdnotu, jakou za sedmnáct let od války neviděl. Zmražen temnou předtuchou se prosmýkl kolem ní a pohlédl na cestu před sebou. Nějakých třicet metrů od nich byly zbytky dávné prodejny pro projíždějící motoristy. Vybledlá vývěska hlásala, že jsou tam za velmi výhodné ceny k dostání vyřezávané suvenýry z myrtového dřeva. V blátě před prodejnou vězely dva napůl zapadlé rezivé automobilové vraky.

U té nachýlené barabizny stáli čtyři uvázaní koně a dvoukolový vozík. Pod zešikmenou stříškou verandy se na Gordona se založenýma rukama usmíval generál Macklin.

„Utíkejte!“ zaječel Gordon na obě ženy, sám se vrhl do houštiny u cesty a s Johnnyho puškou v ruce se skulil za mechem obrostlý kmen. Už při tom pohybu věděl, že se chová hloupě. Macklin si možná pořád ještě v koutku duše přeje nechat ho naživu, ale jestli dojde k přestřelce, je předem mrtev.

Uvědomoval si, že ten skok provedl instinktivně, aby se oddělil od žen, upoutal pozornost na sebe a dal jim šanci dostat se odsud. *Ty pitomý idealisto*, nadával si. Marcie a Heather zůstaly prostě stát na cestě, zcela ztuhlé buď únavou, nebo rezignací.

„No no, tohle není moc chytrý,“ řekl Macklin a jeho hlas zněl nanejvýš přívětivě i výhružně. „Myslíte si snad, že mě dokážete zastřelit, *pane inspektore*?“

Gordona to opravdu napadlo. Záleželo by samozřejmě na tom, jestli ho augment nechá přijít dost blízko, aby se o to pokusil, a jestli budou funkční dvacet let staré náboje, které navíc vykoupal v Rogue.

Macklin se stále nehýbal. Gordon pozvedl hlavu a spatřil, že vedle generála stojí Charles Bezoar. Oba na tom nekrytém místě vypadali jako snadné cíle. Ale ve chvíli, kdy natáhl spoušť pušky a začal se plazit kupředu, si bolestně uvědomil, že *tam stojí čtyři koně*. Vtom se zrovna nad ním ozval praskavý zvuk, a než stačil zareagovat, dopadla mu na záda drtivá tíha a přirazila mu hrudní kost k pažbě pušky.

Rozevřel do široka ústa, ale žádný vzduch nedokázal nabrat, nemohl pohnout ani jediným svalem, zatímco ho jakási síla vlekla za límec do výšky. Puška mu z téměř bezvládných prstů vypadla.

„Vopravdu tenhle chlap voddělal vloni dva naše?“ zahulákal mu nějaký hlas skřípavě a rozjařeně přímo za levým uchem. „Připadá mi to trochu jako *blbej fór*!“

Gordonovi ten okamžik připadal jako věčnost. Pak se mu ale uvnitř nějaký průchod konečně znovu otevřel a on se mohl znovu nadechnout. Hlučně zalapal po dechu, vzduch byl pro něj teď důležitější než důstojnost.

„Nezapomínej na ty tři vojáky v Agnessu,“ zavolal na svého muže v odpověď Macklin. „Ti se mu taky počítají k dobru. Jako by měl

u opasku pět holnistickejch uší, Shaawne. Náš pan Krantz si zasluhuje úctu.

A teď mi ho doprav dovnitř, prosím tě. Jistě se rád zahřeje a ty dámy taky."

Gordon se nohama sotva dotýkal země, když ho jeho věznitel napůl nesl za límec skrze houštinu a pak přes silnici. Augment nebyl ani zadýchaný, když s ním beze všech ceremonií plácl o verandu.

Pod děravou stříškou upíral Charles Bezoar tvrdý pohled na Marcii. Oči holnistického plukovníka plály hanbou a slibovaly odplatu. Marcie i Heather se však beze slova dívaly jenom na Gordona.

Macklin vedle něho podřepl. „Opravdu jsem vždycky obdivoval chlapy, co to umějí s dámama. Musím přiznat, že vy jste v tom asi pravej mistr, Krantzi," zazubil se. Potom pokynul svému mocnému pobočníkovi: „Šoupni ho dovnitř, Shaawne. Ženský mají něco na práci a my s inspektorem si ještě musíme vyříkat nějaký záležitosti."

17

„Víte, já už teď vím všechno o těch vašich ženskejch."

Vnitřek dávné, pobořené a poničené prodejny viděl Gordon v neustálém kruhovém pohybu. Bylo těžké soustředit se vůbec na cokoli, tím méně na člověka, který k němu promlouval.

Visel na provaze uvázaném kolem kotníků, ruce se mu plandaly pár stop nad špinavou dřevěnou podlahou. Generál Macklin seděl u krbu a ořezával si hůl. Pohlédl na Gordona, kdykoli ho točivý pohyb obrátil tváří k němu. Většinou se usmíval.

Drtivé sevření kotníků ani bolest v čelní krajině a v hrudníku nebyly pro Gordona ničím ve srovnání se strašlivou tíhou krve, která se mu tlačila do mozku. Přes zadní dveře k němu doléhalo tiché vzlykání, které, i když samo o sobě nebylo nijak příjemným zvukem, bylo rozhodně úlevou oproti výkřikům poslední asi půl hodiny. Teď dal Macklin konečně Bezoarovi rozkaz, aby už toho nechal a dal ženám práci. Potřeboval, aby se někdo postaral o zajatce ve vedlejší místnosti, a tak si nepřál, aby byly Marcie a Heather jen tak beze smyslu mláceny, když mohly být k něčemu užitečné.

Navíc chtěl mít klid a mír pro svůj rozhovor s Gordonem.

„Pár těch vašich willamettskejch špiónek se ještě dožilo výslechu," řekl bezvýrazně holnistický velitel. „Ta, co ji máme tady vedle, zatím moc nespolupracovala, ale máme zprávy taky od invazních sil, takže ten obraz se nám rýsuje už docela jasně. A musím uznat, Krantzi, že to byl nápaditej plán. Máte smůlu, že vám nevyšel."

„Nemám sebemenší představu, o čem to u všech čertů mluvíte, Mackline." Mluvení Gordonovi ztěžoval naběhlý jazyk.

„Ale! Podle vašeho výrazu bych řek, že mi *moc* dobře rozumíte," odtušil jeho věznitel. „K žádnýmu utajování už není důvod. O ty vaše statečný mladý vojačky si už nemusíte dělat starosti. Vzhledem k záludnosti jejich útoku jsme opravdu utrpěli určitý ztráty, ale vsadil bych se, že podstatně menší, než jste doufali. Teď už jsou samozřejmě všechny vaše ‚willamettský průzkumnice' mrtvý nebo v poutech, ale za ten úctyhodnej pokus vám skládám poklonu."

Gordonovo srdce se divoce rozbušilo. „Vy darebáku! Zásluhy nepřipisujte mně, byl to jejich nápad. Já ani nevím, co měly v plánu."

Chvilkový údiv na Macklinově tváři spatřil Gordon teprve podruhé. „No dobrá," pronesl nakonec náčelník barbarů. „Tak jen si to představte. Dneska, v naší době, pořád ještě *feministky*. Zdá se mi, pane inspektore, že přicházíme ty chudáky ve Willamettu zachránit v poslední chvíli."

Do tváře se mu vrátil úsměv.

Samolibost v tom obličeji byla k nesnesení. Gordon byl ochoten sáhnout po jakémkoli prostředku, aby ji rozehnal. „Nikdy nezvítězíte. I když vypálíte Corvallis, pobořítе všechny vesnice a Cyclops roztřískáte na kousky. Lidé proti vám nikdy nepřestanou bojovat."

Úsměv se ani nezachvěl. Generál pohrdlivě sykl a potřásl hlavou. „Myslíte, že jsme nezkušený? Milej zlatej, jakpak si Normani ochočili početný a hrdý Sasy? A v čem bylo tajemství Římanů, kterým si podmanili Galy?

Vy jste mi opravdu romantik, když podceňujete účinnost hrůzy. A stejně," pokračoval Macklin, který se pohodlně opřel a začal si zase ořezávat, „zapomínáte, že nezůstanem dlouho cizincema. Budeme verbovat mezi vašima vlastníma lidma. Najde se spousta mladejch mužů, který pochopí, jaká je to výhoda bejt pán a ne poddanej. A na rozdíl od středověký šlechty jsme my noví feudálové přesvědčený, že každej muž má dostat právo vybojovat si svou první náušnici.

Tohle je ta pravá demokracie, kamaráde, a k tý taky Amerika před zradou konstitucionalistů směřovala. Mí vlastní synové budou muset zabít, aby se stali holnistama, nebo budou žrát zem a sloužit těm, co to dokázali.

Budeme mít zájemce, a víc než dost, to mi věřte. S tím nesmírným obyvatelstvem, co tam na severu máte, můžem do deseti let mít armádu, jakou svět neviděl od doby, co ta ‚franklinsteinská' civilizace zašla na vlastní pokrytectví."

„A proč si myslíte, že vám vaši ostatní nepřátelé těch deset let povolí?" zaskřípal zuby Gordon. „Domníváte se snad, že vám Kaliforňané dají čas, abyste se posadil na svou kořist, lízal si rány a pak budoval tu svou armádu?"

Macklin pokrčil rameny. „Takhle mluvíte, protože toho moc málo víte, milej zlatej. Jakmile ustoupíme, tak se ta volná konfederace na jihu rozpadne a na nás zapomene. A i kdyby se nakrásně *dokázali* zbavit svejch nekonečnejch malichernejch rozmíšek a spojit se, bude těm vašim Kaliforňanům trvat nejmíň celou generaci, než by se za náma dostali do našeho novýho panství. A to už budeme k protiútoku dávno plně připravený.

A navíc k tomu – a tohle je fakt zábavný – i kdyby nás pronásledovali, museli by projít přes území vašeho kamaráda na Sugarloafu, aby se na nás dostali."

Výrazu v Gordonově obličeji se Macklin zasmál. „To myslíte, že jsem nevěděl o vaší výpravě? Ale ale, pane Krantzi! Proč byste myslel, že jsem nechal vaši skupinu přepadnout a dal si vás přivést? Vím všechno o tom, jak hejtman odmít pomoct komukoliv za čarou od Roseburgu k moři.

No není to báječný – ta ‚hradba v Callahanových horách', ten slavnej George Powhattan si bude bránit svoje údolí a tím nám vlastně chránit bok, než se tam na severu pevně usadíme… a než budeme konečně připravený zahájit velký tažení."

Generál se zlomyslně uchechtl. „Častokrát jsem litoval, že se mi toho Powhattana nikdy nepodařilo chytit. Kdykoli jsme se ho pokusili zmáčknout, vždycky nám dokázal vyklouznout a provést nějakou neplechu někde jinde. Ale takhle je to, myslím, ještě lepší. Jen ať si ještě deset let na svý farmě užívá, než dobudu celej ostatní Oregon. *Potom* dojde i na něj.

I ze svýho hlediska, pane inspektore, budete jistě souhlasit, že si zaslouží, co se s ním pak stane.“

Na to se nedalo odpovědět jinak než mlčením. Macklin Gordona klepl svou holí jen tak silně, aby ho zase roztočil. Proto se Gordon nedokázal soustředit, když se otevřely přední dveře a v jeho zorném poli se objevil pár těžkých mokasínů. „Prohledali jsme s Billem ten svah,“ zazněl mu do uší hlas mohutného augmenta Shaawna, který podával hlášení svému veliteli. „Našli jsme stejný stopy, jako jsme viděli předtím tam u tý řeky. Je to určitě pořád ten stejnej černej hajzl, co nám podříz strážný.“

Černej hajzl…

Gordon bezhlese dýchl jediné slovo: *Phil?*

Macklin se zasmál: „No prosím, vidíš, Shaawne? Nathan Holn nebyl rasista, tak si z něho vem příklad. Vždycky jsem litoval, že v těch nepokojích a poválečným chaosu byly rasový menšiny v takový nevýhodě. Ani ty silný lidi, co z nich pocházeli, nedostali žádnou pořádnou šanci vyniknout.

No a teď se zamysli nad tím negerským vojákem. Podřezal nám u řeky tři strážný. Je *silnej*, byl by z něho vynikající rekrut.“

I roztočený a vzhůru nohama obrácený si Gordon dokázal představit Shaawnův kyselý výraz. Svému veliteli však augment ani slovem neodmlouval.

„Škoda, že nemáme čas si s tím chlápkem pohrát,“ pokračoval Macklin. „Jdi a hned ho zabij, Shaawne.“

Následoval závan zvířeného vzduchu a hromotlucký veterán bez jediného slova a téměř bez hluku znovu zmizel ve dveřích.

„Opravdu bych byl vašemu zvědovi radši dal předem výstrahu,“ svěřil se Macklin Gordonovi. „Bylo by to sportovnější, kdyby ten váš člověk věděl, že má proti sobě něco… neobvyklýho.“ Macklin se znovu zasmál: „Co se dá dělat? V naší době není vždycky rozumný hrát fér.“

Gordon si myslel, že pocítil nenávist už dřív, ale chladný vztek, který prožíval teď, se ničemu z minula nepodobal. „Philipe, uteč!“ zařval, jak nejhlasitěji dokázal, a modlil se, aby jeho hlas nezanikl v bušení deště. „Dej si pozor, jsou to-“

Macklin švihl holí a zasáhl ho do tváře, až mu hlava odskočila zpět. Svět se rozkmital a téměř rozplynul do temnoty. Trvalo to dost

dlouho, než se mu slzami zalité oči znovu projasnily. V ústech cítil chuť krve.

„Ano," přikývl Macklin. „Jste chlap, to uznávám. A až nastane čas, postarám se, abyste jako chlap umřel."

„Žádné milosti mi nedělejte!" dusil se Gordon. Macklin se jen zazubil a začal si zas ořezávat.

Chvíli nato se otevřely dveře v zadní části zničeného obchodu. „Vraťte se a dohlídněte na ty svý ženský!" štěkl Macklin. Charles Bezoar rychle zase zavřel dveře temného skladu, kde Marcie a Heather zřejmě stále pečovaly o další zajatkyni, kterou Gordon dosud neviděl.

„Tady aspoň vidíte, že ne každej silnej chlap je taky sympatickej," poznamenal Macklin kysele. „Je ale užitečnej, aspoň zatím."

Gordon neměl představu, jestli uplynulo několik hodin nebo jen pár minut, když k nim přes zabedněné okenice dolehlo ptačí volání. Připadalo mu, že to prostě někde u řeky zakřičel nějaký pták. Ale Macklin bleskově zareagoval. Sfoukl malou olejovou lampičku a na oheň v krbu naházel písek.

„Tohle si nesmím nechat ujít," utrousil směrem ke Gordonovi. „Chlapci tam asi mají moc pěknou honičku. Doufám, že mě na pár minut omluvíte."

Popadl Gordona za vlasy. „Jestli ovšem vydáte jen hlásek, až tu nebudu, zabiju vás, jen co sem zase vstoupím. Za to vám ručím."

Pokrčit rameny Gordon ve své pozici nemohl. Řekl jenom: „Ať skončíte u Nathana Holna v pekle!"

Macklin se uchechtl. „To jistě. Jednou." Pak vyrazil augment ze dveří a někam se tmou a deštěm rozběhl.

Gordon zůstal tiše viset, až jeho kyvadlové pohyby zvolna ustaly. Pak se zhluboka nadechl a dal se do práce.

Třikrát se snažil vytáhnout nahoru tak, aby dosáhl na provaz, kterým měl omotané kotníky. Pokaždé se zřítil zpět a proklínal trýznivá muka náhlého, drásavého nárazu tíže. Potřetí se to už téměř nedalo vydržet. V uších mu zvonilo a připadalo mu, že slyší hlasy.

Zazdálo se mu, že jeho slzami zalité oči napůl vidí diváky, přihlížející jeho zápasu. Podél zdí jako by se seřadily všechny přízraky, které si za ta léta pořídil. Připadalo mu, že na jeho trápení uzavírají sázky.

… *zaber*… řekl za ně za všechny Cyclops a jeho slova byla zakódována v mihotání uhlíků v krbu.

„Zmizte!“ mumlal vztekle Gordon. Jeho představivost ho přiváděla k šílenství. Na takovéhle hry neměl ani čas, ani energii. Se sípavým nadechováním se připravoval na další pokus. Pak se vší silou vyšvihl vzhůru. Provaz, mokrý a kluzký od zatékající dešťové vody, se mu tentokrát jakž takž podařilo zachytit a zaklesl se do něj oběma rukama. Celé jeho tělo se chvělo vypětím, přeloženo jako zavřený kapesní nůž, ale on věděl, že nesmí povolit. Na další pokus už mu prostě nezbývaly síly.

O uvolnění uzlů se pokusit nemohl, protože měl obě ruce plně zaměstnány. Odříznout provaz nebylo čím. *Nahoru,* rozkázal si, *bude lepší se postavit.*

Zvolna překládal ruku přes ruku a šinul se po provaze vzhůru. Svaly se mu chvěly a hrozily křečí, v prsou i v zádech pociťoval ostrou bolest, ale nakonec přece jen stál, kotníky v zařízntých záhybech provazu měl téměř vykroucené, pohupoval se jako rozhoupaný lustr. Ale držel se pevně.

U zdi na druhé straně místnosti nezřízeně jásal Johnny Stevens, usmívala se Tracy Smithová a ostatní průzkumnice z armády. *Na mužskýho docela dobrý* – naznačovaly mu.

Ve svém oblaku podchlazené páry seděl Cyclops a hrál dámu s kouřícími Franklinovými kamny. I tihle dva ho zřejmě chválili.

Gordon se pokusil sehnout, aby se dostal k uzlům, ale smyčky na kotnících se mu stáhly tak, že bolestí málem omdlel. Musel se zase narovnat.

Takhle ne, zavrtěl hlavou Ben Franklin. Velký manipulátor na něj pohlížel vrchem přes své bifokální brýle.

„Vrchem přes… vrchem p-“ Gordon pohlédl na bytelný trám, přes který byl provaz přehozen. *Takže nahoru a vrchem přes něj.* Zdvihl ruce a zaklesl je do druhé části provazu, táhnoucí se z druhé strany trámu zpět k zemi. *Však jsi to před válkou v tělocviku dělal,* povzbuzoval se, když začal přitahovat.

Jo, jenže teď jsi starý chlap.

Z očí mu vytryskly slzy, jak se postupně vytahoval vzhůru. Střídal ruce, a kde mohl, pomáhal jim koleny. V rozmazané štěrbině mezi očními víčky mu jeho přízraky připadaly tím reálnější, čím víc se

namáhal. Z výplodů obrazotvornosti se povznesly na úroveň prvotřídních halucinací.

„Do toho, Gordone!“ povzbuzovala ho Tracy.

Poručík Van mu dával znamení vztyčenými palci. Johnny Stevens se na něho povzbudivě šklebil po boku ženy, která ho zachránila v rozvalinách Eugenu.

A zubil se na něj a bezmasými vztyčenými palci ho povzbuzoval i stín kostlivce v kašmírové košili a kožené bundě. Na holé lebce mu trůnila modrá čepice s blýskavým mosazným znakem.

Dokonce i Cyclops nechal svého věčného dotírání, když teď Gordon vkládal do nekonečného výstupu úplně všechno.

Nahoru… hekal sám pro sebe, drásal hladké konopí a snažil se vytrhnout z drtivého sevření zemské tíže. *Nahoru, ty neschopný intelektuále… Hni sebou, nebo pojdi…*

Jedna paže se zaklesla za hrubý dřevěný trám. Chvíli se držel, pak přehodil i druhou.

A to bylo všechno. Víc ze sebe vydat nedokázal. Visel zavěšen v podpaží a nedokázal se pohnout dál. Do škvír v přivřených očích mu nahlížely všechny jeho očividně zklamané přízraky.

„Heleďte, prohánějte si sami sebe,“ řekl jim kdesi uvnitř, protože nahlas promluvit nedokázal.

… *Kdo na sebe vezme odpovědnost?* blikaly uhlíky v krbu.

„Jsi mrtvý, Cyclopsi. Všichni jste mrtví. Nechte mě na pokoji.“ Docela vyčerpán zavřel oči, aby jim unikl.

Teprve v nastalé černotě se setkal s jediným zbývajícím přízrakem, s tím, který využíval nejbezostyšněji a který využil jeho.

Byla to země a národ. Byl to svět. Tváře, které se mu za zavřenými víčky vynořovaly a rozplývaly stejně jako kruhy a mžitky…

… Miliony tváří, zrazených a zničených a přece dál zápasících…

- za Obnovené Spojené státy.

- za *obnovený svět.*

– za přelud… ale takový, který vytrvale odmítá zemřít, který *nemůže* zemřít, dokud on je naživu.

Gordon ohromeně zauvažoval. Lhal tak dlouho, vymýšlel si o těchhle věcech takové báchorky… protože on sám je potřebuje, protože se jich nedokáže vzdát?

Bez nich bych se zhroutil a umřel, odpověděl si. Je zvláštní, že si to nikdy takhle a s takovou oslňující jasností neuvědomil. V té tem-

notě uvnitř něho dál doutnal sen, i kdyby neexistoval vůbec nikde jinde ve vesmíru a blikal jako malá perlorodka, jako zářící prachové zrnko vznášející se v tmavém moři.

Uprostřed jinak černočerné tmy měl pocit, jako by stál přímo před svým snem, jako by ho bral do ruky, zahlcen jeho světlem. Klenot rostl a Gordon viděl v jeho zvětšujících se ploškách víc než jen lidi, víc než jen generace, kolem něj vyrůstala do pevných tvarů *budoucnost*, obklopovala ho a prostupovala jeho srdce.

Když znovu otevřel oči, ležel na trámu a nedokázal si vzpomenout, jak se tam dostal. Posadil se a nevěřícně zíral. Připadalo mu, že z něj na všechny strany proudí spektrální záře, která prochází popraskanými stěnami pobořené budovy, jako by ty byly jen sen a jasné paprsky naopak pravá realita. Záře se bez jakýchkoli zábran šířila dál a dál. Po nějakou chvíli měl pocit, že v tom plápolu nabyl věčného zraku.

A pak to všechno pominulo. Stejně záhadně, jako to přišlo. Energie se zřejmě vrátila do svého zázračného pramene, odkud ji načerpal. Zároveň se také vrátil fyzický pocit, realita vysílení a bolesti.

Třesoucíma se rukama začal zápolit se zauzlovanými smyčkami na kotnících. Rozedrané bosé nohy měl kluzké krví. Když provaz konečně uvolnil, vyvolal obnovený krevní oběh pocit, jako by mu pod kůží řádil milion rozzuřených mravenců.

Přízraky byly pryč, alespoň tu nadšenou a povzbuzující část jako by odvála ta záhadná záře, ať už to bylo cokoli. Gordon zauvažoval, jestli za ním ještě někdy přijdou.

Ve chvíli, kdy povolil poslední uzel, uslyšel v dálce výstřely, první od chvíle, kdy ho tu Macklin nechal o samotě. Zadoufal, že by to snad mohlo znamenat, že Phil Bokuto ještě není mrtev. Tiše si přál, aby měl přítel štěstí.

Ke dveřím bývalé prodejny se přiblížily kroky a Gordon se na svém trámu přikrčil. Dveře se zvolna otevřely a Charles Bezoar vyvalil oči na prázdnou místnost a na volně visící provaz. S očima rozšířenýma panikou vytáhl bývalý právník pistoli a vkročil dovnitř.

Gordon by byl raději počkal, až dojde přímo pod něj, jenže Bezoar nebyl pitomec. Tváří mu přeběhl výraz temného podezření, zvedl oči…

Gordon skočil. Pětačtyřicítka vylétla vzhůru a vystřelila ve stejném okamžiku, kdy na sebe narazili.

V divokém vzrušení zápasu neměl Gordon sebemenší představu, kam letěla ta kulka nebo čí kost to při srážce tak hlasitě praskla. Zatímco se kutáleli po podlaze, snažil se chňapnout po pistoli.

„… Zabiju tě!“ sípal holnista a stáčel pětačtyřicítku ke Gordonově tváři. Gordon ucukl právě ve chvíli, kdy znovu zahřměla, a jemu se zabodla do krku zrníčka hořícího střelného prachu. „Tak neuhejbej!“ zachrčel Bezoar, jako by byl zvyklý, že ho každý poslechne. „Ať tě…“

Gordon, který napínal v přetlačování s nepřítelem všechny síly, náhle jednou rukou pustil pistoli a druhou prudce vyrazil kupředu. Ve chvíli, kdy pětačtyřicítka prudce klesla k němu, zasáhla jeho pravá pěst drtivě Bezoarovu spodní čelist těsně u sanice. Tělo holohlavého holnisty se zkroutilo v křeči, když jeho hlava zprudka narazila na podlahu. Pistole dvakrát vystřelila do zdi.

Pak zůstal Bezoar bez hnutí.

Tentokrát měl Gordon nejhorší bolesti v ruce. Vstal zvolna, váhavě a spíš podvědomě dával pozor na zřejmě zlomené žebro, které mu teď k ostatním zraněním přibylo.

„Když se pereš, tak nemluv,“ pronesl směrem k omráčenému muži. „To je zlozvyk.“

Ze skladiště vyběhly Marcie a Heather a zmocnily se Bezoarových nožů. Když Gordon viděl, co mají v úmyslu, málem jim řekl, aby to nedělaly, aby toho člověka radši spoutaly, ale rozmyslel si to. Nechal je udělat, co chtěly, odvrátil se a vkročil otevřenými dveřmi do skladiště.

Byla tam ještě větší tma, ale když si na ni jeho oči zvykly, zachytily v ní štíhlou postavu ležící na špinavé přikrývce v protějším koutě. Vztáhly se k němu ruce a zavolal ho slabý hlas.

„Gordone, já jsem věděla, že pro mě přijdeš… Je to hloupé… Zní to… Zní to jako výmysl… Ale nějak jsem to prostě věděla.“

Klesl na kolena vedle umírající ženy. Byly na ní znát neumělé pokusy o ošetření a převázání ran, ale její rozcuchané vlasy a krví postříkané šaty ukrývaly ještě mnohem víc poranění, na která už by ani neměl odvahu se podívat.

„Ach, Deno!“ Odvrátil hlavu a zavřel oči. Vzala ho za ruku.

„Daly jsme jim zabrat, miláčku,“ řekla slaboulinkým, tenoulinkým hlasem, „já a ostatní průzkumnice… někde jsme některé ty darebáky opravdu nachytaly na švestkách. Bylo to-“

Nedomluvila, začal jí otřásat záchvat kašle a z úst jí vytekl pramínek čehosi narudlého. Koutky úst měla krvavé.

„Nemluv,“ řekl jí Gordon. „Vymyslíme něco, jak tě odtud dostat.“

Dena sevřela Gordonovu potrhanou košili.

„Nějak se o našem plánu dozvěděli… Ve více než polovině míst dostali výstrahu, než jsme mohly udeřit…

Možná se některá z dívek do toho svého násilníka zamilovala, jako se to podle pověstí mělo stát H-Hypermnestře…“ Dena nevěřícně potřásla hlavou. „Tracy a já jsme se takové možnosti obávaly, protože teta Susan povídala, že se to kdysi v minulosti také stávalo…“

Gordon neměl tušení, o čem Dena mluví. Blábolila. V duchu se namáhal, aby něco vymyslel, jakýkoli způsob, jak tu těžce zraněnou a blouznící ženu pronést ty dlouhé míle po nepřátelském území a jak ji odtud dostat, než se Macklin s ostatními vrátí.

Bolestně si uvědomoval, že to prostě nejde.

„Myslím, že jsme to zbabraly, Gordone. Ale pokusily jsme se… pokusily…“ Dena škubla hlavou a z očí se jí vyřinuly slzy, když ji Gordon objal.

„Ano, já vím, miláčku, já vím, že jste se pokusily.“

Oči se mu také zamžily. I skrze špínu a rány poznával její vůni a až teď, příliš pozdě, poznával, co pro něho ta vůně znamená. Věděl, že ji svírá pevněji, než by měl, ale nechtěl ji pustit.

„Všechno bude v pořádku. Miluju tě. Jsem tady a postarám se o tebe.“

Dena vzdychla. „Jsi tady… Jsi…“ Svírala dál jeho ruku. „Jsi…“

Její tělo se náhle napjalo a proběhlo jím zachvění. „Ach Gordone!“ vykřikla. „Vidím… Vidíš taky…“

Jejich oči se na okamžik setkaly. V Deniných byla záře, kterou poznával.

A pak bylo po všem. „Ano, taky jsem to viděl,“ řekl jí jemně a ještě stále svíral její tělo v náručí. „Možná ne tak jasně jako ty, ale viděl jsem to taky.“

18

V koutě přední místnosti Marcie a Heather zády k němu pracovaly na čemsi, co Gordon nechtěl vidět.

Truchlit bude až potom. Teď musí leccos udělat, jako například vyvést odtud tyhle ženy. Šance je nepatrná, ale kdyby je dokázal dovést až ke Callahanovým horám, budou v bezpečí.

To bude samo o sobě těžké, ale on pak má další povinnosti. Jestli to vůbec bude v lidských silách, musí se nějak dostat do Corvallisu a jakýmkoli způsobem se pokusit naplnit Deninu krásnou a směšnou představu o tom, co má dělat hrdina – třeba zahynout při obraně Cyclopsu nebo vést poslední útok „pošťáků“ proti neporazitelnému nepříteli.

Zauvažoval, jestli by mu byly Bezoarovy boty nebo jestli by se mu s těmi oteklými kotníky nešlo lépe naboso.

„Přestaňte ztrácet čas!“ štěkl na ženy. „Musíme odsud zmizet.“

Když se ale sehnul, aby sebral ze země Bezoarovu pistoli, ozval se tichý, tvrdý hlas: „Moc dobrá rada, mladej příteli. A vy víte, že chlapovi jako vy bych rád říkal příteli. Což ovšem neznamená, že vás nerozpárám, kdybyste se pokusil tu pistoli zvednout.“

Gordon nechal pistoli na místě a ztěžka se narovnal. Dveřní otvor vyplňoval generál Macklin, který po něm kdykoli mohl vrhnout dlouhý tesák.

„Odkopněte ji,“ řekl klidně.

Gordon poslechl. Pistole odtančila do zaprášeného kouta.

„Tak je to lepší.“ Macklin zasunul nůž do pochvy. Škubnutím hlavy dal znamení ženám. „Zmizte!“ řekl jim. „Utíkejte. Zkuste zůstat naživu, jestli chcete a jestli to dokážete.“

Marcie a Heather se s rozšířenýma očima protáhly kolem něho. Vyběhly do noci. Gordon nepochyboval, že v lijáku poběží tak dlouho, dokud nepadnou.

„Nepředpokládám, že by to platilo i pro mě,“ poznamenal unaveně.

Macklin se pousmál a zavrtěl hlavou. „Vy půjdete se mnou. Musíte mi tam s něčím pomoct.“

Lucerna, z jednoho boku zacloněná, ozařovala mýtinu na druhé straně cesty, doplňována čas od času blesky a měsícem, který se sem

tam ukázal mezi dešťovými mraky. Gordon se belhal za Macklinem a dotírající déšť ho za chvíli promočil až na kůži. V kalužinách, do kterých šlápl, zanechávaly jeho stále krvácející kotníky šířící se kola zrůžovělé pěny.

„Váš černoch je lepší, než jsem myslel," řekl Macklin a táhl Gordona k okraji kruhu ozářeného lampou. „Buď je tak dobrej nebo mu někdo pomáhal, ale to se mi nezdá. Kdyby měl doprovod, tak by moji hoši u řeky našli ještě nějaký jiný stopy než jeho.

Ale ať už je to jak chce, Shaawn a Bill si zasloužili, co dostali, když byli neopatrný."

Gordonovi začalo zvolna docházet, co se asi stalo. „Chcete říct-"

„Ještě se neradujte," odsekl Macklin. „Moji vojáci jsou ani ne míli odtud a v sedlový brašně mám signální pistoli. Ale vy si nemyslíte, že nějak zoufale potřebuju pomoct, že ne?" Znovu se usmál. „Teď vám ukážu, v čem je podstata tyhle války. Vy i váš průzkumník patříte k těm silnejm chlapům, který měli bejt holnistama. Nestali jste se jima, protože jste vyrostli v propagandě slabosti. A já teď využiju tyhle příležitosti, abych vám předved, jaký slabochy z vás udělala." Sevřel ještě tvrději Gordonovu paži a zahalekal do noci: „Hele, černej, mluví k tobě generál Wolsci Macklin. Mám tu tvýho velitele… Tvýho inspektora pošty Spojenejch států." Ušklíbl se. „Chceš ho osvobodit? Za svítání tu budou moji muži, takže máš hodně málo času. Pojď sem. Svedeme o něho souboj. Zvolíš si zbraň."

„Nedělej to Philipe! Je to aug-"

Gordonovo nedopovězené varování se změnilo v zaúpění, když mu Macklin zkroutil paži tak, že mu málem vymkl ramenní kloub. Srazil ho tím mocným chvatem na kolena. Z rozbolavělých žeber mu vystřelovaly šípy bolesti.

„Pst! Nechte toho! Jestli to váš člověk nevěděl už o Shaawnovi, tak to znamená, že mýho tělesnýho strážce trefil náhodou. A jestli je to tak, nezasluhuje si teď žádný zvláštní ohledy, no ne?"

Bylo k tomu třeba nesmírného vypětí vůle, ale Gordon, sykající skrz zaťaté zuby, přece jen zvedl hlavu, překonal několik vln nutkání ke zvracení a nějak se dokázal postavit na nohy. I když se svět kolem něj houpal, v žádném případě nechtěl, aby ho někdo viděl, jak klečí Macklinovi u nohou.

Macklin ho odměnil tichým zavrčením, jako by říkal, že od pravého muže nic jiného neočekával. Augmentovo tělo se zachvívalo

jako tělo kočky a probíhaly jím vlny nedočkavosti. Společně čekali těsně vedle kruhu světla kolem lampy. Ubíhaly minuty. Déšť dopadal v náhlých prudkých přívalech a znovu řídl.

„Máš poslední šanci, černej!“ a Macklin bleskovým pohybem přiložil Gordonovi k hrdlu nůž. Druhou rukou mu stiskl paži jako anakonda a vykroutil mu ji za záda. „Jestli se do třiceti vteřin neukážeš, máš po inspektorovi! Počítám.“

Byla to nejdelší půlminuta, jakou Gordon kdy zažil. Zvláštní bylo, že se cítil nezúčastněně, téměř rezignovaně.

Konečně Macklin potřásl hlavou a promluvil poněkud zklamaně: „No, máte smůlu, Krantzi.“ Nůž se Gordonovi pohnul pod levým uchem. „Je asi chytřejší, než jsem –“

Gordon zalapal po dechu. Neslyšel nic, ale náhle si uvědomil, že na druhém konci světelného kruhu, méně než pět metrů od nich, stojí *další* pár mokasínů.

„Mám dojem, že toho statečnýho vojáka, kterýho tak voláte, zabili vaši lidi,“ promluvil mírně hlas nově příchozího. Macklin se naráz obrátil a nastavil před sebe Gordona jako štít.

„Philip Bokuto byl správnej chlap,“ pokračoval ten záhadný hlas. „Přišel jsem místo něj, abych přijal vaši výzvu, jako by to udělal on.“

Do kruhu světla vstoupil ramenatý muž a v záři lampy se zaleskla korálková čelenka. Ten muž měl šedé vlasy, svázané do koňského ohonu. Rysy jeho vrásčitého obličeje vyjadřovaly smutnou jemnost.

Gordon téměř fyzicky pocítil v Macklinově mocném sevření generálovu radost.

„Podívejme! Podle popisů, co jsem slyšel, nemůže tohle bejt nikdo jinej než *hejtman z tvrze na Sugarloafu*. Takže konečně sestoupil ze svýho kopce a vyšel ze svýho údolí. To mě těší víc, než si dovedete představit, pane. Srdečně vás vítám.“

„Powhattane,“ vymáčkl ze sebe Gordon, který si nedokázal představit, jak nebo *proč* se tu ten muž objevil, „vy blázne, zmizte odsud, krucinál! Nemáte šanci. Je to augment.“

Phil Bokuto byl jeden z nejlepších bojovníků, jaké Gordon kdy potkal, a když se i *jemu* jen taktak podařilo ze zálohy zlikvidovat ty níže postavené ďábly a ještě při tom sám zahynul, jakou šanci má tenhle starý muž?

Powhattan Gordonovo odhalení vyslechl a ušklíbl se. „No a? Myslíte z těch experimentů na počátku devadesátejch let? Já myslel,

že v době, kdy začala ta slovansko-turecká válka, už byli všichni normalizovaný nebo po smrti. Ohromující. Tímhle se hodně věcí z posledních desítek let vysvětluje.“

„Takže jste o nás slyšel,“ zazubil se Macklin.

Powhattan zdrženlivě přikývl: „Před válkou jsem něco zaslech. Vím taky o tom, proč ten experiment zastavili. Bylo to hlavně proto, že do něj zařadili ten nejhorší druh chlapů.“

„Tak to říkali slaboši,“ přisvědčil Macklin, „protože autoři pokusů halt udělali tu chybu, že si vybrali dobrovolníky z řad silnejch.“

Powhattan potřásl hlavou. Nezasvěcenému pozorovateli by se zdálo, že vede jenom zdvořilý spor o sémantiku. Nějaké emoce prozrazovalo jen jeho usilovné dýchání.

„Brali do programu *válečníky*…“ zdůraznil, „…ten božsky šílenej typ lidí, co je tak neocenitelnej, když je ho zapotřebí, a tak obtížnej, když ho zapotřebí není. Hned v devadesátejch letech si úřady z tý zkušenosti vzaly poučení. Byly spousty potíží s augmentama, co se vrátili domů a pořád milovali válku.“

„*Potíže* jsou to pravý slovo,“ zasmál se Macklin. „Teď vám jednu takovou potíž předvedu, Powhattane.“ A jako by ho to napadlo teprve teď, odhodil Gordona stranou, vytasil nůž a pokročil ke svému dávnému nepříteli.

Gordon. už podruhé odmrštěný do příkopu, dokázal jen ležet v blátě a hekat. Celá levá strana těla ho bolela a pálila, jako by mu na ni přiložili řeřavé uhlíky. Jeho vědomí skomíralo a neopustilo ho zřejmě jen proto, že se ho zuby nehty držel. Když jeho bolestí šilhající oči dokázaly zase vzhlédnout, spatřil oba muže, jak kolem sebe krouží v té malé světelné oáze u lampy.

Macklin si se svým protivníkem samozřejmě jen pohrával. Powhattan byl chlap na svá léta opravdu udělaný, ale ve srovnání s tou hrůzou, která se Macklinovi boulila pod kůží na krku, pažích i jinde, vypadaly svaly normálního muže uboze. Gordon se rozpomněl na pohrabáč, který generál se svým pobočníkem přetrhli jako nitku. George Powhattan se zhluboka, lačně, hlučně nadechoval a tvář měl staženou. I když byla situace tak beznadějná, byl Gordon přece jen dost překvapen, že vidí na hejtmanovi tak nápadné známky strachu.

Všechny legendy jsou zřejmě založeny na lži, řekl si. *Přeháníme a za nějakou dobu sami začneme svým báchorkám věřit.*

Jenom v Powhattanově hlase zůstal zachován jakýsi zbytek klidu. Zněl vlastně téměř nevzrušeně: „Myslím, že byste měl vzít v úvahu jednu věc, generále," řekl mezi dvěma hlubokými nádechy.

„Až potom," zaryčel Macklin. „Potom si můžem popovídat o chovu domácího zvířectva a vaření piva, hejtmane. Teď vás poučím o něčem praktičtějším."

Vyrazil kupředu prudkým kočičím skokem. Powhattan jen taktak stihl uskočit, ale Gordon pocítil nadšené vzrušení, když větší z mužů při úhybném manévru současně provedl kop, kterému se Macklin vyhnul jen o vlásek.

Gordon začal doufat. Třeba je Powhattan člověk přírodou tak nadaný, že se jeho rychlost i ve středním věku Macklinově téměř vyrovná. Kdyby to tak bylo a když se k tomu přičtou jeho delší paže, mohl by se snad udržet mimo dosah strašlivého sevření svého soka…

Augment se vrhl do dalšího výpadu, při kterém zachytil a roztrhl protivníkovu košili. Powhattan uchránil tentokrát už jen holé tělo, které ve vyšívané rozhalence vězelo, a jen o milimetry uhnul pršce ran, z nichž každá by zabila vola. Tvrdým úderem malíčkové hrany málem zasáhl Macklina na ledviny, ale i menší z mužů dokázal mrštně uskočit. Přitom se mu však podařilo otočit se a Powhattanovo zápěstí ve švihu zachytit.

Powhattan hodil osudu rukavici, udělal krok směrem *k protivníkovi* a protitrhem se vyprostil. Jenže tenhle manévr Macklin zřejmě očekával. Překulil se kolem svého nepřítele, a když se za ním Powhattan prudce otočil, vystřelil bleskově rukou a popadl ho za druhou paži. Vycenil zuby, když se větší muž pokusil znovu vyprostit, tentokrát marně.

Muž z camaského údolí usilovně táhl napjatou ruku k sobě a vypadal, jako by se i v tom ledovém dešti přehříval.

A je po všem, pomyslel si Gordon zklamaně. Přes své dřívější spory s Powhattanem teď usilovně uvažoval, jak by mu mohl pomoci. Rozhlížel se po něčem, co by mohl po obludném augmentoví hodit a odpoutat jeho pozornost na okamžik, který by třeba jeho soupeři stačil k úniku.

Kolem však bylo jenom bláto a pár nabobtnalých klacků. Gordon sám snad neměl už síly ani na to, aby se odplazil z místa, kam byl odhozen. Dokázal už jenom ležet, sledovat ten konec a čekat, až přijde řada na něj. „Tak," řekl Macklin svému novému vězni, „teď mi

povězte, co jste mi chtěl říct. Ale koukejte, ať je to zábavný. Dokud se budu usmívat, budete naživu.“

Powhattan se sešklebenou tváří zabíral a ověřoval si, jak ocelové je protivníkovo sevření. Uběhla celá minuta a on se stále zhluboka nadechoval. Výraz měl teď odtažitý, jakoby docela odevzdaný, hlas mu zněl podivně rytmicky, když konečně odpověděl: „Já jsem to nechtěl, já jsem jim říkal, že to nedokážu… Jsem moc starej… a už nemám štěstí.“ Zhluboka vdechl a povzdychl: „Říkal jsem jim, ať mě nenutěj. A teď s tím mám tady skončit…?“ Šedivé oči se zablýskly. „Jenže ono to nikdy nekončí, až smrtí!“

Je v koncích, pomyslel si Gordon. *Ten muž se zlomil.*

Nechtěl být svědkem takového pokoření. *A já jsem opustil Denu, abych vyhledal tohohle slavného hrdinu.…*

„Nebavíte mě, hejtmane,“ prohlásil Macklin chladně. „Jestli si svejch zbejvajících okamžiků ceníte, tak mě přestaňte nudit.“

Zdálo se ale, že ho Powhattan nevnímá, jako by myslel na něco jiného, jako by se snad soustřeďoval na nějakou vzpomínku a rozhovor udržoval jen ze zdvořilosti.

„Myslel jsem jenom… že byste měl vědět, že se leccos změnilo… od tý doby, co jste z programu odešel.“

Macklin potřásl hlavou a stáhl obočí. „O čem to sakra mluvíte?“

Powhattan zamžikal. Tělem mu sem a tam probíhalo chvění, až se generál usmál.

„Chtěl jsem tím říct, že se takový slibný věci jako augmentace nechtěli vzdát… jen proto, že se při prvním pokusu staly chyby.“

Macklin namítl: „Byli moc *vystrašený* na to, aby pokračovali. Vystrašený *z nás*.“

Powhattanova víčka se míhala. Stále usilovně dýchal, tichými, hlubokými nádechy.

Gordon vytřeštil oči. S tím mužem se cosi *děje*. Všude po ramenou a prsou mu začaly vystupovat mastné skvrny potu, které prudké nárazy deště rychle splachovaly. Svaly se mu napínaly jako v záchvatu křeče.

Gordon užasl. Rozpadá se mu snad ten člověk před očima?

Powhattanův hlas zněl neúčastně, téměř pobaveně. „Ty nový implantáty nebyly tak velký a tak mohutný… Měl to bejt spíš doplněk k výcviku v některejch východních uměních… V biologický zpětný vazbě…“

Macklin zvrátil hlavu dozadu a hlasitě se zasmál. „*Neohippies jako augmenti?* Tak tohle je *dobrý*, Powhattane! Pěkně blufujete. To se povedlo.“

Powhattan ho ale zřejmě neposlouchal. Soustřeďoval se. Rty se mu pohybovaly, jako by si odříkával něco, co se kdysi dávno naučil nazpaměť.

Gordon zíral. Párkrát zamrkal, aby setřásl dešťové kapky, a vypoulil oči ještě víc. Vypadalo to, jako by Powhattanovy paže a ramena vyzařovaly jakési čáry, a stejné čáry mu přebíhaly po prsou i šíji. Jeho chvění přešlo v pravidelný rytmus, a ten už nevypadal tak chaoticky, nýbrž… *cíleně*.

„Ten proces vyžaduje taky hodně vzduchu,“ řekl George Powhattan mdlým konverzačním tónem. Za stálého hlubokého nadechování se začal narovnávat.

Teď už se Macklin přestal smát. Vytřeštil oči v upřímně nevěřícném ohromení.

A Powhattan stejným konverzačním tónem hovořil dál: „Jsme uvězněný v podobnejch klecích… I když vám je ta vaše zřejmě milá… Oba jsme oběti poslední nafoukanosti nafoukaný doby…“

„*Přece nejste…*“

„Ale prosím vás, generále,“ usmál se Powhattan beze zloby na svého věznitele, „netvařte se tak překvapeně. Snad si nemyslíte, že jste vy a vaše generace byli poslední?“

V tom okamžiku dospěl zřejmě Macklin ke stejnému závěru jako Gordon – pochopil, že George Powhattan to všechno povídá jenom proto, aby získal čas.

„Mackline!“ vykřikl Gordon, ale holnista se ze soustředění vyvést nedal. Jeho dlouhý, mačetě podobný nůž vyletěl bleskově z pochvy, vlhce se zaleskl ve světle lampy a sjel dolů ke znehybněné Powhattanově pravačce. Powhattan, dosud ohnutý a nepřipravený, reagoval náhlou otočkou. Rána mu jen lehounce zavadila o paži a on volnou rukou zachytil Macklinovo zápěstí.

Holnista zaječel, když se do sebe zaklesli. Jeho větší síla tlačila čepel stále blíž a blíž.

Powhattan s náhlým úkrokem a zhoupnutím v bocích padl nazad a přehodil si Macklina přes hlavu. Generál dopadl na nohy, jeho ruku stále držel a snažil se mu ji vykroutit.

Cloumali jeden druhým a otáčeli se jako dvě ramena větrníku stále rychleji, ven ze světelného kruhu, až zmizeli v černé tmě. Ozvalo se zapraštění. Pak ještě jedno. Gordonovi připadalo, jako by v podrostu dusali sloni.

Se zaskučením při každém pohybu se odplazil od světla alespoň tak daleko, aby si jeho oči začaly zvykat na tmu, a dovlekl se pod deštěm promáčený červený cedr. Upřel zrak směrem, kterým ti dva zmizeli, ale nedokázal teď souboj sledovat jinak než podle bojové vřavy a zvuků lesní havěti, která prchala z cesty zkáze.

Když se dvě zápasící postavy znovu objevily na mýtině, měly šaty rozedrané na cáry. Ze spousty oděrek a tržných ran jim po těle stékaly potůčky krve. Nůž byl pryč, ale i neozbrojeni vypadali oba bojovníci divoce. Kudy prošli, nezůstalo ani jedno křoví, ani jeden mladý stromek. Kam je jejich boj zavedl, nechávali za sebou pruh zkázy.

V tom zápase nebylo nic rituálního ani elegantního. Menší, ale zavalitější postava zuřivě dotírala a snažila se protivníka zachytit a sevřít. Ta větší si držela protivníka od těla a rozháněla se svištivými údery, které jako by roztínaly vzduch.

Ale nepřeháněj, řekl si Gordon, *jsou to jen muži, a koneckonců staří muži.*

A přesto pocítil v duši jakési souznění s dávnými národy, které věřily v obry, v bohy v lidské podobě, při jejichž bitvách vřela moře a posunovaly se horské hřbety. Když oba bojovníci zmizeli znovu ve tmě, pocítil onu vlnu abstraktního úžasu, která se mu vzdula v mysli vždycky zrovna tehdy, když to nejméně čekal. Odpoután od událostí kolem sebe se zamyslel nad tím, jak se augmentace podobně jako všechny nově objevené schopnosti a možnosti dočkala prvního uplatnění ve válce. Tak to ale bylo *vždycky*, než se našlo další užití… Bylo to tak s chemií, s letadly i s lety do vesmíru… Ale pak přišlo to *skutečné* využití.

Co by se bylo stalo, kdyby nepřišla Osudová válka… kdyby se tenhle vynález spojil s celosvětovými ideály nové renesance a byl pěstován *veškerým* obyvatelstvem světa?

Co pak mohlo lidstvo dokázat?

Bylo by pak vůbec něco nemožného?

Gordon se opřel o drsný kmen cedru a podařilo se mu vydrápat se na nohy. Chvíli nejistě vrávoral, pak posunul jednu nohu před

druhou a začal se krok za krokem belhat směrem k praskavým zvukům. Ani na okamžik ho nenapadlo utíkat. Myslel jen na to, jak být svědkem toho, jak se ve švihajícím lijáku a bouřce v novověkém lese uplatní poslední zázrak vědy 20. století.

Z polámaných křovin byly ve světle lucerny vidět jen hutné stíny, ale brzy se dostal mimo dosah její záře. Sel za zvuky, až náhle všechny ztichly. Už se neozývaly žádné výkřiky ani těžké nárazy, jen dunění hromu a hukot řeky.

Oči uvykly temnotě. Zaclonil si je před deštěm a konečně na pozadí šedivých mraků rozeznal na vyvýšenině nad řekou dva mohutné narudlé obrysy – jeden s býčí šíjí, přikrčený a číhavý jako legendární Minotaurus, druhý spíše lidského tvaru, ale s vlasy vlajícími ve větru jako cáry praporů. Dva augmenti, teď už úplně nazí, stáli proti sobě a pohupovali se, jako by ve skučícím větru také celí vláli.

A pak se jako na znamení naposledy srazili.

Zaburácel hrom a do hory na druhé straně řeky sjel oslnivý rozeklaný blesk, který svou spodní částí olízl větve lesa.

V tom okamžiku spatřil Gordon na pozadí zalomeného, rozervaného elektrického výboje obrys postavy, která na vzpažených rukou zdvihla nad hlavu druhou, zmítající se siluetu. Oslepující záře trvala právě tak dlouho, aby bylo vidět, jak se stojící postava mírně zaklonila a mohutným vzepětím mrštila své břemeno do vzduchu. Černý předmět stoupal celou tu vteřinu, než elektrický jas zhasl a na kraj znovu padla tma.

Ten obraz jako by se mu vpálil do očí. Gordon věděl, že se ta temná figura musela zřítit zase dolů, do kaňonu a do ledových vln divoké řeky hluboko na jeho dně. Ve svých představách však viděl ten stín, jak dále stoupá, jako by byl vyvržen z planety Země.

Obrovské plachty deště odplouvaly v sevřeném tvaru k jihu. Gordon dotápal zpátky ke kmeni padlého stromu a ztěžka usedl. Teď už jen čekal a nedokázal na pohyb ani pomyslet. Vzpomínky mu vířily jako ta ledová prudká řeka.

Konečně se vlevo od něho ozvalo praskání větviček. Ze tmy se zvolna vynořila nahá postava a kráčela unaveně k němu.

„Dena říkala, že jsou jenom dva druhy mužů, na kterých záleží," vyjádřil se Gordon. „Vždycky mi to připadalo jako potrhlá myšlenka, ale nikdy by mě nenapadlo, že tak před koncem uvažovala i vláda."

Ten druhý sklesl na popraskanou kůru vedle něj. Pod kůží se mu vzdouvaly a chvěly tisíce droboulinkých nitek. Ze stovek oděrek po celém těle mu prýštila krev. Ztěžka dýchal a civěl do prázdna.

„Úplně obrátili postup, že?“ zeptal se Gordon. „Těsně před koncem zase zmoudřeli.“

Věděl, že George Powhattan slyší a rozumí, ale odpověď stále nepřicházela.

Gordon trval na svém. Potřeboval odpověď, z jakéhosi hluboce niterného důvodu musel vědět, jestli v posledních letech před katastrofou vládli Spojeným státům řádní lidé.

„Povězte mi, Georgi – řekl jste, že opustili ten válečnický typ, kdo jiný jim tedy zbyl? Rozhodli se pro opak, pro averzi k moci? Pro muže, kteří budou bojovat dobře, ale neradi?“

V tu chvíli před sebou viděl ohromeného Johnnyho Stevense, který vždy dychtil po vědění a upřímně se pokoušel pochopit záhadu velkého vůdce, který pohrdne zlatou korunou a vrátí se k pluhu. Nikdy to tomu chlapci pořádně nevysvětlil, a teď je pozdě.

„Tak obnovili ten starý ideál? Hledali vojáky, kteří se především považují za občany?“

Popadl Powhattana za škubající se ramena. „Krucinál, proč jste mi to *neřekl*, když jsem se k vám plahočil až z Corvallisu, abych vás požádal o pomoc, nemyslíte, že bych to zrovna já dokázal pochopit?“

Hejtman z camaského údolí vypadal sklesle. Na okamžik se setkal s Gordonovým pohledem a znovu odvrátil zrak.

„To si tedy můžete být *jistý*, že bych byl pochopil, Powhattane! Já vím, jak jste to myslel, když jste říkal, že velké věci jsou nenasytné.“ Gordon sevřel pěsti. „Velké věci vám vezmou všechno, co milujete, a nikdy nemají dost. Vy to víte. Já to vím… Věděl to i ten chudák Cincinnatus, když jim řekl, aby si svou pitomou korunu *nechali*!

Vaše chyba byla ale v tom, Powhattane, že jste si myslel, že to může *vůbec někdy* skončit.“

Gordon se zvedl a vykřičel na toho člověka svůj hněv: „*To jste si opravdu myslel, že vaše odpovědnost už skončila?*“

Když Powhattan konečně promluvil, musel se Gordon sklonit, aby ho ve vzdáleném dunění hromu slyšel.

„Doufal jsem… Byl jsem si tak jist, že můžu –“

„Tak jistý, že můžete říct ne všem velkým lžím!“ zasmál se s hořkou ironií Gordon. „Byl jste si jistý, že můžete říct ne pojmům jako *čest, důstojnost nebo vlast?*

A co vás tedy donutilo změnit názor?

Posmíval jste se Cyclopsu i příslibům techniky. Nehnul s vámi Pán Bůh, soucit ani ‚Obnovené Spojené státy‘! Povězte mi, Powhattane, co to bylo za sílu, která vás nakonec přece jen donutila jít za Philem Bokutem a taky mě hledat?“

Nejsilnější muž mezi živými, jediný potomek doby polobohů, seděl se zaťatými pěstmi, vysílený, zahanbený jako malý kluk a stažený sám do sebe.

„Máte pravdu,“ povzdychl. „Nikdy to nekončí. Já jsem svůj díl udělal, tisíckrát jsem ho udělal. Chtěl jsem už jen, aby mě všichni nechali v klidu zestárnout. Copak je to tak moc? Je to tak moc?“ Oči mu potemněly. „Jenže ono to nikdy, nikdy nekončí!“

Vzhlédl a poprvé se Gordonovi vydržel dívat do očí.

„Byly to ženský –“ odpověděl konečně tichým hlasem na Gordonovu otázku. „Po vaší návštěvě a po těch zatracenejch dopisech pořád mluvily, pořád se ptaly.

A pak přišla i do mýho údolí zpráva o tý ztřeštěnosti tam na severu. Pokoušel… pokoušel jsem se jim vysvětlit, že to, co udělaly ty vaše Amazonky, je prostě potrhlost, ale ony –“

Powhattanův hlas zesílil. Potřásl hlavou. „Bokuto vyrazil na tu výpravu sem dočista sám… A od tý chvíle už na mě pořád *koukaly*… Byly mi v patách pořád a pořád… Pořád…“

Vzlykl a přikryl si tvář dlaněmi. „Pan Bože na nebi, odpusť mi! Donutily mě k tomu *ženský*.“

Gordon ohromeně zíral. Mezi pleskajícími kapkami deště stékaly po vrásčité a starostmi utrápené tváři posledního augmenta slzy. George Powhattan nahlas usedavě vzlykal.

Gordon sklesl na drsný kmen vedle něho, přeplněn tou tíží jako nedaleká Coquille, rozvodněná táním zimního sněhu. Za okamžik se i jemu roztřásly rty.

Na nebi se rozsvěcely blesky. Blízká řeka hučela. A oni dva v dešti plakali, plni oné lítosti, kterou dokáží pocítit jen muži sami nad sebou.

Mezihra

Divoký vítr stále vane,

než skončí oceán své dílo

a jarem vítr zažene…

IV

Z chaosu

1

Oregonem se rychle šířila nová legenda. Od Roseburgu až na sever ke Columbii, od hor až k moři. Cestovala v dopisech i od úst k ústům a každým převyprávěním narůstala.

Byla to smutnější historie než ta o moudrém a tolerantním stroji a ta o obnovené vlasti, které jí předcházely. Byla také znepokojivější. A přece měla tahle nová báchorka jeden důležitý prvek, který jejím předchůdkyním scházel.

Byla pravdivá.

Byl to příběh o družině čtyřiceti žen – bláznivých žen, jak mnozí dodávali –, které se zavázaly tajnou přísahou, že udělají všechno a cokoli, aby ukončily hroznou válku, a to dříve, než padnou všichni dobří muži, kteří se je snaží zachránit.

Někdo říkal, že to udělaly z lásky. Jiní prohlašovali, že to bylo pro vlast.

Proslýchalo se dokonce, že ty ženy pohlížely na svou výpravu do pekel jako na jistou formu *pokání*, které mělo odčinit jakési minulé chyby všech žen světa.

Výklady se lišily, ale vyznění příběhu bylo vždy stejné, ať už se šířil v ústním podání nebo za pomoci Pošty Spojených států. Ve vesnicích, osadách i na farmách matky i dcery i manželky četly dopisy a naslouchaly slovům – a předávaly je dál.

* * *

Muži dokážou být skvělí a silní, šeptaly si navzájem, ale dokážou být také šílení. A ti šílení můžou zničit svět.

Ženy, vy nad nimi musíte vynášet soud…

Už nikdy nesmíme nic takového dovolit, říkaly si, když přemýšlely o oběti, kterou průzkumnice přinesly.

Už nikdy nemáme dovolit, aby ten věkovitý zápas mezi dobrem a zlem vedli mezi sebou jen muži.

Ženy, musíte nést svůj díl odpovědnosti… A vložit do toho zápasu své schopnosti…

A vždycky pamatujte, končilo morální vyznění toho příběhu, že i ti nejlepší muži a hrdinové své povinnosti někdy zanedbají.

Ženy, musíte jim je čas od času připomínat…

2

22. dubna 2012

Milá paní Thompsonová!
Děkuji Vám za dopisy. Velmi mi pomohly při zotavení, hlavně proto, že jsem měl obavy, jestli se snad nepřítel nedostal do Pine View. Zpráva, že jste vy, Abby i Michael v pořádku, měla pro mě větší cenu, než si dokážete představit.
A když už jsme u Abby, povězte jí, prosím vás, že jsem Michaela včera viděl. Dorazil v dobré náladě a v pořádku i s těmi dalšími pěti dobrovolníky, které Pine View do bojů vyslalo. Stejně jako mnoho ostatních nových vojáků vypadal, že se toho boje už nemůže dočkat.
Doufám, že jsem jeho nadšení příliš nezchladil, když jsem mu pověděl o některých svých osobních zkušenostech s holnisty. Myslím, že takhle alespoň věnuje více péče a pozornosti výcviku a bude méně dychtit po tom, aby tu válku vyhrál sám. Koneckonců přece chceme, aby se zdráv v pořádku vrátil k Abby a malé Karolíně.
Jsem rád, že jste mohli mezi sebe přijmout Marcii a Heather. Těm dvěma všichni hodně dlužíme. Corvallis by pro ně byl šok. Pine View je bude na nový život navykat jemněji.
Vyřiďte Abby, že jsem její dopis předal několika starým profesorům, kteří uvažují o tom, že znovu zahájí výuku. Za takový rok už by tu mohlo být něco jako vysoká škola – když se nám

ovšem bude dařit ve válce. A to není nijak stoprocentně zajištěno. Obrat nastal, ale se strašným nepřítelem se budeme muset potýkat ještě hodně dlouho.

Vaše poslední otázka mi působí trochu obtíže, paní Thompsonová, a ani nevím, jestli na ni dokážu odpovědět. Nepřekvapuje mě, že se pověst o oběti průzkumnic dostala až k vám do hor. Měli byste ale vědět, že ani my tady v údolí ještě nemáme úplně jasno v podrobnostech.

Zatím vám můžu povědět jenom to, že jsem skutečně Denu Spurgenovou dobře znal, ale jak teď vidím, asi jsem ji vůbec nechápal. A upřímně řečeno si nejsem jist, jestli ji někdy pochopím.

Gordon seděl na lavičce před corvalliským poštovním úřadem. Zády se pohodlně opíral o drsnou zeď, chytal paprsky ranního slunce a přemýšlel o tom, co paní Thompsonové v dopisu nedokáže vypsat… *pro co neumí najít slova.*

Než dobyli zpět vesnice Chesire a Franklin, měli lidé ve willamettském údolí k dispozici jen povídačky z doslechu, protože z té neschválené bojové výpravy uprostřed zimy se žádná průzkumnice už domů nevrátila. Po prvních protiútocích však začali nově osvobození otroci sdělovat jednotlivé útržky toho příběhu. Z těch se pak začal skládat celkový obraz.

Jednoho zimního dne, vlastně pouhé dva dny poté, co Gordon vyrazil z Corvallisu na svou dlouhou cestu k jihu, začaly průzkumnice dezertovat z armády farmářů a měšťanů. Prchaly v malých skupinkách na jih a na západ a tam se beze zbraně vydávaly do rukou nepříteli.

Pár jich bylo zabito na místě. Jiné rozchechtaní zdivočelí muži, kteří vůbec neposlouchali jejich předem připravená prohlášení, znásilňovali a mučili.

Většinu z nich však podle jejich předpokladů holnisté vzhledem ke své nenasytné žádostivosti po ženách přijali a uvítali.

Ty, které uměly lhát věrohodně, vysvětlovaly, že už mají dost života se sedláky a touží po doteku „pořádných mužských“. Následovníci Nathana Holna měli veškeré předpoklady k tomu, aby na takovou povídačku skočili, nebo si to autorky plánu alespoň myslely.

Co následovalo, muselo být hrozné a asi nepředstavitelné. Ženy se musely přetvařovat, a přetvařovat věrohodně, až do plánované Rudé noci nožů, v níž měly křehký pozůstatek civilizace zachránit před stvůrami, usilujícími o jeho zničení.

Teď, když bylo za jarní ofenzívy dobyto zpět teprve několik obcí, nebylo ještě docela jasné, na čem ten záměr vlastně selhal. Snad pojal některý z vetřelců podezření a týral ubohou dívku tak dlouho, až promluvila. Nebo se možná některá z žen do svého divokého barbara zamilovala a vylila si srdce ve zrádném doznání. Dena měla pravdu, že v dějinách jsou takové případy známy. Mohlo se to tedy stát i tady.

Nebo prostě některé z nich neuměly dost dobře lhát, nebo se zachvěly odporem, když se jich jejich noví páni dotkli.

Ať už byla chyba kdekoli, byla plánovaná noc opravdu rudá. V místech, kam nedorazila výstraha včas, zmocnily se ženy o půlnoci kuchyňských nožů, plížily se z místnosti do místnosti a vraždily, dokud nebyly samy přemoženy a zabity.

Jinde jenom zahynuly, ale až do poslední chvíle nepřátelům spílaly a plivaly do očí.

Byl to samozřejmě nezdar a dal se předem předpovědět. I tam, kde byl plán „úspěšný“, zahynulo útočníků příliš málo na to, aby to mělo nějaký zásadní význam. Vzato podle všech vojenských hledisek nedosáhly bojovnice svou obětí vůbec ničeho.

To gesto skončilo tragickým fiaskem.

Ale pověst o něm se začala šířit přes frontové linie a do všech údolí. Muži jí ohromeně naslouchali a nevěřícně potřásali hlavami. Doslýchaly se ji i ženy a v ústraní mezi sebou o čemsi naléhavě rozmlouvaly. Přely se a se svraštělými tvářemi přemýšlely.

Nakonec dorazila ta pověst až daleko na jih. Už v podobě legendy dosáhl ten příběh hory Sugarloaf.

A *tam*, vysoko nad soutokem hučící Coquille, dobyly konečně průzkumnice svého vítězství.

***

Můžu Vám říci jen tolik, že doufám, že se tahle věc nezmění v dogma, v náboženství. V nejstrašnějších snech si představuji ženy, které si vytvořily obyčej topit své syny, kteří se v něja-

kém náznaku projevili jako možní budoucí trapiči lidí. Vidím je, jak plní *svou povinnost* rozhodnout o životě a smrti dřív, než by se jejich syn mohl stát hrozbou pro lidi kolem. Možná je mezi námi muži určité procento takových, kteří jsou příliš bláznivý, než aby směli žít, jenže když to dovedeme do extrému, tak mě takovéhle řešení děsí… Jako ideologie by to bylo něco, co se vymyká mému chápání.

Já vím, že se to asi nějak vyřeší samo. Ženy jsou příliš rozumné, než aby to hnaly ad absurdum. A v tom je koneckonců nejspíš naše naděje. A teď už je načase tenhle dopis poslat. Pokusím se vám a Abby znovu napsat z Coos Bay. Do té doby zůstávám

Váš oddaný
Gordon

„Kurýre!“

Gordon zamával na kolemjdoucího mladíčka v modrém stejnokroji a kožené bundě pošťáka. Ten k němu přiběhl a zasalutoval. Gordon mu podal obálku. „Podal byste mi tohle do pravidelných zásilek pro východní trasu?“

„Provedu. Hned, pane.“

„To nespěchá,“ usmál se Gordon. „Je to jen soukromá –“

Ale mladík už uháněl. Gordon si povzdechl. Dřívější doby přátelských vztahů, kdy se s každým v poštovní službě osobně znal, jsou pryč. Na to, aby se na sebe mimochodem usmáli a snad si i vyměnili pár drbů, už stojí nad těmihle pošťáčky moc vysoko.

Ano, rozhodně je načase.

Vstal a jen zlehka hekl, když zvedl svůj sedlový vak.

„Takže tu slávu přece jen vypustíte.“

Obrátil se. U postranních dveří pošty stál Erik Stevens, žvýkal stéblo trávy a se založenýma rukama se na něj díval.

Gordon pokrčil rameny. „Nejlepší asi bude prostě odjet. O nějaké oslavy na svou počest nestojím. Celý ten povyk je jenom ztráta času.“

Stevens souhlasně přikývl. V době, kdy se Gordon zotavoval, mu tenhle muž svou silou a vyrovnaností velmi pomohl, hlavně tím, jak rázně odmítl jakékoli úvahy, že by snad Gordon mohl za Johnnyho smrt. Erik soudil, že jeho vnuk zahynul smrtí hodnou každého řádné-

ho muže. Jako důkaz mu úplně stačila protiofenzíva. A Gordon se rozhodl, že se s ním o to nebude přít.

Starý muž si zaclonil oči a pohlédl přes zahradní pozemky k jižní větvi silnice číslo 99.

„Přijíždějí další jižané."

Gordon se obrátil a spatřil kolonu jezdců, směřujících zvolna k severu, k hlavnímu tábořišti.

„Cha!" uchechtl se Stevens. „Koukněte, jak kulí oči. Jako by nikdy neviděli město." A ti drsní vousatí muži ze Sutherlinu a Roseburgu, z Camasu a Coos Bay skutečně projížděli městem a poulili udivené oči na nevídané výjevy – větrné elektrárny a bzučící dráty, dílny se stroji a hejna čistých hlučících dětí, které si hrají na dvoře školy.

Říkat tomuhle město je snad trochu přehnané, soudil Gordon. Erik měl ale pravdu.

Nad hučící ústřední poštou se třepotala vlajka s pruhy a hvězdami. Co chvíli naskočil uniformovaný pošťák na poníka a s naditými sedlovými vaky vyrazil k severu, východu nebo jihu.

Z Domu Cyclopsu se linula velebná hudba z jiných dob a vedle něj se uvnitř svého lešení pohupoval malý pestrobarevný balon. Vedle něj pracovníci v bílých pláštích vedli spor v pradávném a nesrozumitelném jazyce inženýrů.

Na jedné straně malého balonu byl namalován orel, vzlétající z hořící hranice, na druhém boku se vyjímal znak suverénního státu Oregon.

A až nováčkové dorazí na cvičiště, setkají se tam se skupinkami sebevědomých *vojaček*, dobrovolnic z celého údolí, které tu plní své úlohy jako každý jiný.

Na drsné jižany toho bylo příliš mnoho najednou. Gordon se usmál, jak ti strozí vousatí bojovníci zírají a pomalu se rozpomínají, jak to kdysi chodilo. Tihle pomocníci sem přijížděli s představou, že jsou zachránci změkčilého dekadentního severu. Domů se už budou vracet jiní.

„Tak sbohem, Gordone," řekl stručně Erik Stevens. Na rozdíl od některých jiných měl dost vkusu na to, aby chápal, že loučení má být krátké. „Uhánějte – a jednou se zase vraťte."

„Vrátím," přikývl Gordon, „když to půjde. Sbohem, Eriku." Hodil si sedlový vak na rameno a vykročil ke stájím, shon poštovního úřadu nechal za sebou.

Na bývalém atletickém stadionu, kolem kterého procházel, vyrostla záplava stanů. Řehtali tam koně a pochodovali muži. Na druhé straně plochy viděl Gordon z dálky rozpoznatelnou postavu George Powhattana, který tu seznamoval nové důstojníky se svými starými druhy ve zbrani a reorganizoval neduživou Willamettskou armádu v nový Obranný svaz Oregonského společenství.

Když Gordon procházel kolem, ten stříbrovlasý muž na něj krátce pohlédl a jejich pohledy se na okamžik setkaly. Gordon se pokývnutím beze slov rozloučil.

Přece jenom zvítězil a přivedl hejtmana z jeho hory až sem. Ale cena toho vítězství v nich obou zůstane už na celý život.

Powhattan se v odpověď slabě usmál. Teď už oba vědí, co má muž s takovým břemenem dělat.

Nese ho, pomyslel si Gordon.

Snad budou jednou zase sedět spolu v tom poklidném horském sídle, kde po zdech visí dětské obrázky, a rozmlouvat o chovu koní a vytříbených způsobech vaření piva. Ale to se stane teprve tehdy, až jim oběma konečně dají volno velké věci. Do té doby nemá ani jeden z nich v úmyslu se šetřit.

Powhattan musí vybojovat válku. A Gordon má zase docela jiné povinnosti.

Přiložil ruku ke štítku své pošťácké čepice, obrátil se a vykročil dál.

Včera je všechny ohromil, když odstoupil z rady obrany. „Já mám povinnosti k celé zemi, ne k jednomu jejímu malému koutu," prohlásil a ponechal jim tak víru v to, co ve své podstatě nebylo lží. „Teď, když je Oregon v bezpečí," pokračoval, „musím dělat dál svou hlavní práci. Jsou i jiná místa, která je třeba připojit k poštovní síti. I jinde jsou lidé, kteří už jsou příliš dlouho odděleni od svých spoluobčanů.

Vy si tady už poradíte beze mě."

Všechny jejich protesty nevedly k ničemu, protože to byla *pravda*. Tady už odevzdal všechno, co mohl. Užitečnější teď bude jinde. Beztak by tu už nedokázal zůstat. V tomhle údolí by mu všechno neustále připomínalo, jaké škody napáchal, když konal dobré skutky.

Rozhodl se, že z města vyklouzne ještě dnes a na večírek, chystaný na jeho počest, už nepůjde. Je už natolik v pořádku, že může klidně cestovat, když se nebude moc štvát. Řekl ještě sbohem těm, s kým se zbývalo rozloučit – Peteru Aageovi, doktoru Lazarenskému a skořápce toho ubohého mrtvého stroje, jehož přízraku se teď už nebál.

Stájník mu vyvedl mladou kobylku, kterou si Gordon pro tuhle část své cesty vybral. Stále ještě hluboce zamyšlen připjal sedlové vaky, obsahující jeho výbavu a pět liber pošty, dopisy adresované poprvé mimo Oregon.

Odjížděl s naprostou důvěrou v jedno – válka je vyhrána, i když jsou před nimi určitě ještě zlé měsíce i roky. K jeho současné výpravě patřil i úkol hledat nové spojence a nové způsoby, jak přiblížit konec bojů. Ten konec byl ale teď už nevyhnutelný.

Neměl sebemenší obavu, že by se George Powhattan po dovršeném vítězství stal tyranem. Až budou všichni holnisté pověšeni, dostane se Oregoňanům zcela jednoznačného vyjádření, že si mají své záležitosti řídit sami nebo jít k čertu. Gordon si přál, aby mohl být u toho a vidět tu bouři, která by se strhla, kdyby někdo Powhattanovi někdy nabídl korunu.

Pracovníci Cyclopsu budou nadále šířit svůj mýtus a podporovat obnovu techniky. Gordonem jmenovaní poštmistři budou dál lhát, aniž o tom budou vědět, a používat báchorku o obnoveném státě k propojování dalších území, až ta povídačka už nebude potřebná.

A nebo až ji lidé svou vírou uskuteční.

A ovšem – ženy si dál budou vyprávět o tom, co se tady tuhle zimu stalo. Budou dál bádat v poznámkách, které po sobě zanechala Dena Spurgenová, budou si znovu číst ty staré knihy, které četly průzkumnice, a přít se o to, jak posuzovat muže.

Gordon se rozhodl, že otázka, jestli byla Dena skutečně duševně nevyrovnaná, má teď sotva nějaký význam. Trvalé důsledky jejích činů nebudou za jeho života ještě známy. A ani on si nepřál do narůstající legendy zasahovat, a vlastně by to ani nedokázal.

Tři mýty… a George Powhattan. S nimi jsou Oregoňané v dobrých rukou. A o to ostatní se zřejmě už dokážou postarat.

Jeho bujná kobylka zafrkala, když se vyhoupl do sedla. Hladil a poplácával ji, až se uklidnila, i když se stále chvěla nedočkavostí, aby už vyrazila. Na okraji města Gordona očekával doprovod, který

mu měl zajistit bezpečnou cestu do Coos Bay a na loď, která ho poveze po zbytek cesty.

Do Kalifornie… pomyslel si.

Vzpomněl si na nášivku zobrazující prapor s medvědem a bezhlesého umírajícího vojáka, který, aniž řekl slovo, mu toho tolik pověděl. Tomu muži je něco dlužen. A Philu Bokutovi. A Johnnymu, který si tak přál vydat se na jih a podívat se vlastníma očima.

A Deně… Tolik bych si přál, Deno, abys teď mohla cestovat se mnou!

Zjistí to za ně za všechny. Všichni jsou teď s ním.

Mlčící Kalifornie, uvažoval, *copak jsi po všechny ty roky dělala?*

Zatočil se na koni a vyrazil po cestě k jihu, nechal za sebou dupot a pokřik armády svobodných mužů a žen, kteří si všichni byli jisti vítězstvím, vojáků, kteří se rádi vrátí do svých vsí a na své farmy, až budou mít tu nechutnou práci konečně za sebou.

Jejich pokřik byl zvučný, nepokorný, odhodlaný, nedočkavý.

Z otevřeného okna, kolem kterého projížděl, zachytil Gordon úryvek hudební nahrávky. Někdo tu dnes rozmařile spotřebovával elektřinu. Ale kdoví, třeba je ta ryčná výstřednost dokonce na jeho počest.

Pozdvihl hlavu, i kůň vztyčil uši. Konečně poznal melodii. Byla to stará píseň od Beach Boys, kterou neslyšel už dvacet let… nápěv plný naivního a neochvějného optimismu.

Vsadil bych se, že v Kalifornii budou také mít elektřinu, zadoufal Gordon.

A možná…

Ve vzduchu bylo jaro. Malý balon trhavě stoupal k nebi, doprovázen jásotem mužů a žen.

Gordon dloubl kobylku patami a ta zčerstva vyrazila. Když vyjel z města, už se neohlížel.

Poděkování

Autor by rád vyjádřil vděčnost těm, kdo mu při práci na této knize velkoryse propůjčovali svůj čas i vědomosti.

Jsou to Diane a John Brizzolarovi, Astrid Andersenová, Greg Bear, Mark Grygier, Douglas Bolger, Kathleen Retzová, Conrad Halling, Pattie Harperová, Don Coleman, Sarah Barterová a doktor James Arnold, kteří všichni přispěli prospěšnými připomínkami.

Zejména bych chtěl poděkovat Anitě Eversonové, Danielu J. Brinovi, Kristie McCuové a profesoru Johnu Lewisovi za užitečné postřehy.

Můj vděk patří i Lou Aronicovi a nakladatelství Bantam Books za vynikající podporu a pochopení a Shawně McCarthyové z Davis Publication za další příspěvek v témž směru.

A konečně patří mé poděkování ženám, které znám, které mě vždycky vyvedly z míry, právě když jsem to nejvíc potřeboval, protože jsem začínal propadat sebeuspokojení, a které mě pokaždé donutily začít zase přemýšlet.

Je v nich síla, ukrytá pod povrchem. A je v nich kouzlo.

David Brin, duben 1985

O autorovi

David Brin je autorem deseti románů – *Sundiver, Startide Rising, The Practice Effect, The Postman* (Pošťák), *The Heart of the Comet* (spolu s Gregory Benfordem), *The Uplift War, Earth, Glory Season, Brightness Reef a Infinity's Shore* – a dále dvou souborů povídek – *The River of Time* a *Otherness*. Získal doktorát v Astrofyzice a působil jako poradce NASA a profesor fyziky. Žije v Los Angeles v Kalifornii.

David Brin
Pošťák

Z anglického originálu The Postman,
vydaného nakladatelstvím Bantam Books
v New Yorku roku 1997,
přeložil Milan Dvořák.
Obálku navrhl Petr Bauer.
Vydal jakou svou tisící dvoustou devadesátou šestou publikaci IŽ, s. r. o., Václavské nám. 36, Praha 1,
roku 1998.
Odpovědný redaktor Viktor Janiš.
Vytiskl Akcent tiskárna, s.r.o., Špidrova 49, Vimperk.
Vydání první.

EDICE SCI-FI